

Planeringsunderlag för samhällets krisberedskap 2004

KRISBEREDSKAPS
MYNDIGHETEN

Planeringsunderlag
för samhällets
krisberedskap
2004

Titel: Planeringsunderlag för samhällets krisberedskap 2004
Utgiven av Krisberedskapsmyndigheten (KBM)
Omslagsfoto: Pressens Bild
Original: West Studios
Tryck: Temo Tryck, Stockholm
Upplaga: 1 500 ex

ISBN: 91-85053-05-8
Dnr: 0501/2002

Planeringsprocessen 2003:1

Innehåll

Sammanfattning	7
1. Inledning	10
1.1 Uppdraget	10
1.2 Begränsningar	11
1.3 Metod	12
1.4 Remissynpunkter	12
1.5 Redovisningsstruktur	12
1.6 Nya förkortningar	13
2. Planeringsförutsättningar och anpassning	14
2.1 Mål för politikområdena	14
2.2 Grundförmåga	15
2.3 Anpassningsförmåga	17
3. Anspråk på medel och Krisberedskapsmyndighetens förslag	19
3.1 Samverkansersättning	20
3.2 Förslag till fördelning per samverkansområde	22
3.3 Anslagssparande	37
3.4 Bemyndigande	38
3.5 Lånefinansiering	41
3.6 Investeringsplan	41
3.7 Avgifter	42
4. Samverkansområde Teknisk infrastruktur	43
4.1 Inriktning för samverkansområdet	43
4.2 Krisberedskapsmyndighetens förslag till medelsfördelning	43
4.3 Beredskapsåtgärder per åtgärdskategori	43
4.4 Anspråk per myndighet	43
4.5 Krisberedskapsmyndighetens förslag	45
4.6 Planerade beredskapsåtgärder enligt anspråk	49
4.7 Anslagssparande per myndighet/delpost	61
4.8 Bemyndigande per åtgärd	62
4.9 Investeringsplan per åtgärd	64
4.10 Avgifter	64
4.11 Övriga samverkansansvariga myndigheter utan anspråk	65
5. Samverkansområde Transporter	66
5.1 Inriktning för samverkansområdet	66
5.2 Krisberedskapsmyndighetens förslag till medelsfördelning	66
5.3 Beredskapsåtgärder per åtgärdskategori	66
5.4 Anspråk per myndighet	66
5.5 Krisberedskapsmyndighetens förslag	68

5.6	Planerade beredskapsåtgärder enligt anspråk	69
5.7	Anslagssparande per myndighet/delpost	75
5.8	Bemyndigande per åtgärd	76
5.9	Investeringsplan per åtgärd	77
6.	Samverkansområde Spridning av farliga ämnen	79
6.1	Inriktning för samverkansområdet	79
6.2	Krisberedskapsmyndighetens förslag till medelsfördelning	79
6.3	Beredskapsåtgärder per åtgärdskategori	79
6.4	Anspråk per myndighet	79
6.5	Krisberedskapsmyndighetens förslag	81
6.6	Planerade beredskapsåtgärder enligt anspråk	84
6.7	Anslagssparande per myndighet/delpost	94
6.8	Bemyndigande per åtgärd	94
6.9	Investeringsplan per åtgärd	95
6.10	Övriga samverkansansvariga myndigheter utan anspråk	96
7.	Samverkansområde Ekonomisk säkerhet	97
7.1	Inriktning för samverkansområdet	97
7.2	Krisberedskapsmyndighetens förslag till medelsfördelning	97
7.3	Beredskapsåtgärder per åtgärdskategori	97
7.4	Anspråk per myndighet	97
7.5	Krisberedskapsmyndighetens förslag	98
7.6	Planerade beredskapsåtgärder enligt anspråk	99
7.7	Anslagssparande per myndighet/delpost	101
7.8	Bemyndigande per åtgärd	101
7.9	Investeringsplan per åtgärd	102
7.10	Övriga samverkansansvariga myndigheter utan anspråk	102
8	Samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information	104
8.1	Inriktning för samverkansområdet	104
8.2	Krisberedskapsmyndighetens förslag till medelsfördelning	104
8.3	Beredskapsåtgärder per åtgärdskategori	104
8.4	Anspråk per myndighet	104
8.5	Krisberedskapsmyndighetens förslag	105
8.6	Planerade beredskapsåtgärder enligt anspråk	108
8.7	Anslagssparande per myndighet/delpost	115
8.8	Bemyndigande per åtgärd	115
8.9	Investeringsplan per åtgärd	116
8.10	Övriga samverkansansvariga myndigheter utan anspråk	117
9.	Samverkansområde Skydd, undsättning och vård	118
9.1	Inriktning för samverkansområdet	118
9.2	Krisberedskapsmyndighetens förslag till medelsfördelning	118
9.3	Beredskapsåtgärder per åtgärdskategori	118

9.4 Anspråk per myndighet	119
9.5 Krisberedskapsmyndighetens förslag	120
9.6 Planerade beredskapsåtgärder enligt anspråk	122
9.7 Anslagssparande per myndighet/delpost	134
9.8 Bemyndigande per åtgärd	135
9.9 Investeringsplan per åtgärd	136
9.10 Övriga samverkansansvariga myndigheter utan anspråk	137
10. Internationell operativ verksamhet	138
10.1 Krisberedskapsmyndighetens förslag	138
11. Geografiskt områdesansvariga aktörer	139
11.1 Länsstyrelser	139
11.2 Kommuner	141
12. Avvägning 2004 och inriktning 2005	143
12.1 Nya finansieringsprinciper	143
12.2 Personal- och konsultkostnader	144
12.3 Avvecklings- och omställningskostnader	145
12.4 Medel till myndighet för olika samverkansområden	145
12.5 Ersättningar till frivilliga försvarsorganisationer	146
12.6 Samverkansansvariga myndigheter och länsstyrelserna	146
12.7 Inriktning 2005	147
13. Arbetslägesredovisning anpassningsplanering	148
13.1 Bakgrund	148
13.2 Genomfört arbete	148
13.3 Krisberedskapsmyndighetens bedömning och den fortsatta processen	149
Bilaga 1: Finansieringsprinciper	151
Bilaga 2: Åtgärds-kategorier	154

Sammanfattning

Regeringen har uppdragit åt Krisberedskapsmyndigheten att i samverkan med berörda myndigheter utarbeta ett Planeringsunderlag. Planeringsunderlaget skall innehålla ett förslag till hur det under utgiftsområde 6 uppförda anslaget 6:5 Civilt försvar skall fördelas. Fördelningen skall ske per samverkansområde och för olika slag av beredskapsåtgärder. Planeringsunderlag skall också innehålla bedömt behov av bemyndigande enligt 20 § anslagsförordningen (1996:1189). Tillgängliga medel under anslag 6:5 Civilt försvar för år 2004 är 1955,1 mnkr.

Av de 31 samverkansansvariga myndigheterna har 23 inkommit till Krisberedskapsmyndigheten med anspråk på medel från anslag 6:5 Civilt försvar. Försvarets radioanstalt och Försvarets materielverk har i enlighet med regeringsbeslut Fö2002/2764/CIV också inkommit med anspråk. Medel har även avsatts till Statens fastighetsverk och till Regeringskansliet enligt önskemål från Försvarsdepartementet.

Styrande för Krisberedskapsmyndighetens arbete med Planeringsunderlaget har varit den prioriteringsordning som presenterats i Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004, samt gällande finansieringsprinciper så som dessa beskrivs i propositionen Samhällets säkerhet och beredskap (prop. 2001/02:158). I Planeringsinriktningen lyfts samhällets robusthet, förmåga till lednings- och handlingsberedskap, förmåga till insatsberedskap och tillgång till personal, förmåga till uthållighet och tillgänglighet samt den geografiska prioriteringen fram som särskilt viktiga för samhällets förmåga att hantera svåra påfrestningar och höjd beredskap. Inom ramen för samhällets robusthet är elförsörjning, telekommunikationer och IT särskilt prioriterade områden. Även beredskapen inom N-, B- och C-områdena är prioriterad, liksom beredskapen mot större utbrott av smittsamma sjukdomar hos djur och människor. De verksamheter som bör nedprioriteras är enligt propositionen främst industriell varuförsörjning, beredskapsverksamhet inom transportsektorn, befolkningsskyddet och räddningstjänsten, samt postbefordran. Krisberedskapsmyndigheten menar dock att det kommer att ta tid innan den nya inriktningen för samhällets säkerhet och beredskap får fullt genomslag. Förslagen i föreliggande Planeringsunderlag innebär en kraftfull satsning i enlighet med statsmakternas intentioner. Krisberedskapsmyndigheten föreslår i princip enbart beredskapsåtgärder som stärker samhällets grundförmåga. Övriga åtgärder hänskjuts till en anpassningsperiod.

Krisberedskapsmyndigheten har under hösten 2002 hemställt om underlag från berörda myndigheter, samt inbjudit till en särskild dialog med varje samverkansområde där underlaget har diskuterats. Myndigheterna har därefter beretts tillfälle att lämna kompletteringar. Krisberedskapsmyndigheten har även översänt förslag till fördelning av medel på remiss till alla berörda myndigheter under januari månad. I de fall där Krisberedskapsmyndigheten och berörd myndighet är av olika mening bifogas myndighetens ställningstagande i särskild ordning.

Krisberedskapsmyndighetens förslag

Krisberedskapsmyndigheten föreslår, med utgångspunkt i vad som anges ovan, regeringen att:

- föreslå riksdagen att fastställa Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning per anslagspost under 6:5 Civilt försvar för budgetåret 2004 (tabell a),
- föreslå riksdagen att bemyndiga regeringen att lämna möjlighet att lägga ut beställningar avseende beredskapsåtgärder som medför ekonomiska förpliktelser efter år 2004 intill de totalbelopp per samverkansområde som Krisberedskapsmyndigheten föreslår (tabell b).

Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att alla samverkansansvariga myndigheter som är utpekade i förordning (2002:472) om åtgärder för fredstida krishantering och höjd beredskap (krisberedskapsförordningen) och som inte genom särskilt avtal eller dylikt får förvaltningsmedel inom anslag 6:5 Civilt försvar, tilldelas en så kallad samverkansersättning om 1 mnkr för att täcka kostnaderna för en grundläggande samverkans- och planeringsförmåga. Förslaget omfattar endast år 2004.

Tabell a Anspråk på medel från anslag 6:5 Civilt försvar per samverkansområde samt Krisberedskapsmyndighetens förslag för år 2004 (mnkr)

Anslags- post	Samverkansområde	Anspråk	Förslag
1	Teknisk infrastruktur	779,7	639,3
1.1	Teknisk infrastruktur	429,7	289,3
1.2	Elberedskapsåtgärder (avgifter)	250,0	250,0
1.3	Åtgärder för att skydda telekommunikationerna mot allvarliga hot och påfrestningar i fredstid (avgifter)	100,0	100,0
2	Transporter	152,5	147,5
3	Spridning av farliga ämnen	135,6	136,1
4	Ekonomisk säkerhet	19,0	18,5
5	Områdesvis samordning, samverkan och information	523,6	521,3
6	Skydd, undsättning och vård	508,1	471,9
7	Internationell verksamhet	20,5	20,5
	Summa	2139,0	1955,1

I enlighet med statsmakternas inriktning prioriteras verksamhet inom samverkansområde Teknisk infrastruktur, Spridning av farliga ämnen samt Områdesvis samordning, samverkan och information särskilt. Övriga samverkansområden betraktas generellt som mindre prioriterade varför satsningarna inom dessa successivt minskar.

Tabell b Behov av bemyndigande för år 2004 samt Krisberedskapsmyndighetens förslag (mnkr)

Samverkansområde/ beredskapsåtgärd	Behov av be- myndigande för under år 2004 nya förpliktelser	Behov av be- myndigande för utestående förpliktelser 2004-12-31	KBM:s förslag till bemyn- digande för utestående förpliktelser 2004-12-31	Beviljade be- myndigande för utestående för- pliktelser 2003-12-31
Teknisk infrastruktur	270,8	349	350	265
Transporter	42,5	42,5	44	16
Områdesvis samord- ning, samverkan och information	31	32,5	34	17
Skydd, undsättning och vård	68	108	109	107
Totalt	412,3	532	537	405

Från och med år 2003 disponeras hela den totala bemyndiganderamen av Krisberedskapsmyndigheten. För 2004 föreslår Krisberedskapsmyndigheten att Krisberedskapsmyndigheten beviljas bemyndiganderam om 537 mnkr.

1. Inledning

1.1 Uppdraget

Regeringen har den 28 november 2002 uppdragit åt Krisberedskapsmyndigheten att i samverkan med berörda myndigheter utarbeta ett Planeringsunderlaget. Planeringsunderlaget skall innehålla ett förslag till hur det under utgiftsområde 6 uppförda anslaget 6:5 Civilt försvar skall fördelas. Fördelningen skall ske per samverkansområde och för olika slag av beredskapsåtgärder.

Den ram som Krisberedskapsmyndigheten skall fördela är följande:

År	2004	2005	2006
Ekonomisk ram, tkr	1 955 102	1 955 102 ¹	1 955 102 ¹

¹ Belopp i 2004 års prisläge

Det skall av redovisningen framgå hur åtgärderna bedöms kunna förbättra förmågan inom samverkansområdet. Vidare skall motiveras varför åtgärderna inte kan hänskjutas till en anpassning av förmågan på medellång sikt (fem år).

Gällande finansieringsprinciper skall beaktas. För 2004 skall dock särskilda villkor gälla för uppbyggnaden av de fyra IT-säkerhetsfunktionerna i enlighet med vad regeringen anfört i propositionen Samhällets säkerhet och beredskap (prop. 2001/02:158).

I underlaget skall även redovisas kostnader för avgiftsfinansierad verksamhet avseende delposterna telekommunikationer och elförsörjning. Redovisningen skall innefatta en uppföljning av 2002 samt beräknat utfall 2004–2006.

Planeringsunderlaget skall vidare innehålla bedömt behov av bemyndigande enligt 20 § anslagsförordningen (1996:1189). Investeringsbehov och behov av bemyndigande skall redovisas enligt 9 kap. 3 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Belopp skall dock anges i löpande priser. Redovisningen skall ske per samverkansområde. Underlag om myndigheters anmälda behov av avtal och beställningar skall redovisas. För bemyndigande skall utestående förpliktelser vid årets början, under året ingångna nya förpliktelser, under året infriade förpliktelser samt utestående förpliktelser vid årets slut anges. Bemyndiganden skall avse sådana avtal och beställningar som avses ingås 2004 och som innebär ekonomiska förpliktelser efter 2004.

Vidare skall Krisberedskapsmyndigheten redovisa ett översiktligt förslag till vilken grundförmåga, inom respektive myndighets ansvarsområde som kan anses skäligen för att täcka samhällets grundläggande behov. En fördjupad redovisning skall göras i Planeringsunderlaget för år 2005.

Berörda myndigheter skall lämna underlag till Krisberedskapsmyndigheten. Om myndigheterna är av olika uppfattning skall myndighetens och Krisberedskapsmyndighetens motiv för ställningstagandena redovisas särskilt.

Krisberedskapsmyndigheten skall redovisa Planeringsunderlaget till regeringen senast den 1 mars 2003.

1.2 Begränsningar

Arbetet med Planeringsunderlag startade i september 2002. I samband med uppstarten genomförde Krisberedskapsmyndigheten ett arbetsmöte med Försvarsdepartementet. Syftet med mötet var att klara ut vilka uppgifter som bör redovisas i planeringsunderlaget. Med utgångspunkt i vad som sades vid detta möte har Krisberedskapsmyndigheten inhämtat underlag från de samverkansansvariga myndigheterna och länsstyrelserna. I november 2003 beslutade regeringen formellt om uppdraget och först i december erhöll Krisberedskapsmyndigheten uppdraget i skriftlig form. Uppdraget innehåller krav på redovisningar som inte framgick vid startmötet med Försvarsdepartementet. Dessa redovisningar är

- ett översiktligt förslag till vilken grundförmåga, inom respektive myndighets ansvarsområde, som kan anses skälig för att täcka samhällets grundläggande behov. En fördjupad redovisning skall ske i Planeringsunderlag för 2005
- en bedömning av hur beredskapsåtgärderna förbättrar förmågan inom samverkansområdena
- motivering till varför beredskapsåtgärder inte kan hänskjutas till en anpassning av förmågan på medellång sikt (fem år).

Under december månad har med Försvarsdepartementet överenskommit att merparten av arbetet med grundförmågan inom respektive myndighets ansvarsområde skall genomföras under hösten 2003. Berörda myndigheter har informerats om detta. Arbetet kräver vidare att det klaras ut vilket mandat Krisberedskapsmyndigheten har att lämna förslag på grundförmåga för andra myndigheter. Nuvarande bedömning är att Krisberedskapsmyndigheten enbart kan lämna stöd till andra myndigheters arbete inom detta område.

Försvarsdepartementet och Krisberedskapsmyndigheten är också överens om att en bedömning av förmågan inte skall göras i Planeringsunderlaget utan i den årliga uppföljning som lämnas till Försvarsdepartementet den 1 april 2003.

När det gäller avvägningen mellan grundförmåga och anpassningsåtgärder har Krisberedskapsmyndigheten hela tiden varit medveten om anpassningsdimensionen i uppdraget. Krisberedskapsmyndigheten har i sitt arbete med Planeringsunderlaget varit noga med att kontrollera att myndigheterna i sina anspråk prioriterat åtgärder som syftar till att förstärka grundförmågan. I några fall finns åtgärder föreslagna som skulle kunna hänskjutas till en anpassningsperiod. I dessa fall bedömer myndigheterna att det inte är möjligt att genomföra dessa åtgärder inom fem år. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det i samband med 2003 års arbete med anpassningsplanering kommer att bli lättare att avgöra oklarheter och eventuella behov av att hänskjuta ytterligare åtgärder till en anpassningsperiod. Inom ramen för grundförmågan ingår i dagsläget möjligheten att finansiera förberedelseåtgärder för anpassning.

1.3 Metod

Krisberedskapsmyndigheten har under hösten 2002 hemställt om underlag från berörda myndigheter, samt inbjudit till en särskild dialog med varje samverkansområde där underlaget diskuterades. Myndigheterna har sedan beretts tillfälle att lämna kompletteringar. Krisberedskapsmyndigheten har även översänt förslag till fördelning av medel på remiss till alla berörda myndigheter under januari månad.

I de fall där Krisberedskapsmyndigheten och berörd myndighet är av olika mening bifogas myndighetens ställningstagande i särskild ordning.

1.4 Remissynpunkter

I samband med remissen av Planeringsunderlag för år 2004 har invändningar av principiell natur inkommit från Statens energimyndighet och Svenska kraftnät samt Statens räddningsverk. Statens energimyndighet och Svenska kraftnät anser att den av Krisberedskapsmyndigheten föreslagna satsningen på samverkansområdet Teknisk infrastruktur är för liten och inte återspeglar statsmakternas prioritering av området. Krisberedskapsmyndigheten menar dock att föreslagen medelnivå om 639,3 mnkr innebär en kraftfull satsning på samverkansområdet Teknisk infrastruktur. Det är 136,4 mnkr mer än tilldelade medel för 2003. Dessutom avsätts ca 50 mnkr för åtgärder rörande bland annat reservkraft inom andra samverkansområden.

Statens räddningsverk vänder sig mot att Krisberedskapsmyndigheten inte avdelat medel om 20 mnkr för att täcka kostnaderna för avveckling av civilpliktsutbildning. För år 2005 begär Räddningsverket 5 mnkr för detta ändamål. Verket anför bland annat att de investeringar som har gjorts i utbildningsanläggningar m.m. har gjorts på regeringens uppdrag för att uppfylla de behov som statsmakterna tidigare har angett. Krisberedskapsmyndigheten anser inte att dessa kostnader skall belasta anslag 6:5 Civilt försvar. Krisberedskapsmyndigheten menar att Räddningsverket redan har erhållit medel för att täcka avvecklingen, eftersom Överstyrelsen för civil beredskap för år 2002 föreslog en särskild engångssatsning om 20 mnkr för att täcka Räddningsverkets omställningskostnader.

Övriga synpunkter som framkommit i remissen redovisas i kapitel 3. Dessutom bilägges alla myndigheters remissvar i samband med att Krisberedskapsmyndigheten redovisar Planeringsunderlaget till regeringen.

1.5 Redovisningsstruktur

Detta dokument inleds med en sammanfattning av de planeringsförutsättningar som legat till grund för Krisberedskapsmyndighetens arbete. Detta görs i kapitel 2. I kapitel 3 redovisas Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning av medel 2004, samt anslagssparande, förslag till bemyndigande, aggregerad investeringsplan och avgiftsuttag.

I kapitel 4 – 9 redovisas förslag till beredskapsåtgärder inom varje samverkansområde. Kapitel 10 innehåller förslag avseende internationell verksamhet. Kapitel 11 innehåller

Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning av medel till de områdesansvariga aktörerna, och i kapitel 12 beskrivs avvägningar under 2004 och inriktning för 2005. Kapitel 13 slutligen, innehåller en arbetslägesredovisning vad gäller arbetet med anpassningsplanering.

1.6 Nya förkortningar

Den nya planeringsstrukturen har genererat en mängd begrepp. Flera av dessa är långa och används ofta vid upprepade tillfällen i texter. Det finns därför skäl att hitta etablerade förkortningar för dessa. För att förhindra att olika missförstånd uppstår på grund av att olika förkortningar används, lämnar Krisberedskapsmyndigheten härmed ett förslag till förkortningar. Dessa skall härnäst användas i sammanhang rörande planering och samhällets krisberedskap. Förkortningarna bör dock generellt användas med måttlighet för att öka läsbarheten.

Begrepp som används ofta och som kan behöva etablerade förkortningar är:

- samverkansansvarig myndighet
- samverkansområde
- namnen för de sex samverkansområdena

Förkortningarna bör vara korta men samtidigt är det viktigt att de går att härleda dem till begreppet/namnet.

Krisberedskapsmyndigheten lämnar följande förslag till förkortningar:

- samverkansansvarig myndighet: SAM
- samverkansområde: SO
- Teknisk infrastruktur: TI
- Transporter: TP
- Spridning av farliga ämnen¹: SFÄ
- Ekonomisk säkerhet: ES
- Områdesvis samordning, samverkan och information: OSI
- Skydd, undsättning och vård: SUV

För namnen på samverkansområdena gäller att de inte skall föras ihop med förkortningen för samverkansområde, utan skall användas fristående. Om förtydligande krävs bör förkortningen användas tillsammans med samverkansområde – exempelvis samverkansområde TI.

¹ Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen.

2. Planeringsförutsättningar och anpassning

Den verksamhet som genomförs för att stärka samhällets krisberedskap bedrivs inom utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet. Utgiftsområdet är indelat i två politikområden och verksamhet för samhällets säkerhet och beredskap kan hänföras till båda dessa politikområden. Anslaget 6:5 Civilt försvar ligger under politikområde Totalförsvar i verksamhetsområdet Det civila försvaret. Samverkansområdenas ansvar och verksamhet sträcker sig över de båda verksamhetsområdena Det civila försvaret och Svåra påfrestningar. De finansieringsprinciper som finns, möjliggör dock en viss finansiering av verksamhet inom verksamhetsområdet Svåra påfrestningar (se vidare Bilaga 1). Verksamhetsområdet Svåra påfrestningar omfattar inte särskilda medel och är inte nedbrutet i anslag.

I Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004 ges en inriktning av den verksamhet som skall bedrivas och prioriteras inom anslag 6:5 Civilt försvar. Detta utgör planeringsförutsättningarna. Nedan ges en kort beskrivning av de mål som finns för politikområdena, samt vilka krav på förmåga som finns gällande grundförmåga och anpassningsförmåga.

2.1 Mål för politikområdena

De två politikområdena under utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet är Totalförsvar och Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar.

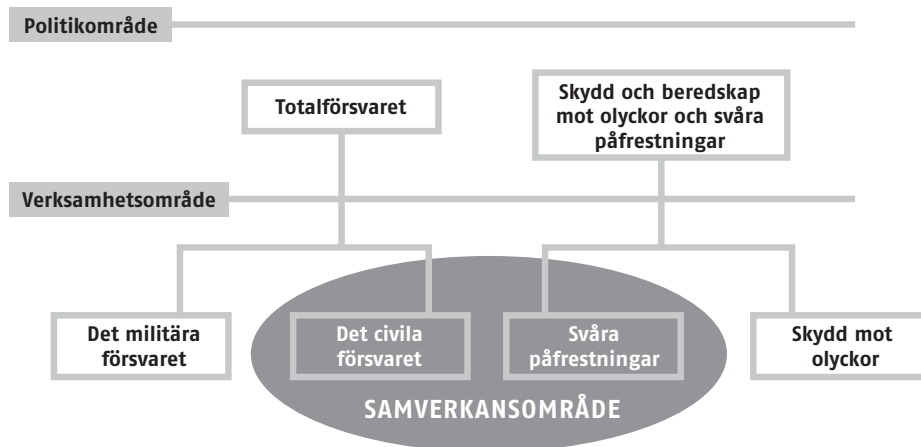
Verksamheten inom politikområde Totalförsvar skall bidra till att bevara Sveriges fred och självständighet. Sverige skall kunna möta militära hot som direkt berör landet. Internationellt skall Sverige bidra till fred och säkerhet i omvärlden genom gemensamma fredsfrämjande och humanitära insatser både inom och utom Europa. Totalförsvarsresurserna skall kunna användas för följande huvudändamål:

- försvara Sverige mot väpnat angrepp
- hävda Sveriges territoriella integritet
- bidra till fred och säkerhet i omvärlden, och
- bidra till att stärka det svenska samhället vid svåra påfrestningar i fred.

Målet för politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar är att:

- minska risken för och konsekvenserna av olyckor och svåra påfrestningar på samhället i fred och
- minska lidande och skadeverkningar av olyckor och katastrofer i andra länder.

Samhällsviktig verksamhet är indelad i sex stycken samverkansområden. I förordning (2002:472) om åtgärder för fredstida krishantering och höjd beredskap (krisberedskapsförordningen) är ett antal myndigheter utpekade med ansvar i ett eller flera av dessa samverkansområden. Ansvaret gäller både svåra påfrestningar på samhället i fred och höjd beredskap. Detta innebär att samverkansområdena förenar två verksamhetsområden från två politikområden (se nedan).

Verksamheten för att stärka samhällets krisberedskap försöker ta ett tydligare helhetsgrepp och omfattar därmed både svåra påfrestningar och höjd beredskap. Under hösten 2002 formulerades integrerade mål för svåra påfrestningar och höjd beredskap för samtliga samverkansområden. Avsikten var att dessa mål, utöver att illustrera statsmakternas ambitionsnivå, skulle vara långsiktiga och användas i regleringsbrev för respektive myndighet. Efter överläggningar i Regeringskansliet beslöts dock att omvandla dessa målformuleringar till verksamhetsinriktning för respektive samverkansområde. I beslut Fö2002/2764/CIV fastslog regeringen inriktningen för dessa områden. Verksamhetsinriktningen för respektive samverkansområde är beskriven i kapitel 4-9.

2.2 Grundförmåga

Samhällets samlade säkerhet och beredskap består av:

- samhällets normala robusthet och beredskap, det vill säga samhällets basförmåga
- förmåga att möta det vidgade säkerhetsbegreppets krav, det vill säga hot över hela hotskalan, samt
- förmåga att uppfylla de försvarspolitiska målen.

Samhällets basförmåga utgörs av den normala robusthet och beredskap som finns inbyggd i samhället, det vill säga en förmåga att hantera normala fredstida störningar och olyckor samt även händelser med mer omfattande konsekvenser.

Samhällets grundförmåga utgörs av den förmåga som uppstår utifrån samhällets basförmåga kompletterad med åtgärder för att kunna hantera de krav som uppstår vid ett väpnat angrepp. Kraven inom ramen för grundförmåga på de aktörer som är utpekade som samverkansansvariga i krisberedskapsförordningen är att det skall finnas en tillräckligt hög grundförmåga att:

- möjliggöra handlingsfrihet att hantera förändrade förutsättningar i framtiden,
- kunna motstå hot om och begränsade insatser mot civila funktioner eller infrastruktur i form av sabotage eller begränsat användande av fjärrstridsmedel,
- bidra till samhällets totala motståndsförmåga mot informationsoperationer, samt
- kunna stödja Försvarsmakten.

I ett system som bygger på anpassningsprincipen blir grundförmågan att kunna hantera olika typer av påfrestningar central för samhället. De åtgärder som krävs för att skapa en god grundförmåga måste planeras och utformas i närtid under löpande verksamhets- och budgetprocess.

Grundförmågan består av tre grundkomponenter: handlingsfrihet, omedelbar förmåga samt förmåga på kort sikt. Förutsättningen för grundförmågan är den fredstida ordinarie verksamheten, det vill säga basförmågan. Förmåga till handlingsfrihet innebär att det skall finnas en grund till handlingsfrihet i närtid, men huvudsakligen att det skall finnas en handlingsfrihet för att kunna hantera förändrade säkerhets- och försvarspolitiska förutsättningar i framtiden. Förmågan till handlingsfrihet utgör, tillsammans med samhällets basförmåga en grund avseende förmågan att kunna genomföra anpassnings- åtgärder i olika tidsperspektiv. Förmåga till handlingsfrihet innebär att upprätthålla och utveckla kompetens för samtliga tre uppgifter för det civila försvaret, och för de grund- element som kan krävas för en anpassningsprocess. Detta omfattar exempelvis kompetens att planera och utforma resurser för att motstå nya typer av angrepp och kompetens för att i större utsträckning kunna anpassa resurserna för internationella insatser alternativt för svåra påfrestningar på samhället i fred. Det är väsentligt att beakta att vissa beredskapsåtgärder inte går att skjuta upp till en anpassningsperiod utan måste planeras och utformas inom ramen för den årliga planerings- och budgetprocessen. Det gäller särskilt att bygga in robusthet i samhällsviktig infrastruktur.

Den omedelbara förmågan skall finnas vid varje givet tillfälle. Att ge ett mer specificerat tidsperspektiv för respektive verksamhet är inte möjligt, eftersom olika samhällsverksamheter fyller olika roller vid olika skeden beroende på typ av händelse och insats. Inom samverkansområdena bör dock en diskussion ske om hur den omedelbara förmågan ur respektive samverkansområdes perspektiv skall betraktas och bedömas. Kravet är dock att det inom ramen för den omedelbara förmågan inom det civila försvaret skall finnas:

- En förmåga att motstå ett väpnat angrepp med begränsad insats av fjärrstridsmedel eller sabotageförband. Ett sådant angrepp torde främst rikta sig mot teknisk infrastruktur av nationell betydelse.
- En förmåga att motstå en annan form av angrepp. Exempel på sådana angrepp kan vara informationsoperationer.
- En förmåga att tillhandahålla personella och materiella resurser för internationella insatser och internationell civil krishantering. Dessa resurser skall också vara tillgängliga för insatser som främjar demokratiska staters utveckling och rättsordning, fredsfrämjande konfliktlösning, gemensam hantering av uppflammande kriser och samarbete inom EU, PFF, OSSE, FN med flera.

- En förmåga att förebygga och stärka samhällets förmåga att hantera större fredstida påfrestningar och kriser. Det gäller bland annat ledningssystem och ledningsresurser, personal, sjukvårdsutrustning, informationsresurser och resurser i övrigt som kan identifieras som lämpliga för användning vid fredstida påfrestningar.

På kort sikt, efter högst ett års förberedelser, skall det finnas en förmåga att motstå ett väpnat angrepp med insatser av fjärrstridsmedel, sabotageförband och begränsade luftrörliga insatsstyrkor.

Utgångspunkten för grundförmågan är samhällets robusthet, insatsberedskap och personal, samt lednings- och handlingsförmåga. Denna grundförmåga måste byggas underifrån och utifrån detta skall kompletterande åtgärder vidtas för att kunna möta de ökade krav som kan ställas i samband med ett väpnat angrepp, övriga påfrestningar på samhället i fredstid, eller vid internationella uppgifter. Åtgärder för att säkerställa denna grundförmåga måste planeras och utformas i närtid och kan inte hänskjutas till en anpassningsperiod. En konkretisering av dessa krav finns i dokumentet Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004.

2.3 Anpassningsförmåga

Anpassningsplanering för det civila försvaret innebär att utifrån den handlingsfrihet och flexibilitet som bas- respektive grundförmågan ger, skall en översiktlig planering för att uppnå önskvärd förmåga på medellång sikt (inom fem år) genomföras. Anpassningsplaner bör inte utarbetas för tidsperspektivet förmåga på lång sikt (inom tio år), utan endast för medellång sikt. Fokus bör vara att bygga upp grundförmågan för att bibehålla handlingsfriheten på lång sikt.

I tidsperspektivet förmåga inom fem års anpassning, skall det civila försvaret kunna bidra till totalförsvarets samlade förmåga att möta ett väpnat angrepp som innebär mer omfattande militära operationer på marken, i luften och till sjöss. Planeringen skall utgå från att grundförmågan skall kunna stärkas genom ökade materiella och personella resurser under en femårig anpassningsperiod. Planeringen skall vidare utgå från att kravet på uthållighet och förmåga antas öka i detta perspektiv. Vissa beredskapsåtgärder kan dock inte skjutas upp till en anpassningsperiod, vilket måste beaktas i planeringen. Exempel på sådana åtgärder kan vara säkerställande av viss specialistkompetens som tar lång tid att bygga upp, anskaffning av materiel som inte går att anskaffa på fem år, samt att säkerhet och robusthet i viss samhällsviktig infrastruktur byggs in. Denna typ av åtgärder skall därför planeras och utformas inom ramen för den årliga planerings- och budgetprocessen. Åtgärder som vidtas för att stärka förmågan på fem års sikt skall också kunna användas för den internationella uppgiften, samt vid svåra påfrestningar på samhället i fred.

På lång sikt, inom en tioårig anpassningsperiod, skall det finnas förmåga till att bidra till totalförsvarets samlade förmåga att motstå flera olika typer av väpnade angrepp. I planeringsskedet är dock utgångspunkten att det inte är meningsfullt att utarbeta särskilda anpassningsplaner i detta långsiktiga perspektiv. Istället skall inriktningen vara

att bygga upp en bas- respektive grundförmåga, för att även på lång sikt kunna bibehålla handlingsfriheten. På samma vis som planeringen i perspektivet förmåga på medellång sikt, bör särskilt åtgärder som inte går att hänskjuta till en anpassningsperiod beaktas. Exempel på sådana åtgärder kan vara säkerställande av viss specialistkompetens med lång uppbyggnadstid, anskaffning av viss kvalificerad materiel, samt att säkerhet och robusthet i samhällsviktig infrastruktur byggs in. Denna typ av åtgärder kan därför inte hänskjutas till en anpassningsperiod, utan måste planeras och utformas inom ramen för den årliga planerings- och budgetprocessen. De åtgärder som vidtas för att stärka förmågan i detta tidsperspektiv skall även kunna vara tillgängliga för att bidra vid de två andra huvuduppgifterna. Planering av behov gällande personalförsörjning och bemanning av krigsorganisationen torde inte vara meningsfullt eller möjligt inom denna långa tidshorisont.

3. Anspråk på medel och Krisberedskapsmyndighetens förslag

Av de 31 samverkansansvariga myndigheterna har 23 inkommit till Krisberedskapsmyndigheten med anspråk på medel från anslag 6:5 Civilt försvar. Försvarets radioanstalt och Försvarets materielverk har i enlighet med regeringsbeslut Fö2002/2764/CIV också inkommit med anspråk. Medel har även avsatts till Statens fastighetsverk och till Regeringskansliet enligt önskemål från Förvarsdepartementet. En sammanställning av de totala anspråken redovisas i tabell 3:1.

Tabell 3:1 Anspråk på medel från anslag 6:5 Civilt försvar

6:5 Civilt försvar	2004	2005	2006
Tillgängliga medel att fördela	1 955 102	1 955 102	1 955 102
Anspråk på medel	2 138 982	2 100 408	2 000 994
Differens	-183 880	-145 306	-45 892

(Belopp i 2004 års prisläge)

Styrande för Krisberedskapsmyndighetens arbete med Planeringsunderlaget har varit den prioriteringsordning som presenterats i Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004, samt gällande finansieringsprinciper så som dessa beskrivs i propositionen Samhällets säkerhet och beredskap (prop. 2001/02:158). I Planeringsinriktningen lyfts samhällets robusthet, förmåga till lednings- och handlingsberedskap, förmåga till insatsberedskap och tillgång till personal, förmåga till uthållighet och tillgänglighet samt den geografiska prioriteringen fram som särskilt viktiga för samhällets förmåga att hantera svåra påfrestningar och höjd beredskap. Inom ramen för samhällets robusthet är elförsörjning, telekommunikationer och IT särskilt prioriterade områden. Även beredskapen inom N-, B- och C-områdena är prioriterad, liksom beredskapen mot större utbrott av smittsamma sjukdomar hos djur och människor. De verksamheter som bör nedprioriteras är enligt propositionen Samhällets säkerhet och beredskap främst industriell varuförsörjning, beredskapsverksamhet inom transportsektorn, inom befolkningsskyddet och räddningstjänsten, samt inom postbefordran. Krisberedskapsmyndigheten menar dock att det kommer att ta tid innan den nya inriktningen för samhällets säkerhet och beredskap får fullt genomslag. Förslagen i föreliggande Planeringsunderlag innebär en kraftfull satsning i enlighet med statsmakternas intentioner. Krisberedskapsmyndigheten föreslår i princip enbart beredskapsåtgärder som stärker samhällets grundförmåga. Övriga åtgärder hänskjuts till en anpassningsperiod.

I samband med inkomna äskanden och dialoger har det framkommit att myndigheterna prioriterat åtgärder för att förstärka eller uppnå en grundförmåga. I några fall finns åtgärder föreslagna som skulle kunna hänskjutas till en anpassningsperiod, men där myndigheterna gjort bedömningen att det inte är möjligt att göra dessa kompletteringar inom fem år. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det i samband med att arbetet med anpassningsplanering kommer igång under 2003 kommer att bli lättare att avgöra oklara

fall och eventuella behov av att hänskjuta ytterligare åtgärder till en anpassningsperiod. I grundförmågan ingår idag möjligheten att finansiera förberedelser för anpassning.

3.1 Samverkansersättning

Dagens planeringssystem med indelning i samverkansområden och den nya krisberedskapsförordningen innebär att ett antal nya krav ställs på de samverkansansvariga myndigheterna.

Ett stort antal av de berörda myndigheterna har under dialogerna med Krisberedskapsmyndigheten vittnat om svårigheterna att täcka de årligen återkommande grundläggande kostnaderna med sina ordinarie förvaltningsanslag eller motsvarande. De statliga affärsverken saknar idag möjlighet att finansiera personalkostnader kopplat till arbete med samhällets säkerhet och beredskap via den affärsdrivna verksamheten. Personalkostnader täcks därför av medel ur anslag 6:5 Civilt försvar. Idag ser alltså förutsättningarna mycket olika ut för de samverkansansvariga myndigheterna. En del kan täcka sina grundläggande kostnader via sina "ordinarie" anslag, medan andra utnyttjar anslaget 6:5 Civilt försvar. Bedömningarna mellan departementen och därmed också myndigheterna varierar från fall till fall. Enligt gällande finansieringsprinciper kan det dessutom vara svårt att dra gränsen mellan kostnader för intern planering och planering som inte enbart berör den egna verksamheten.

Krisberedskapsmyndigheten ser två alternativa lösningar på detta problem.

Alternativ 1 innebär en strikt tolkning av gällande finansieringsprinciper där kostnader för intern planering, administrativa kostnader, utbildning av egen personal i kris- eller krigsorganisation, övningsverksamhet m.m. hanteras inom ramen för ordinarie verksamhet och anslag. Detta alternativ kräver att samtliga berörda departement godkänner nyttjandet av anslagen för nedanstående kostnader. Detta förslag skulle innebära att anspråken i Planeringsunderlag 2004 skulle kunna minskas något.

Alternativ 2 innebär att alla samverkansansvariga myndigheter som är utpekade i krisberedskapsförordningen och som inte genom särskilt avtal eller dylikt redan idag får förvaltningsmedel inom anslag 6:5 Civilt försvar, tilldelas en så kallad samverkansersättning om 1 mnkr för att täcka kostnaderna för en grundläggande samverkans- och planeringsförmåga. Förslaget bör endast omfatta år 2004.

Krisberedskapsmyndigheten förordrar alternativ 2. Samverkansersättningen föreslås täcka kostnader för att:

- Upprätthålla samverkansrollen (resor, möten, deltagande i arbetsgrupper, referensgrupper, konferenser och att upprätthålla ordföranderollen i samverkansområdet enligt schema)
- Delta i planeringsprocessen inklusive analyser av den egna rollen i systemet
- Upprätthålla en grundläggande omvärldsanalys
- Kunna genomföra och delta i anpassningsplanering

- Upprätthålla signalskyddsverksamheten
- Möjliggöra analyser av informationssäkerheten i samhällsviktiga datasystem
- Genomföra kompetensutveckling av den egna personalen inom området samhällets säkerhet och beredskap.

Kostnader som *inte* skall finansieras över anslaget 6:5 och därmed inte heller genom samverkansersättningen är:

- Lön och OH-kostnader för egen personal
- Utbildning av egen personal för kris- och krigsorganisation
- Övningar inom den egna verksamheten utan medverkan av andra aktörer (vid övningar med extern medverkan bekostas endast den externa medverkan med anslag 6:5)
- Grundläggande IT-säkerhetsåtgärder inom den egna verksamheten
- Drift och underhåll av system inom den egna verksamheten (exempelvis drift och underhåll av egen reservkraft/ tekniskt ledningsstöd till myndigheten eller motsvarande).

För år 2004 föreslås att samtliga samverkansansvariga myndigheter tilldelas 1 mnkr per myndighet. Myndigheter som endast har uppgifter enligt 4 eller 8 § enligt krisberedskapsförordningen föreslås tilldelas 0,5 mnkr. Detta innebär att Krisberedskapsmyndigheten i de allra flesta fall minskat inkomna anspråk med motsvarande belopp och därefter återfört pengarna under rubriken samverkansersättning, eftersom myndigheterna äskat medel för verksamhet som faller inom ramen för samverkansersättningen. Andra myndigheter har inte gjort detta, varför extra medel om 1 mnkr har tillförts myndigheten. Även myndigheter som inte inkommit med särskilda äskanden har tilldelats pengar i syfte att kunna leva upp till sin roll som samverkansansvarig myndighet.

De myndigheter som redan idag disponerar förvaltningsmedel under anslag 6:5 Civilt försvar, har inte tilldelats någon samverkansersättning. Detta gäller Svenska kraftnät, Statens räddningsverk och Socialstyrelsen. Inte heller Krisberedskapsmyndigheten eller Styrelsen för psykologiskt försvar tilldelas extra medel. De myndigheter som får medel under anslag 6:5 Civilt försvar och/eller som deltar aktivt inom något samverkansområde, men som *inte* är utpekade enligt 4 eller 8 § i krisberedskapsförordningen, föreslås inte tilldelas samverkansersättning. Några av dessa myndigheter, bland annat SMHI, Totalförsvarets forskningsinstitut, m.fl. har i yttrande anmält avvikande mening beträffande detta förslag.

Länsstyrelserna hanteras i sammanhanget separat och omfattas inte av detta förslag.

Samverkansersättningen utbetalas till myndigheterna oberoende av hur många samverkansområden de formellt eller informellt deltar i. Ekonomiadministrativt har Krisberedskapsmyndigheten i de fall där myndigheterna ingår i två eller fler samverkansområden valt att placera samverkansersättningen i det samverkansområde där respektive myndighet bedöms ha den tyngsta rollen. Aktiviteter som genomförs med stöd av ersättningen skall följas upp och redovisas på samma sätt som övriga beredskapsåtgärder.

Krisberedskapsmyndigheten anser att risken med alternativ 1 (ovan) är att motsvarande medel inte avsätts inom myndigheterna, vilket kommer att leda till att arbetet med samhällets säkerhet och beredskap tappar tempo. Om inte det grundläggande planerings- och beredskapsarbetet kan genomföras finns heller inte möjlighet att genomföra mer specifika beredskapsåtgärder som investeringar, utbildningar och övningar. Inom ramen för den översyn av beredskapsåtgärder som Krisberedskapsmyndigheten fått regeringens uppdrag att genomföra våren 2003 kommer en mer långsiktig och hållbar lösning av typen samverkanssättning att studeras och utvärderas. Därför skall Krisberedskapsmyndighetens förslag i ses som en särskild satsning under 2004 för att tillfälligt lösa detta problem.

3.2 Förslag till fördelning per samverkansområde

3.2.1 Teknisk infrastruktur

Verksamheten inom den tekniska infrastrukturen är i enlighet med regeringens strategiska inriktning (Fö 2001/1614/SAL) prioriterad. Från och med år 2003 görs en kraftig satsning på området i och med att elberedskapsavgiften höjs från 200 mnkr till 250 mnkr. I Krisberedskapsmyndighetens Planeringsinriktning för 2004 anges att det som är gemensamt för de hot som samhället kan ställas inför, och för vilka en förmåga måste finnas, är att dessa händelser ibland kan inträffa hastigt, utan egentlig förvarning och att de är avgränsade i tid och rum. För samhället innebär detta att hoten och konsekvenserna härrör från allvarliga händelser i fredstid som medför svåra påfrestningar på samhället, eller ett antagonistisk angrepp av en stat eller en annan aktör, torde utgöras av objekt av betydelse för el- och teledriften. I planeringen skall därför åtgärder som syftar till att öka säkerheten inom områdena elförsörjning, telekommunikationer och IT prioriteras. Med anledning av ovan anser därför Krisberedskapsmyndigheten att en fortsatt ambitionsökning bör ske inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 639,3 mnkr avsätts för verksamhet inom samverkansområdet. Det är 140,4 mnkr lägre än inkomna anspråk, men 136,4 mnkr mer än tilldelade medel för 2003. Utöver de medel som satsas på robusta el, tele och IT funktioner inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur satsas ytterligare ca 50 mnkr inom övriga samverkansområden på dessa områden.

Svenska kraftnät och Statens energimyndighet har i yttrande anmält avvikande mening. De menar att den föreslagna satsningen inte är tillräcklig och inte speglar regeringens prioritering.

Krisberedskapsmyndigheten anser att elsystemet intar en särställning på grund av dess betydelse för övriga samhällsfunktioner, vilket medför att åtgärder för att öka dess robusthet skall ges allra högsta prioritet. I propositionen Samhällets säkerhet och beredskap (prop. 2001/02:158) slås fast att verksamhetskostnader och avgiftsuttag skall vara i balans för de myndigheter som tar ut avgifter. Förutom det avgiftsuttag om 250 mnkr som Svenska kraftnät tar ut från eloperatörerna, föreslår dock Krisberedskapsmyndigheten att medel om 69 mnkr avsätts till verksamhet inom Svenska kraftnäts verksamhetsområde. Häri ligger en särskild satsning om 55 mnkr på en investering i ett nytt gemensamt kommunikationssystem för elsamverkansorganisationen att använda vid

störningar och beredskap. Detta system skall vara kompatibelt med de nya kommunikationssystem som föreslås av kommittén Radiokommunikation för effektiv ledning (RAKEL). Satsningen gäller en begränsad tid och skall samfinansieras med branschen. Kommittén har i sitt betänkande (SOU 2003:10) Trygga medborgare – säker kommunikation konstaterat att ett gemensamt rikstäckande radiosystem är angeläget för att stärka medborgarnas trygghet. Vidare anser kommittén bland annat att regeringen bör besluta om ett så kallat mjukt obligatorium så till vida att bidrag från anslag 6:5 Civilt försvar inte bör ges till annan radiokommunikationsutrustning än till sådan utrustning som kan nyttjas i det gemensamma systemet. Kommittén lämnade sitt betänkande till regeringen den 21 januari 2003 vilket innebär att Krisberedskapsmyndigheten inte har kunnat beakta dess förslag i detta Planeringsunderlag. Utöver detta föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 14 mnkr avsätts inom Svenska kraftnäts ansvarsområde för förmånsmedel till civilpliktiga.

I samband med Statens energimyndighets HEL-projekt² har vikten av åtgärder inom området förankrats i både näringslivet och bland offentliga organ. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att HEL-projektet under 2003 kommer så långt att det till Planeringsunderlag för år 2005 kommer att finnas ett underlag som kan resultera i konkreta aktiviteter och förslag på åtgärder inom elförsörjningens säkerhet och beredskap. I dagsläget är så inte fallet. Det underlag som Krisberedskapsmyndigheten har fått av Energimyndigheten har enbart beskrivit planerad verksamhet i övergripande termer och inte hållit den detaljeringsgrad som underlag från övriga myndigheter. Krisberedskapsmyndigheten anser sig inte kunna avsätta medel till verksamhet där specificerade kostnader och planerade åtgärder inte kan redovisas på ett tydligt sätt. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför en lägre ambitionsnivå än den som Energimyndigheten har föreslagit för 2004 i avvaktan på ett genomarbetat och konkret underlag från samverkansområdet Teknisk infrastruktur och Energimyndigheten. Ökade satsningar på området kräver en långsiktig plan och bör läggas upp som ett program med konkret innehåll och förslag.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 18 mnkr avsätts för verksamhet inom samverkan och information, utveckling och utredning samt utbildning och övning inom Energimyndighetens verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att föreslagna åtgärder inom fjärrvärmeområdet är relevanta, men att de, i avvaktan på branschens ställningstagande, bör genomföras över två år och med en något lägre ambitionsgrad när det gäller den "nollserie" som planeras. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att gällande finansieringsprinciper inte ger utrymme för att avsätta medel för eventuella framtida investeringar, utan att mer konkreta projekt måste tas fram för att det skall kunna göras en samlad bedömning för hela samhällets säkerhet och beredskap. En väsentligt lägre ambitionsnivå föreslås därför för utveckling av privat-offentlig samverkan. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel för att på regional nivå arbeta med risk- och sårbarhetsanalyser avsätts inom ramen för Krisberedskapsmyndighetens verksamhet (se även kapitel 11 och 12). Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det fortsatt är viktigt att informera om frågor inom området samt att utbildningar tas fram

² HEL-projektet (Helhetssyn för elförsörjningen) bygger på ett regeringsuppdrag till Energimyndigheten och har under 2001-2002 involverat ett stort antal aktörer från näringslivet och den offentliga sektorn.

och genomförs. Krisberedskapsmyndigheten kan med nuvarande underlag heller inte tilldela Energimyndigheten medel för en omfattande nordisk övning under 2004. Medel för samarbete med de frivilliga försvarsorganisationerna hanteras inom ramen för Krisberedskapsmyndighetens samlade äskande och har därför lyfts bort från Energimyndigheten. Energimyndigheten tilldelas dock 1 mnkr i samverkansersättning.

I samband med HEL-projektet kan förslag på framtida åtgärder inom elförsörjningen uppkomma. Det är därför viktigt att det klart framgår hur kostnaderna står i proportion till samhällsnyttan och var eventuella investeringskostnader kommer att tas upp. Idag sker investeringar inom ramen för elberedskapsavgiften och det krävs ett principiellt ställningstagande huruvida framtida ökningarna inom elförsörjningens säkerhet och beredskap skall bekostas genom utökade elberedskapsavgifter eller genom anslag i kombination med motsvarande satsningar inom branschen. Krisberedskapsmyndigheten kommer att ta upp denna principiella fråga i samband med den översyn av beredskapsåtgärder som skall göras under våren 2003.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel om 0,3 mnkr avsätts till forskning om kablar och annan teknisk utrustning som ingår i det tekniska infrastrukturen inom Elsäkerhetsverkets ansvarsområde. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att Elsäkerhetsverket tilldelas 1 mnkr i samverkansersättning. Den av Elsäkerhetsverket föreslagna utredningen om verkets roll inom samverkansområdet inryms inom ramen för samverkansersättningen.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel om 0,6 mnkr avsätts inom Livsmedelsverkets ansvarsområde i enlighet med anspråk för utveckling och utredning inom dricks-vattenområdet. I Planeringsinriktningen anges att användarna i planeringen skall beakta åtgärder som minskar skadeverkningarna om ett långvarigt och omfattande avbrott i elförsörjningen inträffar. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 28,5 mnkr avsätts för bidrag till kommunalteknisk försörjning i Krisberedskapsmyndighetens regi.

För att säkra telekommunikationernas robusthet föreslår Krisberedskapsmyndigheten att medel om 100,6 mnkr avsätts till verksamhet inom Post- och telestyrelsens ansvarsområde (utöver de 100 mnkr som Post- och telestyrelsen tar ut i avgifter), för investeringar i andras anläggningar, utbildning och övning samt internationell verksamhet. Avsatta medel skall även täcka den beredskap som skall finnas inom postområdet. Post- och telestyrelsen tilldelas också 1 mnkr i samverkansersättning.

Risken för informationsoperationer och informationskrigföring får inte underskattas. I Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2004 betonas att IT-säkerhetsfrågorna bör ha en framträdande plats i planeringen för att skapa en god bas- respektive grundförmåga. Krisberedskapsmyndigheten gör bedömningen att myndigheternas arbete inom detta område måste intensifieras. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 10,7 mnkr avsätts för verksamhet inom IT-säkerhetsområdet inom Krisberedskapsmyndighetens verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att 15 mnkr avsätts inom Post- och telestyrelsens verksamhetsområde för uppbyggnaden av en rikscentral för IT-incidentrapportering i enlighet med regeringens förslag i propositionen Samhällets

säkerhet och beredskap (prop. 2001/02:158). Enligt regeringsbeslut Fö2002/2764/CIV skall den av regeringen föreslagna satsningen på IT-säkerhet finansieras inom ramen för anslag 6:5 Civilt försvar. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 14,6 mnkr avsätts för verksamhet inom Försvarets radioanstalts ansvarsområde för uppbyggnad av en teknikkompetensfunktion, och 12 mnkr för verksamhet hos Försvarets materielverk för uppbyggnad av ett system för evaluering och certifiering av IT-säkerhet. Totalt föreslås således en satsning på IT-säkerhet om 52,3 mnkr.

Enligt önskemål från Förvarsdepartementet föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 15 mnkr avsätts för vissa investeringar i etermedia inom Statens fastighetsverks verksamhetsområde. Medel skall användas i enlighet med den beslutade inriktningen i regeringsbeslut (Fö2002/455/CIV).

Krisberedskapsmyndigheten föreslår i samråd med samverkansområde Teknisk infrastruktur att Styrelsen för psykologiskt försvar utpekats som samverkansansvarig myndighet inom samverkansområdet. Detta motiveras av Styrelsens för psykologiskt försvar inom den tekniska mediedistributionen. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 2 mnkr avsätts till verksamhet inom Styrelsens för psykologiskt försvar ansvarsområde för utveckling och utredning avseende teknisk medieprognos.

Rikspolisstyrelsen har inkommit med anspråk för att driva en nyetablerad IT-incidenthanteringsfunktion inom Polisen. Funktionen skall enligt Rikspolisstyrelsens anspråk ha till uppgift att hantera IT-incidenter och IT-relaterade brott. Krisberedskapsmyndigheten anser att denna verksamhet ligger inom Polisens ordinarie verksamhetsområde, och att den därför inte skall finansieras via anslag 6:5 Civilt försvar. Krisberedskapsmyndigheten har heller inte för avsikt att avsätta medel inom ett samverkansområde till myndigheter som inte utpekats som samverkansansvariga inom samverkansområdet i krisberedskapsförordningen, om inte särskilda skäl finns till detta. Särskilda skäl kan till exempel vara ett regeringsbeslut om att så skall ske, eller om Krisberedskapsmyndigheten och samverkansområdet båda anser att myndigheten bör skrivas in i förordningen. Rikspolisstyrelsen har i sitt remissyttrande anmält avvikande mening.

3.2.2 Transporter

I Planeringsunderlag avseende år 2003 föreslog Överstyrelsen för civil beredskap att beredskapsverksamheten inom transportsektorn skulle minska i omfattning. Motivet för detta var det förändrade omvärldsläget med minskad risk för väpnat angrepp och invasion. Krisberedskapsmyndigheten gör bedömningen att nuvarande omvärldsutveckling inte föranleder myndigheten att ompröva Överstyrelsens ställningstagande. Vidare anser Krisberedskapsmyndigheten att regeringens beslut att avveckla civilpliktsutbildningen av flygplatsbrandmän kan möjliggöra en ytterligare minskning av tilldelningen av ekonomiska medel till samverkansområdet.

Myndigheterna inom samverkansområdet har i sina yttrande anmält avvikande mening. De menar att en ominriktning av verksamheten i stor utsträckning redan skett mot den nya bredare hotbildens krav på grundförmåga och förmåga till anpassning och att

planeringen för väpnat angrepp och invasion lämnats för flera år sedan. De pekar också på att en stor neddragning av anspråken genomfördes redan år 2000. I dagsläget menar de att samverkansområdet har en otillräcklig förmåga med hänsyn till de uppmärksammade nya kraven på sektorn, vilket motiverar att nuvarande ambitionsnivå upprätthålls.

Beredskapsåtgärder inom transportsektorn har inriktats mot att minska sårbarheten i samhällsviktiga transport- och varudistributionssystem. Förmåga skall också finnas att upprätthålla en grundläggande transportkapacitet i situationer då system utsätts för omfattande störningar. Krisberedskapsmyndigheten anser att denna inriktning av beredskapsåtgärderna tillsvidare skall gälla. Krisberedskapsmyndigheten menar dock att regeringsuppdraget Uppdrag avseende analys och förslag rörande verksamhet inom samverkansområdet Transporter (N2002/6179/BS) kan innebära en förändrad inriktning av verksamheten inom samverkansområdet.

Krisberedskapsmyndigheten menar också att det är viktigt att myndigheterna i samverkansområdet beaktar de krav som kan komma att finnas på ökad förmåga efter genomförd anpassning. I den hemliga bilagan till Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004 lyfts transportsektorn fram som en viktig aktör under och efter en anpassningsperiod.

Med anledning av vad som anförts ovan föreslår Krisberedskapsmyndigheten att medel om 147,5 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom samverkansområdet för år 2004. Detta är 5 mnkr lägre än inkomna anspråk. I förhållande till 2003 innebär Krisberedskapsmyndighetens förslag en minskning av tilldelade medel till samverkansområdet med 4,5 mnkr.

Banverket har inkommit med anspråk som innebär en ambitionsökning i förhållande till tidigare år. Mot bakgrund av transportområdets nedprioritering anser Krisberedskapsmyndigheten att denna ökning inte är motiverad. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel om 32 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom investeringar m.m. inom Banverkets ansvarsområde. Detta ligger i nivå med vad som avsatts under tidigare år. Krisberedskapsmyndigheten föreslår vidare att Banverket tilldelas 1 mnkr i samverkansersättning. Den förslagna neddragningen är inte riktad mot någon specifik åtgärd, utan innebär en generell sänkning av ambitionsnivån.

Under år 2004 avslutas den civilpliktsutbildning av flygplatsbrandmän som drivits i Luftfartsverkets regi. Luftfartsverket har äskat medel om 14 mnkr under år 2004 för omställningskostnader m.m. i samband med detta. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel om max 11,2 mnkr avsätts för Luftfartsverkets omställningskostnader under 2004 som ett engångsbelopp. Krisberedskapsmyndigheten har inte för avsikt att under 2005 avsätta ytterligare medel till denna verksamhet. I övrigt föreslår Krisberedskapsmyndigheten att medel avsätts i enlighet med anspråk, inklusive 1 mnkr i samverkansersättning till Luftfartsverket. Totalt föreslår således Krisberedskapsmyndigheten att 80,5 mnkr avsätts för verksamhet inom Luftfartsverkets verksamhetsområde, varav högst 11,2 mnkr får användas för att finansiera omställningen av Flygräddningsskolan. Sjöfartsverket avser under år 2004 fortsätta arbetet med att säkra sektorns robusthet och

beredskap. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att medel om 1 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom Sjöfartsverkets ansvarsområde samt att 1 mnkr tilldelas i samverkansersättning. De projekt som Sjöfartsverket föreslagit inom ramen för utveckling och utredning, utbildning och övning m.m. inryms enligt Krisberedskapsmyndighetens mening inom ramen för samverkansersättningen.

Vägverkets arbete med att stärka vägnät och landsvägstransporter fortsätter under år 2004. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 31 mnkr avsätts för investeringar, drift och underhåll, utveckling och utredning samt utbildning och övning m.m. inom Vägverkets verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att 1 mnkr tilldelas Vägverket i samverkansersättning. Detta belopp inryms inom ramen för Vägverkets anspråk.

3.2.3 Spridning av farliga ämnen

Verksamheten inom samverkansområdet Spridning av farliga ämnen är prioriterad enligt regeringens strategiska inriktning (Fö 2001/1614/SAL). Denna prioritering har också framgått av de förslag som tidigare har lämnats av Försvarsdepartementets arbetsgrupp NBC. I Krisberedskapsmyndighetens Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004 framgår att myndigheterna vid planering och utformning av NBC-resurser skall ta hänsyn till ett relativt sett ökat hot att Sverige, eller svensk personal i utlandstjänst, kan utsättas för massförstörelsevapen eller för de konsekvenser som användandet av sådana vapen medför. Målet för denna planering skall därför vara att ett begränsat användande av massförstörelsevapen inte skall ge en antagonist några avgörande fördelar. Resurser för NBC-skydd bör planeras och utformas så att de även kan användas vid internationella insatser. Med anledning av vad som anförts ovan anser Krisberedskapsmyndigheten att det är befogat med en ambitionshöjning inom samverkansområdet Spridning av farliga ämnen. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 136,1 mnkr avsätts för verksamhet inom samverkansområdet vilket är 28,6 mnkr mer än tilldelade medel för år 2003. Det är också något mer än totala anspråk inom samverkansområdet.

Spridning av farliga ämnen kan ske i dricksvatten och livsmedel och leda till mycket allvarliga konsekvenser. Spridning kan ske som en fredstida olycka, men också som en sabotage- eller terrorhandling. Kommunerna och länsstyrelserna har ansvar för att tillsynen av livsmedels- och dricksvattenkvalitet upprätthålls på lokal och regional nivå. Livsmedelsverket har i kraft av sina uppgifter inom livsmedelssäkerhetsområdet möjlighet att stötta områdesansvaret på dessa nivåer. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 5,3 mnkr avsätts till verksamhet inom Livsmedelsverkets ansvarsområde för utbildning och övning av kommuner och länsstyrelser. Krisberedskapsmyndigheten föreslår vidare att 1 mnkr avsätts i samverkansersättning till Livsmedelsverket.

För många av epizootilagens sjukdomar krävs att det diagnostiska arbetet bedrivs i säkerhetslaboratorium. Statens veterinärmedicinska anstalt är den enda institution i landet som har säkerhetslaboratorium för diagnostik i animaliskt material. Försvarsdepartementets arbetsgrupp NBC har för år 2003 föreslagit att 0,6 mnkr skall avsättas för att anpassa Statens veterinärmedicinska anstalts säkerhetslaboratorium för att det skall

kunna nyttjas till beredskap mot akuta B-händelser. Laboratoriet skall samutnyttjas av Statens veterinärmedicinska anstalt och Livsmedelsverket. Medelsbehovet avseende gjorda investeringar är långsiktigt, och Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att medel avsätts även för år 2004. Krisberedskapsmyndigheten föreslår dessutom att medel om 2,9 mnkr avsätts inom Statens veterinärmedicinska anstalts ansvarsområde för ett med Livsmedelsverket gemensamt projekt för utbildning, övning, metodutveckling och gemensamt beredskapsbyggande avseende storskalig diagnostik för agens i biologisk krigsföring och bioterrorism. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att Statens veterinärmedicinska anstalt tilldelas 1 mnkr i samverkansersättning.

Statens jordbruksverk bedriver under år 2003 tillsammans med flera andra berörda aktörer projektet STUDS (större utbrott av smittsamma djursjukdomar). Syftet är att alla inblandade aktörers respektive beredskapsplaner skall sammanlänkas för att kunna användas på ett effektivt sätt vid bekämpning av epizootier som kräver extraordinära insatser. Under år 2004 planeras en övning för alla inblandade aktörer av epizootiberedskapen för att pröva resultaten av STUDS. Inom Jordbruksverkets verksamhetsområde planeras också en övning avseende livsmedelsproduktion vid nedfall av radioaktiva ämnen med deltagare från alla berörda aktörer. Krisberedskapsmyndigheten anser att samordning och samverkan skall utvecklas hos berörda myndigheter för att kunna hantera större utbrott av smittsamma sjukdomar hos djur. Hos berörda myndigheter skall det finnas gemensamma beredskapsplaner, samt utbildad och övad personal. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 0,9 mnkr avsätt till utbildning och övning inom Jordbruksverkets verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att Jordbruksverket tilldelas 1 mnkr i samverkansersättning.

Statens jordbruksverks anspråk innehåller dessutom planer på verksamhet inom forskning samt utveckling och utredning. Krisberedskapsmyndigheten anser att denna verksamhet i sin nuvarande utformning ligger inom Jordbruksverkets basförmåga och inte bör finansieras via anslag 6:5 Civilt försvar. Jordbruksverket har anmält avvikande mening i sitt yttrande över Planeringsunderlaget.

Rikspolisstyrelsen har i enlighet med Försvarsdepartementets arbetsgrupp NBC:s förslag under 2002 och 2003 genomfört särskild NBC-utbildning av poliser i yttre tjänst. Under 2004 planeras en ambitionshöjning inom området, då fler poliskategorier skall omfattas av denna utbildningsinsats. Detta gäller särskilt vissa nyckelbefattningar såsom bombtekniker och den nationella insatsstyrkan. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 8,4 mnkr avsätts för utbildning och övning inom Rikspolisstyrelsens ansvarsområde.

Från och med 2003 tar Smittskyddsinstitutet över det ekonomiska ansvaret för huvuddelen av kunskapscentrum mikrobiologisk beredskap (KCB) från Socialstyrelsen. KCB:s uppgift är att svara för en bättre och säkrare beredskap för diagnostiken och handläggandet av nya och ovanliga infektionssjukdomar. Risken att Sverige kommer att utsättas för ovanliga infektionssjukdomar, höjs i takt med den ökade rörligheten hos befolkningen. En markant ökande internationell hotbild avseende bioterrorism är också anledning att upprätthålla en hög beredskap inom området. Under år 2004 planerar Smittskyddsinstitutet även vissa investeringar för att höja förmågan inom identifiering av mikroorga-

nismer, samt att upprätthålla dygnet-runt-beredskap för omhändertagande av prover där analysresultatet kan få vittgående konsekvenser för samhället. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 11,5 mnkr avsätts till verksamhet inom Smittskyddsinstitutets verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att Smittskyddsinstitutet tilldelas 1 mnkr i samverkansersättning.

Smittskyddsinstitutet har även äskat medel för tre forskartjänster för att höja myndighetens diagnostiska beredskap, samt en läkartjänst vid KCB som tidigare finansierats via de medel som Socialstyrelsen tilldelats för KCB. Krisberedskapsmyndigheten gör dock bedömningen att detta inte är förenligt med gällande finansieringsprinciper, varför Krisberedskapsmyndighetens förslag inte omfattar denna verksamhet. Smittskyddsinstitutet har i yttrande anmält avvikande mening vad gäller medel för läkartjänst vid kunskapscentrat, eftersom förslaget enligt Smittskyddsinstitutet innebär en neddragning av verksamheten jämfört med dagens nivå.

Sjukvårdens beredskap inom NBC-området är central för samhällets samlade förmåga. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 37 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom Socialstyrelsens verksamhetsområde. Planerade åtgärder är bland annat bidrag och ersättningar till kunskapscentra N, B, och C, och till sjukvårdshuvudmännen, utbildning och övning av NBC-förmågan samt kapital- och räntekostnader för inköp av materiel avseende N-, B- och C-områdena.

Även räddningstjänstens förmåga vad gäller NBC är grundläggande för arbetet inom samverkansområdet. Statens räddningsverk planerar under 2004 för materielinköp med inriktning NBC, utbildning av förstärkningspersonal/sanerare, utveckling och utredning av NBC-beredskapen m.m. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 44,8 mnkr avsätts till beredskapsåtgärder inom Räddningsverkets verksamhetsområde.

Sverige skall enligt det särskilda övergripande målet för beredskapen avseende nukleära och radiologiska nödsituationer ha en nationellt och internationellt väl samordnad beredskap med förmåga att förebygga, identifiera och möta nukleära och radiologiska hot. Strålskyddsberedskapen skall i händelse av nukleär eller radiologisk nödsituation förhindra akuta skador på människor genom att hålla stråldoser under relevanta tröskelvärden. Strålskyddsberedskapen skall dessutom verka för att begränsa icke radiologiska effekter, skydda miljö och egendom samt förbereda återgång till normala förhållanden efter inträffad nödsituation. I dagsläget finns dock allvarliga brister framförallt i den nationella mätberedskapen, i handlingsberedskapen och i utbildning och övning. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 18 mnkr avsätts under år 2004 för verksamhet inom Statens strålskyddsinstitutets verksamhetsområde, förutsatt att en medfinansiering från Miljödepartementet kommer till stånd³. Samfinansieringen består i att Miljödepartementet skall finansiera de grundläggande åtgärder som behövs för att bygga upp en tillräcklig basförmåga hos Statens strålskyddsinstitut. Om inte detta görs, får den planerade satsningen via anslag 6:5 Civilt försvar inte önskad effekt. Krisberedskapsmynd-

³ Enligt överenskommelse mellan Försvarsdepartementet och Miljödepartementet skall de planerade satsningarna inom Statens strålskyddsinstitut samfinansieras mellan departementen.

digheten föreslår också att Statens strålskyddsinstitut tilldelas 1 mnkr i samverkansersättning. Samverkansersättningen ryms inom ramen för Strålskyddsinstitutets anspråk. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att Statens kärnkraftsinspektion tilldelas 1 mnkr i samverkansersättning.

Under år 2003 påbörjas Tullverkets satsning på särskild NBC-utbildning av tulltjänstemän. Krisberedskapsmyndigheten anser att denna utbildningssatsning bör fortsätta och föreslår därför att 0,7 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom Tullverkets verksamhetsområde 2004.

3.2.4 Ekonomisk säkerhet

En viktig grund för ett robust och flexibelt samhälle är en fungerande samhällsviktig infrastruktur. Med samhällsviktig infrastruktur avses grundläggande system i samhället som är väsentliga för att samhället skall fungera och som direkt eller indirekt används av flertalet invånare. Betalningsväsendet och värdepappershandeln samt samhällsviktiga transfereringar är numera helt IT-beroende och bygger på att banker, marknadsplatser, värdepappersbolag och andra organ är sammankopplade med varandra i nationella och internationella system. Dessa system bör räknas till den samhällsviktiga infrastrukturen.

Inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet är uppgiften att öka robustheten inom betalningssystemen och värdepappershandel m.m. särskilt prioriterad. Varuförsörjning och lagerhållning av varor är enligt statsmakternas intentioner nedprioriterat till förmån för annan verksamhet. Inom samverkansområdet finns ett stort antal samverkansansvariga myndigheter som tidigare inte bedrivit särskilt omfattande verksamhet inom samhällets krisberedskap. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför en särskild satsning i form av samverkansersättning till dessa myndigheter. Totalt föreslår Krisberedskapsmyndigheten att samverkansområdet tilldelas medel om 18,5 mnkr, vilket är 7,5 mnkr mer än tilldelade medel för år 2003.

Ekonomistyrningsverket ingår i samverkansområdena Ekonomisk säkerhet och i Områdesvis samordning, samverkan och information. Enligt förordning (1998:417) med instruktion för Ekonomistyrningsverket är myndigheten en central förvaltningsmyndighet för ekonomisk styrning av statlig verksamhet samt för statliga myndigheters ekonomi- och personaladministrativa system. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att medel om 1 mnkr tilldelas Ekonomistyrningsverket som samverkansersättning inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet. Krisberedskapsmyndigheten föreslår vidare att Riksförsäkringsverket, Riksgäldskontoret, Riksskatteverket och Verket för näringslivsutveckling tilldelas vardera 1 mnkr i samverkansersättning. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att Arbetsmarknadsstyrelsen tilldelas 0,5 mnkr i samverkansersättning. Det lägre beloppet förklaras av att Arbetsmarknadsstyrelsen inte är samverkansansvarig, utan endast bevakningsansvarig.

Ekonomistyrningsverket har i yttrande anmält att verket ser sin roll inom samverkansområde Ekonomisk säkerhet som av något mindre vikt än rollen inom samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information (där Ekonomistyrningsverket också är

utpekad som samverkansansvarig). Ekonomistyrningsverket anser därför att samverkansersättningen bör tilldelas myndigheten inom samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information. Krisberedskapsmyndigheten delar inte denna uppfattning.

För att öka medvetenheten och kunskapen om den hotbild som föreligger inom Finansinspektionens verksamhetsområde, samt för att genomföra övnings- och utbildningsinsatser för att höja krishanteringsförmågan, föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 3 mnkr avsätts för verksamhet inom Finansinspektionens verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten föreslår även att Finansinspektionen tilldelas 1 mnkr i samverkansersättning.

För att upprätthålla beredskapen inom energiförsörjningsområdet, främst vad avser oljeområdet, föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 9 mnkr avsätts för verksamhet inom Statens energimyndighets verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det krävs en ökad satsning på området omvärldsanalys inom olje- och gasområdet, men att ambitionsnivån i övrigt kan sänkas. Krisberedskapsmyndighetens förslag innebär en ambitionsökning i förhållande till tidigare år, dock inte till den nivå som Energimyndigheten har äskat för 2004. Energimyndigheten har härvid anmält avvikande mening i yttrande. Myndigheten menar att oljefrågorna i dagsläget är mycket aktuella, och därför bör prioriteras särskilt.

3.2.5 Områdesvis samordning, samverkan och information

Samtliga områdes- och sektorsansvariga organ skall ha en grundläggande lednings- och handlingsberedskap. Personal inom samverkansansvariga myndigheter, länsstyrelser samt landsting och kommuner skall alltid ha en förmåga att agera under störda förhållanden. Vid planering och utformning av åtgärder skall aktörerna i samverkansområdet säkerställa att det finns en omedelbar samverkans- och informationsförmåga.

Inom samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information är den regionala och lokala ledningsförmågan ett särskilt prioriterat område. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför en extra satsning på de geografiskt områdesansvariga aktörerna under år 2004. På grund av minskade anspråk från Krisberedskapsmyndigheten för 2004 i förhållande till 2003, sker dock totalt sett en neddragning av samverkansområdets ram. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 521,3 mnkr avsätts till verksamhet inom samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information, vilket är 14,2 mnkr lägre än tilldelade medel för år 2003.

För att höja myndighetens grundförmåga, och för att i samarbete med ansvariga samhällsorgan bidra till att minska samhällets sårbarhet samt utveckla och stärka samhällets krishanteringsförmåga, föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 191,4 mnkr avsätts för verksamhet inom Krisberedskapsmyndighetens verksamhetsområde. Förslaget omfattar bland annat investeringar i telesäkerhet och lokala ledningsplatser, drift och underhåll, forskning, utveckling och utredning samt övning och utbildning m.m.

Av Krisberedskapsmyndighetens Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004 framgår det att personal inom länsstyrelserna alltid skall ha en förmåga att kunna agera

inom vissa givna ramar, exempelvis att kunna genomföra utbildning och övning, eller att i relevanta fall tillgängliggöra civila försvarets resurser. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att Krisberedskapsmyndigheten tilldelas medel om totalt 44,7 mnkr för verksamhet inom länsstyrelsernas verksamhetsområde. Detta är i enlighet med inkomna anspråk från länsstyrelserna (se vidare kapitel 11).

För fortsatt arbete med av regeringen beslutad försöksverksamhet på Gotland om samordning av resurser för hantering av allvarliga olyckor m.m. (GotSam), föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 21 mnkr avsätts under 2004.

Enligt regleringsbrevsuppdrag (Fö2002/1629/CIV) skall Krisberedskapsmyndigheten i ett nytt fördelningssystem lägga ut uppdrag till de frivilliga försvarsorganisationerna om 64,6 mnkr per år. De frivilliga försvarsorganisationerna skall genomföra särskilda projekt i de baltiska länderna enligt regeringsbeslut för 3,5 mnkr per år. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att 2 mnkr avsätts till Civilpliktsrådets verksamhet.

Den 28 november 2002 beslutade regeringen att Krisberedskapsmyndigheten skall genomföra förhandlingar med Svenska Kommunförbundet. Förhandlingarna avser förutsättningar och nivåer för den ersättning som skall utbetalas till kommunerna för planering av verksamhet vid höjd beredskap och svåra påfrestningar på samhället i fred. Krisberedskapsmyndigheten skall lämna förslag på överenskommelse till regeringen senast den 1 september 2003. I avvaktan på resultatet från förhandlingen med Svenska Kommunförbundet föreslår Krisberedskapsmyndigheten att nuvarande ersättningsnivå prolongeras, det vill säga att kommunerna tilldelas 186 mnkr för år 2004. Till följd av förhandlingsresultatet kan det eventuellt under år 2004 bli nödvändigt att omfördela medel från kommunerna till verksamhet inom samverkansområdena eller vice versa (se vidare kapitel 11).

För åtgärder enligt inlämnat förslag, bland annat inom ramen för konceptet KRIS-GIS, föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 2,1 mnkr avsätts inom Lantmäteriverkets verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att 1 mnkr tilldelas Lantmäteriverket i samverkansersättning. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att samverkansersättningen rymms inom ramen för Lantmäteriverkets anspråk.

1 mnkr avsätts också enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag i samverkansersättning till Statistiska centralbyrån inom samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information.

I avvaktan på ett ställningstagande från regeringen vad gäller Styrelsens för psykologiskt försvar framtida myndighetsuppgifter, föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 4 mnkr avsätts till verksamhet inom medieberedskapsområdet. Detta är 2 mnkr lägre än inlämnat anspråk. Styrelsen för psykologiskt försvar är för närvarande inne en uppbyggnadsfas, varför myndigheten ännu inte har den organisation som behövs för att bedriva verksamhet till den ambitionsnivå som anspråket kräver. Krisberedskapsmyndigheten förutsätter att Styrelsen för psykologiskt försvar vid 2004 års början har personal och resurser i övrigt för att hantera den föreslagna verksamhetsomfattningen.

Ekonomistyrningsverket har inkommit med anspråk för att genomföra en utredning vad gäller Ekonomistyrningsverkets behov av fysiskt skydd m.m. Krisberedskapsmyndigheten anser att föreslagen tilldelning av medel i form av samverkansersättning inom samverkansområde Ekonomisk säkerhet bland annat täcker kostnader för att analysera frågor kring de egna IT-systemens sårbarhet och säkerhet samt utreda eventuella behov av förstärkningar i den tekniska ledningsförmågan för Ekonomistyrningsverket. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det i dagsläget inte är aktuellt att täcka kostnader för fysiskt skydd med medel ur anslag 6:5. Bakgrunden är de rapporter som Överstyrelsen för civil beredskap lämnade in till regeringen den 8 januari 1998 (6-1561/97) och den 24 november 1998 (6-824/98) om skydd och tekniskt stöd m.m. för centrala beredskapsmyndigheter. Krisberedskapsmyndigheten anser att redovisade principer fortfarande gäller och att Ekonomistyrningsverket inte tillhör den grupp av beredskapsmyndigheter som i första hand skall prioriteras. Krisberedskapsmyndigheten avser också att avvakta det arbete som internt pågår inom Regeringskansliet om fysiskt skydd m.m. för regeringens och Regeringskansliets krishanteringsarbete innan en ny översyn på området genomförs. Ekonomistyrningsverket har anmält avvikande uppfattning i sitt yttrande över planeringsunderlaget.

3.2.6 Skydd, undsättning och vård

Krisberedskapsmyndigheten anser att den viktigaste dimensionen av verksamheten inom samverkansområde Skydd, undsättning och vård är förmågan till insatsberedskap. Med insatsberedskap avses i första hand personal och resurser inom polis-, hälso- och sjukvård och räddningstjänst. Krisberedskapsmyndigheten menar att vid planering och utformning av dessa resurser skall det säkerställas att de även kan användas vid svåra påfrestningar på samhället i fred, samt vid internationella insatser för att bidra till fred och säkerhet. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 471,9 mnkr avsätts till samverkansområde Skydd, undsättning och vård, vilket är 36,1 mnkr lägre än anspråk.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att Kustbevakningen och Migrationsverket tilldelas 1 mnkr vardera i samverkansersättning.

Luftfartsverket och Sjöfartsverket har inom ramen för samverkansområde Skydd, undsättning och vård inkommit med anspråk för att genomföra samordningsövning vad gäller flygräddning respektive sjöräddning. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 1,04 mnkr avsätts till verksamhet inom Luftfartsverkets ansvarsområde för övning samt utveckling och utredning, och 0,35 mnkr avsätts inom Sjöfartsverkets ansvarsområde för övning, utveckling och utredning samt viss internationell verksamhet.

Enligt statsmakternas inriktning skall 1500 särskilda beredskapspoliser finnas utbildade inom ramen för samhällets grundförmåga. Tillgång till personal är också ett prioriterat område enligt planeringsinriktning 2004. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 27,8 mnkr avsätts för grund- och vidareutbildning av den särskilda beredskapspolisen inom ramen för Rikspolisstyrelsens verksamhetsområde. Föreslagen medeltilldelning innefattar också investeringar, drift och underhåll i anslutning till beredskapspolisutbildningen samt samverkansersättning.

Rikspolisstyrelsen har i samband med remissförfarandet uppmärksammat behovet av sambandsutrustning till beredskapspolisen till en kostnad av 5,5 mnkr. Krisberedskapsmyndigheten anser att denna investering skall samordnas med de förslag som kommittén Radiokommunikation för effektiv ledning (RAKEL) lagt fram, varför detta bör hanteras i särskild ordning. Medel avsätts således inte för detta 2004 enligt föreliggande förslag.

Sjukvårdens beredskap för svåra påfrestningar och höjd beredskap omfattar bland annat investeringar i reservanordningar för el-, värme- och vattenförsörjning vid akutsjukhus, radiokommunikationsutrustning i sjuktransportfordon, lagerhållning av viss sjukvårdsmateriel, utbildning och övning, samt internationell verksamhet m.m. Satsningar planeras också vad gäller landstingens katastrofmedicinska beredskap. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 116 mnkr avsätts till verksamhet inom Socialstyrelsens verksamhetsområde. Detta är 18,4 mnkr lägre än inkomna anspråk. Krisberedskapsmyndigheten anser att vissa planerade åtgärder kan skjutas på framtiden. Under 2005 och 2006 kommer kostnaderna för exempelvis IS SWEDE att minska, varför det då finns utrymme för planerade nya satsningar. Den förslagna neddragningen är inte riktad mot någon specifik åtgärd, utan innebär en generell sänkning av ambitionsnivån i förhållande till anspråket. Socialstyrelsen har i yttrande anmält att uttalade brister inom landstingens förmåga till ledning vid särskild händelse som en effekt av detta kommer att kvarstå. Vissa förvaltningskostnader som Socialstyrelsen äskat medel för måste också överföras och istället belasta Socialstyrelsens anslag inom utgiftsområde 9.

Räddningstjänstens förmåga vid en svår påfrestning och höjd beredskap är central för samverkansområdets förmåga. Statens räddningsverk arbetar inom samverkansområdet bland annat med materiel och förstärkningspersonal för kommunal räddningstjänst i form av civilpliktsutbildade räddningsmän och ammunitionsröjare, samt med att höja ledningsförmågan inom den kommunala räddningstjänsten m.m. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 308,4 mnkr avsätts för verksamhet inom Statens räddningsverks verksamhetsområde.

Statens räddningsverk har inkommit med anspråk om ytterligare 20 mnkr för att täcka avvecklingskostnader för räddningsskolorna under år 2004. Avvecklingen innebär en minskning av personalstyrkan till en kostnad av 10 mnkr för 2004, samt en avveckling av lokaler m.m. till en kostnad av 10 mnkr. Under 2005 beräknar Räddningsverket att kostnaden för detta uppgår till 5 mnkr. Krisberedskapsmyndigheten anser att dessa kostnader skall belasta Statens räddningsverks fredsanslag under 7:4 Samhällets skydd mot olyckor. För år 2002 föreslog Överstyrelsen för civil beredskap en särskild engångssatsning om 20 mnkr för att täcka omställningskostnaderna vid räddningsskolorna. Storleken på den föreslagna engångssatsningen 2002 baserades på underlag från Statens räddningsverk. Krisberedskapsmyndigheten anser att eventuella avvecklingssatsningar skall vara avgränsade i tiden och täckas genom en engångssatsning. Om medel avsätts för att täcka Räddningsverkets avvecklingskostnader kommer oinriktningen av samhällets säkerhet och beredskap att försenas.

Räddningsverket har i yttrande anmält avvikande mening. Räddningsverket menar att de

investeringar som gjorts i utbildningsanläggningar m.m. har gjorts på regeringens uppdrag för att uppfylla de behov som statsmakerna angett. Vid en avveckling av verksamheten finns enligt Räddningsverket viss tröghet i förändringsprocessen på grund av lagstiftning och andra regelverk som Räddningsverket har att rätta sig efter. Vidare menar Räddningsverket att det belopp som avsattes för år 2002 avsåg avvecklingen av beredskapsmän, men att verket nu avvecklar delar av räddningsmannautbildningen, varför kostnaderna inte kan anses omfattas av de 20 mnkr som Överstyrelsen för civil beredskap föreslog för år 2002.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 12,9 mnkr avsätts under år 2004 för verksamhet inom Statens strålskyddsinstitutets verksamhetsområde, förutsatt att en medfinansiering från Miljödepartementet kommer till stånd. Se vidare avsnitt 3.2.3.

För att förbättra robustheten och uthålligheten inom Tullverkets verksamhetsområde, har myndigheten under 2003 påbörjat en installation av Försvarets telenät (FTN) i sina lokaler. Krisberedskapsmyndigheten anser att verksamheten bör fortsätta under 2004 och föreslår därför att 2,4 mnkr avsätts enligt anspråk. Dessutom föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 1 mnkr avsätts i samverkansersättning till Tullverket.

3.2.7 Krisberedskapsmyndighetens förslag

Krisberedskapsmyndigheten föreslår, med utgångspunkt i vad som anges ovan, regeringen att:

- föreslå riksdagen att fastställa Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning per anslagspost under 6:5 Civilt försvar för budgetåret 2004 (tabell 3.2),
- föreslå riksdagen att bemyndiga regeringen att lämna möjlighet att lägga ut beställningar avseende beredskapsåtgärder som medför ekonomiska förpliktelser efter år 2004 intill de totalbelopp per samverkansområde som Krisberedskapsmyndigheten föreslår (tabell 3.5)

Tabell 3.2 Anspråk på medel från anslag 6:5 Civilt försvar per samverkansområde samt Krisberedskapsmyndighetens förslag för år 2004 (mnkr)

Anslags- post	Samverkansområde	Not	Anspråk	Förslag
1	Teknisk infrastruktur		779,7	639,3
1.1	Teknisk infrastruktur	1	429,7	289,3
1.2	Elberedskapsåtgärder (avgifter)	2	250,0	250,0
1.3	Åtgärder för att skydda telekommunikationerna mot allvarliga hot och påfrestningar i fredstid (avgifter)	3	100,0	100,0
2	Transporter	4	152,5	147,5
3	Spridning av farliga ämnen	5	135,6	136,1
4	Ekonomisk säkerhet	6	19,0	18,5
5	Områdesvis samordning, samverkan och information	7	523,6	521,3
6	Skydd, undsättning och vård	8	508,1	471,9
7	Internationell verksamhet	9	20,5	20,5
	Summa		2139,0	1955,1

Noter till tabell 3.2

1. Avvikelsen mellan anspråk och förslag består i att anspråk på verksamhet inom Svenska kraftnäts, Statens energimyndighets och Rikspolisstyrelsens ansvarsområden enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag inte tillmötesgås fullt ut. Ökade satsningar görs dock i form av samverkansersättning till Elsäkerhetsverket.
2. Avgiftsuttag för elberedskapsåtgärder av Svenska kraftnät.
3. Avgiftsuttag för åtgärder för att skydda telekommunikationerna mot allvarliga hot och påfrestningar i fredstid av Post- och telestyrelsen.
4. Avvikelsen mellan anspråk och förslag består i att anspråk på verksamhet inom Banverkets och Luftfartsverkets ansvarsområden enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag inte tillmötesgås fullt ut.
5. Avvikelsen mellan anspråk och förslag består i att anspråk på verksamhet inom Statens jordbruksverks och Smittskyddsinstitutets ansvarsområden enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag inte tillmötesgås fullt ut. Ökade satsningar görs dock i form av samverkansersättning till Livsmedelsverket, Smittskyddsinstitutet, Statens kärnkraftsinspektion och Statens veterinärmedicinska anstalt.
6. Avvikelsen mellan anspråk och förslag består i att anspråk på verksamhet inom Statens energimyndighets ansvarsområde enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag inte tillmötesgås fullt ut. Ökade satsningar görs dock i form av samverkansersättning till Arbetsmarknadsstyrelsen, Ekonomistyrningsverket, Finansinspektionen, Riksförsäkringsverket, Riksgäldskontoret, Riksskatteverket och Verket för näringslivsutveckling.
7. Avvikelsen mellan anspråk och förslag består i att anspråk på verksamhet inom Ekonomistyrningsverkets, Lanthälsöververkets och Styrelsens för psykologiskt försvars ansvarsområden enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag inte tillmötesgås fullt ut. Ökade satsningar görs dock i form av samverkansersättning till Statistiska centralbyrån.
8. Avvikelsen mellan anspråk och förslag består i att anspråk på verksamhet inom Rikspolisstyrelsens, Socialstyrelsens och Statens räddningsverks ansvarsområden enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag inte tillmötesgås fullt ut. Ökade satsningar görs dock i form av samverkansersättning till Kustbevakningen, Migrationsverket och Tullverket.
9. Avser medel för internationella insatser. Medel disponeras av Regeringskansliet och betalas ut först efter särskilt regeringsbeslut.

3.3 Anslagssparande

För anslagssparande gäller att belopp som överstiger 3 procent av tilldelat anslag får disponeras av myndigheten först efter beslut av regeringen. Generellt skall anslagssparande som överstiger detta belopp dras in senast den 30 juni nästföljande år. För anslagssparande som är juridiskt bundet till verksamhet som skulle ha genomförts under innevarande år, men där betalning av olika anledning blivit försenad, kan regeringen dock göra undantag från denna princip. Myndigheten måste i sådana fall lämna en skriftlig hemställan till regeringen om att få disponera anslagssparandet.

Från och med år 2003 disponeras hela anslaget 6:5 Civilt försvar av Krisberedskapsmyndigheten. Eftersom berörda myndigheter rekviderar medel i efterhand från Krisberedskapsmyndigheten motsvarande de utgifter myndigheten haft, kommer allt eventuellt anslagssparande att ligga kvar hos Krisberedskapsmyndigheten vid årets slut. Det eventuella saldo som uppstår hos andra myndigheter kommer att justeras mot nästföljande års medelstilldelning.

Det underlag som redovisas i Planeringsunderlag avseende anslagssparande skall överensstämma med den redovisning som lämnas i myndigheternas årsredovisningar. Anslagssparandets exakta utfall har dock visat sig vara svårt att korrekt prognostisera under tidigare år. Ofta anges att större delen av anslagssparandet kommer att betalas ut redan nästkommande år, vilket i praktiken sedan inte alltid sker. Under senare år har dock anslagssparandet generellt sett minskat.

Nedan presenteras utgående anslagssparande 2002-12-31, samt planerade utbetalningar av detta under kommande år. Krisberedskapsmyndigheten lämnar i Planeringsunderlaget inga förslag där en myndighet disponerar anslagssparande istället för att tilldelas "nya" medel från anslag 6:5 Civilt försvar. I de fall där myndigheten kan påvisa att anslagssparandet är juridiskt bundet och avser planerad verksamhet för 2002, föreslår dock Krisberedskapsmyndigheten att myndigheten skall få disponera anslagssparande med motsvarande belopp. (Detta görs i respektive kapitel 4-9.)

Tabell 3.3 Anslagssparande och planerade utbetalningar (tkr)

Samverkansområde	Utgående anslags-sparande 2002-12-31	Planerade utbetal-ningar 2003	Planerade utbetal-ningar 2004	Planerade utbetal-ningar 2005-
Teknisk infrastruktur	195187	142128	52559	0
Transporter	7846	8660	0	0
Spridning av farliga ämnen	22	0	0	0
Ekonomisk säkerhet	0	0	0	0
Områdesvis samordning, samverkan och information	47378	0	0	0
Skydd, undsättning och vård	11961	11961	0	0
Totalt	262394	162749	52559	0

Det totala anslagssparandet vid utgången av år 2002 uppgick till 264,4 mnkr. 2001 var anslagssparande 260,8 och 2000 532,6 mnkr. Av anslagssparandet planeras 217,2 mnkr betalas ut under år 2003. Resterande 47,2 mnkr ställs till regeringens disposition.

3.4 Bemyndigande

Ett bemyndigande innebär en rättighet för berörd myndighet att inom en given ram ikläda staten framtida ekonomiska förpliktelser. Ju större bemyndigande, desto mindre handlingsutrymme för framtida ominriktning. Inom det civila försvaret används bemyndiganden framförallt för avtal om eller beställningar av investeringar.

Enligt regeringsuppdrag Fö2002/2764/CIV skall Krisberedskapsmyndigheten redovisa bedömt behov av bemyndigande för den verksamhet som finansieras under anslag 6:5 Civilt försvar enligt 20 § anslagsförordningen (1996:1189). Observera att 19 § i samma förordning medger ett så kallat generellt bemyndigande. Detta innebär att en myndighet får träffa avtal om anställning av personal, hyra av utrustning, leverans av tjänster och förbrukningsmaterial och liknande som medför utgifter under längre tid än tilldelat anslag avser, om detta är nödvändigt för att myndighetens löpande verksamhet skall fungera tillfredsställande. Alla myndigheter har möjlighet att utnyttja denna möjlighet. Framtida utgifter av driftskarakter kan alltså avtalas med den förutsättningen att myndigheten kommer att disponera i huvudsak oförändrade resurser då utgifterna uppkommer (fortlevnadsprincipen). De bemyndiganden som redovisas i Planeringsunderlag 2004 är enbart så kallade särskilda bemyndiganden som regleras i 20 § i anslagsförordningen.

För bemyndigande skall utestående förpliktelser vid årets början, under året ingångna nya förpliktelser, under året infriade förpliktelser samt utestående förpliktelser vid årets slut anges. Bemyndiganden skall avse sådana avtal och beställningar som avses ingås 2004 och som innebär ekonomiska förpliktelser efter 2004. Bemyndigande skall redovisas per anslagspost, specificerat per åtgärd.

Från och med år 2003 disponeras hela anslaget 6:5 Civilt försvar av Krisberedskapsmyndigheten. Detsamma gäller således den totala bemyndiganderamen. Krisberedskapsmyndigheten kommer i särskild överenskommelse med berörd myndighet reglera rätten att ingå nya förpliktelser efter år 2004.

För 2004 föreslår Krisberedskapsmyndigheten att Krisberedskapsmyndigheten beviljas en bemyndiganderam om 537 mnkr.

3.4.1 Utestående förpliktelser och betalningsutfall

Utestående förpliktelser per 2003-12-31 prognostiseras till sammanlagt 318,2 mnkr och per 2004-12-31 till 532 mnkr. Utestående förpliktelser som utfaller till betalning under år 2004 uppgår till 198,5 mnkr.

I tabell 3.4 redovisas utestående förpliktelser per 2003-12-31 och 2004-12-31 samt det planerade betalningsutfallet under åren 2004, 2005 och 2006 och framåt.

Tabell 3.4 Utestående förpliktelser och betalningsutfall (tkr)

Samverkans- område/ber- edskapsåtgärd	Utestående förpliktelser 2003-12-31	Utestående förpliktelser 2004-12-31	Infriade förpliktelser 2004	Infriade förpliktelser 2005	Infriade förpliktelser 2006-
Teknisk infrastruktur	173200	349000	95000	270800	265100
Radio- och telekommuni- kationssystem	0	55000	0	55000	50000
Åtgärder i andras anlägg- ningar	0	113800	0	113800	113100
Telesäkerhets- åtgärder	143000	150000	68000	75000	75000
Kommunaltek- nisk försörjning	30200	30200	27000	27000	27000
Transporter	11500	42500	11500	17500	17500
Flygtrafikled- ningssystem	2500	2000	2500	1000	1000
SNAM	4000	18000	4000	9000	9000
Reservbroar	5000	22500	5000	7500	7500
Områdesvis samordning, samverkan och information	29500	32500	28000	29500	29000
Regionala ledningsplatser	3000	3000	3000	3000	3000
Telesäkerhet	6500	6500	7000	6500	6000
Lokala lednings- platser	20000	23000	18000	20000	20000
Skydd, undsätt- ning och vård	104000	108000	64000	68000	68000
Ledningsplatser	4000	8000	4000	8000	8000
Räddnings- centraler	100000	100000	60000	60000	60000
Totalt	318200	532000	198500	385800	379600
Summa betal- ningsutfall 2004-2006				963900	

3.4.2 Behov av bemyndigande samt Krisberedskapsmyndighetens förslag

För år 2004 har sju myndigheter inkommit med anspråk på att nyttja bemyndigande för verksamhet inom sitt ansvarsområde. Jämfört med beviljade bemyndiganden för år 2003 är behovet 132 mnkr högre.

I tabell 3.5 redovisas Krisberedskapsmyndighetens förslag till bemyndigande för 2004 för respektive samverkansområde.

Tabell 3.5 Behov av bemyndigande för år 2004 samt Krisberedskapsmyndighetens förslag (tkr)

Samverkansområde/beredskapsåtgärd	Behov av bemyndigande för under år 2004 nya förpliktelser	Behov av bemyndigande för utestående förpliktelser 2004-12-31	Krisberedskapsmyndighetens förslag till bemyndigande för utestående förpliktelser 2004-12-31	Beviljade bemyndigande för utestående förpliktelser 2003-12-31
Teknisk infrastruktur	270800	349000	350000	265000
Radio och telekommunikationssystem	55000	55000		
Åtgärder i andras anläggningar	113800	113800		
Telesäkerhetsåtgärder	75000	150000		
Kommunalteknisk försörjning	27000	30200		
Transporter	42500	42500	44000	16000
Flygtrafikledningssystem	2000	2000		
SNAM	18000	18000		
Reservbroar	22500	22500		
Områdesvis samordning, samverkan och information	31000	32500	34000	17000
Regionala ledningsplatser	3000	3000		
Telesäkerhet	7000	6500		
Lokala ledningsplatser	21000	23000		
Skydd, undsättning och vård	68000	108000	109000	107000
Ledningsplatser	8000	8000		

Räddningscentraler	60000	100000		
Totalt	412300	532000	537000	405000

3.5 Lånefinansiering

Lånefinansiering inom det civila försvaret avser investeringar av beredskapstillgångar i lager. Denna typ av investeringar genomförs inom Socialstyrelsens och Statens räddningsverks verksamhetsområden. Låneramarna disponeras direkt av berörd myndighet och går inte via Krisberedskapsmyndigheten. Därför redovisas dessa inte i Planeringsunderlag 2004.

3.6 Investeringsplan

I tabell 6.6 presenteras de totala investeringskostnaderna som belastar anslag 6:5 Civilt försvar. För mer detaljerad information, se respektive avsnitt för berört samverkansområde (kapitel 4-9).

Tabell 3.6 *Investeringar aggregerat per samverkansområde (tkr)*

Investeringar per samverkansområde	Total kostnad	Anskaffat t.o.m. 2002	Prognos 2003	Budget 2004	Beräknat 2005	Beräknat 2006-
Teknisk infrastruktur	62530	12000	25000	15530	10000	0
Transporter	358165	154460	54100	48045	50405	51155
Spridning av farliga ämnen	93400	0	52000	14600	15900	10900
Ekonomisk säkerhet	5000	3000	500	500	500	500
Områdesvis samordning, samverkan och information	193990	91090	25200	26800	25400	25500
Skydd, undsättning och vård	292452	135000	54407	44333	39606	19106
Summa investeringar	1005537	395550	211207	149808	141811	107161
Finansieringsform						
– lån	296222	135000	98592	27418	21606	13606
– försäljningsinkomster						
– anslag	709315	260550	112615	122390	120205	93555
– egna medel						
– övrigt						
Summa finansiering	1005537	395550	211207	149808	141811	107161

Av tabellen kan utläsas att huvuddelen av investeringarna under år 2004 inom det civila försvaret genomförs inom samverkansområdena Transporter och Skydd, undsättning och vård. Investeringarna finansieras till största delen genom anslag.

3.7 Avgifter

Sedan 1997 finansieras en viss del av verksamheten inom Svenska kraftnäts och Post- och telestyrelsens verksamhetsområden med avgifter. Enligt regeringsuppdrag Fö2002/2764/ CIV skall kostnader för avgiftsfinansierad verksamhet redovisas i planeringsunderlaget. Avgifterna ligger under anslag 6:5, men disponeras direkt av berörda myndigheter.

I tabell 3.7 redovisas planerat avgiftsuttag under perioden 2002–2004.

Tabell 3.7 Avgiftsuttag (mnkr)

Myndighet	Avgiftsuttag 2002	Avgiftsuttag 2003	Avgiftsuttag 2004
Svenska kraftnät	200,0	250,0	250,0
Post- och telestyrelsen	50,0	100,0	100,0
Totalt	250,0	350,0	350,0

3.7.1 Svenska kraftnät – elberedskapsåtgärder

Elföretag i Sverige är skyldiga att mot ersättning vidta beredskapsåtgärder som beslutas med stöd av elberedskapslagen (1997:288). Finansiering sker genom att elföretag som innehar nätkoncession betalar en elberedskapsavgift. Avgifterna grundar sig på det antal abonnenter som är anslutna till den avgiftsskyldiges nät.

Svenska kraftnäts avgiftsuttag höjdes år 2003 från 200 till 250 mnkr. Detta motiverades med elförsörjningens känslighet för störningar, samt samhällets beroende av eltillförsel. Enligt propositionen Samhällets säkerhet och beredskap (prop. 2001/02:158) skall verksamhetskostnader och avgiftsuttag vara i balans.

3.7.2 Post- och telestyrelsen – åtgärder för att skydda telekommunikationerna mot allvarliga hot och påfrestningar i fredstid

Teleoperatörerna skall genom avgifter bidra till finansieringen av åtgärder för att skydda telekommunikationerna mot allvarliga fredstida hot och påfrestningar enligt lag om ändring i telelagen (1993:597). Regeringen fastställer enligt 19 § teleförordningen (1997:399) storleken på det samlade avgiftsuttaget.

På grund av ett ackumulerat anslagssparande av uttagna avgifter, tog Post- och telestyrelsen endast ut 50 mnkr i avgifter under år 2002 enligt särskild överenskommelse med berörda departement. 2003 och 2004 kommer dock avgiftsuttaget att återgå till sin ordinarie storlek.

4. Samverkansområde Teknisk infrastruktur

4.1 Inriktning för samverkansområdet

Verksamheten skall bedrivas så att riskerna för störningar i den tekniska infrastrukturen i samhället minimeras och att samhällets grundläggande behov kan tillgodoses vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid ett väpnat angrepp.

4.2 Krisberedskapsmyndighetens förslag till medelsfördelning

Anslag	Samverkansområde / ändamål, mnkr	Anspråk	Förslag
6:5.1.1	Teknisk infrastruktur	429,7	289,3
6:5.1.2	Elberedskapsåtgärder (avgifter)	250,0	250,0
6:5.1.3	Åtgärder för att skydda telekommunikationerna mot allvarliga hot och påfrestningar i fredstid (avgifter)	100,0	100,0
	Summa anspråk / förslag	779,7	639,3

4.3 Beredskapsåtgärder per åtgärdskategori

Beredskapsåtgärder m.m. per åtgärdskategori, tkr	Anspråk
Investeringar	15530
Investeringar i andras anläggningar	416700
Drift och underhåll	19400
Forskning	300
Utveckling och utredning	148086
Planering och uppföljning	24500
Utbildning och övning	74550
Samverkan och information	41800
Bidrag och ersättningar	29750
Internationell verksamhet	9100
Summa anspråk	779716

4.4 Anspråk per myndighet

Beredskapsåtgärder m.m. per myndighet, tkr	Anspråk
<i>Affärsverket svenska kraftnät - avgifter</i>	250000
Investeringar i andras anläggningar	125800
Drift och underhåll	9300
Forskning	300

Utveckling och utredning	38600
Planering och uppföljning	24500
Utbildning och övning	42200
Samverkan och information	800
Internationell verksamhet	8500
<i>Affärsverket svenska kraftnät</i>	<i>108200</i>
Investeringar i andras anläggningar	93500
Utveckling och utredning	700
Utbildning och övning	14000
<i>Elsäkerhetsverket</i>	<i>540</i>
Utveckling och utredning	540
<i>Krisberedskapsmyndigheten</i>	<i>39200</i>
Utveckling och utredning	9100
Utbildning och övning	1600
Bidrag och ersättningar	28500
<i>Livsmedelsverket</i>	<i>600</i>
Utveckling och utredning	600
<i>Post- och telestyrelsen – avgifter</i>	<i>100000</i>
Investeringar i andras anläggningar	97900
Utbildning och övning	2000
Internationell verksamhet	100
<i>Post- och telestyrelsen</i>	<i>101600</i>
Investeringar i andras anläggningar	99000
Planering och uppföljning	500
Utbildning och övning	2000
Internationell verksamhet	100
<i>Post- och telestyrelsen</i>	<i>15000</i>
Utveckling och utredning	15000

<i>Statens energimyndighet</i>	113000
Utveckling och utredning	60000
Utbildning och övning	11000
Samverkan och information	41000
Bidrag och ersättningar	1000
<i>Försvarets materielverk</i>	12000
Investeringar	530
Utveckling och utredning	9070
Utbildning och övning	1750
Bidrag och ersättningar	250
Internationell verksamhet	400
<i>Försvarets radioanstalt</i>	14576
Drift och underhåll	2100
Utveckling och utredning	12476
<i>Statens fastighetsverk</i>	15000
Investeringar	15000
<i>Styrelsen för psykologiskt försvar</i>	2000
Utveckling och utredning	2000
<i>Rikspolisstyrelsen</i>	8000
Drift och underhåll	8000
Summa anspråk	779716

4.5 Krisberedskapsmyndighetens förslag

Verksamheten inom den tekniska infrastrukturen är i enlighet med regeringens strategiska inriktning (Fö 2001/1614/SAL) prioriterad. Från och med år 2003 görs en kraftig satsning på området i och med att elberedskapsavgiften höjs från 200 mnkr till 250 mnkr. I Krisberedskapsmyndighetens Planeringsinriktning för 2004 anges att det som är gemensamt för de hot som samhället kan ställas inför, och för vilka en förmåga måste finnas, är att dessa händelser ibland kan inträffa hastigt, utan egentlig förvarning och att de är avgränsade i tid och rum. För samhället innebär detta att hoten och konsekvenserna härrör från allvarliga händelser i fredstid som medför svåra påfrestningar på samhället, eller ett antagonistisk angrepp av en stat eller en annan aktör, torde utgöras av objekt av

betydelse för el- och teledriften. I planeringen skall därför åtgärder som syftar till att öka säkerheten inom områdena elförsörjning, telekommunikationer och IT prioriteras. Med anledning av ovan anser därför Krisberedskapsmyndigheten att en fortsatt ambitionsökning bör ske inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 639,3 mnkr avsätts för verksamhet inom samverkansområdet. Det är 140,4 mnkr lägre än inkomna anspråk, men 136,4 mnkr mer än tilldelade medel för 2003. Utöver de medel som satsas på robusta el, tele och IT funktioner inom samverkansområde Teknisk infrastruktur satsas ytterligare ca 50 mnkr inom övriga samverkansområden på dessa områden.

Svenska kraftnät och Statens energimyndighet har i yttrande anmält avvikande mening. De menar att den föreslagna satsningen inte är tillräcklig och inte speglar regeringens prioritering.

Krisberedskapsmyndigheten anser att elsystemet intar en särställning på grund av dess betydelse för övriga samhällsfunktioner, vilket medför att åtgärder för att öka dess robusthet skall ges allra högsta prioritet. I propositionen Samhällets säkerhet och beredskap (prop. 2001/02:158) slås fast att verksamhetskostnader och avgiftsuttag skall vara i balans för de myndigheter som tar ut avgifter. Förutom det avgiftsuttag om 250 mnkr som Svenska kraftnät tar ut från eloperatörerna, föreslår dock Krisberedskapsmyndigheten att medel om 69 mnkr avsätts till verksamhet inom Svenska kraftnäts verksamhetsområde. Häri ligger en särskild satsning om 55 mnkr på en investering i ett nytt gemensamt kommunikationssystem för elsamverkansorganisationen att använda vid störningar och beredskap. Detta system skall vara kompatibelt med de nya kommunikationssystem som föreslås av kommittén Radiokommunikation för effektiv ledning (RAKEL). Satsningen gäller en begränsad tid och skall samfinansieras med branschen. Kommittén har i sitt betänkande (SOU 2003:10) Trygga medborgare – säker kommunikation konstaterat att ett gemensamt rikstäckande radiosystem är angeläget för att stärka medborgarnas trygghet. Vidare anser kommittén bland annat att regeringen bör besluta om ett så kallat mjukt obligatorium så till vida att bidrag från anslag 6:5 Civilt försvar inte bör ges till annan radiokommunikationsutrustning än till sådan utrustning som kan nyttjas i det gemensamma systemet. Kommittén lämnade sitt betänkande till regeringen den 21 januari 2003 vilket innebär att Krisberedskapsmyndigheten inte har kunnat beakta dess förslag i detta Planeringsunderlag. Utöver detta föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 14 mnkr avsätts inom Svenska kraftnäts ansvarsområde för förmånsmedel till civilpliktiga.

I samband med Statens energimyndighets HEL-projekt⁴ har vikten av åtgärder inom området förankrats i både näringslivet och bland offentliga organ. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att HEL-projektet under 2003 kommer så långt att det till Planeringsunderlag för år 2005 kommer att finnas ett underlag som kan resultera i konkreta aktiviteter och förslag på åtgärder inom elförsörjningens säkerhet och beredskap. I dagsläget är så inte fallet. Det underlag som Krisberedskapsmyndigheten har fått av Energimyndigheten har enbart beskrivit planerad verksamhet i övergripande termer och

⁴ HEL-projektet (Helhetssyn för elförsörjningen) bygger på ett regeringsuppdrag till Energimyndigheten och har under 2001-2002 involverat ett stort antal aktörer från näringslivet och den offentliga sektorn.

inte hållit den detaljeringsgrad som underlag från övriga myndigheter. Krisberedskapsmyndigheten anser sig inte kunna avsätta medel till verksamhet där specificerade kostnader och planerade åtgärder inte kan redovisas på ett tydligt sätt. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför en lägre ambitionsnivå än den som Energimyndigheten har föreslagit för 2004 i avvaktan på ett genomarbetat och konkret underlag från samverkansområdet Teknisk infrastruktur och Energimyndigheten. Ökade satsningar på området kräver en långsiktig plan och bör läggas upp som ett program med konkret innehåll och förslag.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 18 mnkr avsätts för verksamhet inom samverkan och information, utveckling och utredning samt utbildning och övning inom Energimyndighetens verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att föreslagna åtgärder inom fjärrvärmeområdet är relevanta, men att de, i avvaktan på branschens ställningstagande, bör genomföras över två år och med en något lägre ambitionsgrad när det gäller den "nollserie" som planeras. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att gällande finansieringsprinciper inte ger utrymme för att avsätta medel för eventuella framtida investeringar, utan att mer konkreta projekt måste tas fram för att det skall kunna göras en samlad bedömning för hela samhällets säkerhet och beredskap. En väsentligt lägre ambitionsnivå föreslås därför för utveckling av privat-offentlig samverkan. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel för att på regional nivå arbeta med risk- och sårbarhetsanalyser avsätts inom ramen för Krisberedskapsmyndighetens verksamhet (se även kapitel 11 och 12). Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det fortsatt är viktigt att informera om frågor inom området samt att utbildningar tas fram och genomförs. Krisberedskapsmyndigheten kan med nuvarande underlag heller inte tilldela Energimyndigheten medel för en omfattande nordisk övning under 2004. Medel för samarbete med de frivilliga försvarsorganisationerna hanteras inom ramen för Krisberedskapsmyndighetens samlade äskande och har därför lyfts bort från Energimyndigheten. Energimyndigheten tilldelas dock 1 mnkr i samverkansersättning.

I samband med HEL-projektet kan förslag på framtida åtgärder inom elförsörjningen uppkomma. Det är därför viktigt att det klart framgår hur kostnaderna står i proportion till samhällsnyttan och var eventuella investeringskostnader kommer att tas upp. Idag sker investeringar inom ramen för elberedskapsavgiften och det krävs ett principiellt ställningstagande huruvida framtida ökningar inom elförsörjningens säkerhet och beredskap skall bekostas genom utökade elberedskapsavgifter eller genom anslag i kombination med motsvarande satsningar inom branschen. Krisberedskapsmyndigheten kommer att ta upp denna principiella fråga i samband med den översyn av beredskapsåtgärder som skall göras under våren 2003.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel om 0,3 mnkr avsätts till forskning om kablar och annan teknisk utrustning som ingår i det tekniska infrastrukturen inom Elsäkerhetsverkets ansvarsområde. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att Elsäkerhetsverket tilldelas 1 mnkr i samverkansersättning. Den av Elsäkerhetsverket föreslagna utredningen om verkets roll inom samverkansområdet inryms inom ramen för samverkansersättningen.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel om 0,6 mnkr avsätts inom Livsmedelsverkets ansvarsområde i enlighet med anspråk för utveckling och utredning inom dricksvattenområdet. I Planeringsinriktningen anges att användarna i planeringen skall beakta åtgärder som minskar skadeverkningarna om ett långvarigt och omfattande avbrott i elförsörjningen inträffar. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 28,5 mnkr avsätts för bidrag till kommunalteknisk försörjning i Krisberedskapsmyndighetens regi.

För att säkra telekommunikationernas robusthet föreslår Krisberedskapsmyndigheten att medel om 100,6 mnkr avsätts till verksamhet inom Post- och telestyrelsens ansvarsområde (utöver de 100 mnkr som Post- och telestyrelsen tar ut i avgifter), för investeringar i andras anläggningar, utbildning och övning samt internationell verksamhet. Avsatta medel skall även täcka den beredskap som skall finnas inom postområdet. Post- och telestyrelsen tilldelas också 1 mnkr i samverkansersättning.

Risken för informationsoperationer och informationskrigföring får inte underskattas. I Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2004 betonas att IT-säkerhetsfrågorna bör ha en framträdande plats i planeringen för att skapa en god bas- respektive grundförmåga. Krisberedskapsmyndigheten gör bedömningen att myndigheternas arbete inom detta område måste intensifieras. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 10,7 mnkr avsätts för verksamhet inom IT-säkerhetsområdet inom Krisberedskapsmyndighetens verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att 15 mnkr avsätts inom Post- och telestyrelsens verksamhetsområde för uppbyggnaden av en rikscentral för IT-incidentrapportering i enlighet med regeringens förslag i propositionen Samhällets säkerhet och beredskap (prop. 2001/02:158). Enligt regeringsbeslut Fö2002/2764/CIV skall den av regeringen föreslagna satsningen på IT-säkerhet finansieras inom ramen för anslag 6:5 Civilt försvar. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 14,6 mnkr avsätts för verksamhet inom Försvarets radioanstalts ansvarsområde för uppbyggnad av en teknikkompetensfunktion, och 12 mnkr för verksamhet hos Försvarets materielverk för uppbyggnad av ett system för evaluering och certifiering av IT-säkerhet. Totalt föreslås således en satsning på IT-säkerhet om 52,3 mnkr.

Enligt önskemål från Försvarsdepartementet föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 15 mnkr avsätts för vissa investeringar i etermedia inom Statens fastighetsverks verksamhetsområde. Medel skall användas i enlighet med den beslutade inriktningen i regeringsbeslut (Fö2002/455/CIV).

Krisberedskapsmyndigheten föreslår i samråd med samverkansområde Teknisk infrastruktur att Styrelsen för psykologiskt försvar utpekas som samverkansansvarig myndighet inom samverkansområdet. Detta motiveras av Styrelsens för psykologiskt försvar ansvar inom den tekniska mediedistributionen. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 2 mnkr avsätts till verksamhet inom Styrelsens för psykologiskt försvar ansvarsområde för utveckling och utredning avseende teknisk medieprognos.

Rikspolisstyrelsen har inkommit med anspråk för att driva en nyetablerad IT-incidenthanteringsfunktion inom Polisen. Funktionen skall enligt Rikspolisstyrelsens anspråk ha till uppgift att hantera IT-incidenter och IT-relaterade brott. Krisberedskapsmyndigheten

anser att denna verksamhet ligger inom Polisens ordinarie verksamhetsområde, och att den därför inte skall finansieras via anslag 6:5 Civilt försvar. Krisberedskapsmyndigheten har heller inte för avsikt att avsätta medel inom ett samverkansområde till myndigheter som inte utpekats som samverkansansvariga enligt krisberedskapsförordningen inom samverkansområdet, om inte särskilda skäl finns till detta. Särskilda skäl kan till exempel vara ett regeringsbeslut om att så skall ske, eller om Krisberedskapsmyndigheten och samverkansområdet båda anser att myndigheten bör skrivas in i förordningen. Rikspolisstyrelsen har i sitt remissyttrande anmält avvikande mening.

Sammanfattning anspråk/förslag per myndighet, tkr	Anspråk	Förslag
Affärsverket svenska kraftnät	358200	319000
Elsäkerhetsverket	540	1290
Krisberedskapsmyndigheten	39200	39200
Livsmedelsverket	600	600
Post- och telestyrelsen	216600	216600
Statens energimyndighet	113000	19000
Försvarets materielverk	12000	12000
Försvarets radioanstalt	14576	14576
Statens fastighetsverk	15000	15000
Styrelsen för psykologiskt försvar	2000	2000
Rikspolisstyrelsen	8000	0
Summa anspråk/förslag inom samverkansområdet	779716	639266

4.6 Planerade beredskapsåtgärder enligt anspråk

Observera att presentationen nedan är en genomgång av de samverkansansvariga myndigheternas anspråk, inte Krisberedskapsmyndighetens förslag.

Affärsverket Svenska kraftnät

Avgiftsfinansierade aktiviteter:

Inom åtgärds-kategorin *investeringar i andras anläggningar* planerar Svenska kraftnät en rad åtgärder till en total kostnad av 137,8 mnkr. För att komplettera personell bevakning planerar Svenska kraftnät att förse viktigare anläggningar med optisk bevakning och larm. Målsättningen är att utrusta två anläggningar per år med tekniskt skydd till en kostnad av 12 mnkr per år.

Vidare avser affärsverket att investera i en prototyp av en komplett mobil station för regionnätspänningen 130 kV med transformering till distributionsspänningarna 22- och 11 kV (omkopplingsbart). Anläggningen skall fungera som en reservanläggning och kunna flyttas i händelse av ett större haveri i en regionstation. Kostnaden för framtagande av denna prototyp under 2004 är beräknad till 9,2 mnkr.

För att förbättra möjligheten att starta och upprätthålla ö-drift i Malmö-Helsingborgs-regionen vid elavbrott planerar affärsverket att utöka uthålligheten i viktiga stationers hjälpkraftssystem inom så kallade "öar", samt i övrigt genomföra tekniska åtgärder i produktions- och nätanläggningar samt anläggningar för kommunikation och fjärrkontroll, till en total kostnad av 2,5 mnkr.

För att så snabbt som möjligt kunna återupprätta elförsörjningen efter ett omfattande och långvarigt avbrott föreslår Svenska kraftnät också att utökad hjälpkraft installeras i form av batterier och/eller dieselreservkraft i viktiga stationer som ej ingår i befintliga ö-driftsplaner. Kostnaden per station är 0,5 mnkr. 3 mnkr äskas totalt för 2004. För att säkerställa elförsörjningen planerar Svenska kraftnät vidta åtgärder som gör det möjligt att köra anläggningar i ö-drift. Kostnaden är beräknad till 0,4 mnkr. För att förbättra möjligheten till att starta och upprätthålla ö-drift i Göteborgsregionen planeras en ombyggnad av 130 kV-ställverket för att bättre kunna utnyttja gasturbinerna i ö-drift. Också tekniska åtgärder i produktions- och nätanläggningar och anläggningar för kommunikation och fjärrkontroll är inräknad i den totala kostnaden om 4,5 mnkr.

Vidare planerar Svenska kraftnät för ett färdigställande av förstärkningar av fyllningsdammars krön vid vattenmagasin för att öka dammars motståndskraft mot sabotage eller krigshandlingar. Kostnaden för en damm är beräknad till 8,2 mnkr. För att öka möjligheten till effektivare resursfördelning inom och mellan elsamverkansorganisationerna vid störning och höjd beredskap föreslås ett gemensamt lednings- och informationsstöd till dessa organisationer uppgående till 3,6 mnkr för 2004.

Svenska kraftnät planerar också för att ge ersättning till elföretag som innehar gasturbiner, enligt avtal som löper fram till år 2015, för att säkerställa en störningsreserv vid systemstörningar i stamnätet. Kostnaden för detta beräknas till 35,6 mnkr. För att förhindra sabotage under beredskap och krig samt försvåra kriminell aktivitet under fredstid planerar Svenska kraftnät, efter att en klassificering av de viktigaste anläggningarna inom elförsörjningen blivit klar, att bygga fysiska skydd till en kostnad av 10 mnkr under 2004.

För att Svenska kraftnät skall kunna lämna ersättning till elföretag för kostnader för beredskapsåtgärder enligt § 3 och 6 i Elberedskapslagen avseende särskilda åtgärder som behövs för att produktion, överföring och handel med el skall kunna upprätthållas vid höjd beredskap, samt konsekvenserna av företagens anmälningsskyldighet, äskar Svenska kraftnät 16,8 mnkr. För att möjliggöra prioriteringar av elleveranser till prioriterade samhällsfunktioner vid svåra störningar i elsystemet planeras anskaffning och installation av fjärrstyrda brytare i distributionsnätet. Verksamheten avses börja genomföras i de södra delarna av Sverige först. Kostnaden är beräknad till 20 mnkr för 2004.

Inom åtgärds-kategorin *drift och underhåll* planerar Svenska kraftnät aktiviteter till en total kostnad av 9,3 mnkr. En uppdatering av uppgifter som tidigare inhämtats i en eloperativ studie om nationell infrastruktur och samhällsviktiga kommunala funktioner för användning vid snabb prioritering av samhällsviktiga funktioner och deras effektbehov vid en effektbrist under höjd beredskap, beräknas kosta 0,5 mnkr. Vidare planerar

affärsverket för drift och underhåll av gjorda investeringar i telesystem m.m. i form av bland annat kvartalsavgifter och kartlicenser. Detta görs för att elsamverkansorganisationen och elförsörjningens nationella ledning ska ha ökad möjlighet till säkrare kommunikation vid en svår påfrestning. Kostnaden för 2004 är beräknad till 3,5 mnkr. För att vidmakthålla en hög tillgänglighet på strategiskt materiel som behövs vid störningar i elsystemet äskar Svenska kraftnät medel för drift och underhåll av beredskapsförråd i Åsbro. Den beräknade kostnaden för detta är 3,3 mnkr. Svenska kraftnät vill också vidmakthålla ett nyutvecklat mobilt ledningsstödsystem till en kostnad av 1 mnkr för 2004. Affärsverket äskar också medel för drift och underhåll av ledningsplatser för elförsörjningens nationella ledning. Kostnaden för denna aktivitet är beräknad till 1 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *forskning* önskar Svenska kraftnät öka kunskapen om bärigheten och sättningarna för dammar och brofundament grundlagda på berg. Tillsammans med Svensk kraftindustri ger affärsverket stöd till ELFORSK med avseende på dammsäkerheten speciellt angelägna projekt. Den totala kostnaden för 2004 är beräknad till 0,3 mnkr.

För åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* planerar Svenska kraftnät aktiviteter för totalt 38,6 mnkr. Affärsverket planerar att under 2004 organisatoriskt och materiellt förstärka och utveckla elförsörjningens skydd mot NBC-stridsmedel till en kostnad av 1 mnkr. Vidare planerar affärsverket för utveckling och komplettering av befintlig bevakningsutrustning i form av kameror, stängsellarm, marklarm etc., i Svenska kraftnäts två försöksanläggningar till en kostnad av 3 mnkr. Svenska kraftnät önskar också satsa på utveckling av sabotageskydd annat än betong. Detta arbete beräknas kosta 1 mnkr under 2004. För att säkerställa elförsörjningen till samhällsviktiga objekt samt för att säkra befolkningens tillgång till el vid svåra påfrestningar och vid höjd beredskap planerar Svenska kraftnät att medelst mätning i olika kraftverk skaffa underlag för bedömning av möjligheten hos dessa att delta i ö-drift tillsammans med andra produktionsanläggningar, alternativt driva egna nät där de ingår som enda produktionskälla. Varje mätning-försök beräknas kosta 1,5 mnkr. Den totala kostnaden är beräknad till 6,5 mnkr för 2004.

I samma syfte planerar affärsverket att fastställa de tekniska förutsättningarna för att säkra elförsörjningen i landet genom ö-drift. En simulator för detta ändamål skall utvecklas till en kostnad av 12 mnkr. Tillsammans med Svensk kraftindustri ämnar Svenska kraftnät ge stöd till utveckling och utredning inom dammsäkerhetsområdet för att öka förmågan till säker drift av dammar och därmed öka förutsättningarna för robust elförsörjning i krig. Ett stöd på 4,8 mnkr planeras utbetalas till ELFORSK. Affärsverket ämnar också bedriva omvärldsanalyser och bevakning för att kunna upptäcka och bedöma akuta situationer eller långsiktiga tendenser som kan påverka beredskapen. Kostnaden är beräknad till 2 mnkr. Risk- och sårbarhetsanalyser planeras också för 2004 för att upptäcka brister i elsystemet som kan påverka beredskapen. Kostnaden är beräknad till 2 mnkr. Till sist, för att öka elsystemets robusthet i ett längre perspektiv (50-70 år) ämnar Svenska kraftnät utreda vilka dimensioneringar som, med hänsyn till eventuella klimatförändringar, bör tillämpas vid reinvesteringar i elsystemets ledningar på nationell och regional nivå. Utredningen beräknas kosta 5 mnkr under 2004.

Under åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* planerar Svenska kraftnät ett upprättande av en databas för att underlätta planering av transporter av tung el-materiel. Kostnaden är beräknad till 2,0 mnkr, varav 1,3 mnkr belastar avgiftsuttaget.

Inom ramen för åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* planeras aktiviteter, i huvudsak av administrativ natur, för totalt 24,5 mnkr. Svenska kraftnät planerar att utarbeta handlingsplaner för att kunna utvärdera pågående och genomförd verksamhet till en kostnad av 22,5 mnkr för 2004. Dessa medel omfattar löner och OH-kostnader för den personal inom Svenska kraftnät som arbetar med beredskapsplanering. Svenska kraftnät planerar även att följa upp elföretagens beredskapsåtgärder i fred och utifrån dessa bedöma behovet av särskilda åtgärder inför höjd beredskap eller en anpassningsperiod. Denna uppföljning är beräknad att kosta 0,5 mnkr under 2004.

Vidare planerar Svenska kraftnät att anpassa den ledningsorganisation som behövs för att klara svåra påfrestningar på samhället och höjd beredskap till den samverkansorganisation som elbranschen byggt upp. Kostnaden för 2004 beräknas till 1,5 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planerar Svenska kraftnät att genomföra aktiviteter till en total kostnad av 42,2 mnkr under 2004. Affärsverket avser att fortsätta utbilda och öva de sju driftvärnen i bland annat NBC-frågor till en kostnad av 2 mnkr för 2004. För att förbättra möjligheten till att starta och upprätthålla ö-drift i Göteborgs-regionen avser Svenska kraftnät att utbilda och öva drifts- och underhållspersonal inom nät- och produktionsföretag i simulatormiljö. Kostnaden är beräknad till 0,5 mnkr. Samma utbildning och övning planeras även för Malmö- och Helsingborgsregionerna till en kostnad av 0,5 mnkr. För att företag skall använda den av Svenska kraftnät framtagna programvaran för materielanskaffning vid höjd beredskap planerar affärsverket att under 2004 utbilda handläggare vid olika företag samt successivt utveckla programmet i fråga för att öka användarvänligheten, bland annat för Internetanvändning. Utbildningen beräknas kosta 0,3 mnkr.

Svenska kraftnät önskar också genom utbildning utveckla och vidmakthålla elföretagens, elsamverkansledningens och den nya krisledningsorganisationens förmåga att i krissituationer leda verksamheten. Utbildningen beräknas omfatta ca 400 personer per år till en kostnad av 5,5 mnkr. För att förstärka anställd personal för drift och reparation planerar Svenska kraftnät vidare att erbjuda en civilpliktsutbildning. Ca 120 personer beräknas bli erbjudna en grundutbildning i styrning, övervakning och reparationer av stationer och ca 110 personer skall genomgå en repetitionsutbildning till en total kostnad av 32 mnkr. För att kunna ha en förmåga att genomföra tillfälliga reparationer på stam- och regionnät samt för att kunna leda civilpliktig personal ämnar Svenska kraftnät erbjuda en kompletteringsutbildning till ca 20 anställda montörer per år till en kostnad av 1,4 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *samverkan och information* planeras att genomföra ett årligt säkerhetsseminarium för att stärka motivationen för säkerhetsarbete till en kostnad av 0,8 mnkr.

Inom ramen för åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* är aktiviteter till en total kostnad av 8,5 mnkr planerade. Svenska kraftnät planerar för ett deltagande i en

internationell övning med en mobil elreparationsstyrka, inklusive ett så kallat back-office, samt tillhörande kunskapsinhämtning och kunskapsspridning. Beloppet inkluderar kostnader för deltagande av ca 15 lastbilar med utrustning samt personalkostnader för sammanlagt 8 mnkr. Vidare planerar affärsverket att bedriva internationellt utbyte genom att delta i arbetet med en gemensam nordisk hemsida för att förbättra elförsörjningens förmåga inom hela elsystemet. Kostnaden för detta är beräknad till 0,5 mnkr.

Icke avgiftsfinansierade aktiviteter:

Inom åtgärds-kategorin *investeringar i andras anläggningar* är aktiviteter till en total kostnad av 93,5 mnkr planerade. För att säkerställa elförsörjningen till samhällsviktiga objekt samt säkra att befolkningen har tillgång till el vid svåra påfrestningar och vid höjd beredskap, önskar affärsverket investera i reservstyrningsplatser i driftscentraler för att säkerställa övervakning och styrning av kraftsystemet samt erforderliga kommunikationer med anläggningar under höjd beredskap. Den totala kostnaden för detta år 2004 är 27,7 mnkr. Av samma skäl planerar Svenska kraftnät också för att installera en extra 130 kV matningsväg för att skapa möjlighet att mata ut effekt till ett yttre ö-nät till en kostnad av 10,8 mnkr. För att öka möjligheten till säkrare kommunikation inom och mellan elsamverkansorganisationens medlemmar planeras för ett gemensamt kommunikationssystem att använda vid störningar och höjd beredskap. För 2004 är investeringen beräknad till 55 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* planerar Svenska kraftnät ett upprättande av en databas för att underlätta planering av transporter av tung el-materiel. Kostnaden är beräknad till 2,0 mnkr, varav 0,7 mnkr äskas utöver avgiftsuttaget.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planerar Svenska kraftnät att förstärka anställd personal för drift och reparation genom civilpliktsutbildning för drift och reparation. Affärsverket planerar att erbjuda ca 120 personer en grundutbildning och ca 110 personer en repetitionsutbildning. Kostnaden för förmånsmedel till dessa är beräknad till 14 mnkr.

Elsäkerhetsverket

Inom åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* äskar Elsäkerhetsverket medel för att planera två projekt under 2004 till en total kostnad om 0,54 mnkr.

Den nya inriktningen för samhällets säkerhet och sårbarhet innebär förändrade arbetsuppgifter för Elsäkerhetsverket, ökad samverkan med andra inom elbranschen, krav på årliga säkerhets- och sårbarhetsanalyser samt förberedelser för att möta svåra påfrestningar på samhället i fred och inför höjd beredskap. En utredning och analys behöver enligt Elsäkerhetsverket göras mot denna bakgrund av verkets ansvar och roll inom samverkansområdet. Under år 2004 planeras projektets struktur, tidplan och kostnadsplan, samt upphandling av projektet med hjälp av konsult till en kostnad om 0,25 mnkr.

Det andra projektet som planeras under 2004 är ett projekt om riskinventering i distributionsnät, till exempel analys av gamla kablar och annan teknisk utrustning som ingår i

den tekniska infrastrukturen för elförsörjningen. Riskinventeringen och analysen planeras inriktas på sådan teknisk utrustning där avbrott innebär mycket allvarliga och långtgående konsekvenser för elförsörjningen. Riskinventeringen och analysresultaten kan sedan användas för att stärka förmågan vid höjd beredskap. Under år 2004 planeras en förstudie till projektet, samt upphandling med hjälp av konsult till en totalkostnad om 0,29 mnkr.

Krisberedskapsmyndigheten

Posten *utveckling och utredning* planeras omfatta analyser och utredningar samt utveckling och samordning av IT-säkerhet. För att genomföra analyser av IT-säkerheten inom olika samhällsviktiga verksamheter som grund för och underlag till förebyggande verksamhetsstöd beräknar Krisberedskapsmyndigheten en kostnad på 4,9 mnkr. Arbetet med att ta fram föreskrifter samt råd och rekommendationer, definiera krav för IT-säkerhet samt metoder för självcertifiering av IT-system beräknas kosta 2,7 mnkr. Arbetet med Krisberedskapsmyndighetens sammanhållande myndighetsansvar för samhällets informationssäkerhet, inklusive arbetet inom ett Informationssäkerhetsråd, beräknas kosta 1,5 mnkr.

Posten *utbildning och övning* innehåller utbildning och information inom IT-säkerhetsområdet. För att återföra erfarenheter inom området genomförs föreläsningar, utbildningar, seminarier m.m. Beräknad kostnad är 1,6 mnkr.

Under posten *bidrag och ersättningar* planerar Krisberedskapsmyndigheten att inrikta, utveckla och utanordna bidrag för kommunalteknisk försörjning till en beräknad kostnad av 28,5 mnkr.

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket planerar verksamhet inom åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* till en total kostnad av 0,6 mnkr. Inom dricksvattenområdet planeras en utredning avseende större städers tillgång till reservkraft för de största vattenverken, inklusive råvattenintag och distribution i ledningsnätet. Utredningen planeras omfatta ett 30-tal städer. Ingen liknande utredning har gjorts tidigare. Kostnaden för denna utredning är beräknad till 0,5 mnkr. Vidare planerar Livsmedelsverket att genomföra en förstudie och utredning under loppet av två år avseende möjligheterna till regionala lager av mobila vattenverk och nödvattentankar. Många kommuner har idag ingen eller mycket liten beredskap för nödvattenförsörjning. Arbetet planeras att utföras av en konsult till en kostnad av 0,1 mnkr för 2004.

Post- och telestyrelsen

Inom åtgärds-kategorin *investeringar i andras anläggningar* planeras verksamhet till en kostnad av 197,4 mnkr för 2004 varav 97,9 mnkr är avgiftsfinansierat. Detta omfattar medel för att öka redundansen i de nya nät med hög överföringskapacitet som är under utbyggnad och därmed minska sårbarheten i elförsörjningen. Investeringarna innefattar även smärre ombyggnader i färdigställda berganläggningar och utrustning för prioritet av samhällsviktiga användare. Ökad redundans i nya nät med hög överföringskapacitet och

säkrare elförsörjning torde bli dominerande utgiftsposter för Post- och telestyrelsen under de närmaste åren.

I samband med att ny infrastruktur byggs ut i landet, bland annat i form av bredband, behöver omfattande investeringar göras för att säkerställa att denna blir robust och säker. Det är angeläget att denna investering, som i stor utsträckning finansieras med offentliga medel, uppnår enligt Post- och telestyrelsen säker robusthet. Genom att Post- och telestyrelsen deltar redan i planeringsarbetet finns goda möjligheter att få maximal effekt av investerade medel. För att få fysisk redundans, reservkraftsförsörjning och skydd mot HPM ("High Power Microwave", elektromagnetiska vapen) mellan viktiga noder beräknar Post- och telestyrelsen att investera 89,9 mnkr under 2004.

Internets betydelse i samhället och samhällsviktiga funktioner ökar dramatiskt. Post- och telestyrelsen anser att metoder måste tas fram för att Internet skall fungera inom Sverige oberoende av övriga världen. Kostnader uppkommer för investeringar av nödvändiga funktioner för ett oberoende Internet. Vidare uppkommer kostnader för att genom prov och övningar utvärdera tillförlitligheten vid svåra påfrestningar, dels till informationen som lagras och distribueras av Internets domännamnsystem (DNS), dels till den information om nätinnehav m.m. som byts ut mellan operatörer i knytpunkter. Kostnaden för dessa investeringar beräknas till 20 mnkr under 2004.

Säker elförsörjning omfattar mer än bara reservkraft. Viktiga noder och basstationer har större kraftbehov än tidigare vilket ställer större krav på såväl elaggregat som bränsletillförsel. Nya noder som byggs i nya nät med hög överföringskapacitet måste också förses med säker elförsörjning. Såväl äldre som nya noder kan komma att behöva kopplas samman till större gemensamma "reservaggregat". Kostnader för bland annat kabel tillkommer vid ett sådant arbete. Post- och telestyrelsen och Svenska kraftnät vill i samarbete med operatörerna se över möjligheterna att koppla samman ett antal basstationer till ett elverk med automatstart som kan försörja fler stationer/operatörer i ett område. Idag har man i många fall små elverk utan automatstart eller enbart batteribackup. Den totala kostnaden för dessa investeringar beräknas till 52 mnkr under 2004.

Ombyggnader i fullträffskyddade teleanläggningar (bergtrum) görs för att säkerställa en tillräcklig grundförmåga inom området. Detta är främst en investering för höjd beredskap. Större förändringar i de existerande anläggningarna har hänskjutits till en anpassningsperiod. Kostnaderna för dessa investeringar beräknas till 15 mnkr under år 2004.

Fortsatta investeringar i arbetet med abonnentprioriteringar kommer att ske. Kostnader för dessa investeringar beräknas till 10 mnkr under år 2004.

Operatörernas nät utvecklas i dag med liten möjlighet till hopkoppling mellan näten. Det är enligt Post- och telestyrelsen av stor vikt att sådana hopkopplingspunkter kommer till stånd för att nätstrukturen skall kunna nyttjas optimalt vid extraordinära händelser. Hopkopplingspunkter kommer att upprättas på ett antal platser i landet. Kostnaden för detta beräknas till 10 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin "*utveckling och utredning*" redovisas Post- och telestyrelsens uppdrag att inrätta och driva ett centrum för IT-incidentrapportering för att stödja samhällets arbete när det gäller skydd mot IT-incidenter. Sveriges IT-incidentcentrum (SITIC) har som uppgift att inrätta ett system för informationsutbyte om IT-incidenter mellan centret och samhällets organisationer, snabbt kunna sprida information i samhället om nya problem som kan störa IT-system, lämna information och råd om förebyggande åtgärder samt sammanställa och ge ut statistik som underlag för kontinuerliga förbättringar i det förebyggande arbetet. Enligt regeringsbeslut 2002-05-30 (N2002/5443/ITFoU) får Post- och telestyrelsen för år 2004 använda högst 15 mkr för denna uppgift.

Inom åtgärds-kategorin "*planering och uppföljning*" faller Post- och telestyrelsens beredskapsansvar för postbefordran. Medel måste finnas för att upprätthålla viss planeringsförmåga. Kostnader för planering, utredningar och övriga åtgärder under 2004 beräknas till 0,5 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin "*utbildning och övning*" beräknas den totala kostnaden uppgå till 4 mnkr för 2004 varav 2 mnkr är avgiftsfinansierat. Övningar genomförs i större omfattning två till tre gånger per år. Under 2004 kommer övningar att genomföras med teleoperatörer och elbranschen. Kostnader för detta beräknas till 2 mnkr. Under 2004 planeras för ett stort deltagande från teleoperatörer i övningar och dylikt, bland annat i Försvarsmaktens övning LINUS 04. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 2 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin "*internationell verksamhet*" planerar Post- och telestyrelsen att delta i arbetet i "Civil Communications Planing Committee" (CCPC). Detta sker inom ramen för Sveriges PFF samarbete. Post- och telestyrelsen deltar bland annat i CCPC informationsbesök i andra länder. För 2004 beräknas den totala kostnaden att uppgå till 0,2 mnkr varav 0,1 mnkr är avgiftsfinansierat.

Statens energimyndighet

Under posten "*utveckling och utredning*" planeras två projekt, Fjärrvärmeprojektet samt Regionala och lokala sårbarhetsanalyser. Totalt planeras kostnaderna under denna post att uppgå till 60 mnkr.

Fjärrvärmeprojektet innebär att i samarbete med branschföreningen Värmek och branschen förbättra fjärrvärmeförsörjningen vid långvariga elavbrott. De flesta kommuner har någon form av centraliserad värmeförsörjning. Flertalet kommuner har dessutom investerat i reservkraft för att helt eller delvis upprätthålla den centrala värmeproduktionen. För att systemet skall fungera krävs dock att mottagarfastigheterna har tillgång till el för att kunna driva cirkulationspumpar och reglerutrustning. I annat fall kan man inte få in och ta till vara på värmen i fastigheten. Energimyndigheten planerar därför ett åtgärdsprogram med syfte att förbättra den fastighetsinterna säkerheten i fjärrvärmeförsörjningen. Statens energimyndighet planerar att köpa in ny typ av utrustning för detta till totalt 900 fastigheter till en totalkostnad om 25 mnkr. Kostnaden för att teknikutveckla och anpassa befintlig utrustning beräknas till 5 mnkr. Beräknad totalkostnad är 30 mnkr. Detta är en pilotstudie och går även att genomföra på en lägre prioriteringsnivå med färre fastigheter.

Under 2003 planerar myndigheterna inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur att inleda en dialog med länsstyrelserna om hur sårbarhetsanalyser inom den tekniska infrastrukturen på regional och lokal nivå kan utvecklas. Därefter planerar Energimyndigheten att under 2004 på bred front skapa forum för och påbörja regionala och lokala sårbarhetsanalyser. Dessa bör enligt Energimyndigheten genomföras med stöd av berörda centrala myndigheter och preliminärt syfta till att skapa en enad bild av hot mot och sårbarheter i infrastrukturen, medvetandegöra gränssättande sårbarheter och behov av åtgärder, tydliggöra gemensamma nämnare och vinster av en helhetssyn på olika verksamhetsområden, synliggöra systemkritiska faktorer, interaktioner och sambanden samt ge underlag för att formulera gemensamma regionala och lokala mål för systemens säkerhet och beredskap. Energimyndigheten äskar medel om ca 1 mkr per länsstyrelse (1,25 mkr för de större länen). Dessutom äskas medel för projektledning om 1,5 mkr. Ca 50% avser konsultkostnader och 50% utbildning, övning, resor och konferenser då länsstyrelserna skall sammankalla respektive läns kommuner. För genomförande av regionala och lokala sårbarhetsanalyser under 2004, vid samtliga länsstyrelser/regioner, beräknar Statens energimyndighet behovet av medel till 30 mkr.

Åtgärds kategorin *Samverkan och information* avser privat-offentlig samverkan. Projektet är enligt Energimyndigheten en metod för att inom ramen för en helhetssyn identifiera och initiera aktiva åtgärder för att minska sårbarheten och öka säkerheten i den tekniska infrastrukturen. Myndigheter och andra relevanta offentliga organ bör ingå i projektet, liksom näringslivet – både ur ett användar- och ett producentperspektiv. Arbetet under 2004 bör enligt Energimyndigheten syfta till att klarlägga behoven i så konkreta termer som möjligt – inom vilka områden samverkan behövs och i vilka avseenden. Under 2004 planeras tre pilotprojekt: samhällsviktigt verksamhet i Karlskrona, petrokemisk och annan samhällsviktig industri i Stenungsund, samt sjukvården i Norrbotten. Vidare behöver man säkerställa att en gemensam syn på problemen finns, samt etablera ömsesidigt förtroende och respekt bland alla relevanta aktörer och beslutsfattare. Inom ramen för denna process behöver också huvuduppgifterna för en samverkan definieras samt möjlig organisation och finansiering klarläggas. Vidare behöver gemensamma mål för infrastrukturens säkerhet och beredskap tas fram, grundat på de regionala sårbarhetsanalyser som genomförs. För att klara detta måste alla nyckelaktörer medverka i det konkreta utvecklingsarbetet. För den centrala utvecklingen och de regionvisa pilotprojekten beräknar Statens energimyndighet en kostnad om 40 mkr.

Posten *utbildning och övning* planeras omfatta regional och lokal utbildning samt medverkan i Försvarsmaktens övningar "Linus". Totalt beräknad kostnad är 11 mkr. De regionala och lokala övningarna beräknas omfatta myndigheter, branschens företrädare, länsstyrelser, kommuner, försvarsmakten samt media och beräknas kosta 9 mkr, där ersättningar för produktionsbortfall, övningsledningskonsulter, utrustning och material samt kost och logi ingår. Myndigheterna inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur planerar att delta i "Linus-övningar" bland annat i syfte att säkerställa att den och övrig utbildning och övning inom området harmonierar. För deltagande i "Linus" beräknas en kostnad på 2 mkr.

Posten *bidrag och ersättningar* avser merkostnader för Civilförsvarsförbundet för att delta i samarbetsprojekt med syfte att integrera beredskapsverksamheten med ordinarie verksamhet på regional och lokal nivå, och beräknas kosta 1 mnkr.

Försvarets materielverk

Under åtgärds-kategorin *investeringar* avses inköp av IT-utrustning till Försvarets materielverk för certifieringsfunktionens behov. Kostnaden är beräknad till 0,53 mnkr.

Åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* avser aktiviteter till en total kostnad av 9,07 mnkr. Funktionen beräknas bli bemannad med fem personer till en av kostnad 5,93 mnkr. Administrativa kostnader uppgår till 0,7 mnkr. Vidare ingår kostnader för licensiering av ITSEF (Information Technology Security Evaluation Facility) till en kostnad av 0,8 mnkr. Kostnaden består främst av resor, möten, m.m. Common Criteria (CC) standarden uppdateras till ny version till en kostnad av 0,3 mnkr. Försvarets materielverk äskar också medel för övriga kostnader inom denna kategori. Med anledning av den nya rollen som certifieringsfunktion reserverar sig Försvarets materielverk för oförutsedda kostnader som kan uppkomma under funktionens etablering vid uppstartsfasen. I förekommande fall kan detta innebära kostnader för inhyrd personal med specifik kompetens. Kostnaden uppskattas till 1,34 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* äskar Försvarets materielverk totalt 1,75 mnkr. Dels avses utbildning för industrin. Försvarets materielverk planerar att, de första åren av CC-implementeringen i Sverige, åtminstone en gång per år arrangera utbildningsseminarier för alla intresserade inom offentlig förvaltning och industrin. Dessutom planerar Försvarets materielverk att erbjuda djupare utbildningar för de som arbetar med evalueringar enligt CC. Kostnaden är beräknad till 0,5 mnkr. Dels avses informationsmöten, broschyrer och övriga trycksaker som främjar certifieringsfunktionens "missionsarbete" för bättre spridning och marknadsföring av CC-implementering i Sverige. Kostnaden är beräknad till 0,4 mnkr.

Kostnader för certifieringsfunktionens personalutbildning och kompetensutveckling om 0,25 mnkr omfattas också av denna åtgärds-kategori. Dessutom behöver certifieringsfunktionen extra resurser i samband med seminarie- och utbildningstillfällen arrangerade i egen regi till en kostnad om 0,6 mnkr.

Åtgärds-kategorin *bidrag och ersättningar* avser årlig avgift till organisationen CCRA för gemensam administration. Kostnaden är 0,25 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* finns kostnader för medverkan i vidareutveckling av CC-standarderna samt utveckling av metodik för utvärdering av produkter som skall certifieras enligt CC. Kostnaden är beräknad till 0,4 mnkr.

Försvarets radioanstalt

Inom åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* planeras två projekt: krishantering samt IT-säkerhetsanalyser.

I verksamheten krishantering ingår de delar av uppgiften som avser att stödja insatser vid nationella kriser med IT-inslag och att medverka vid identifiering av inblandade aktörer vid hot mot samhällsviktiga system. Forskning och utveckling kommer att vara en viktig del i verksamheten. Här kommer också sådant som kontakter med till exempel myndigheter inom Sverige och utländska organisationer att hanteras. Den del av stödet till samhället som inte avgiftsfinansieras kommer att genomföras inom denna verksamhet.

Under 2003 är ambitionen att rekrytera fem personer. För att kunna upprätthålla den spetskompetens som uppgiften innebär krävs att ytterligare personer rekryteras. Försvarets radioanstalt tror att en personalstyrka på ca tio personer plus chef är en rimlig nivå. Ambitionen är därmed att under 2004 rekrytera ytterligare fem personer. Personalkostnaden för krishantering beräknas under åren 2004 till 2006 ligga på 6,6 mnkr vilket motsvarar elva tjänster. I denna personalkostnad inräknas lönekostnader och sociala avgifter, samt kompetensutveckling.

För administrativt stöd, kontorsutrustning m.m. bedöms kostnaden bli 1 mnkr per år. Resor inom och utom landet tillkommer till ett belopp av ca 0,4 mnkr per år.

I verksamheten IT-säkerhetsanalyser ingår de delar av uppgiften som avser att genomföra aktiv IT-kontroll och att ge annat tekniskt stöd inom informationssäkerhetsområdet. Ambitionen är att verksamheten IT-säkerhetsanalyser vid ingången av år 2005 skall uppnå full kostnadstäckning. Exakt hur många personer som skall arbeta med IT-säkerhetsanalyser är svårt att ange. Under förutsättning att den planerade rekryteringen under 2003 lyckas kommer Försvarets radioanstalt vid ingången av 2004 att ha nio personer i IT-säkerhetsanalyserverksamheten. Under 2004 kommer ytterligare två personer att rekryteras. Försvarets radioanstalt beräknar att fem personer kommer att kunna utföra aktiva IT-kontroller på heltid år 2004. Under uppbyggnadsskedet måste personalens "icke-debiteringsbara tid" finansieras med anslag. Under 2004 beräknar Försvarets radioanstalt att denna kostnad kommer att ligga på 5,4 mnkr. Detta motsvarar sex tjänster och omkostnader. År 2005 är ambitionen att IT-säkerhetsanalyserna skall vara självfinansierande.

Inom åtgärds-kategorin *drift och underhåll* kommer ett laboratorium att byggas upp under 2003. De närmaste åren därefter kommer kostnaderna för laboratoriet att vara låga för att sedan successivt stiga. Laboratoriet beräknas kosta 1,5 mnkr att underhålla per år. I underhållskostnaden ingår viss nyanskaffning av datorer och mjukvara. Det tekniska underhållet genomförs till största delen av befintlig personal inom funktionen. Försvarets radioanstalt har redan i dag brist på lokaler och måste inom kort genomföra viss utbyggnad. En fullt utbyggd teknikkompetensfunktion kräver ca 25 kontorsrum, konferensrum, grupprum och ett laboratorium. Hyreskostnaden för Teknikkompetensfunktionen vid nyproduktion uppskattas till 0,6 mnkr per år.

Styrelsen för psykologiskt försvar

En teknisk medieprognos under posten *utveckling och utredning* beräknas kosta 2 mnkr. Styrelsen för psykologiskt försvar avser att årligen samla in underlag och göra en prognos för massmediernas tekniska utveckling som underlag för riksdag och regering, sin egen

och andra myndigheters verksamhet samt för medieföretagens säkerhets- och beredskapsarbete. För att kunna göra detta behöver Styrelsen för psykologiskt försvar organisera och strukturera insamling, analys och delgivning. För att lösa uppgiften behöver Styrelsen för psykologiskt försvar, utöver arbete utfört av ordinarie personal, också anlita forskare, företag inom medieområdet som har en särskild betoning på medieteknologier, samt andra externa resurser.

Rikspolisstyrelsen

Inom åtgärds-kategorin *drift och underhåll* äskar Rikspolisstyrelsen medel för att täcka driftskostnaderna för det IT-incidenthanteringssystem som är under uppbyggnad. Inom Rikskriminalpolisen och Säkerhetspolisen pågår för närvarande planering och förberedelser i syfte att inrätta en gemensam enhet för samordning av IT-brott och IT-incidenter. Syftet är att förbättra Polisens möjligheter att på ett professionellt sätt agera mot IT-relaterade brott. En viktig del i den nya enhetens arbete är att polisen skall kunna verka brottsförebyggande på betydligt flera plan än vad som är fallet i dagsläget. Förutom de rent polisiära samordnings- och effektivitetsaspekterna finns ett antal tillkommande uppgifter för den nya enheten, vilka direkt är kopplade till interaktiviteten med de fyra myndigheter som fått regeringens uppdrag att verka inom IT-säkerhetsområdet i propositionen Samhällets säkerhet och beredskap (prop. 2001/02:158).

För att Polisens insatser vid kris eller vid höjd beredskap skall kunna fungera tillfredställande, krävs att den ordinarie verksamheten är formerad på ett sätt som är användbar vid speciella situationer. I nuläget saknas till exempel strukturerad underrättelseverksamhet och rikssamordning avseende systemhotande brott och brottsrelaterade företeelser. Det förekommer heller inte utvärdering eller efterbearbetning av ärenden - i syfte att skapa referenskunskap - i önskvärd omfattning. De internationella, polisiära kontaktkanalerna är visserligen redan nu fullt användbara, men vid speciella situationer krävs uthållighet över tid av den specialutbildade personal som svarar för det praktiska informationsutbytet. Samma förhållande avseende uthållighet är av vikt i situationer då stora informationsmängder måste bedömas snabbt.

Ett antal scenarion, där speciella krav på "IT-polisiär" respons och planering kan komma att krävas utöver det vanliga, är till exempel manipulation av och angrepp mot ledningssystem för lufttrafik, och mot styrsystem för kärnkraftverk, desinformation via systemintrång/manipulation avseende mobiliseringsåtgärder/förberedelser, systemsabotage av teletrafik, samt sofistikerad och långsiktig manipulation av myndighetsinformation och av finansiella system.

Driftskostnaderna för detta beräknas uppgå till 8 mnkr under år 2004.

4.7 Anslagssparande per myndighet/delpost

Myndighet/ anslagspost tkr	Utgående anslagsspa- rande 2002	Planerade utbetalningar 2003	Ingående an- slagssparande 2004	Planerade utbetalningar 2004	Planerade utbetalningar 2005-
SvK 6:12:2	3934	3934	0	0	0
SvK 6:12:3	102	102	0	0	0
KBM 6:21:1.3	769	769	0	0	0
PTS 6:9:1	6609	6609	0	0	0
PTS 6:9:3	109544	80000	29544	29544	0
PTS 6:21:1	50081	50081	0	0	0
PTS 6:21:7	23015	0	23015	23015	0
PTS 6:10	1000	500	500	0	0
STEM 6:21:1	133	133	0	0	0
Totalt	195187	142128	53059	52559	0

Svenska kraftnät har ett utgående anslagssparande på ca 4 mnkr. Anslagssparandet beror på lägre utfall inom förmånsmedlen än beräknat. Summan understiger dock tre procent av det totala anslaget.

Anslagssparandet hos Krisberedskapsmyndigheten beror på att slutbesiktningen av en kommunalteknisk investering senarelagts. Hela beloppet kommer att utbetalas under 2003 när slutbesiktning skett.

Post- och telestyrelsen har ett totalt utgående anslagssparande om 190,2 mnkr. Post- och telestyrelsen medfinansierar redundans och säkerhet i den nya infrastruktur som byggs i landet i form av bredband, etc. i enlighet med regeringens IT-proposition. Denna utbyggnad har blivit försenad jämfört med prognoserna i Planeringsunderlag 2003. Post- och telestyrelsen bedömer dock att utbyggnaden kommer att intensifieras under 2003 och 2004 och att det uppkomna anslagssparandet då kommer att förbrukas. De 0,5 mnkr som kvarstår 2004 på anslagspost 6:10 (som avsåg funktionen Postbefordran) ställs däremot till regeringens disposition.

Statens energimyndighet har ett utgående anslagssparande om 0,133 mnkr. Detta är uppbundet i försenade projekt och kommer att utbetalas under 2003.

4.8 Bemyndigande per åtgärd

SvK - Radio och telekommunikationssystem	2002 Utfall	2003 Prognos	2004 Beräknat	2005 Beräknat	2006- Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	0	0	0	55000	50000
Under året nya förpliktelser	0	0	55000	50000	50000
Under året infriade förpliktelser	0	0	0	55000	50000
Utestående förpliktelser vid årets slut	0	0	55000	50000	50000

Bemyndigande behövs för implementering av ett gemensamt radiokommunikationssystem för elsamverkansorganisationen vid störningar och beredskap. Det bemyndigande som beviljades för år 2003 kommer inte att tas i anspråk.

SvK - Investeringar i andras anläggningar	2002 Utfall	2003 Prognos	2004 Beräknat	2005 Beräknat	2006- Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	0	0	0	113800	113100
Under året nya förpliktelser	0	0	113800	113100	93000
Under året infriade förpliktelser	0	0	0	113800	113100
Utestående förpliktelser vid årets slut	0	0	113800	113100	93000

Bemyndigande behövs för olika investeringar i andras anläggningar samt bidrag för att säkerställa elförsörjningen vid höjd beredskap, till exempel utbyggnad av tekniskt skydd för elförsörjningens viktigaste anläggningar, tekniska åtgärder för kommunikation och fjärrkontroll för att upprätthålla ö-drift i produktions- och nätanläggningar, installation av utökad hjälpkraft i form av batterier/dieseleservkraft i prioriterade stationer, och förstärkning av fyllningsdammars krön för att öka dammarnas motståndskraft vid till exempel sabotage. Eftersom denna typ av åtgärder kräver att upphandling/avtal ingås med ett ekonomiskt utfall som är svårt att exakt placera i tiden, krävs bemyndigande.

Svenska kraftnät har även inkommit med anspråk på att få nyttja bemyndigande för vissa åtgärder inom drift och underhåll, planering och uppföljning, utbildning och övning, utveckling och utredning samt internationell verksamhet. Krisberedskapsmyndigheten menar att denna typ av verksamhet inte kräver bemyndigande. Enligt § 19 i anslagsförordningen (1996:1189) får en myndighet träffa avtal om anställning av personal, hyra av utrustning, leverans av tjänster och förbrukningsmaterial och liknande som medför utgifter under längre tid än tilldelat anslag avser, om detta är nödvändigt för att myndighetens löpande verksamhet skall fungera tillfredsställande. Detta är ett så kallat

generellt bemyndigande som alla myndigheter har möjlighet att nyttja, och som inte kräver särskilt riksdagsbeslut. Framtida utgifter av driftskaraktär kan alltså avtalas med den förutsättningen att myndigheten kommer att disponera i huvudsak oförändrade resurser då utgifterna uppkommer (fortlevnadsprincipen). De bemyndiganden som redovisas i Planeringsunderlag 2004 är så kallade särskilda bemyndiganden som regleras i § 20 i anslagsförordningen.

PTS – nätåtgärder, säker elförsörjning och prioritet	2002 Utfall	2003 Prognos	2004 Beräknat	2005 Beräknat	2006- Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	47214	35946	143000	150000	75000
Under året nya förpliktelser	64770	143000	75000	0	0
Under året infriade förpliktelser	76038	35946	68000	75000	75000
Utestående förpliktelser vid årets slut	35946	143000	150000	75000	0

Bemyndigande behövs inom ramen för Post- och telestyrelsens verksamhetsområde för investeringar främst inom nätåtgärder och säker elförsörjning (ungefär lika delar) som löper över mer än ett verksamhetsår. Ett mindre belopp avser dessutom prioritet för samhällsviktiga funktioner.

KBM – kommunal teknisk försörjning	2002 Utfall	2003 Prognos	2004 Beräknat	2005 Beräknat	2006- Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	32600	28200	30200	30200	30200
Under året nya förpliktelser	17200	27000	27000	27000	27000
Under året infriade förpliktelser	21600	25000	27000	27000	27000
Utestående förpliktelser vid årets slut	28200	30200	30200	30200	30200

Behovet av bemyndigande baseras på ansökningar från kommuner avseende bidrag till VA-verk, mobila fjärrvärmepannor och reservkraft för att öka säkerheten i kommunernas kommunal tekniska försörjning. På grund av denna process från det att ansökan inkommit och beslut ifråga fattats till dess att investeringen är gjord och slutbesiktigad och kommunen skickat sin rekvisition i regler tar lång tid, behöver Krisberedskapsmyndigheten bemyndigande för dessa ärenden.

Totalt för samverkans- området (tkr)	2002 Utfall	2003 Prognos	2004 Beräknat	2005 Beräknat	2006- Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	79814	64146	173200	349000	268300
Under året nya förpliktelser	81970	170000	270800	190100	170000
Under året infriade förpliktelser	97638	60946	95000	270800	265100
Utestående förpliktelser vid årets slut	64146	173200	349000	268300	173200
Föreslagen bemyndiganderam			350000		

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att Krisberedskapsmyndigheten tilldelas en bemyndiganderam om 350 mnkr för verksamhet inom samverkansområde Teknisk infrastruktur.

4.9 Investeringsplan per åtgärd

Investeringar i tkr	Total kostnad	Anskaffat t.o.m. 2002	Prognos 2003	Budget 2004	Beräknat 2005	Beräknat 2006-
<i>FMV:</i>						
IT-utrustning	530	0	0	530	0	0
<i>SFV:</i>						
Etermedia	62000	12000	25000	15000	10000	0
Summa investeringar	62530	12000	25000	15530	10000	0
Finansieringsform						
- lån						
- försäljningsinkomster						
- anslag	62530	12000	25000	15530	10000	1500
- egna medel						
- övrigt						
Summa finansiering	62530	12000	25000	15530	10000	1500

4.10 Avgifter

Sedan 1997 finansieras en viss del av verksamheten inom Svenska kraftnäts och Post- och telestyrelsens verksamhetsområden med avgifter. Enligt regeringsuppdrag Fö2002/2764/ CIV skall kostnader för avgiftsfinansierad verksamhet redovisas i planeringsunderlaget. Avgifterna ligger under anslag 6:5, men disponeras direkt av berörda myndigheter.

PTS År (tkr)	Tilldelade/föreslagna anslag för avgiftsfinansierad verksamhet	Beräknade avgiftsintäkter	Reella/planerade utgifter för avgiftsfinansierad verksamhet
2002 (utfall)	50000	50000	39800
2003	100000	100000	163000
2004	100000	100000	158000
2005	100000	100000	158000
2006	100000	100000	158000

Post- och telestyrelsen fick under år 2002 använda anslagssparande för att delvis finansiera åtgärder för att skydda telekommunikationerna mot allvarlig hot och påfrestningar i fredstid, istället för att ta ut dessa medel i form av avgifter. Avgiftsuttaget 2002 har därför justerats nedåt i motsvarande grad (50 mnkr). Utbyggnaden av nät med hög överföringskapacitet har dock inte skett i den takt som Post- och telestyrelsen förutsåg vid början av år 2002. Därför är de reella utgifterna för 2002 lägre än avgiftsuttaget.

SvK År (tkr)	Tilldelade/föreslagna anslag för avgiftsfinansierad verksamhet	Beräknade avgiftsintäkter	Reella/planerade utgifter för avgiftsfinansierad verksamhet
2002 (utfall)	279624	200000	275588
2003	266766	250000	266766
2004	319000	250000	358200
2005	319000	250000	351700
2006	319000	250000	315000

Svenska kraftnät disponerade under 2002 anslag om 279,6 mnkr. 200 mnkr av anslaget var avgiftsfinansierat. 2003 – 2006 har Svenska kraftnät ett avgiftsuttag om 250 mnkr enligt beslut i Budgetproposition för år 2003 (prop. 2002/03:1). Svenska kraftnäts anspråk för samma period är dock betydligt högre, därav avvikelserna.

4.11 Övriga samverkansansvariga myndigheter utan anspråk

I samverkansområdet Teknisk infrastruktur ingår även Statens kärnkraftsinspektion. Myndigheten har inte lämnat in några anspråk för 2004, men bedriver ändå verksamhet inom området.

Statens kärnkraftsinspektion

Statens kärnkraftsinspektion har inom samverkansområdet till uppgift att bland annat tillse att översynen av kärnkraftverkens drift fungerar även vid svåra påfrestningar och under höjd beredskap.

5. Samverkansområde Transporter

5.1 Inriktning för samverkansområdet

Verksamheten skall bedrivas så att transportsystemen är så utformade att riskerna för störningar minimeras och att samhällsviktiga transporter kan genomföras så att samhällets grundläggande behov kan tillgodoses vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid ett väpnat angrepp.

5.2 Krisberedskapsmyndighetens förslag till medelsfördelning

Anslag	Samverkansområde / ändamål, mnkr	Anspråk	Förslag
6:5.2	Samverkansområde Transporter	152,5	147,5
	Summa anspråk / förslag	152,5	147,5

5.3 Beredskapsåtgärder per åtgärdskategori

Beredskapsåtgärder m.m. per åtgärdskategori, tkr	Anspråk
Investeringar	48045
Drift och underhåll	17275
Avveckling och utförsäljning	18220
Forskning	1400
Utveckling och utredning	9370
Planering och uppföljning	5400
Utbildning och övning	47705
Samverkan och information	1700
Internationell verksamhet	3390
Summa anspråk	152505

5.4 Anspråk per myndighet

Beredskapsåtgärder m.m. per myndighet, tkr	Anspråk
<i>Banverket</i>	35110
Investeringar	16000
Drift och underhåll	3700
Avveckling och utförsäljning	3070
Utveckling och utredning	220
Planering och uppföljning	1600
Utbildning och övning	8880

Samverkan och information	1100
Internationell verksamhet	540
<hr/>	
<i>Luftfartsverket</i>	83395
Investeringar	17225
Drift och underhåll	7495
Avveckling och utförsäljning	15150
Forskning	900
Utveckling och utredning	2250
Planering och uppföljning	3200
Utbildning och övning	34825
Samverkan och information	100
Internationell verksamhet	2250
<hr/>	
<i>Sjöfartsverket</i>	2000
Investeringar	820
Drift och underhåll	80
Utveckling och utredning	300
Planering och uppföljning	100
Utbildning och övning	500
Samverkan och information	100
Internationell verksamhet	100
<hr/>	
<i>Vägverket</i>	32000
Investeringar	14000
Drift och underhåll	6000
Forskning	500
Utveckling och utredning	6600
Planering och uppföljning	500
Utbildning och övning	3500
Samverkan och information	500
Internationell verksamhet	400
Summa anspråk	152505

5.5 Krisberedskapsmyndighetens förslag

I Planeringsunderlag avseende år 2003 föreslog Överstyrelsen för civil beredskap att beredskapsverksamheten inom transportsektorn skulle minska i omfattning. Motivet för detta var det förändrade omvärldsläget med minskad risk för väpnat angrepp och invasion. Krisberedskapsmyndigheten gör bedömningen att nuvarande omvärldsutveckling inte föranleder myndigheten att ompröva Överstyrelsens ställningstagande. Vidare anser Krisberedskapsmyndigheten att regeringens beslut att avveckla civilpliktsutbildningen av flygplatsbrandmän kan möjliggöra en ytterligare minskning av tilldelningen av ekonomiska medel till samverkansområdet.

Myndigheterna inom samverkansområdet har i sina yttranden anmält avvikande mening. De menar att en ominriktning av verksamheten i stor utsträckning redan skett mot den nya bredare hotbildens krav på grundförmåga och förmåga till anpassning och att planeringen för väpnat angrepp och invasion lämnats för flera år sedan. De pekar också på att en stor neddragning av anspråken genomfördes redan år 2000. I dagsläget menar de att samverkansområdet har en otillräcklig förmåga med hänsyn till de uppmärksammade nya kraven på sektorn, vilket motiverar att nuvarande ambitionsnivå upprätthålls.

Beredskapsåtgärder inom transportsektorn har inriktats mot att minska sårbarheten i samhällsviktiga transport- och varudistributionssystem. Förmåga skall också finnas att upprätthålla en grundläggande transportkapacitet i situationer då system utsätts för omfattande störningar. Krisberedskapsmyndigheten anser att denna inriktning av beredskapsåtgärderna tillsvidare skall gälla. Krisberedskapsmyndigheten menar dock att regeringsuppdraget Uppdrag avseende analys och förslag rörande verksamhet inom samverkansområdet Transporter (N2002/6179/BS) kan innebära en förändrad inriktning av verksamheten inom samverkansområdet.

Krisberedskapsmyndigheten menar också att det är viktigt att myndigheterna i samverkansområdet beaktar de krav som kan komma att finnas på ökad förmåga efter genomförd anpassning. I den hemliga bilagan till Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004 lyfts transportsektorn fram som en viktig aktör under och efter en anpassningsperiod.

Med anledning av vad som anförts ovan föreslår Krisberedskapsmyndigheten att medel om 14,5 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom samverkansområdet för år 2004. Detta är 5 mnkr lägre än inkomna anspråk. I förhållande till 2003 innebär Krisberedskapsmyndighetens förslag en minskning av tilldelade medel till samverkansområdet med 4,5 mnkr.

Banverket har inkommit med anspråk som innebär en ambitionsökning i förhållande till tidigare år. Mot bakgrund av transportområdets nedprioritering anser Krisberedskapsmyndigheten att denna ökning inte är motiverad. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel om 32 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom investeringar m.m. inom Banverkets ansvarsområde. Detta ligger i nivå med vad som avsatts under tidigare år. Krisberedskapsmyndigheten föreslår vidare att Banverket tilldelas 1 mnkr i samverkanser-

sättning. Den förslagna neddragningen är inte riktad mot någon specifik åtgärd, utan innebär en generell sänkning av ambitionsnivån.

Under år 2004 avslutas den civilpliktsutbildning av flygplatsbrandmän som drivits i Luftfartsverkets regi. Luftfartsverket har äskat medel om 14 mnkr under år 2004 för omställningskostnader m.m. i samband med detta. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel om max 11,2 mnkr avsätts för Luftfartsverkets omställningskostnader under 2004 som ett engångsbelopp. Krisberedskapsmyndigheten har inte för avsikt att under 2005 avsätta ytterligare medel till denna verksamhet. I övrigt föreslår Krisberedskapsmyndigheten att medel avsätts i enlighet med anspråk, inklusive 1 mnkr i samverkansersättning till Luftfartsverket. Totalt föreslår således Krisberedskapsmyndigheten att 80,3 mnkr avsätts för verksamhet inom Luftfartsverkets verksamhetsområde, varav högst 11,2 mnkr får användas för att finansiera omställningen av flygräddningsskolan.

Sjöfartsverket avser under år 2004 fortsätta arbetet med att säkra sektorns robusthet och beredskap. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att medel om 1 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom Sjöfartsverkets ansvarsområde samt att 1 mnkr tilldelas i samverkansersättning. De projekt som Sjöfartsverket föreslagit inom ramen för utveckling och utredning, utbildning och övning m.m. inryms enligt Krisberedskapsmyndighetens mening inom ramen för samverkansersättningen.

Vägverkets arbete med att stärka vägnät och landsvägstransporter fortsätter under år 2004. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 31 mnkr avsätts för investeringar, drift och underhåll, utveckling och utredning samt utbildning och övning m.m. inom Vägverkets verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att 1 mnkr tilldelas Vägverket i samverkansersättning. Detta belopp ryms inom ramen för Vägverkets anspråk.

Sammanfattning anspråk/förslag per myndighet, tkr	Anspråk	Förslag
Banverket	35110	33000
Luftfartsverket	83395	80480
Sjöfartsverket	2000	2000
Vägverket	32000	32000
Summa anspråk/förslag inom samverkansområdet	152505	147480

5.6 Planerade beredskapsåtgärder enligt anspråk

Observera att presentationen nedan är en genomgång av de samverkansansvariga myndigheternas anspråk, inte Krisberedskapsmyndighetens förslag.

Banverket

Under åtgärds-kategorin *investeringar* ryms tak över reservelverk för 0,3 mnkr. Detta behövs för att säkerställa funktion och öka livslängden på reservelverken. Dessutom

planeras utbyte av föråldrade reservverk för hjälpkraft för 7,5 mnkr, vilket görs för att säkerställa att signalsystemet fungerar på prioriterade bansträckor vid elavbrott. Kostnader uppkommer för nermontering och skrotning av gamla samt inköp och montage av nya elverk. Anpassningar i järnvägsanläggningar för Försvarsmaktens behov i samband med nybyggnation och revideringar beräknas ske till en kostnad av 3 mnkr. Investeringar för Försvarsmaktens behov som inte kan anstå till en anpassningsperiod, till exempel ställverksbyggnader och ritningar på förstärkningskonstruktioner, planeras för 1,55 mnkr. Förstudier för inköp av ny reservbro görs för 0,3 mnkr. Investeringar i förrådsbyggnader för järnvägsbro 3 materiel, beredskapslok och sjuktransporttåg för 2,5 mnkr görs för att hålla materielen i bra skick och skapa en rationell materielhantering. Dessutom planeras revision av reservverk för att möjliggöra ett merutnyttjande och anpassa elverken till förändrade tekniska förutsättningar till en kostnad av 0,85 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *drift och underhåll* äskas medel för drift av utbildningsanläggningarna för driftvärnet 0,95 mnkr, underhåll av beredskapslok, bland annat miljöanpassning, 1,2 mnkr, underhåll och avgifter inom el, tele och datasystem avsedda för höjd beredskap, till exempel provkörning av elverk, nät- och trafikavgifter, samt utbyte av föråldrad utrustning 1,2 mnkr och underhåll av järnvägskrigsbro 3-materiel 0,35 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *avveckling och utförsäljning* planeras avveckling av 20 stycken beredskapslok till en kostnad av 1 mnkr, 15 beredskapsförråd à 0,12 mnkr styck vilket ger en total kostnad på 1,620 mnkr samt ett stort antal andra beredskapsanläggningar som ej behövs under rådande hotbild och därför kommer att avvecklas till en kostnad av 0,45 mnkr.

Under posten *utveckling och utredning* planeras omvärldsbevakning inom järnvägssektorn, utveckling av nytt beredskapsförsörjningssystem med uppbyggnad av databas och parameterstyrning för materielförsörjning till en total kostnad av 0,22 mnkr.

Vad gäller *planering och uppföljning* avses anpassnings- och beredskapsplanering till en kostnad av 0,2 mnkr, planering och uppföljning inom järnvägssektorn 0,4 mnkr och utveckling av perspektivplanläggningsmodell vilket innebär integrering av beredskaps-åtgärder i stamnätsplan och banhållningsplan till en kostnad av 1 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planeras krisledningsutbildning med en central övning för huvudkontoret, fem övningar med banregionerna samt fem övningar med trafikdistrikten. Total kostnad för detta beräknas till 5,5 mnkr. Till detta kommer utbildning och övning med driftvärnet till en beräknad kostnad på 3,3 mnkr samt kompetensutveckling av egen personal för 0,8 mnkr.

I åtgärds-kategorin *samverkan och information* ingår i huvudsak åtgärder som kommer att genomföras på samverkansområdesnivå, bland annat transportslagsövergripande analyser. Under del av 2004 kommer Banverket att inneha ordförandeskapet och de särskilda arbetsuppgifter och uppdrag som detta genererar, bland annat att anordna trafikverkskonferens. Total kostnad inom åtgärds-kategorin beräknas till 1,1 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* planeras medverkan i internationella kurser och samverkansgruppering inom PFF och EU till en kostnad av 0,54 mnkr.

Luftfartsverket

Prioriterade områden inom åtgärds-kategorin *investeringar* är främst flygtrafiksystemen samt kris- och krigsledningsfunktioner hos flygsektorns aktörer. Åtgärder genomförs för att förbättra redundansen hos flygkontrollcentralerna och för att skapa redundans för tornfunktionerna på de prioriterade flygplatserna till en kostnad av 2,5 mnkr. Skalskydd vid viktigare luftfartsanläggningar skall också kompletteras tillsammans med andra sårbarhetsreducerande åtgärder i flygtransportsystemet vilket beräknas kosta 3,5 mnkr. Skyddade ledningscentraler för kris- och krigsledning vidmakthålls och moderniseras samt utveckling av mobil ledningscentral sker till en kostnad av 4,5 mnkr. Fortsatt anskaffning av reservkraft sker för prioriterade verksamheter. Under perioden fortsätter utvecklingen av det Svenska Nationella Ambulansflyget (SNAM). Beräknad kostnad är 6,0 mnkr. Projektet avser ombyggnation av civila trafikflygplan till en flygande intensivvårds-avdelning. Utbyte och nyanskaffning av N, B, C – utrustning kommer att ske för 0,725 mnkr. Totalt planeras investeringar för 17,225 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *drift och underhåll* finns kostnader för bland annat lager, kontroll, besiktning, modifieringar, reparationer, tele- och datakommunikation, licenser m.m. Totalt beräknas kostnaden till 7,495 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *avveckling och utförsäljning* planeras dels avveckling av drivmedelcisterner som ligger utanför flygplatsområden. Detta beräknas kosta 1,15 mnkr. Vidare äskas 14 mnkr för omställningskostnader när Luftfartsverket avbryter utbildningen av civilpliktiga flygplatsbrandmän. Verksamheten upphör varför ett underskott uppkommer då man trots uteblivna intäkter för civilpliktiga har i stort sett samma kostnader. Anledningen till att man inte vidtagit några omställningsåtgärder för att anpassa anläggningen till annan verksamhet är att man kommer att utbilda fast anställd personal från flygplatserna under 2004. Underskottet orsakas av att de intäkter som utbildning av fast personal ger inte motsvaras av de intäkter civilpliktsutbildningen gav, men för att undvika kapitalförstöring måste byggnader etc. skötas som om de nyttjades fullt ut. Driftskostnaderna består i huvudsak av löner till personalen, fastighets- och hyreskostnader, material, underhåll och transporter, IT- och administrationskostnader.

Posten *forskning* avser forskning kring risker och sårbarheter i flygtransportsystemet med fokus på den internationella påverkan och vilken ambitionsnivå som erfordras för att upprätthålla erforderlig grundförmåga inom flygindustrin i Sverige. Detta avses ske genom uppdrag till Volvo Aero som idag bland annat har doktorander som forskar inom området. Total kostnad beräknas till 0,9 mnkr.

Omvärldsbevakning sker inom flygtransportsektorn. I samverkan med Försvarsmakten vidareutvecklas de gemensamma ledningssystemen för transportflygledning. Genomförandet av risk- och sårbarhetsanalyser fortsätter för hela flygsektorn. I arbetet vägs in resultaten av det regeringsuppdrag (N2002/6179/BS) trafikverket gemensamt har att

redovisa i mars 2003. Samhällsviktiga IT-system inom Luftfartsverket certifieras enligt FA22, och metodstöd ges till flygsektorns aktörer för att minska sårbarheten i andra, för sektorn viktiga, IT- och telefonisystem. Utifrån den policy för Luftfartsverkets N, B, C – skydd som planeras under 2003 sker verksamhets specifika analyser och utvecklingsarbete inom driftvärnet. Totalt för åtgärds-kategorin *utveckling och utredningar* planeras kostnaden bli 2,25 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *Planering och uppföljning* äskas medel för kostnader att genomföra planering och uppföljning av verksamheten inom flygtransportsektorn. Vidare erfordras medel för genomförande av den omfattande samverkan som finns etablerad med näringslivet främst inom flygtransportsektorn. I de viktigaste företagen sker planering och uppföljning för att säkerställa grundförmågan genom särskild personal. I åtgärds-kategorin ingår som ett stort inslag samverkan med Försvarsmakten. Totalt äskas medel inom åtgärds-kategorin om 3,2 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *Utbildning och övning* äskas förmånsmedel för utbildning av civilpliktiga flygplatsbrandmän som ryckt in under 2003 och som rycker ut under 2004, 26,3 mnkr. Vidare planeras deltagande i Försvarsmaktsövning samt genomförande av N, B, C – utbildning, driftvärnsutbildning och ledningscentralutbildning till en kostnad av 3,275 mnkr. Dessutom planeras kompetensutveckling hos nyckelpersonal inom flygtransportssystemet för att exempelvis kunna stödja Svenska Kraftnäts kraftledningsreparationsgrupper. Utbildningsåtgärder planeras också för att upprätthålla handlingsfriheten inom gränssättande förmågor för flyg- och helikopterunderhåll för 5 mnkr. Totalt beräknad kostnad är 34,825 mnkr.

Posten *samverkan och information* består av informationsåtgärder inom flygtransportsektorn bland annat genom framtagande av informationsmateriel till en planerad kostnad av 0,1 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* äskas medel för Luftfartsverkets deltagande i NATO Civil Aviation Planning Committee (CAPC). Luftfartsverket har också ett särskilt åtagande att stödja CAPC med en expert avseende "Aeromedical Evacuation". Vidare äskas medel för att vidmakthålla och utveckla en förmåga att bidra med kompetens och resurser från luftfartssektorn och att delta i en internationell övning årligen, båda som ett led i att bidra till fred och säkerhet i omvärlden. Totalt planeras åtgärder till en kostnad av 2,25 mnkr.

Sjöfartsverket

Åtgärds-kategorin *investeringar* avser planerade aktiviteter på totalt 0,82 mnkr för 2004. Sjöfartsverket avser att genomföra åtgärder för att säkra funktion i verkets regionala ledningscentraler. Detta är den plats där verket samordnar sjötrafikledning under beredskapstillstånd (krigslotsning, lokala navigationsvarningar samt även, vid extraordinära förhållanden, sjöräddning). Den tekniska utvecklingen har gjort dessa centraler mer IT- och elkraftsberoende. Investeringarna kan komma att ske antingen i egna eller förhyrda lokaler vilka båda finns tillgängliga. Totalt finns 8 VTS i landet och några har

redan reservkraft. De övriga kommer att uppdateras med takten en per år. Kostnaden är beräknad till 0,5 mnkr för 2004. Sjöfartsverket har haft stora problem med sina egna lokaler och har tvingats flytta runt. När man i slutet av 2003 flyttar in i nya permanenta lokaler måste ledningsfunktionen byggas upp från början igen. Tidigare investeringar kan inte utnyttjas förutom ett mobilt reservaggregat som man har till sitt förfogande. Kostnaden som är tänkt att täckas med anslag är beräknad till 0,32 mnkr. Förutom det äskade beloppet avser man att utnyttja ett anslagssparande om 0,56 mnkr till denna engångsinvestering i dubbla elkablar, säkra databaser etc.

Med åtgärds-kategorin *drift och underhåll* avses drift av sambandscentral samt hyra för förråd med NBC-utrustning. För 2004 är kostnaden beräknad till 0,08 mnkr.

Åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* avser kartering av sårbarheter bland sjötransportsektorns aktörer, exempelvis gällande Sveriges hamnar. I det äskade beloppet ingår resor och konsultkostnader. Den totala kostnaden är beräknad till 0,3 mnkr.

I det äskade beloppet inom åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* ingår kostnader för handlingsberedskap, inklusive uppföljning av anpassningsplaneringen, till exempel gällande Falsterbokanalen och handelsflottans beredskapsled. Kostnaden omfattar en förstudie, konsultarvoden samt resor för totalt 0,1 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* ingår aktiviteter till en total kostnad av 0,5 mnkr. Utbildning av 25 driftvärnsmän ibland annat NBC-skydd, samt ersättning till vikarier under driftvärnsmännens frånvaro vid dessa utbildningstillfällen, beräknas kosta 0,3 mnkr. Det finns totalt 178 driftvärnsmän som behöver denna utbildning. Sjöfartsverket planerar vidare för FHS-kurser, sambands- och kryptoutbildning samt informations- och krishanteringsutbildning för sina anställda på alla nivåer. Kostnaden för detta är beräknad till 0,2 mnkr för 2004.

Inom åtgärds-kategorin *samverkan och information* avses i huvudsak kostnader förknippade med föreläsningar på Försvarshögskolan, Försvarsmyndigheten, Krisberedskapsmyndigheten etc. som Sjöfartsverkets anställda genomför. Kostnaderna fördelas på resor, traktamenten m.m. till ett totalt belopp av 0,1 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* äskar Sjöfartsverket medel för deltagande i PBOS möten, arbetsgrupper och diverse ad hoc grupper. Sjöfartsverket räknar med totalt 4-5 resor under 2004 till en total kostnad av 0,1 mnkr.

Vägverket

Åtgärds-kategorin *investeringar* omfattar i huvudsak nya reservbroar med kringutrustning samt el/tele/data investeringar för att bygga bort sårbarheter i systemet. Totalt planerar Vägverket för investeringar på 14 mnkr för 2004. De nya reservbroarna avser klara de nya krav på flexibilitet som framkommit genom en nyligen genomförd reservbrostudie. Det nya konceptet innefattar att säkerställa transporter inom viktiga så kallade korridorer mellan centrala platser. Försvarsmaktens, liksom näringslivets, krav har här varit centrala.

Anskaffningen av nya reservbroar görs också för att klara framtida internationella åtaganden. Under 2004 planerar Vägverket investera i två stycken Compact 200-broar, samt lanseringsutrustning för dessa till en kostnad av 8,5 mnkr. Investeringar görs även i lanseringsutrustning för trefilig Universalbro, 1,5 mnkr, samt kringutrustning och förråd till reservbroar till en kostnad av 1 mnkr.

Med avseende på el/tele/data planerar Vägverket installera ytterligare in- och utgångar för tele- och datakommunikation. Huvudkontoret är säkrat, men regionalkontoren behöver förstärkas. Vägverket planerar också att installera reservalternativ för att minska beroendet av ordinarie etillförsel. Under 2004 planerar Vägverket förstärka två kontor till en kostnad av 3 mnkr.

Det äskade beloppet för åtgärds-kategorin *drift och underhåll* avser förvaltning av beredskapsmateriel i olika typer av förråd längs vägtransportkorridorerna. Totalt planeras aktiviteter för 6 mnkr. Kostnaden består i huvudsak av personalkostnader och köp av tjänster. Av det totala beloppet planeras 4 mnkr att användas centralt, medan 2 mnkr är avsatta för åtgärder på regional nivå.

Inom åtgärds-kategorin *forskning* planerar Vägverket att utföra ett forskningsprojekt inom området översvämningskartering. Aktiviteten har som syfte att undersöka hur höga respektive låga Sveriges vägar är i förhållande till omgivande mark och därmed bedöma riskerna för översvämning. Tjänsten kommer att köpas in och Vägverket ämnar finansiera hälften av projektet själva. Totalt äskar verket 0,5 mnkr för detta under 2004.

Inom åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* planerar Vägverket aktiviteter till en total kostnad av 6,6 mnkr för att tillgodose både civila och militära krav i händelse av störningar i väginfrastrukturen. 16 stycken risk- och sårbarhetsanalyser planeras genomföras för att klarlägga sådana brister till en kostnad av 3,5 mnkr. Ytterliga resurser läggs på risk- och sårbarhetsanalyser av landsvägstransporter för näringslivets räkning (speditionsföretag etc.). Konsulter upphandlas till en total kostnad av 1 mnkr. Utvecklingen av en trefilig reservbro kommer också att ske för att klara trafikflöden i storstäder, tillika en bro för att klara norrlandsproblematiken. Kostnaden är beräknad till 1,5 mnkr. Vägverket ämnar fortsätta utvecklandet av en transportövergripande analysmodell samt utföra omvärldsbevakning inom samverkansområde transporters ansvarsområde till en kostnad av 0,6 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* planeras kostnader för löner, resor, traktamenten etc. för Vägverkets personal i samband med samverkansområdesmöten samt samverkans- och informationsträffar inom totalförsvaret. Den totala kostnaden är beräknad till 0,5 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planerar Vägverket för aktiviteter till en total kostnad av 3,5 mnkr. Vägverket ämnar utföra 10 krisledningsövningar på olika nivåer inom organisationen (inklusive huvudkontoret, regionkontoren, produktions-enheten och färjerederiet) med ca 40 deltagare per 2-3 dagarsövning. Syftet är att upprätthålla en god ledningsförmåga på olika nivåer inom Vägverket. Övningarna bidrar

också till att bibehålla de nätverk som Vägverket deltar i och som är väldigt viktiga vid kriser, väpnat angrepp m.m. I beloppet ingår även utbildning och övning för nyckelpersonal inom Vägverket och landsvägstransportsektorn (trafikombud), samt en persons spetsutbildning inom NBC-området. Kostnaden för detta är beräknad till 2 mnkr. Driftvärnets kompetensorganisation planeras att fortsätta utbildas till en kostnad av 0,5 mnkr för 2004. Driftvärnsmännen är 19 till antalet idag. Målet för 2004 är att 30 ska ingå i driftvärnet. Kostnaden för att utbilda en reservbrogrupp är beräknad till 1 mnkr.

De medel som äskas för åtgärds-kategorin *samverkan och information* är planerade att finansiera löner, resor, lokaler etc. i samband med arbetet inom samverkansområde Transporter. Beloppet avser täcka kostnaderna för första halvårets ordförandeskap 2004. Kostnaden är beräknad till 0,5 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* planerar Vägverket att delta med två representanter under fyra PBIST-möten samt i övrigt deltaga i två seminarier plus eventuella arbetsgrupper. Det äskade beloppet består till största del av resor och trakamenten till en total kostnad av 0,4 mnkr.

5.7 Anslagssparande per myndighet/delpost

Myndighet/ anslagspost tkr	Utgående anslagsspa- rande 2002	Planerade utbetalningar 2003	Ingående an- slagssparande 2004	Planerade utbetalningar 2004	Planerade utbetalningar 2005-
BV	500	500	0	0	0
LFV	-814	0	0	0	0
SjöV	560	560	0	0	0
VV	7600	7600	0	0	0
Totalt	7846	8660	0	0	0

Banverkets anslagssparande är avsedda för det analysarbete, angående vad som är samhällsviktiga transporter, som genomförs inom samverkansområdet med stöd av Totalförsvarets forskningsinstitut enligt regeringsuppdrag (N2002/6179/BS). En stor del av kostnaderna för Totalförsvarets forskningsinstituts medverkan beräknas utfalla under första halvåret 2003. Sjöfartsverket har ett kvarstående anslagssparande från tidigare år. Anslagssparandet planeras användas för att förstärka Sjöfartsverkets lokaler. Projektet har blivit försenat på grund av att Sjöfartsverket tvingats byta lokaler under 2002. Vägverket har fått försenade leveranser av en reservbro Compact 200 med lanseringsutrustning, samt med färdigställandet av reservfärjeläge. Kostnad 7,6 mnkr, utfall beräknas till tidigt våren 2003. Luftfartsverket har ett negativt anslagssparande på grund av ökade kostnader vid utbildning av civilpliktiga flygplatsbrandmän.

5.8 Bemyndigande per åtgärd

LFV – Svenska nationella ambulansflyget	2002 Utfall	2003 Prognos	2004 Beräknat	2005 Beräknat	2006– Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	0	12000	4000	18000	9000
Under året nya förpliktelser	12000	0	18000	0	0
Under året infriade förpliktelser	0	8000	4000	9000	9000
Utestående förpliktelser vid årets slut	12000	4000	18000	9000	0

Under perioden fortsätter utvecklingen av det Svenska nationella ambulansflyget (SNAM). Projektet avser ombyggnation av två civila trafikflygplan till en flygande intensivvårdsavdelning och skall vara avslutat 2004. Under upphandlingsfasen har de i förstudien bedömda kostnaderna för den medicintekniska utrustningen visat sig vara för lågt bedömda, dels på grund av att den på marknaden tillgängliga utrustningen inte kunde användas utan ett omfattande utvecklingsarbete, samt den ogynnsamma dollarutvecklingen. Vid det senaste styrgruppsmötet, efter hörande av referensgruppen, beslutades att i ett första steg genomföra inköp av utrustning för ett flygplan och i ett nästa steg under 2005–2006 anskaffa utrustning för ytterligare ett flygplan. Bemyndigande behövs under 2004 på 18 mnkr för anskaffning under 2005–2006.

LFV – flygtrafikledningssystem	2002 Utfall	2003 Prognos	2004 Beräknat	2005 Beräknat	2006– Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	10000	12500	2500	2000	1000
Under året nya förpliktelser	10000	0	2000	0	0
Under året infriade förpliktelser	7500	10000	2500	1000	1000
Utestående förpliktelser vid årets slut	12500	2500	2000	1000	0

Ledningssystem inom luftfarten är en gränssättande funktion där störningar kan leda till allvarliga konsekvenser. Detta har identifierats i analyser och rapporterats till regeringen under 2002. Bemyndigande erfordras då flera av åtgärderna är omfattande och löper över flera år. Utöver tidigare beslutade bemyndiganden har analysen av genomförda studier visat på ytterligare behov av åtgärder varvid bemyndigande under 2004 på 2 mnkr erfordras för genomförande av åtgärder under 2005–2006.

VV - investeringar i reservbroar	2002 Utfall	2003 Prognos	2004 Beräknat	2005 Beräknat	2006- Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	5000	5000	5000	22500	15000
Under året nya förpliktelser	5000	5000	22500	0	0
Under året infriade förpliktelser	5000	5000	5000	7500	7500
Utestående förpliktelser vid årets slut	5000	5000	22500	15000	7500

Vägverkets bemyndiganderam syftar till beställning av reservbroar. År 2004 kommer tre nya reservbroar av typen "Delta" att beställas till storstadsregionerna med ett utfall på cirka 7,5 mnkr (en bro) per år under åren 2005 - 2007. Investeringarna i den tidigare reservbron "Compact" avslutas 2004.

Totalt för samverkansområdet (tkr)	2002 Utfall	2003 Prognos	2004 Beräknat	2005 Beräknat	2006- Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	15000	29500	11500	42500	25000
Under året nya förpliktelser	27000	5000	42500	0	0
Under året infriade förpliktelser	12500	23000	11500	17500	17500
Utestående förpliktelser vid årets slut	29500	11500	42500	25000	7500
Föreslagen bemyndiganderam			44000		

Krisberedskapsmyndigheten föreslår ett totalt bemyndigande om 44 mnkr för samverkansområde Transporter.

5.9 Investeringsplan per åtgärd

Investeringar i tkr	Total kostnad	Anskaffat t.o.m. 2002	Prognos 2003	Budget 2004	Beräknat 2005	Beräknat 2006-
<i>LFV:</i>						
Ledningscentraler	36300	25000	2800	3500	3000	2000
Reservkraft	24000	15000	3000	0	3000	3000
Flygtrafiklednings- system	22000	7500	10000	2500	1000	1000
N, B, C - investeringar	6735	5300	100	725	305	305
SNAM-proj Flygplan 1	24000	10000	8000	6000	0	0
SNAM-proj Flygplan 2	18000	0	0	0	9000	9000

Mobil ledningscentral	5000	1300	700	1000	1000	1000
Sårbarhetsreducerande	10000	0	2500	3500	2000	2000
<i>BV:</i>						
Tak till reservverk	850	0	300	300	250	0
Utbyte av reservverk	28500	0	7000	7500	7500	6500
Järnvägsanl. för stöd t. FM	5810	560	1700	1550	1000	1000
Övriga åtgärder	12400	0	3400	3000	3000	3000
Förråd järnvägsbro 3 mat.	8850	0	350	2500	2500	3500
Investering i ny reservbro	5550	0	250	300	1500	3500
Reservverk för hjälpkraft	2550	0	0	850	850	850
<i>VV:</i>						
Compact 200 reservbro	81000	63000	9000	9000	0	0
Robustare broar	10000	7500	2500	0	0	0
Reservbro "Delta"	18000	0	0	0	9000	9000
Förråd	10100	8100	500	500	500	500
Kringutrustning	1500	0	0	500	500	500
El/tele/data	25200	11200	2000	4000	4000	4000
<i>Sjöv:</i>						
VTS m.m.	1820	0	0	820	500	500
Summa investeringar	358 165	154 460	54 100	48 045	50 405	51 155
Finansieringsform						
-lån						
-försäljningsinkomster						
-anslag	358165	154460	54100	48045	50405	51155
-egna medel						
-övrigt						
Summa finansiering	358 165	154 460	54 100	48 045	50 405	51 155

6. Samverkansområde Spridning av farliga ämnen

6.1 Inriktning för samverkansområdet

Verksamheten skall bedrivas så att riskerna för och konsekvenserna av spridning av farliga ämnen och allvarlig smitta begränsas och att samhällets grundläggande behov av förebyggande verksamhet och hantering av inträffade händelser vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid ett väpnat angrepp uppfylls.

6.2 Krisberedskapsmyndighetens förslag till medelsfördelning

Anslag	Samverkansområde / ändamål, mnkr	Anspråk	Förslag
6:5.3	Samverkansområde Spridning av farliga ämnen	135,6	136,1
	Summa anspråk / förslag	135,6	136,1

6.3 Beredskapsåtgärder per åtgärdskategori

Beredskapsåtgärder m.m. per åtgärdskategori, tkr	Anspråk
Investeringar	11800
Investeringar i andras anläggningar	1200
Drift och underhåll	3000
Kapital och räntekostnader	19500
Forskning	16386
Utveckling och utredning	8400
Planering och uppföljning	2250
Utbildning och övning	48200
Samverkan och information	900
Bidrag och ersättningar	18727
Internationell verksamhet	5200
Summa anspråk	135563

6.4 Anspråk per myndighet

Beredskapsåtgärder m.m. per myndighet, tkr	Anspråk
<i>Livsmedelsverket</i>	5300
Utbildning och övning	5300
<i>Rikspolisstyrelsen</i>	8400
Utbildning och övning	8400

<i>Smittskyddsinstitutet</i>	13663
Investeringar	800
Forskning	12386
Bidrag och ersättningar	477
<i>Socialstyrelsen</i>	37000
Investeringar i andras anläggningar	1200
Drift och underhåll	1000
Kapital- och räntekostnader	7900
Utveckling och utredning	2500
Planering och uppföljning	1750
Utbildning och övning	4000
Samverkan och information	200
Bidrag och ersättningar	17950
Internationell verksamhet	500
<i>Statens jordbruksverk</i>	3200
Forskning	2000
Utveckling och utredning	300
Utbildning och övning	900
<i>Statens räddningsverk</i>	44800
Drift och underhåll	300
Kapital- och räntekostnader	11600
Utveckling och utredning	1700
Planering och uppföljning	500
Utbildning och övning	25900
Samverkan och information	300
Internationell verksamhet	4500
<i>Statens strålskyddsinstitut</i>	19000
Investeringar	10400
Drift och underhåll	1700
Forskning	1500
Utveckling och utredning	3400
Utbildning och övning	1500

Bidrag och ersättningar	300
Internationell verksamhet	200
<hr/>	
<i>Statens veterinärmedicinska anstalt</i>	3500
Investeringar	600
Forskning	500
Utveckling och utredning	500
Utbildning och övning	1500
Samverkan och information	400
<hr/>	
<i>Tullverket</i>	700
Utbildning och övning	700
Summa anspråk	135563

6.5 Krisberedskapsmyndighetens förslag

Verksamheten inom samverkansområdet Spridning av farliga ämnen är prioriterad enligt regeringens strategiska inriktning (Fö 2001/1614/SAL). Denna prioritering har också framgått av de förslag som tidigare har lämnats av Försvarsdepartementets arbetsgrupp NBC. I Krisberedskapsmyndighetens Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004 framgår att myndigheterna vid planering och utformning av NBC-resurser skall ta hänsyn till ett relativt sett ökat hot att Sverige, eller svensk personal i utlandstjänst, kan utsättas för massförstörelsevapen eller för de konsekvenser som användandet av sådana vapen medför. Målet för denna planering skall därför vara att ett begränsat användande av massförstörelsevapen inte skall ge en antagonist några avgörande fördelar. Resurser för NBC-skydd bör planeras och utformas så att de även kan användas vid internationella insatser. Med anledning av vad som anförts ovan anser Krisberedskapsmyndigheten att det är befogat med en ambitionshöjning inom samverkansområdet Spridning av farliga ämnen. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 136,1 mnkr avsätts för verksamhet inom samverkansområdet vilket är 28,6 mnkr mer än tilldelade medel för år 2003. Det är också något mer än totala anspråk inom samverkansområdet.

Spridning av farliga ämnen kan ske i dricksvatten och livsmedel och leda till mycket allvarliga konsekvenser. Spridning kan ske som en fredstida olycka, men också som en sabotage- eller terrorhandling. Kommunerna och länsstyrelserna har ansvar för att tillsynen av livsmedels- och dricksvattenkvalitet upprätthålls på lokal och regional nivå. Livsmedelsverket har i kraft av sina uppgifter inom livsmedelssäkerhetsområdet möjlighet att stötta områdesansvaret på dessa nivåer. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 5,3 mnkr avsätts till verksamhet inom Livsmedelsverkets ansvarsområde för utbildning och övning av kommuner och länsstyrelser. Krisberedskapsmyndigheten föreslår vidare att 1 mnkr avsätts i samverkansersättning till Livsmedelsverket.

För många av epizootilagens sjukdomar krävs att det diagnostiska arbetet bedrivs i säkerhetslaboratorium. Statens veterinärmedicinska anstalt är den enda institution i landet som har säkerhetslaboratorium för diagnostik i animaliskt material. Försvarsdepartementets arbetsgrupp NBC har för år 2003 föreslagit att 0,6 mnkr skall avsättas för att anpassa Statens veterinärmedicinska anstalts säkerhetslaboratorium för att det skall kunna nyttjas till beredskap mot akuta B-händelser. Laboratoriet skall samutnyttjas av Statens veterinärmedicinska anstalt och Livsmedelsverket. Medelsbehovet avseende gjorda investeringar är långsiktigt, och Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att medel avsätts även för år 2004. Krisberedskapsmyndigheten föreslår dessutom att medel om 2,9 mnkr avsätts inom Statens veterinärmedicinska anstalts ansvarsområde för ett med Livsmedelsverket gemensamt projekt för utbildning, övning, metodutveckling och gemensamt beredskapsbyggande avseende storskalig diagnostik för agens i biologisk krigföring och bioterrorism. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att Statens veterinärmedicinska anstalt tilldelas 1 mnkr i samverkansersättning.

Statens jordbruksverk bedriver under år 2003 tillsammans med flera andra berörda aktörer projektet STUDS (större utbrott av smittsamma djursjukdomar). Syftet är att alla inblandade aktörers respektive beredskapsplaner skall sammanlänkas för att kunna användas på ett effektivt sätt vid bekämpning av epizootier som kräver extraordinära insatser. Under år 2004 planeras en övning för alla inblandade aktörer av epizootiberedskapen för att pröva resultaten av STUDS. Inom Jordbruksverkets verksamhetsområde planeras också en övning avseende livsmedelsproduktion vid nedfall av radioaktiva ämnen med deltagare från alla berörda aktörer. Krisberedskapsmyndigheten anser att samordning och samverkan skall utvecklas hos berörda myndigheter för att kunna hantera större utbrott av smittsamma sjukdomar hos djur. Hos berörda myndigheter skall det finnas gemensamma beredskapsplaner, samt utbildad och övad personal. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 0,9 mnkr avsätts till utbildning och övning inom Jordbruksverkets verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att Jordbruksverket tilldelas 1 mnkr i samverkansersättning.

Statens jordbruksverks anspråk innehåller dessutom planer på verksamhet inom forskning samt utveckling och utredning. Krisberedskapsmyndigheten anser att denna verksamhet i sin nuvarande utformning ligger inom Jordbruksverkets basförmåga och inte bör finansieras via anslag 6:5 Civilt försvar. Jordbruksverket har anmält avvikande mening i sitt yttrande över Planeringsunderlaget.

Rikspolisstyrelsen har i enlighet med Försvarsdepartementets arbetsgrupp NBC:s förslag under 2002 och 2003 genomfört särskild NBC-utbildning av poliser i yttre tjänst. Under 2004 planeras en ambitionshöjning inom området, då fler poliskategorier skall omfattas av denna utbildningsinsats. Detta gäller särskilt vissa nyckelbefattningar så som bombtekniker och den nationella insatsstyrkan. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 8,4 mnkr avsätts för utbildning och övning inom Rikspolisstyrelsens ansvarsområde.

Från och med 2003 tar Smittskyddsinstitutet över det ekonomiska ansvaret för huvuddelen av kunskapscentrum mikrobiologisk beredskap (KCB) från Socialstyrelsen. KCB:s uppgift är att svara för en bättre och säkrare beredskap för diagnostiken och handlägg-

gandet av nya och ovanliga infektionssjukdomar. Risken att Sverige kommer att utsättas för ovanliga infektionssjukdomar, höjs i takt med den ökade rörligheten hos befolkningen. En markant ökande internationell hotbild avseende bioterrorism är också anledning att upprätthålla en hög beredskap inom området. Under år 2004 planerar Smittskyddsinstitutet även vissa investeringar för att höja förmågan inom identifiering av mikroorganismer, samt att upprätthålla dygnet runt beredskap för omhändertagande av prover där analysresultatet kan få vittgående konsekvenser för samhället. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 11,5 mnkr avsätts till verksamhet inom Smittskyddsinstitutets verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att Smittskyddsinstitutet tilldelas 1 mnkr i samverkanssättning.

Smittskyddsinstitutet har även äskat medel för tre forskartjänster för att höja myndighetens diagnostiska beredskap, samt en läkartjänst vid KCB som tidigare finansierats via de medel som Socialstyrelsen tilldelats för KCB. Krisberedskapsmyndigheten gör dock bedömningen att detta inte är förenligt med gällande finansieringsprinciper, varför Krisberedskapsmyndighetens förslag inte omfattar denna verksamhet. Smittskyddsinstitutet har i yttrande anmält avvikande mening vad gäller medel för läkartjänst vid kunskapscentrat, eftersom förslaget enligt Smittskyddsinstitutet innebär en neddragning av verksamheten jämfört med dagens nivå.

Sjukvårdens beredskap inom NBC-området är central för samhällets samlade förmåga. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 37 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom Socialstyrelsens verksamhetsområde. Planerade åtgärder är bland annat bidrag och ersättningar till kunskapscentra N, B, och C, och till sjukvårdshuvudmännen, utbildning och övning av NBC-förmågan samt kapital- och räntekostnader för inköp av materiel avseende N-, B- och C-områdena.

Även räddningstjänstens förmåga vad gäller NBC är grundläggande för arbetet inom samverkansområdet. Statens räddningsverk planerar under 2004 för materielinköp med inriktning NBC, utbildning av förstärkningspersonal/sanerare, utveckling och utredning av NBC-beredskapen m.m. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 44,8 mnkr avsätts till beredskapsåtgärder inom Räddningsverkets verksamhetsområde.

Sverige skall enligt det särskilda övergripande målet för beredskapen avseende nukleära och radiologiska nödsituationer ha en nationellt och internationellt väl samordnad beredskap med förmåga att förebygga, identifiera och möta nukleära och radiologiska hot. Strålskyddsberedskapen skall i händelse av nukleär eller radiologisk nödsituation förhindra akuta skador på människor genom att hålla stråldoser under relevanta tröskelvärden. Strålskyddsberedskapen skall dessutom verka för att begränsa icke radiologiska effekter, skydda miljö och egendom samt förbereda återgång till normala förhållanden efter inträffad nödsituation. I dagsläget finns dock allvarliga brister framförallt i den nationella mätberedskapen, i handlingsberedskapen och i utbildning och övning. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 18 mnkr avsätts under år 2004 för verksamhet inom Statens strålskyddsinstituts verksamhetsområde, förutsatt att en medfinansiering från Miljödepartementet kommer till stånd⁵. Samfinansieringen består i att Miljödepartementet skall finansiera de grundläggande åtgärder som behövs för att bygga

upp en tillräcklig basförmåga hos Statens strålskyddsinstitut. Om inte detta görs, får den planerade satsningen via anslag 6:5 Civilt försvar inte önskad effekt. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att Statens strålskyddsinstitut tilldelas 1 mnkr i samverkansersättning. Samverkansersättningen ryms inom ramen för Strålskyddsinstitutets anspråk.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att Statens kärnkraftsinspektion tilldelas 1 mnkr i samverkansersättning.

Under år 2003 påbörjas Tullverkets satsning på särskild NBC-utbildning av tulltjänstemän. Krisberedskapsmyndigheten anser att denna utbildningssatsning bör fortsätta och föreslår därför att 0,7 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom Tullverkets verksamhetsområde 2004.

Sammanfattning anspråk/förslag per myndighet, tkr	Anspråk	Förslag
Livsmedelsverket	5300	6300
Rikspolisstyrelsen	8400	8400
Smittskyddsinstitutet	13663	12500
Socialstyrelsen	37000	37000
Statens jordbruksverk	3200	1900
Statens kärnkraftsinspektion	0	1000
Statens räddningsverk	44800	44800
Statens strålskyddsinstitut	19000	19000
Statens veterinärmedicinska anstalt	3500	4500
Tullverket	700	700
Summa anspråk/förslag inom samverkansområdet	135563	136100

6.6 Planerade beredskapsåtgärder enligt anspråk

Observera att presentationen nedan är en genomgång av de samverkansansvariga myndigheternas anspråk, inte Krisberedskapsmyndighetens förslag.

Livsmedelsverket

Åtgärds kategorin *utbildning och övning* omfattar i fråga om dricksvatten medel för starthjälp till kommunerna, temadagar för kommuner, temadagar för länsstyrelser, ny handbok om förebyggande åtgärder och utveckling av handledning i övningsmetodik, och i fråga om övriga livsmedel medel för utbildning och information till kommunerna om B-hot och säkerhetsgenomgångar av livsmedelsanläggningar. Total kostnad är bedömd till 5,3 mnkr under 2004.

⁵ Enligt överenskommelse mellan Försvarsdepartementet och Miljödepartementet skall de planerade satsningarna inom Statens strålskyddsinstitut samfinansieras mellan departementen.

Starthjälp till kommunerna löper över tre år och beräknas kosta 2 mnkr under år 2004. Starthjälpens innebär en dags hjälp för kommunerna att lägga upp arbetet med säkerhetsgenomgångar inom kommunal dricksvattenförsörjning. Temadagar för kommuner löper över tre år och beräknas kosta 1 mnkr under år 2004. Utbildningen syftar till att öka kommunernas handlingsberedskap för svåra påfrestningar och att öka säkerhetsåtgärderna mot bland annat B- och C-hot. Temadagar för länsstyrelser löper över tre år och beräknas kosta 0,5 mnkr under år 2004. Utbildningen syftar till att ge länsstyrelserna fördjupade kunskaper om bland annat B- och C-hot mot bakgrund av länsstyrelsernas ökade ansvar inom beredskapsområdet.

Arbetet med ny handbok om förebyggande åtgärder och hantering av akuta incidenter löper över två år och beräknas kosta 0,5 mnkr under år 2004. Handboken är ett värdefullt hjälpmedel i bland annat Livsmedelsverkets utbildningsverksamhet. Arbetet syftar till en uppdatering och vidareutveckling av handboken. Under år 2006 planerar Livsmedelsverket arbeta med att utveckla handledning i scenariobaserad övningsmetodik. Handledningen har tagits fram under hösten 2002 och kommer att behöva utvecklas när erfarenhet har vunnits om två till tre år.

Utbildning och information till kommunerna om beredskaps- och säkerhetsåtgärder löper över tre år och beräknas kosta 0,8 mnkr under år 2004. Syftet är att kunna ge kommunerna tillräcklig kunskap för att de i sin tillsynsverksamhet på livsmedelsområdet ska kunna inkludera säkerhetsfrågor och handlingsberedskap mot bland annat B- och C-hot. Säkerhetsgenomgångar av livsmedelsanläggningar löper över tre år och beräknas kosta 0,2 mnkr under år 2004. Syftet är att öka kunskaperna om handlingsberedskap och säkerhetsåtgärder mot bland annat B- och C-hot på större livsmedelsanläggningar där Livsmedelsverket har tillsynsansvar.

En grupp för samarbete i frågor om bioterrorism med anknytning till livsmedelsproduktionen kommer att vara verksam under tre år och beräknas kosta 0,1 mnkr under år 2004. Förutom från Livsmedelsverket kommer gruppen att ha deltagare från bland annat Smittskyddsinstitutet och Socialstyrelsen. Uppgifter för gruppen blir frågor om bioterrorism och utredningar av större livsmedelsburna utbrott. Utredningarna ger kompetens för arbetet mot bioterrorism. Övrig utbildning och övningar beräknas kosta 0,2 mnkr. Detta avser deltagande i utbildning och övningsverksamhet som inbegriper flera aktörer och som syftar till ökad kunskap och samverkan när det gäller hanteringen av svåra påfrestningar på samhället i fred och höjd beredskap.

Rikspolisstyrelsen

Rikspolisstyrelsen planerar under 2004 aktiviteter inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning*. Den totala kostnaden är beräknad till 8,4 mnkr och kan delas upp i fem poster. Till största del syftar aktiviteterna till att utbilda instruktörer i hur man möter spridning av farliga ämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen. Instruktörerna skall sedan kunna utbilda sina kollegor.

Under 2004 kommer den grundläggande NBC-utbildningen, som genomförs tillsammans med Socialstyrelsen och Statens räddningsverk, att slutföras. Den omfattar alla poliser i

yttre tjänst. Skyddsutrustning respektive sanerings- och indikeringsutrustning tillhandahålls till viss del av Försvarsmakten, resten finansieras via anslag 6:5. Den totala kostnaden är beräknad till 3,3 mnkr.

Vidare planerar Rikspolisstyrelsen att starta motsvarande utbildning för poliser i nyckelpositioner. Personal vid läns- och kommunikationscentraler samt civilanställda radiooperatörer planeras utbildas. 800 personer utbildas under två dagar till en kostnad av 1,6 mnkr. Rikspolisstyrelsen planerar också för en utbildning avsedd för bombgrupperna i Luleå, Stockholm, Göteborg och Malmö. 50 poliser utbildas under fem dagar i hur de ska omhänderta och desarmera misstänkta föremål med farliga ämnen utöver explosiva. Kostnaden är beräknad till 0,5 mnkr. Även personal inom den nationella insatsstyrkan, som bland annat är avsedd att sättas in vid terrorhot, skall utbildas under fem dagar till en kostnad av 0,5 mnkr. Piketstyrkor vid de tre "storstadsmyndigheterna" saknar också denna typ av utbildning, varför Rikspolisstyrelsen planerar för att 250 poliser skall utbildas under fem dagar. Kostnaden för detta beräknas till 2,5 mnkr. Totalt beräknas denna kompletterande satsning kosta 5,1 mnkr under år 2004.

Smittskyddsinstitutet

Åtgärds-kategorin *investeringar* omfattar medel för inköp av mikrobiologisk analysutrustning för microarray och PCR. Båda metoderna möjliggör en snabb identifiering av ett stort antal mikroorganismer samtidigt. Total kostnad beräknas till 0,8 mnkr.

Åtgärds-kategorin *forskning* avser ekonomiska medel till driften av Kunskapscentrum för Mikrobiologisk Beredskap (KCB). Kunskapscentrum för mikrobiologisk beredskap är en speciell enhet som delvis ligger utanför Smittskyddsinstitutets ordinarie verksamhet. KCB skapades som ett gemensamt initiativ av Socialstyrelsens beredskapsenhet och Försvarsdepartementet 1999.

KCB:s uppgift är att framförallt svara för en bättre och säkrare svensk beredskap för diagnostiken och handläggandet av nya och ovanliga infektionssjukdomar. Risken att vi i Sverige kommer att utsättas för ovanliga och ibland mycket allvarliga infektionssjukdomar höjs i takt med ökad rörlighet hos befolkningen. Till de allvarliga infektioner man fruktar mest hör framförallt blödarfebrar orsakade av virus, till exempel Ebola. En markant ökande internationell fruktan för bioterrorism är en annan anledning till att upprätthålla en hög beredskap. Centralt i en beredskap är möjligheten att snabbt kunna tala om vilken sorts infektion en patient lider av. På KCB finns ett laboratorium med skyddsnivå 4 (P4), den allra högsta nivån, för diagnostik av allvarliga infektionssjukdomar. Detta laboratorium ger möjligheter till utveckling av ny diagnostik för denna grupp av sjukdomar, samt forskning för att ta fram läkemedel och vaccin för att kunna skydda befolkningen. I laboratorielokaler med lägre skyddsklass bedrivs utvecklingsarbete i modellsystem som senare implementeras i klass 4 laboratoriet.

En annan viktig uppgift för KCB är att tillsammans med andra myndigheter planera den beredskap som behövs i samhället för epidemier av allvarliga infektioner. Det är viktigt att ha aktuell information om hur dessa infektioner sprids i världen. KCB deltar i flera

internationella samarbeten, bland annat som ett referens- och expertcentrum för blödarfebrar av WHO och ingår också i ett EU-nätverk för importerade virusorsakade infektioner. Total beräknad kostnad för ovanstående är 10,29 mnkr.

Medel söks även för den fortsatta verksamheten inom KCB för en läkare att arbeta med beredskapsplanering och samordning inom Smittskyddsinstitutet respektive KCB samt mellan dessa och andra myndigheter. Bedömd arbetsinsats motsvarar 0,5 läkartjänst till en kostnad av 0,46 mnkr. Total kostnad för KCB blir därmed 10,75 mnkr.

Vidare söks nya medel för att inrätta tre nya tjänster för att ytterligare höja myndighetens diagnostiska beredskap vid olika typer av utbrott av smittsamma sjukdomar. Härmed avses i första hand sjukdomsutbrott, orsakade av bakterier som handläggs i P3-laboratorier (mjältbrand, harpest, böldpest), med konsekvenser för samhällets funktion vid svåra påfrestningar i fred och vid höjd beredskap och inte Smittskyddsinstitutets ordinarie smittskyddsövervakning. Anslagsframställan avser en läkartjänst på halvtid för beredskapsplanering och samordning inom Smittskyddsinstitutet, samt en heltidstjänst vardera för en biomedicinsk analytiker respektive en mikrobiolog. Deras uppgifter blir att utveckla befintliga metoder och framtagandet och införandet av nya molekylärbiologiska analyser. Metodutvecklingen kommer att ske med microarray och PCR enligt ovan. Kostnaden för dessa tre tjänster beräknas uppgå till 1,636 mnkr under 2004.

Den totala kostnaden under åtgärds-kategorin forskning beräknas till 12,386 mnkr. Posten *bidrag och ersättningar* omfattar medel för upprätthållande av dygnet runt beredskap under hela året för omhändertagande av prover där analysresultatet kan få vittgående konsekvenser för samhället i såväl fred som vid höjd beredskap. Ett exempel är det senaste årets stora antal prover för analys av antrax som inkommit till Smittskyddsinstitutet. Beredskapen omfattar två biomedicinska analytiker vilket motiveras av Arbetsmiljöverkets säkerhetskrav för arbete i P3- respektive P4-laboratorium till en planerad kostnad av 0,477 mnkr.

Socialstyrelsen

Inom åtgärds-kategorin *investeringar i andras anläggningar* avser Socialstyrelsen fasta och mobila saneringsanläggningar hos sjukvårdshuvudmännen. Socialstyrelsen lämnar bidrag för en del av totalkostnaden. För närvarande görs bedömningen att investerings-takten motsvarar sex anläggningar per år med en genomsnittlig kostnad på 0,2 mnkr. Fortsatt utbyggnad av dessa anläggningar anses vara väsentlig för sjukvårdshuvudmännens NBC-beredskap. Den totala kostnaden är beräknad till 1,2 mnkr för 2004.

Åtgärds-kategorin *drift och underhåll* avser lagrings- och omsättningskostnader för läkemedel m.m. inom N-, B- och C-områdena och är beräknad till totalt 1 mnkr. Posten omfattar såväl lagringskostnader, 0,5 mnkr, som avtalskostnader för omsättningslager, 0,5 mnkr.

Åtgärds-kategorin *kapital- och räntekostnader* avser amorterings- och räntekostnader för genomförda och planerade investeringar (läkemedel och mobila saneringsanläggningar) avseende N- B- och C-området, beräknat efter en avskrivningstid på 10 år. Åtgärderna

avser dels att vidmakthålla och dels att vidareutveckla beredskapen inom hälso- och sjukvårdens NBC-beredskapsområde. Kostnaden är beräknad till 7,9 mnkr för 2004.

Inom åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* avser Socialstyrelsen aktiviteter för totalt 2,5 mnkr. Dessa är projekt inom N-, B- och C- områdena, delvis i samverkan med andra myndigheter inom samverkansområdet. Projekt som är aktuella är utbildning av experter inom N-, B- och C-områdena till en kostnad av 0,2 mnkr. Utredning av och utveckling inom saneringsområdet, 0,5 mnkr. Framtagning av personsaneringsmedel till en beräknad kostnad av 0,5 mnkr, framtagning av personlig skyddsutrustning, kostnad 0,5 mnkr, och framtagning av hälsoskydd till en kostnad av 0,2 mnkr. Övriga projekt planeras till en kostnad av 0,6 mnkr inom N-, B- och C-områdena, till exempel att applicera framtagna risk- och sårbarhetsanalyser inom Socialstyrelsens ansvarsområden, utveckla ledningsstrukturen inom hälso- och sjukvården samt utveckla pedagogiska metoder och hjälpmedel m.m.

Inom åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* planerar Socialstyrelsen aktiviteter avseende riktlinjer för och utvärdering av arbetet inom N-, B- och C- områdena till en total kostnad av 1,75 mnkr. Inom respektive område finansieras interna konsulter som resursförstärkning, delvis till följd av handläggarens ordförandeskap inom samverkansområdet Spridning av farliga ämnen till en kostnad av 1,1 mnkr. Vidare avser Socialstyrelsen att genomföra riktlinjearbete, uppföljning och utvärdering inom detta område samt inom hälsoskyddsområdet till en kostnad av 0,65 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planeras för centrala kurser inom N-, B- och C-beredskapen, inklusive riktade utbildningsinsatser och övningar. Socialstyrelsen anordnar sedan lång tid ett antal kurser varje år för sjukvårdshuvudmännens personal i syfte att utbilda handledare. Årligen anordnas 1-2 kurser per område à fem dagar. Vidare föreligger behov av att genomföra utbildningar med nya inriktningar inom framförallt N- (ledning) respektive C- (ledning, skadeplatsarbete, personsanering) områdena. Kostnaden per kursplats per dag har uppskattats till 4000 kr. Den totala kostnaden är beräknad till 4 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *samverkan och information* planerar Socialstyrelsen samverkan med andra myndigheter och organisationer. Under 2003 kommer verksamheten inom hälsoskyddsområdet att utvecklas och resultatet kommer att implementeras under 2004 genom bland annat samverkanskonferenser på regional nivå till en kostnad av 0,2 mnkr. Med åtgärds-kategorin *bidrag och ersättningar* avses ersättningar om totalt 17,95 mnkr till kunskapscentra. Kunskapscentra N beräknas kosta 6 mnkr, Kunskapscentra B beräknas kosta 3,05 mnkr, och Kunskapscentra C beräknas kosta 2,7 mnkr. Bidrag planeras utbetalas till sjukvårdshuvudmännen för utbildningsinsatser till en kostnad om 5 mnkr, och ersättning till medicinska expertgrupper beräknas kosta 1,2 mnkr. Bidrag till sjukvårdshuvudmännen för uppbyggnad av kapacitet och kompetens inom det så kallade P3-laboratorieområdet har äskats för 2003 och genomgår särskild prövning. Medel för detta fordras sannolikt även för 2004, dock är det för närvarande oklart i vilken omfattning.

Åtgärds kategorin *internationell verksamhet* avser deltagande i olika internationella aktiviteter inom ramen för Sverige medlemskap i EU, PFF och WHO. Årligen arrangeras ett stort antal konferenser, workshops och övningar där det är väsentligt att Socialstyrelsen deltar för att påverka utvecklingen på ett för Sverige gynnsamt sätt. Kostnaden är beräknad till 0,5 mnkr för 2004.

Statens jordbruksverk

Inom åtgärds kategorin *forskning* planerar Statens jordbruksverk att ta fram underlag för och utgivande av en vidareutvecklad version av skriften "Livsmedelsproduktionen vid nedfall av radioaktiva ämnen", främst avseende överföring av radioaktiva ämnen till livsmedel, faktorer som påverkar överföringen och motåtgärders effekt. Kostnaden är beräknad till 0,5 mnkr. Jordbruksverket har även äskat medel för att genomföra en EU-studie om medlemskapets innebörd för val av åtgärder och för finansieringen av sådana vid olika påfrestningar för 0,5 mnkr, samt en studie om andra länders beredskapsplanering avseende jordbruk och livsmedel för 0,4 mnkr. Även studier av avfallshantering, särskilt vid förekomst av smitta och radioaktiva ämnen till en kostnad av 0,3 mnkr, samt reaktioner hos producenter och konsumenter samt behov av informationsåtgärder, 0,3 mnkr, planeras.

Åtgärds kategorin *utveckling och utredning* består av utveckling av en datormodell att använda vid både utbildning/övning och vid en inträffad händelse för att vid nedfall av radioaktiva ämnen och med kännedom om nedfallssituationen kunna prognostisera föroreningen av jordbrukets produkter och pröva effekterna av olika motåtgärder. Planerad kostnad är 0,3 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *utbildning och övning* planeras under första halvåret 2004 övning av epizootiberedskapen med deltagande av alla inblandade myndigheter och andra aktörer för att pröva resultaten från studien av större utbrott av smittsam djursjukdom (STUDS). Övningen bör planeras gemensamt av Jordbruksverket och Statens veterinärmedicinska anstalt. Om övningen baseras på en zoonos bör även de myndigheter som ansvarar för humant smittskydd delta i planeringen. Övningen beräknas kosta 0,6 mnkr. Även ett matrispel avseende livsmedelsproduktionen vid nedfall av radioaktiva ämnen, det vill säga utbildning och övning med deltagande av länsstyrelser (experter på djurhållning, växtodling och krishantering), Jordbruksdepartementet, centrala myndigheter, Försvarsmakten, Lantbruksuniversitetet, Lantbrukarnas riksförbund, livsmedelsindustrin, handeln, kontraktslaboratorier och frivilligorganisationer planeras. Medelsbehovet för detta beräknas till 0,3 mnkr.

Statens räddningsverk

Inom åtgärds kategorin *drift och underhåll* prognostiseras en kostnad på 0,3 mnkr för serviceavtal angående indikeringsinstrument.

Kostnaderna inom åtgärds kategorin *kapital- och räntekostnader* för C-materiel beräknas uppgå till 11,6 mnkr. C-materiel som behöver anskaffas för grundbehovet om 400 typskador är väderstationer, materialsaneringsaggregat, saneringskemikalier, sanerings-

container, synkorrektionssats, internsamband, fordonsmodul indikering, och övrigt saneringsmaterial. Huvuddelen av investeringarna belastar anslaget genom räntor och amorteringar.

Aktiviteter inom åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* avseende beredskap mot NBC-händelser planeras till en kostnad av 1,7 mnkr. Den kommunala räddningsstyrkan är oftast första operativa instans på en olycksplats och Räddningsverkets arbete utgår från detta faktum. För att göra en bra insats mot avsiktliga händelser med farliga ämnen krävs en kompetent grundorganisation. Målet är att förebyggande av olyckor och avsiktliga händelser ska förberedas så långt som möjligt och bli en naturlig del av det säkerhetshöjande arbetet i kommunerna. Huvudsakliga aktiviteter är: utveckling av nationellt expertsystem i RIB (Räddningsverkets informationsbank) resurs, utredning om befintliga andningsskydd för befolkningen, konsekvenser av kvalitetstestet, demografiska förändringar m.m., delarrangörsskap i CBW-symposium 2004, utveckling av metod och teknik för indikering, samt fortsatt utveckling av metoder och verktyg inom området farliga ämnen med utgångspunkt från avsiktliga händelser och olyckor.

Åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* avser dels NBC-beredskap för 0,1 mnkr, samt administration av samverkansområdet för 0,4 mnkr.

Inom posten *utbildning och övning* ryms utbildningskostnader för civilpliktiga sanerare på 17,5 mnkr, förmånsmedel till civilpliktiga sanerare på 5 mnkr, utbildning av fast anställd personal som stödresurs vid RUHB till en kostnad av 2 mnkr, fortsättning av utbildning i stab och ledning av experter i alla län (några avklarade 2003), samt grundutbildning i NBC av "first responders" och utbildning i NBC-frågor av stab och ledning i alla län på 1,4 mnkr.

De civilpliktiga sanerarna utgör ett komplement till den fast anställda personalen i de kommunala stödresurserna för höjd beredskap. Målet är att i fred ha en fortlöpande utbildning av civilpliktig personal i syfte dels att möta kommunens behov av förstärkningsresurser för att klara ett begränsat angrepp, dels genom upprätthållande av utbildningskompetens och utbildningsanordningar för att säkerställa att en grund finns för den omfattande utbildningsverksamhet som kommer att krävas under en anpassningsperiod. För år 2004 är målet att utbilda ca 100 sanerare. För att säkerställa den kommunala stödresursens effektivitet vid en keminsats under höjd beredskap samt att det även finns viss förmåga att med kort varsel (omedelbar förmåga) kunna påbörja saneringsinsatser genomförs utbildning av fast anställda brandmän. Hittills har två till fyra kurser årligen genomförts. Räddningsverket bedömer att tre kurser om vardera 20 elever varje år bör genomföras till en beräknad kostnad av 2 mnkr per år. En översyn av utbildningen med syfte att effektivisera densamma pågår.

Samverkan och information avser beredskap mot NBC-händelser och beräknas kosta 0,3 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* avses OPCW-deltagande för 4 mnkr. Räddningsverket skall ha en beredskap att med kort varsel och efter särskilt regerings-

uppdrag kunna ställa keminsatsstyrka med experter, skyddsutrustning och materiel till OPCW:s förfogande. Aktuell verksamhet omfattar främst utbildning och deltagande i övningar. Inom den internationella verksamheten planeras även deltagande i internationell verksamhet, såsom EU, NATO, konferenser och övningar med fokus på NBC-beredskap till en kostnad av 0,5 mnkr.

Statens strålskyddsinstitut

Kostnaderna med avseende på åtgärds-kategorin *investeringar* uppgår till 10,4 mnkr för 2004. Detta belopp avser bland annat kostnader för en nationell beredscapscentral med NR-skydd (mot nukleära och radiologiska hot). Beredscapscentralen är idag inrymd i Statens strålskydds-instituts lokaler på Karolinska sjukhusets område. Den har normal kontorsstandard och uppfyller inte de nya krav som ställs beträffande grundförmåga och anpassning på kort sikt. Statens kärnkraftsinspektions bedömning är att deras beredscapscentral idag inte uppfyller de krav som ställs. Tidigare var detta ordnat genom att Statens kärnkraftsinspektion kunde inrymmas i de arrangemang som tillskapats genom Svenska Kraftnäts försorg. Idag finns inte längre denna möjlighet. En gemensam lösning uppfyller de nya krav samhället ställer på Statens kärnkraftsinspektions och Statens strålskydds-instituts beredscapscentraler. Total kostnad beräknas till 5 mnkr.

Med investering i ett robust system för strålningsinformation avses förbättringar i det fysiska skyddet av en central nationell databas för strålningsmätdata där länsstyrelser och vissa centrala myndigheter kan erhålla lägesinformation om strålningsnivåer och markbeläggning av radioaktiva ämnen. Detta görs genom att placera de centrala delarna av systemet i berggrum. En första preliminär bedömning är att de inledande kostnaderna för att förbättra säkerhet och redundans är 1,5 mnkr 2004. För nämnda post finns också ett behov av ytterligare medel för säkerhetskonsultinsatser. Konsultinsatsen består i huvudsak av att säkerställa funktionaliteten i det kommunikationssystem som krävs mellan de ingående delarna. Detta beräknas kosta 0,2 mnkr.

Statens strålskydds-institut planerar även en investering i nätverksbaserade analyscentraler för att kunna sätta upp lokala nätverk som kan få tillgång till strålningsmätdata, spridningsprognoser, riskprognoser och råd från den centrala systemet för strålningsinformation. Kostnaden för utrustning bedöms till 0,5 miljoner kr. Statens strålskydds-institut har ett avtal med SMHI att fortlöpande utföra spridningsberäkningar för svenska och ett antal utländska kärnkraftverk utgående från aktuell vädersituation. SMHI och Totalförsvarets forskningsinstitut har på uppdrag utvecklat modeller för beräkning av radiaknedfall från kärnladdningsexplosioner. Beräkningsmodellerna kräver avsevärt mycket mer datorkraft än spridningsberäkningarna för kärnkraftolyckor. För att klara behoven krävs en årlig investering av 0,2 mnkr i datorkraft.

Det finns laboratoriebaserade resurser för mätning av joniserande strålning och radioaktiva ämnen vid Statens strålskydds-institut, Totalförsvarets forskningsinstitut, universitetens radiofysikavdelningar, Studsvik Nuclear AB och kärnkraftverken. Sedan 1992 har Statens strålskydds-institut avtal med dessa aktörer om att ingå i en nationell mätberedskap för nukleära och radiologiska händelser. Laboratoriernas lokaler och utrustning är

helt inriktade för framtida verksamhet och någon förmåga att klara störningar eller avbrott i el- eller teleförbindelser finns inte. Grundläggande förbättringar av robustheten planeras. Kostnaden bedöms till 3 mnkr 2004.

Åtgärds kategorin *drift och underhåll* avser aktiviteter till en total kostnad av 1,7 mnkr för 2004. De fördelar sig på den nationella NR-beredskapcentralen 0,5 mnkr, laboratoriebaserade mätsystem 0,1 mnkr, robust system för strålningsinformation 0,5 mnkr, nätverksbaserade analyscentraler 0,1 mnkr, och prognosystem för kärnvapenedfall till en kostnad av 0,5 mnkr.

Med åtgärds kategorin *forskning* avses forskning och utveckling av metoder inom strålskyddsberedskapen. Detta sker framförallt vid Totalförsvarets forskningsinstitut, men också vid universitetens radiofysikavdelningar och i viss mån också vid Statens strålskyddsinstitut. Statens strålskyddsinstitut bedömer att kostnaden för att täcka forsknings- och utredningsbehovet inom detta samverkansområde är 1,5 mnkr kr per år.

Kostnaderna inom åtgärds kategorin *utveckling och utredning* uppgår totalt till 3,4 mnkr för 2004 och innefattar utredningar kring kostnaden att förse luftfilterstationer med EMP-skydd och redundant sambandsväg till en kostnad av 0,2 mnkr, laboratoriebaserade mätsystems sårbarhet 0,5 mnkr, robusta system för strålningsinformation 0,5 mnkr, nätverksbaserade analyscentraler 0,2 mnkr och prognosystem för kärnvapenedfall tillsammans med SMHI och Totalförsvarets forskningsinstitut till en kostnad av 0,5 mnkr. Även kostnader om 1 mnkr för att täcka ett behov av konsultinsatser ingår. Behovet består exempelvis av ytterliggare kartläggning och utredning av på marknaden befintliga system.

Åtgärds kategorin omfattar även metodutveckling av fältövningar för 0,5 mnkr då det är ett angeläget område att öva insatser och åtgärder i ett scenario med radiologiska bomber (smutsiga bomber). Utvecklingen sker i samarbete med Försvarsmakten för att på sikt kunna förbättra och anpassa utbildningen av NBC-kompani 04.

Inom åtgärds kategorin *utbildning och övning* planeras ett antal aktiviteter till en total kostnad av 1,5 mnkr. Utbildning och samövning på central och regional nivå är en fortlöpande aktivitet som är avgörande för förmågan att möta och hantera en nukleär eller radiologisk hot- eller nödsituation. Både "skarpa" och simulerade inslag kan ingå i övningarna. Under 2004 - 2005 planeras gemensam utbildning och samövning mellan Statens strålskyddsinstitut, Totalförsvarets forskningsinstitut, kontraktslaboratorier och Försvarsmaktens NBC-insatsstyrka i fältmäteteknik för olika typer av nedfallsscenarier med prioritering för "smutsiga bomber". För att öva hela Sveriges beredskapsorganisation planeras en övning där alla resurser och berörda samhällsfunktioner tränas. Exempel på funktioner som tränas är allt från strategier och mätningar via kommunikation till beslutsfattande. Kostnaden beräknas till 0,5 mnkr.

Statens strålskyddsinstitut planerar erbjuda en utbildning av kvalificerade experter. Om bara några få år kommer en stor del av landets expertkompetens att försvinna genom pensionsavgångar. Återväxten av yngre experter inom NR-beredskapsområdet är idag i

stort sett obefintlig. Den utbildning som avses gäller utbildning på forskarnivå med speciell inriktning mot att möta nya hot inom NR-området. Beräknad kostnad är 1 mnkr för år 2004.

Åtgärds-kategorin *bidrag och ersättningar* avser provtagningsorganisation inom lantbruk och livsmedelsförsörjning. Mjölk är det livsmedel som snabbast kommer att ta upp radioaktiva ämnen i händelse av ett nedfall. En nedfallssituation som inträffar under våren eller sommaren kommer med stor sannolikhet att kräva betesförbud över stora delar av landet. För att undvika stora ekonomiska konsekvenser genom minskad mjölkproduktion behövs en provtagnings- och mätorganisation som kan sättas in snabbt efter ett nedfall. Statens strålskyddsinstitut har i samarbete med försvarets frivilligorganisationer Sveriges lottakårer, Sveriges Kvinnliga Bilkårers Riksförbund, Svenska blå stjärnan och i samråd med Jordbruksverket och Livsmedelsverket utvecklat en sådan organisation. Statens strålskyddsinstitut bedömer det nödvändigt att repetitionsutbilda och öva valda delar av organisationen varje år. Ersättningar till de frivilliga försvarsorganisationerna för provtagningsorganisation beräknas till 0,3 mnkr 2004.

Med åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* avses aktiviteter där Statens strålskydds-institut, Totalförsvarets forskningsinstitut och representanter från universitetens radiofysikavdelningar deltar i internationella möten, utbildningar och övningar i syfte att förbättra samhällets förmåga att hantera svåra påfrestningar i fred samt höjd beredskap. Samarbete sker med IAEA, EU, EAPC, OECD/NEA, NKS, de nordiska länderna med flera. Kostnaden beräknas till 0,2 mnkr för 2004.

Statens veterinärmedicinska anstalt

Åtgärds-kategorin *investeringar* avser BSL-3 laboratoriets beredskapsfunktion som är gemensam för Livsmedelsverket och Statens veterinärmedicinska anstalt. Laboratoriet skall anpassas och kunna nyttjas till beredskap mot akuta B-händelser. Medelsbehovet på 0,6 mnkr för 2004 avser hyreskostnad för gjorda investeringar och är därmed långsiktigt.

Inom nedanstående åtgärds-kategorier äskas medel till ett för Livsmedelsverket och Statens veterinärmedicinska anstalt gemensamt projekt som skall resultera i att en kvalificerad och övad resurs skall finnas som med kort varsel kan analysera stora mängder prov av allvarliga patogena mikroorganismer inom Livsmedelsverkets och Statens veterinärmedicinska anstalts ansvarsområden. Beräknad totalkostnad för projektet är 2,9 mnkr.

Åtgärds-kategorin *forskning* innebär framförallt tillämpad forskning om analysmetoder för tänkbara bioterrorismagens. Forskningen är speciellt fokuserad på subtypningsproblematik och spårbarhet med användande av molekylärbiologisk metodik. Insatser av mikrobiologisk och toxikologisk expertis är kostnadsberäknad till 0,5 mnkr.

Åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* avser analys av befintlig analysmetodik för tänkbara bioterrorismagens, utveckla flödesschema och infrastruktur för storskalig diagnostik, samt att kvalitetssäkra densamma. Statens veterinärmedicinska anstalt avser

även upprätta förhöjd beredskap med korta ledtider för snabb och storskalig diagnostik. System för provtagning, provtransport, provbesvarande och stamförråd planeras utarbetas och kvalitetssäkras ur såväl arbetsmiljö- som smittskydds- och juridisk synvinkel. Kostnaderna avser förvärv av kompetens både internt och externt för att nå en förhöjd beredskapsnivå. Kostnaderna är beräknade till 0,5 mnkr.

Utbildning och övning avser kostnader för övning av laboratoriepersonal inom myndigheterna samt av berörd fältorganisation. Kostnader avser intern och extern personal samt kostnader för resor, övningsmaterial m.m. Övningarna utförs dels vid säkerhetslaboratoriet, och dels i fält. Kedjan provtagning, provtransport, analys och provbesvarande övas i samtliga led. Kostnaderna är beräknade till 1,5 mnkr.

Inom *samverkan och information* avses utarbetande av en informationsstrategi i händelse av en akut situation. Myndigheternas interna agerande avses utredas, beslutas och dokumenteras. Informationsmaterial, både konventionellt och elektroniskt, för internt och externt bruk avses finnas tillgängligt vid myndigheterna. Berörda myndigheters informationspersonal övas i hanterandet av ett akut läge med stort informationstryck. Kostnaderna är beräknade till 0,4 mnkr.

Tullverket

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planerar Tullverket fortsätta utbildningen av NBC-skyddsresurspersoner under 2004 för att säkerställa erforderlig NBC-skyddskompetens inom främst gränsskyddsverksamheten. Målet är att det efter år 2006 ska finnas en NBC-skyddsresursperson vid varje gränskontrollteam (om 4-10 tulltjänstemän). För att uppnå denna målsättning finns behov av att genom Totalförsvarets Skyddscentrums försorg utbilda ytterligare 40 st NBC-resurspersoner per år, under perioden 2004-2006 till en kostnad av 0,35 mnkr per år. Övriga kostnader, till exempel kostnader för resor, traktamenten och logi, beräknas uppgå till 0,35 mnkr. Den totala kostnaden för utbildning och övning beräknas till 0,7 mnkr.

6.7 Anslagssparande per myndighet/delpost

Myndighet/ anslagspost tkr	Utgående anslags- sparande 2002	Planerade utbetalningar 2003	Ingående anslags- sparande 2004	Planerade utbetalningar 2004	Planerade utbetalningar 2005-
SRV 6:21:3.1	22	0	22	0	0
Totalt	22	0	22	0	0

SRV gör inget anspråk på att få nyttja utgående anslagssparande 2002.

6.8 Bemyndigande per åtgärd

Inget bemyndigande behövs inom detta samverkansområde.

6.9 Investeringsplan per åtgärd

Investeringar i tkr	Total kostnad	Anskaffat t.o.m. 2002	Prognos 2003	Budget 2004	Beräknat 2005	Beräknat 2006-
<i>Tullen:</i>						
Autoinjektorer	400	0	0	0	200	200
<i>SoS:</i>						
Sjukvårdsmateriel	3000	0	0	3000	0	0
Autoinjektorer	10000	0	0	0	5000	5000
Övr. C-motmedel	800	0	0	0	400	400
Övr. läkemedel	53000	0	52000	1000	0	0
<i>SSI:</i>						
Fasta mätstationer	3 000	0	0	0	3 000	0
Luftfilterstationer	2 000	0	0	0	2 000	0
Nationell ber. central	5 000	0	0	5 000	0	0
Labbaserad mätsystem	6 000	0	0	2 000	2 000	2 000
System för strålningsinfo	5 500	0	0	1 500	2 000	2 000
Analyscentraler nätverk	1 500	0	0	500	500	500
Prognossystem kärnvapen	600	0	0	200	200	200
<i>SMI:</i>						
Microbiologisk utrustning	800	0	0	800	0	0
<i>SVA:</i>						
BSL3-laboratorium	1800	0	0	600	600	600
Summa investeringar	93400	0	52000	14600	15900	10900
Finansieringsform						
-lån	66800	0	52000	4000	5400	5400
-försäljningsinkomster						
-anslag	26600	0	0	10600	10500	5500
-egna medel						
-övrigt						
Summa finansiering	93400	0	52000	14600	15900	10900

6.10 Övriga samverkansansvariga myndigheter utan anspråk

I samverkansområdet Spridning av farliga ämnen ingår även Kustbevakningen och Statens kärnkraftsinspektion. Dessa myndigheter har inte lämnat in några anspråk för 2004, men bedriver ändå verksamhet inom området.

Kustbevakningen

Kustbevakningen skall inom samverkansområdet medverka i förberedelser för och genomförande av åtgärder i syfte att förhindra eller begränsa spridning av giftiga kemikalier eller andra farliga ämnen till sjöss. Detta gäller särskilt farliga ämnen som kan få långtgående samhällskonsekvenser i fred eller som allvarligt kan nedsätta befolkningens eller militära förbands motståndskraft i krig.

Statens kärnkraftsinspektion

Inom samverkansområdet är Statens kärnkraftsinspektion expertmyndighet när det gäller säkerhet vid kärnteknisk verksamhet. Verksamheten skall syfta till att förebygga och motverka spridning av radioaktiva ämnen.

7. Samverkansområde Ekonomisk säkerhet

7.1 Inriktning för samverkansområdet

Verksamheten skall bedrivas så att riskerna för störningar minimeras och att samhällets grundläggande behov av ekonomisk säkerhet kan tillgodoses vid störningar inom andra vitala samhällsområden vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid ett väpnat angrepp.

7.2 Krisberedskapsmyndighetens förslag till medelsfördelning

Anslag	Samverkansområde / ändamål, mnkr	Anspråk	Förslag
6:5.4	Samverkansområde Ekonomisk säkerhet	19,0	18,5
	Summa anspråk / förslag	19,0	18,5

7.3 Beredskapsåtgärder per åtgärdskategori

Beredskapsåtgärder m.m. per åtgärdskategori, tkr	Anspråk
Investeringar	500
Drift och underhåll	1500
Utveckling och utredning	6000
Planering och uppföljning	500
Utbildning och övning	4000
Samverkan och information	3500
Internationell verksamhet	3000
Summa anspråk	19000

7.4 Anspråk per myndighet

Beredskapsåtgärder m.m. per myndighet, tkr	Anspråk
<i>Ekonomistyrningsverket</i>	1000
Utveckling och utredning	1000
<i>Finansinspektionen</i>	3000
Utbildning och övning	3000
<i>Statens energimyndighet</i>	15000
Investeringar	500
Drift och underhåll	1500

Utveckling och utredning	5000
Planering och uppföljning	500
Utbildning och övning	1000
Samverkan och information	3500
Internationell verksamhet	3000
Summa anspråk	19000

7.5 Krisberedskapsmyndighetens förslag

En viktig grund för ett robust och flexibelt samhälle är en fungerande samhällsviktig infrastruktur. Med samhällsviktig infrastruktur avses grundläggande system i samhället som är väsentliga för att samhället skall fungera och som direkt eller indirekt används av flertalet invånare. Betalningsväsendet och värdepappershandeln samt samhällsviktiga transfereringar är numera helt IT-beroende och bygger på att banker, marknadsplatser, värdepappersbolag och andra organ är sammankopplade med varandra i nationella och internationella system. Dessa system bör räknas till den samhällsviktiga infrastrukturen.

Inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet är uppgiften att öka robustheten inom betalningssystemen och värdepappershandel m.m. särskilt prioriterad. Varuförsörjning och lagerhållning av varor är enligt statsmakternas intentioner nedprioriterat till förmån för annan verksamhet. Inom samverkansområdet finns ett stort antal samverkansansvariga myndigheter som tidigare inte bedrivit särskilt omfattande verksamhet inom samhällets krisberedskap. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför en särskild satsning i form av samverkansersättning till dessa myndigheter. Totalt föreslår Krisberedskapsmyndigheten att samverkansområdet tilldelas medel om 18,5 mnkr, vilket är 7,5 mnkr mer än tilldelade medel för år 2003.

Ekonomistyrningsverket ingår i samverkansområdena Ekonomisk säkerhet och i Områdesvis samordning, samverkan och information. Enligt förordning (1998:417) med instruktion för Ekonomistyrningsverket är myndigheten en central förvaltningsmyndighet för ekonomisk styrning av statlig verksamhet samt för statliga myndigheters ekonomi- och personaladministrativa system. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att medel om 1 mnkr tilldelas Ekonomistyrningsverket som samverkansersättning inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet. Krisberedskapsmyndigheten föreslår vidare att Riksförsäkringsverket, Riksgäldskontoret, Riksskatteverket och Verket för näringslivsutveckling tilldelas vardera 1 mnkr i samverkansersättning. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att Arbetsmarknadsstyrelsen tilldelas 0,5 mnkr i samverkansersättning. Det lägre beloppet förklaras av att Arbetsmarknadsstyrelsen inte är samverkansansvarig, utan endast bevakningsansvarig.

Ekonomistyrningsverket har i yttrande anmält att verket ser sin roll inom samverkansområde Ekonomisk säkerhet som av något mindre vikt än rollen inom samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information (där Ekonomistyrningsverket också

är utpekad som samverkansansvarig). Ekonomistyrningsverket anser därför att samverkanssättningen bör tilldelas myndigheten inom samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information. Krisberedskapsmyndigheten delar inte denna uppfattning.

För att öka medvetenheten och kunskapen om den hotbild som föreligger inom Finansinspektionens verksamhetsområde, samt för att genomföra övnings- och utbildningsinsatser för att höja krisanteringsförmågan, föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 3 mnkr avsätts för verksamhet inom Finansinspektionens verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten föreslår även att Finansinspektionen tilldelas 1 mnkr i samverkanssättning.

För att upprätthålla beredskapen inom energiförsörjningsområdet, främst vad avser oljeområdet, föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 9 mnkr avsätts för verksamhet inom Statens energimyndighets verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det krävs en ökad satsning på området omvärldsanalys inom olje- och gasområdet, men att ambitionsnivån i övrigt kan sänkas. Krisberedskapsmyndighetens förslag innebär en ambitionsökning i förhållande till tidigare år, dock inte till den nivå som Energimyndigheten har äskat för 2004. Energimyndigheten har härvid anmält avvikande mening i yttrande. Myndigheten menar att oljefrågorna i dagsläget är mycket aktuella, och därför bör prioriteras särskilt.

Sammanfattning anspråk/förslag per myndighet, tkr	Anspråk	Förslag
Arbetsmarknadsstyrelsen	0	500
Ekonomistyrningsverket	1000	1000
Finansinspektionen	3000	4000
Riksförsäkringsverket	0	1000
Riksgäldskontoret	0	1000
Riksskatteverket	0	1000
Statens energimyndighet	15000	9000
Verket för näringslivsutveckling	0	1000
Summa anspråk/förslag inom samverkansområdet	19000	18500

7.6 Planerade beredskapsåtgärder enligt anspråk

Observera att presentationen nedan är en genomgång av de samverkansansvariga myndigheternas anspråk, inte Krisberedskapsmyndighetens förslag.

Ekonomistyrningsverket

Inom åtgärds-kategorin *Utveckling och utredning* planerar Ekonomistyrningsverket en kartläggning huruvida det under höjd beredskap finns behov av reservsystem för hela statsförvaltningen i den händelse ordinarie EA- och PA-system inte skulle fungera. Beräknad kostnad för detta är 1 mnkr.

Finansinspektionen

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planeras ett antal övningar med banker och finansinstitut i syfte att höja krishanteringsförmågan hos dessa till en total kostnad av 3 mnkr. Finansinspektionen avser att hålla seminarier med 20 – 30 inbjudna företag under tillsyn till en beräknad kostnad av 0,6 mnkr samt scenarioövningar med 20 – 30 företag under tillsyn, bland annat identifierade stabilitetsviktiga företag. Scenario-övningarna beräknas kosta 1,5 mnkr. Tre ledningsövningar i scenarioform med Finansinspektionen och företrädare för identifierade stabilitetsviktiga företag för totalt 0,75 mnkr samt en övning med företrädare för andra myndigheter ingår också inom åtgärds-kategorin. Finansinspektionen planerar även att tillse att det finns aktuella lägesrapporter som underlag till scenarioövningarna. Kostnaden för detta är beräknad till 0,15 mnkr.

Statens energimyndighet

Inom åtgärds-kategorin *investeringar* planerar Statens energimyndighet för kompletterande installationer i oljedepåer med syfte att förbättra oljedistributionen. Investeringskostnaderna är beräknade att uppgå till 0,5 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *drift och underhåll* ingår kostnader för malpåseanläggningarna med avseende på strategisk oljelagring. Kostnaden är beräknad att uppgå till 1,5 mnkr. Statens energimyndighet avser att bedöma det fortsatta behovet av att hålla två oljelagringsanläggningar tillgängliga. Uppdraget ska redovisas 28 februari, 2003.

Åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* innehåller aktiviteter till en total kostnad av 5 mnkr. Kostnader för omvärldsanalys ingår. Enligt myndighetens regleringsbrev skall energiförsörjningssituationen i Sverige och i omvärlden analyseras och redovisas ur ett beredskapsperspektiv. Syftet är att utveckla nuvarande omvärldsbevakning med en systematisk insamling av relevanta data samt en kontinuerlig återkommande rapportering av det aktuella läget avseende främst olja och gas. Vidare ska olje- och gasnätverket vidareutvecklas för att omfatta såväl näringsliv som universitet och högskolor. 75 % omfattar konsultkostnader för omvärldsanalyserna och 25 % avser kostnader för seminarier och hearings med syfte att sprida kunskap och erfarenheter från NOG (Nätverket olja och gas). Kostnaden för omvärldsanalys är planerad till 4 mnkr. Statens energimyndighet planerar också en studie avseende beredskapsaspekten på den planerade utbyggnaden av gasnätet mot bakgrund av att den inre marknaden för energi och samordnade åtgärder för tryggad energiförsörjning har lämnat förslag till direktiv om åtgärder för att garantera en trygg gasförsörjning. På gasområdet, där det för närvarande inte finns beredskapsregler på EU-nivå, föreslås att åtgärder vidtas som garanterar avbrottskänsliga kunder tillgång till gas under 60 dagar vid ett försörjningsavbrott från den största källan på den aktuella marknaden. Kostnaden för denna studie (BIS) är beräknad till 1 mnkr.

Inom ramen för åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* planerar Statens energimyndighet en översyn och revidering av myndighetens förberedda informationsåtgärder med avseende på förbrukningsdämpande åtgärder. En försörjningskris på energiområdet skall kunna mötas med förberedda och verkningsfulla åtgärder. Kostnaden är beräknad till 0,5 mnkr för 2004 och består till största del av konsultkostnader.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planerar Statens energimyndighet åtgärder med avseende på kris- och krigsorganisation till en total kostnad av 1 mnkr. Syftet är att säkerställa kompetensen inom Poolorganisationen och NESO (National Energy Sharing Organisation), samt vidareutveckla det tekniska ledningsstödet. Vidare är utbildningsinsatser avseende tankbilsförare planerade. Kostnaderna består av utbildning av NESO och externa samarbetspartners samt anordnande av tre seminarier med poolcheferna och en utbildning med poolorganisationen till en kostnad av 1 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *samverkan och information* planeras kostnaderna uppgå till totalt 3,5 mnkr. Informationsdelen består av informationsprojekt och informativa åtgärder såsom utgivning av beredskapsinformation inom ramen för myndighetens skriftserie. Fyra skrifter är planerade: Oljemarknaden i USA, IEA:s och EU:s framtida roll inom energiförsörjningen, Forskning avseende alternativa drivmedel och dess betydelse för försörjningsberedskapen samt en fjärde skrift som sannolikt kommer att bli en redovisning av genomförda omvärldsanalyser. Kostnaden för dessa skrifter är beräknad till 2 mnkr. Vidare planeras för utveckling av myndighetens hemsida samt ett nytt informationssystem avseende krisinformation (telefonlösning samt Internetlösning). 50 % av kostnaderna är investeringskostnader och 50 % är konsultkostnader. Den totala kostnaden för denna aktivitet är beräknad till 1 mnkr. Statens Energimyndighet planerar också för åtgärder som syftar till att säkerställa att beredskapsarbetet på central, regional och lokal nivå samordnas inom ramen för Poolorganisationen. Åtgärderna består i utbildning och information till länsstyrelser till en kostnad av 0,5 mnkr.

Åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* åsyftar aktiviteter relaterade till internationell beredskapslagring. Den totala kostnaden för denna åtgärds-kategori är beräknad till 3 mnkr. Aktiviteterna är planerade i syfte att säkerställa åtaganden om försörjningsberedskap som följer av IEP-avtalet och medlemskapet i EU. Planerade aktiviteter är bland andra tillsyn avseende näringslivets beredskapslagring av olja, kol och ersättningsbränslen för kol. Bilateral lagringsavtal med Tyskland, Nederländerna och Irland planeras att bli upprättade. Dessa ska möjliggöra för svenska oljebolag att fullgöra sin lagringsskyldighet i annat EU-land eller omvänt. Vidare ska rapportering av energistatistik genomföras. Kostnaderna består av konsultkostnader avseende tillsyn av beredskapslagren, 1 mnkr, samt bevakning av ett eventuellt framtida behov av krigslagren, 0,8 mnkr. Övriga kostnader om 1,2 mnkr uppkommer vid medverkan i beredskapsarbetet och övningar inom IEA- och EU-samarbetet, bilaterala lagringsavtal samt seminarium med lagringsbolag.

7.7 Anslagssparande per myndighet/delpost

Samverkansområdet anger inget anslagssparande för 2004.

7.8 Bemyndigande per åtgärd

Samverkansområdet anger inget behov av bemyndiganden med avseende på 2004.

7.9 Investeringsplan per åtgärd

Investeringar i tkr	Total kostnad	Anskaffat t.o.m. 2002	Prognos 2003	Budget 2004	Beräknat 2005	Beräknat 2006-
<i>STEM:</i>						
Oljedepåer	5000	3000	500	500	500	500
Summa investeringar	5000	3000	500	500	500	500
Finansieringsform						
- lån						
- försäljningsinkomster						
- anslag	5000	3000	500	500	500	500
- egna medel						
- övrigt						
Summa finansiering	5000	3000	500	500	500	500

7.10 Övriga samverkansansvariga myndigheter utan anspråk

I samverkansområdet Ekonomisk säkerhet ingår även Arbetsmarknadsstyrelsen, Riksförsäkringsverket, Riksgäldskontoret, Riksskatteverket, Statens jordbruksverk, Tullverket och Verket för näringslivsutveckling. Dessa myndigheter har inte lämnat in några anspråk för 2004, men bedriver ändå verksamhet inom området.

Arbetsmarknadsstyrelsen

Arbetsmarknadsstyrelsen, som är bevakningsansvarig myndighet inom samverkansområdet, avser att under 2003 genomföra de risk- och sårbarhetsanalyser som ska genomföras enligt Förordning (2002:472) om åtgärder för fredstida krishantering och höjd beredskap samt övriga säkerhetsanalyser enligt regelverket. Det föreligger därför inte något anspråk på medel för 2004.

Riksförsäkringsverket

Riksförsäkringsverket arbetar kontinuerligt för att skapa en så hög robusthet i socialförsäkringssystemen som möjligt. Som en del i detta fortgår arbetet med att säkerställa att all verksamhetskritisk utrustning är dubblerad. Riksförsäkringsverket undersöker även möjligheten att flytta en av datahallarna till annan lokalisering. Utveckling sker för närvarande av ett krisinformationssystem som skall nyttjas mellan Riksförsäkringsverket och Försäkringskassorna i händelse av kris.

Riksgäldskontoret

Riksgäldskontorets arbete med att identifiera sårbarheter och risker inom statens finansförvaltning har påbörjats. Kontoret har sedan en längre tid tillbaka en väl fungerande

incidenthantering där incidenter följs upp och som därmed verkar preventivt på risker och sårbarheter. Kontinuitetsplaneringen har förbättrats genom en vidareutveckling av beredskapsplanen, förbättrat brandskydd och utveckling av driftöverenskommelser och reservrutiner. I etablerandet av ett reservdriftställe har kontoret under hösten 2002 kartlagt och analyserat de olika verksamhetskritiska systemen och deras inbördes samband och på basis av denna analys tagit fram ett upphandlingsunderlag. Avsikten är att få ett reservdriftställe på plats under 2003.

Riksskatteverket

Riksskatteverket kommer att fortsätta planera, utbilda, informera och öva i krishantering för att skapa ett säkert och robust verk i samverkan med de två samverkansområden som Riksskatteverket ingår i. Vad avser beredskapsåtgärder kommer Riksskatteverket att bibehålla kompetensen med avseende på ledning och trånga sektorer. Kontinuitetsplaner för Riksskatteverkets samhällsviktiga och verksamhetskritiska datasystem ska ligga till grund för att säkerställa datadriften vid svåra störningar i samhället eller internt inom verksamheten. Detta ger behov till investeringar på sikt.

Statens jordbruksverk

Statens jordbruksverk medverkar i samverkansområdena Spridning av farliga ämnen och Ekonomisk säkerhet och vidtar åtgärder enligt krisberedskapsförordningen. Med avseende på samverkansområde Ekonomisk säkerhet planeras årliga beredskapsåtgärder såsom att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser, delta i planeringsprocessen främst med hänsyn till ansvaret inför höjd beredskap och därvid samverka med övriga aktörer inom samverkansområdet, genomföra omvärldsbevakning samt göra en översiktlig anpassningsplan.

Tullverket

Tullverket skall även under frestida påfrestningar och höjd beredskap effektivt kunna fastställa och uppbära tullar, mervärdesskatt och andra skatter samt avgifter så att en riktig uppbörd kan säkerställas. Det åligger vidare Tullverket att förhindra smuggling som syftar till att undandra statskassan avgifter. Tullverket skall även medverka i det internationella arbetet med förhandlingar inom Tullverkets verksamhetsområde.

Verket för näringslivsutveckling

Verket för näringslivsutveckling har i samband med omläggningen av samhällets kris- och beredskapssystem 2001 fått nya uppgifter inom området. Verket ska ägna särskild uppmärksamhet åt försörjning av industriella varor och i övrigt samverka med andra myndigheter inom samverkansområde Ekonomisk säkerhet. Under 2004 planerar verket fortsätta det arbete med analyser och utarbetande av handlingsplaner som inleds efter det att funktionen bemannats under 2003. En fortsatt aktiv samverkan med aktuella myndigheter och näringslivsföreträdare ska också fullgöras.

8. Samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information

8.1 Inriktning för samverkansområdet

Verksamheten skall bedrivas så att samhällets grundläggande behov av verksamhetsledning, samordning, samverkan och information säkerställs för krishantering vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid ett väpnat angrepp.

8.2 Krisberedskapsmyndighetens förslag till medelsfördelning

Anslag	Samverkansområde / ändamål, mnkr	Anspråk	Förslag
6:5.5	Samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information	523,6	521,3
	Summa anspråk / förslag	523,6	521,3

8.3 Beredskapsåtgärder per åtgärdskategori

Beredskapsåtgärder m.m. per åtgärdskategori, tkr	Anspråk
Investeringar	26800
Investeringar i andras anläggningar	25000
Drift och underhåll	32410
Forskning	54000
Utveckling och utredning	20472
Planering och uppföljning	9042
Utbildning och övning	25447
Samverkan och information	8515
Bidrag och ersättningar	321850
Internationell verksamhet	100
Summa anspråk	523636

8.4 Anspråk per myndighet

Beredskapsåtgärder m.m. per myndighet, tkr	Anspråk
<i>Ekonomistyrningsverket</i>	1300
Utveckling och utredning	1300
<i>Krisberedskapsmyndigheten</i>	191 386
Investeringar	26800

Investeringar i andras anläggningar	25000
Drift och underhåll	32410
Forskning	53000
Utveckling och utredning	15772
Planering och uppföljning	9042
Utbildning och övning	23047
Samverkan och information	6315
<hr/>	
<i>Länsstyrelserna</i> – Bidrag och ersättningar	44700
<i>Gotsam</i> – Bidrag och ersättningar	21000
<i>Kommunerna</i> – Bidrag och ersättningar	186000
<i>Frivilliga försvarsorganisationer</i> – Bidrag och ersättningar	68150
<i>Civilpliktsrådet</i> – Bidrag och ersättningar	2000
<hr/>	
<i>Lantmäteriverket</i>	3100
Forskning	1000
Utveckling och utredning	1400
Utbildning och övning	400
Samverkan och information	200
Internationell verksamhet	100
<hr/>	
<i>Styrelsen för psykologiskt försvar</i>	6000
Utveckling och utredning	2000
Utbildning och övning	2000
Samverkan och information	2000
Summa anspråk	523636

8.5 Krisberedskapsmyndighetens förslag

Samtliga områdes- och sektorsansvariga organ skall ha en grundläggande lednings- och handlingsberedskap. Personal inom samverkansansvariga myndigheter, länsstyrelser samt landsting och kommuner skall alltid ha en förmåga att agera under störda förhållanden. Vid planering och utformning av åtgärder skall aktörerna i samverkansområdet säkerställa att det finns en omedelbar samverkans- och informationsförmåga.

Inom samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information är den regionala och lokala ledningsförmågan ett särskilt prioriterat område. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför en extra satsning på de geografiskt områdesansvariga

aktörerna under år 2004. På grund av minskade anspråk från Krisberedskapsmyndigheten för 2004 i förhållande till 2003, sker dock totalt sett en neddragning av samverkansområdets ram. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 521,3 mnkr avsätts till verksamhet inom samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information, vilket är 14,2 mnkr lägre än tilldelade medel för år 2003.

För att höja myndighetens grundförmåga, och för att i samarbete med ansvariga samhällsorgan bidra till att minska samhällets sårbarhet samt utveckla och stärka samhällets krishanteringsförmåga, föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 191,4 mnkr avsätts för verksamhet inom Krisberedskapsmyndighetens verksamhetsområde. Förslaget omfattar bland annat investeringar i telesäkerhet och lokala ledningsplatser, drift och underhåll, forskning, utveckling och utredning samt övning och utbildning m.m.

Av Krisberedskapsmyndighetens Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004 framgår det att personal inom länsstyrelserna alltid skall ha en förmåga att kunna agera inom vissa givna ramar, exempelvis att kunna genomföra utbildning och övning, eller att i relevanta fall tillgängliggöra civila försvarets resurser. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att Krisberedskapsmyndigheten tilldelas medel om totalt 44,7 mnkr för verksamhet inom länsstyrelsernas verksamhetsområde. Detta är i enlighet med inkomna anspråk från länsstyrelserna (se vidare kapitel 11).

För fortsatt arbete med av regeringen beslutad försöksverksamhet på Gotland om samordning av resurser för hantering av allvarliga olyckor m.m. (GotSam), föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 21 mnkr avsätts under 2004.

Enligt regleringsbrevsuppdrag (Fö2002/1629/CIV) skall Krisberedskapsmyndigheten i ett nytt fördelningssystem lägga ut uppdrag till de frivilliga försvarsorganisationerna om 64,6 mnkr per år. De frivilliga försvarsorganisationerna skall genomföra särskilda projekt i de baltiska länderna enligt regeringsbeslut för 3,5 mnkr per år. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att 2 mnkr avsätts till Civilpliktsrådets verksamhet.

Den 28 november 2002 beslutade regeringen att Krisberedskapsmyndigheten skall genomföra förhandlingar med Svenska Kommunförbundet. Förhandlingarna avser förutsättningar och nivåer för den ersättning som skall utbetalas till kommunerna för planering av verksamhet vid höjd beredskap och svåra påfrestningar på samhället i fred. Krisberedskapsmyndigheten skall lämna förslag på överenskommelse till regeringen senast den 1 september 2003. I avvaktan på resultatet från förhandlingen med Svenska Kommunförbundet föreslår Krisberedskapsmyndigheten att nuvarande ersättningsnivå prolangeras det vill säga att kommunerna tilldelas 186 mnkr för år 2004. Till följd av förhandlingsresultatet kan det eventuellt under år 2004 bli nödvändigt att omfördela medel från kommunerna till verksamhet inom samverkansområdena eller vice versa (se vidare kapitel 11).

För åtgärder enligt inlämnat förslag, bland annat inom ramen för konceptet KRIS-GIS, föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 2,1 mnkr avsätts inom Lantmäteriverkets verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att 1 mnkr tilldelas Lantmäteriverket i samverkansersättning. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att samverkansersättningen ryms inom ramen för Lantmäteriverkets anspråk.

1 mnkr avsätts också enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag i samverkansersättning till Statistiska centralbyrån inom samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information.

I avvaktan på ett ställningstagande från regeringen vad gäller Styrelsens för psykologiskt försvar framtida myndighetsuppgifter, föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 4 mnkr avsätts till verksamhet inom medieberedskapsområdet. Detta är 2 mnkr lägre än inlämnat anspråk. Styrelsen för psykologiskt försvar är för närvarande inne en uppbyggnadsfas, varför myndigheten ännu inte har den organisation som behövs för att bedriva verksamhet till den ambitionsnivå som anspråket kräver. Krisberedskapsmyndigheten förutsätter att Styrelsen för psykologiskt försvar vid 2004 års början har personal och resurser i övrigt för att hantera den föreslagna verksamhetsomfattningen.

Ekonomistyrningsverket har inkommit med anspråk för att genomföra en utredning vad gäller Ekonomistyrningsverkets behov av fysiskt skydd m.m. Krisberedskapsmyndigheten anser att föreslagen tilldelning av medel i form av samverkansersättning inom samverkansområde Ekonomisk säkerhet bland annat täcker kostnader för att analysera frågor kring de egna IT-systemens sårbarhet och säkerhet samt utreda eventuella behov av förstärkningar i den tekniska ledningsförmågan för Ekonomistyrningsverket. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det i dagsläget inte är aktuellt att täcka kostnader för fysiskt skydd med medel ur anslag 6:5. Bakgrunden är de rapporter som Överstyrelsen för civil beredskap lämnade in till regeringen den 8 januari 1998 (6-1561/97) och den 24 november 1998 (6-824/98) om skydd och tekniskt stöd m.m. för centrala beredskapsmyndigheter. Krisberedskapsmyndigheten anser att redovisade principer fortfarande gäller och att Ekonomistyrningsverket inte tillhör den grupp av beredskapsmyndigheter som i första hand skall prioriteras. Krisberedskapsmyndigheten avser också att avvakta det arbete som internt pågår inom Regeringskansliet om fysiskt skydd m.m. för regeringens och Regeringskansliets krishanteringsarbete innan en ny översyn på området genomförs. Ekonomistyrningsverket har anmält avvikande uppfattning i sitt yttrande över planeringsunderlaget.

Sammanfattning anspråk/förslag per myndighet, tkr	Anspråk	Förslag
Ekonomistyrningsverket	1300	0
Krisberedskapsmyndigheten	191386	191386
Länsstyrelserna	44700	44700
Gotsam	21000	21000
Kommunerna	186000	186000
Frivilliga försvarsorganisationer	68150	68150
Civilpliktsrådet	2000	2000
Lantmäteriverket	3100	3100
Statistiska centralbyrån	0	1000
Styrelsen för psykologiskt försvar	6000	4000
Summa anspråk/förslag inom samverkansområdet	523636	521336

8.6 Planerade beredskapsåtgärder enligt anspråk

Observera att presentationen nedan är en genomgång av de samverkansansvariga myndigheternas anspråk, inte Krisberedskapsmyndighetens förslag.

Ekonomistyrningsverket

Ekonomistyrningsverket planerar inom detta samordningsområde aktiviteter inom åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* till en total kostnad på 1,3 mnkr. För att Ekonomistyrningsverket skall kunna fullgöra sina uppgifter vid höjd beredskap krävs enligt Ekonomistyrningsverket att frågor kring de egna IT-systemens sårbarhet och säkerhet klaras ut. För detta anser sig Ekonomistyrningsverket behöva utredningsresurser och sannolikt därav följande anskaffningar. Frågor kring sårbarhet och säkerhet för AGRESSO-Driftservice hanteras tillsammans med de egna IT-systemen. För att utreda de egna IT-systemens sårbarhet avser Ekonomistyrningsverket att påbörja en utredning med konsulthjälp till en kostnad av 1 mnkr under 2004.

Ekonomistyrningsverket anser det inte troligt att deras verksamhet kan bedrivas inom befintliga lokaler vid svåra lokala påfrestningar eller höjd beredskap. Principerna för hur det fysiska skyddet och tekniska ledningsstödet skall anordnas är tänkt att utredas, varefter behov av projektering kan följa. För utredningen erfordras 0,3 mkr under 2004. Eventuella investeringar beräknas inte komma igång förrän 2006.

Krisberedskapsmyndigheten

Åtgärds-kategorin *investeringar* omfattar åtgärder för att skapa ett robust och uthålligt tekniskt stöd med hög kommunikationssäkerhet och god teknisk ledningsförmåga vid krishantering. Vidare omfattas åtgärder för vissa civila myndigheters anslutning till Försvarets telenät (FTN) samt åtgärder för IT- och signalskyddsutrustning.

Telesäkerhetsåtgärder i form av televäxlar, nätanslutningar och reservkraft till länsstyrelser beräknas kosta 10 mnkr/år. Fortsatt arbete med anslutningar till FTN beräknas till 11 mnkr/år. Viss nyanskaffning av IT- och signalskyddsutrustning kommer att kosta 0,8 mnkr 2004 men kommer att öka under 2005 till 0,9 mnkr och vidare under 2006 till 1 mnkr. Kostnaden för anskaffning av krypto till mobilkommunikation beräknas till 5 mnkr 2004 och 3,5 mnkr för 2005 respektive 2006.

Åtgärds-kategorin *investeringar i andras anläggningar* omfattar bidrag till investerings-åtgärder för att öka säkerheten i kommuners ledningsförmåga från sin ledningsplats. För att efterhand och i takt med att kommuner tar fram och kan delfinansiera lämpliga åtgärder för att öka sin ledningsförmåga sker investeringar i form av nätanslutningar och reservkraft till kommunledningen till en beräknad kostnad av 25 mnkr 2004. Ambitionen är att kunna öka investeringstakten till 30 mnkr för 2005 och 2006.

Åtgärds-kategorin *drift och underhåll* omfattar drift och underhåll av ledningsstödsystem, IT- och signalskyddsutrustningar, länsstyrelsernas ledningsplatser, regional distribution av signalskyddsnycklar samt tidigare vidtagna telesäkerhetsåtgärder.

Den avser även drift och förvaltning av det tekniska ledningsstödsystemet ELVIRA och arbetet med så kallad helpdesk-assistans till länsstyrelserna avseende ledningsstöd till en beräknad kostnad av 1,47 mnkr/år. Med anledning av pågående utredning sker för närvarande ingen utveckling av ELVIRA. Förvaltning och underhåll av anskaffad IT- och signalskyddsutrustning beräknas till 5,04 mnkr 2004. Drift och förvaltning av de färdigställda regionala ledningsplatserna beräknas till 14,2 mnkr/år. För distribution av signal-skyddsnycklar erfordras 0,4 mnkr/år. För drift och förvaltning av genomförda telesäkerhetsåtgärder erfordras 5,7 mnkr 2004. Mindre konsultberoende medför att kostnader för 2005-06 minskar till 5,2 mnkr/år. Riktad kompetensutveckling mot drift och förvaltning av ledningsplatser samt prov och försök beräknas till 5,6 mnkr/år.

Åtgärds kategorin *forskning* omfattar olika ramforskningsprogram och enskilda projekt. För att etablera och vidareutveckla former för att inventera kunskapsbehov, beställa samt kvalitetssäkra resultat från olika ramprogram inom området samt för enskilda forskningsprojekt beräknas 53 mnkr/år behövas under den kommande treårsperioden. Krisberedskapsmyndigheten kommer att redovisa en forskningsstrategi till regeringen i mars 2003.

Åtgärds kategorin *utveckling och utredning* omfattar förmedling av forskningsresultat, kostnader för referensgrupp och former för utlysning av medel, kompetensutvecklingsprojekt, strategisk analys, omvärldsanalysstudier samt metodutveckling för omvärldsanalys. Vidare omfattas metodik för informationshantering och för beslutsfattande/samverkan, risk- och sårbarhetsanalyser, samordning av kompetensutveckling samt vissa uppdrag inom planerings- och signalskyddsområdet.

För att kartlägga målgrupp och dess behov, samt utveckla former för förmedling av forskningsresultat, erfordras 0,3 mnkr/år de närmaste åren. Etablering av referensgrupp och utveckling av former för utlysning av forskningsmedel beräknas till 0,25 mnkr/år. För kompetensutveckling, behovsinventering m.m. inom riskhanteringsområdet erfordras 0,24 mnkr/år. Strategisk analys innebärande att etablera principer och metoder för att beskriva och förstå samband relevanta för Krisberedskapsmyndighetens verksamhet samt utarbetandet av former för dokumentation och förmedling beräknas kosta 1,33 mnkr/år. Inom omvärldsanalysområdet planeras etablerandet av former för inhämtning av analys och förmedling av relevant information, upphandling och igångsättning av tillämpningen av omvärldsanalysverktyg m.m. till en kostnad av 1,94 mnkr/år. För att klarlägga roller och upprätta kommunikationsvägar internt och med samverkande myndigheter med fler erfordras 1,3 mnkr/år. Vissa fria utredningsresurser beräknas kosta 0,24 mnkr/år.

Krisberedskapsmyndigheten skall i enlighet med sin instruktion arbeta med att utveckla metoder för kriskommunikation och krishanteringsstöd. Arbetet med att öka myndigheternas informationsberedskap och utveckla formerna för samverkan mellan myndigheter, medier och allmänhet beräknas till 1,4 mnkr/år. Att med utgångspunkt i analyser och utredningar utveckla formerna för beslutsfattande och samverkan mellan olika aktörer syftande till enhetligt uppträdande och effektivt resursutnyttjande erfordrar 2,5 mnkr/år. Utvecklingsarbetet med former för risk- och säkerhetsanalyser hos främst kommuner och länsstyrelser m.m. beräknas kosta 1,5 mnkr/år. Kompetensutvecklingsinsatser för personal inom säkerhets- och beredskapsområdet inkluderande att identifiera framtida behov

av insatser beräknas till 1,01 mnkr/år. Arbeta med särskilda regeringsuppdrag, till exempel framtida inriktning av befolkningsskydd, omvärldsexempel m.m. erfordrar 0,25 mnkr/år medan utveckling och vidmakthållande av signalskyddsverksamheten inom det civila krishanteringssystemet planeras att genomföras för 3,512 mnkr/år.

Åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* avser krishanteringsstöd och informationsstöd vid händelser samt olika planerings- och inriktningsinsatser inom krishanteringsstödområdet. Vidare omfattas vissa samordningsuppgifter inom planeringssystemet, utveckling av planeringssystemet och -processen, årlig uppföljning samt utvärdering av säkerhets- och beredskapsarbetet hos samverkansansvariga myndigheter med flera.

Arbete med rådgivning, krishanteringsstöd och informationsstöd till områdes- och sektorsansvariga myndigheter vid en inträffad händelse beräknas till 0,2 mnkr/år. Arbetet med att delge aktörerna i krishanteringssystemet statsmakternas inriktning samt att fånga upp behovsbilden för olika stödsatser genomförs bland annat i form av möten, seminarier och konferenser för en beräknad kostnad av 1,5 mnkr/år. Att inom ramen för planeringssystemet ta fram underlag till strategisk planering, planeringsinriktning samt att utveckla det internationella samarbetet och initiera respektive bedriva samverkan inom NBC-området erfordrar 4,152 mnkr för år 2004. Detta inkluderar ett PFF-seminarium som berör detta verksamhetsområde. Därefter beräknas dessa kostnader till 2,727 mnkr/år. Vidare äskas 1 mnkr för planerade PFF-seminarier enligt senare inriktningsbeslut för år 2005 och 2006. Arbetet med att utarbeta ett Planeringsunderlag som underlag för beslut om medelsfördelning och att utveckla anpassningsplaneringen beräknas till 2,85 mnkr år 2004 och 2,78 mnkr åren därefter. En årlig uppföljning av säkerhets- och beredskapsarbetet erfordrar 0,09 mnkr/år och utvärdering av beredskapsverksamheten hos berörda aktörer 0,25 mnkr/år.

Åtgärds-kategorin *utbildning och övning* omfattar utbildning och övning i informationsberedskap/ kriskommunikation, utbildning och övning i krishantering, utbildningsinsatser för aktiv personal inom hela området/systemet, avtal med Försvarshögskolan samt utbildningsstöd till de baltiska staterna.

Utbildningsverksamhet för myndigheters informationsenheter eller motsvarande beräknas till 4,98 mnkr/år. Inriktning och samordning samt metodik för nationell och internationell övningsverksamhet planeras till en kostnad av 4,5 mnkr/år. Planerade utbildningsinsatser för personal som är aktiva inom krishanteringssystemet planeras genomföras till en beräknad kostnad om 3,38 mnkr/år. Försvarshögskolans utbildningsverksamhet för civil personal med inriktning mot krishantering och totalförsvar samt internationell samverkan beräknas kosta 9,687 mnkr/år. Beroende på eventuella regeringsuppdrag kommer Krisberedskapsmyndigheten att samordna och utveckla utbildningsstöd till de Baltiska staterna till en beräknad kostnad om 0,5 mnkr/år.

Åtgärds-kategorin *samverkan och information* omfattar konferenser och seminarier inom forskningsområdet, samordning av kriskrishanteringsstöd, samverkan med frivilliga försvarsorganisationer och trossamfund, civilplikt, externa stabsuppgifter samt totalförvarsinformation, inklusive information till ungdomar.

För att kunna genomföra seminarier för förverkligandet av innehåll i olika rapporter beräknas en kostnad om 0,4 mnkr/år. För arbetet med planeringsunderlag, olika projekt, föreläsningar, konferenser, internationella aktiviteter och samverkansområde "Områdesvis samordning, samverkan och information" erfordras 0,4 mnkr/år. Krisberedskapsmyndighetens insatser som syftar till att de frivilliga försvarsorganisationernas kunskap och insatser inom området uppmärksammas och tas till vara beräknas till 0,525 mnkr/år. Myndighetens uppgift att efter överenskommelse med trossamfunden leda och samordna deras medverkan inom krishanteringssystemet samt att administrera ett råd för att detta genomförs är beräknad till en kostnad av 0,76 mnkr/år. Samordning och stöd till bemaningsansvariga med flera så att enhetlighet och rättssäkerhet gäller för personalianspråktagen med civilplikt erfordrar 2,83 mnkr/år. Myndighetens ledning och stab planerar bedriva verksamhet såsom vissa projekt, internationella kontakter, externa föredrag m.m. till en kostnad av 0,3 mnkr/år. Myndigheten medverkar även i totalförsvarsgemensam informationsverksamhet. Inom ramen för detta arbete bedrivs verksamhet som syftar till att höja kunskapen hos ungdomar till en kostnad av 1 mnkr/år. Kostnad för övrig verksamhet inom området beräknas till 0,1 mnkr/år.

Åtgärds-kategorin *bidrag och ersättningar* omfattar bidrag och ersättningar enligt särskilda beslut avseende viss verksamhet hos kommuner, länsstyrelser och projekt "GotSam" samt till projekt som frivilliga försvarsorganisationer genomför i de baltiska länderna och Ryssland. Vidare omfattas bidrag till olika uppdrag till frivilligorganisationer som hanteras av Krisberedskapsmyndigheten från och med år 2003 samt ersättningar till Civilpliktsrådet.

Den ersättning som kommunerna tidigare fått för viss verksamhet i förberedelsearbetet för höjd beredskap kommer att omförhandlas. I avvaktan på resultatet av en ny överenskommelse föreslår Krisberedskapsmyndigheten att det avsätts 186 mnkr som motsvarar aktuell ersättning i enlighet med tidigare överenskommelse.

Länsstyrelserna har lämnat ett underlag som avser VB-funktion, avtal SOS och jourtillägg för de 17 län som inte har genom kärnkraftsmedel, personalkostnader för en tjänst per län samt medel för verksamhet som tillkommit genom områdesansvaret i krishanteringssystemet. Några ingångsvärden till fördelningsnycklar anges men måste vidareutvecklas. Begärt belopp uppgår till sammanlagt 44,7 mnkr/år.

För fortsatt arbete med av regeringen beslutad försöksverksamhet på Gotland gällande samordning av resurser för hantering av allvarliga olyckor m.m. (GotSam) beräknas medel uppgående till 21 mnkr för 2004 behövas (varav 10 mnkr är avsatta för flyttning av Sjöbevakningscentralen vilken försenades i förhållande till angiven tidsplan) samt 7 mnkr/år för 2005 respektive 2006.

De projekt som de frivilliga försvarsorganisationerna genomför i de baltiska länderna och i Ryssland i syfte att medverka till att i respektive land bygger upp demokratiskt styrda frivilligorganisationer beräknas till 3,05 mnkr/år. Krisberedskapsmyndigheten ämnar lägga ut uppdrag till olika frivilligorganisationer enligt ett nytt system som beräknas till 64,6 mnkr/år. Övningsverksamhet i syfte att förbättra samhällets förmåga att utforma och

sprida information samt verksamhet i samband med vissa internationella övningar med svenskt deltagande erfordrar dessutom 0,5 mnkr/år.

Ersättningar till Civilpliktsrådet beräknas till 2 mnkr/år. Denna verksamhet överförs från och med december 2003 till Krisberedskapsmyndigheten från Statens Räddningsverk.

Lantmäteriverket

Åtgärds-kategorin *forskning* åsyftar konceptet KRIS-GIS inom vilket behovet av geografisk information för kommuner och i viss mån länsstyrelser avseende riskhantering vid översvämning (i huvudsak) har studerats. Eskilstuna kommun har varit fallstudieområde. Forskningen planeras att påbörjas år 2003. Universiteten i bland annat Linköping, Luleå och Gävle väntas utföra del av forskningen. Forskningen kommer successivt att övergå till utveckling under åren 2004 – 2005. Utifrån samhällets beredskaps- och krishanteringsinriktning planeras KRIS-GIS projektets verksamhet fortsätta med det som inte uppnåtts under 2003. Framtagandet av metoder och roller för samverkan är viktigt för att klargöra hur aktörer och samverkanspartners på bästa sätt bidrar till en optimal krishantering. Den totala kostnaden är beräknad till 1 mnkr.

Med avseende på åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* avses aktiviteter till en total kostnad av 1,4 mnkr. Lantmäteriverket föreslår två utredningar om 0,2 mnkr styck för att utröna hur viss samhällsviktig verksamhet skall kunna fortgå och hur vissa samhällsviktiga datasystem med landskaps- och fastighetsinformation skall kunna göras fortsatt tillgängliga. Beloppet består både av kostnader för konsulter samt egen personal.

Inom samma åtgärds-kategori planeras att det civila försvarets behov av geografisk information utreds. Lantmäteriverket föreslår att erfarenheterna från KRIS-GIS metodik-modeller för behov används. Kostnaden för detta är beräknad till 0,4 mnkr. Lantmäteriverket föreslår vidare att den civila sidans informationsansvariga utreder konsekvenser av Försvarmaktens nätverksbaserade försvar (NBF) tillsammans med Försvarmakten och föreslår åtgärder. Lantmäteriverket anser att detta troligen får omvälvande betydelse även för den civila sidan, inte minst informationens roll och informationshantering. Kostnaden är beräknad till 0,3 mnkr. Lantmäteriverket föreslår också att samverkansansvariga myndigheter, med ansvar för lägesbunden och lägesrelaterad information, tillsammans med ansvariga för sekretess-tillsyn (med hänsyn till samhällets totalförsvars-säkerhet och krishanteringsförmåga) utreder konsekvenser ur sekretessynpunkt när geografisk information samkörs med annan samhällsinformation. Kostnaden för 2004 är beräknad till 0,1 mnkr. Reservrutinsförfarande finns för det samhällsviktiga datasystemet med fastighetsregisterinformation. Detta kommer att fungera till cirka 2004 då ny lagringsteknik införs. Reservrutin för samhällsviktigt grundläggande landskapsinformation finns inte i dagsläget. Lantmäteriverket föreslår en utredning som klargör vilken information som behöver finnas i en reservrutin samt där reservrutiner, ajourförings- och distributionsfrågor m.m. klargörs. Kostnaden är beräknad till 0,2 mnkr.

Med avseende på åtgärds-kategorin *utbildning och övning* avses aktiviteter till en total kostnad av 0,4 mnkr. Lantmäteriverket vill öka kunskapen i att använda geografisk

information och geografisk informationsteknik (GIT) för att exempelvis kunna skapa en gemensam lägesbild och en gemensam lägesuppfattning. Kostnaden för 2004 är beräknad till 0,2 mnkr.

När det gäller övning behöver förmågan att använda geografisk information vid krishantering utvecklas enligt Lantmäteriverket. En del i en sådan utveckling är övningsverksamheten. Lantmäteriverket föreslår att framtaget övningskoncept för sakområdet Landskaps- och fastighetsinformation utvecklas och utnyttjas i lämpliga delar inom det civila samhällets övningsverksamhet. Kostnaden är beräknad till 0,2 mnkr.

Åtgärds kategorin *samverkan och information* avser generella informationsinsatser som stärker informationsförmågan, informationsberedskapen och medvetenheten om kommunikationens betydelse vid svåra påfrestningar. Lantmäteriverket föreslår att aktörer ansvariga för lägesbunden information tillsammans med Krisberedskapsmyndigheten och Styrelsen för psykologiskt försvar samverkar i och utvecklar området informationsinsatser. Kostnaden är beräknad till 0,2 mnkr.

Kostnaderna inom åtgärds kategorin *internationell verksamhet* uppgår till totalt 0,1 mnkr. De fördelar sig på två aktiviteter. För det första så kallad "disaster mapping" som är ett snabbt växande område internationellt sett. I KRIS-GIS forskningsprojektet kommer samarbete med utländska universitet och myndigheter att etableras. Kostnaden är beräknad till 0,05 mnkr för 2004. För det andra planeras den internationella verksamheten att fokusera på EU:s strukturfonder (Interreg III) som handlar om samverkan över gränser. För att kunna följa och medverka i det internationella arbetet vad gäller utveckling av geografisk information i krishanteringsstöd, äskar Lantmäteriverket ekonomiskt stöd för bland annat deltagande i konferenser och seminarier. Kostnaden för 2004 är beräknad till 0,05 mnkr.

Styrelsen för psykologiskt försvar

Med åtgärds kategorin *utveckling och utredning* avser Styrelsen för psykologiskt försvar aktiviteter till en total kostnad av 2 mnkr. Ur ett sårbarhets- och beredskapsperspektiv kommer Styrelsen för psykologiskt försvar att sammanställa och analysera forskning om den snabba och dynamiska utvecklingen inom massmedieområdet som pågår inom universitet och högskolor. Styrelsen för psykologiskt försvar avser att i början av 2004 genomföra en slutsatsinriktad analys av området för att bättre kunna inrikta arbetet för säkerhet och beredskap, såväl för public service-företagen som för övriga medieföretag. För att genomföra detta behövs externa rekryteringar som har breda kontakter och kunskaper inom området, men som också förstår beredskapsproblematiken och som kan sammanfatta underlag och slutsatser i en användbar form. Kostnaden för denna studie av massmediernas roll i kriser och vid krishantering består i huvudsak av ersättningar till experter samt tryckkostnader och är beräknad till 1 mnkr.

Styrelsen för psykologiskt försvar avser också att under 2004, tillsammans med Försvarshögskolan, genomföra en analys av informationsoperationer utifrån ett massmedieperspektiv. Informationskrigföring och informationsoperationer utgör ett ökande hot mot

samhällets säkerhet och beredskap. Massmedierna och deras konvergens är en central faktor i denna process. Medieföretag kan, omedvetet eller medvetet, både medverka till informationsoperationer och utsättas för informationsoperationer. Behovet av kunskap om förutsättningar och metoder för angrepp och försvar mot dessa är stort, eftersom möjligheterna att utföra informationsoperationer ökar i det växande mediala flödet av nyheter, underhållning och reklam. För att lösa uppgiften behöver Styrelsen för psykologiskt försvar, utöver arbete utfört av ordinarie personal, också anlita forskare, företag inom medieområdet samt annan extern kompetens. Denna analys av informationsoperationer beräknas kosta 1 mnkr under 2004.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* avser Styrelsen för psykologiskt försvar att under slutet av 2004, om möjligt tillsammans med länsstyrelser och i samverkan med Radio- och TV-verket, genomföra tre regionala seminarier om mediernas roll och den nya inriktningen för medieberedskap i syfte att ge kunskapsunderlag och motivation för frivilliga säkerhets- och beredskaps-höjande åtgärder inom massmedieföretag. Endast public service-företagen är skyldiga att genomföra beredskapsåtgärder. För övriga medieföretag, som utgör den dominerande delen av dagens mediesystem, är detta frivilligt, vilket innebär att man för närvarande, i praktiken, inte vidtar några särskilda åtgärder för att klara sin funktion vid katastrofer och svåra påfrestningar på samhället i fredstid. Betydelsen av dessa övriga medieföretag som informationsförmedlare ökar, bland annat för ungdomar och människor med ursprung i ett annat land. Därmed ökar också betydelsen av att dessa företag har en säkerhet och beredskap att fungera i samt att de har förmågan att hantera situationer som innebär onormala händelser med svåra påfrestningar på samhället som följd. För att lösa uppgiften behöver Styrelsen för psykologiskt försvar, utöver arbete utfört av ordinarie personal, också anlita medieföretag och annan extern kunskap. I det åskade beloppet ingår också kostnader för resor, traktamenten, konferenser och tryckkostnader. Detta kunskapsbyggande hos och information till media beräknas kosta 2 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *samverkan och information* avser Styrelsen för psykologiskt försvar att under 2003 analysera vilken samverkan som behövs nationellt och internationellt inom massmedieområdet för att kunna följa, analysera och komma överens med olika aktörer om säkerhets- och beredskapsåtgärder. Analysen omfattar också en översyn av Styrelsen för psykologiskt försvars medieråd som nu behöver anpassas till den nya och bredare syn på massmediernas beredskap som utvecklingen inom området och samhället kräver. Under 2004 behöver denna samverkan utvecklas. För att etablera denna behöver det genomföras särskilda åtgärder. Det handlar till exempel om fortsatta analyser, seminarier, konferenser, resor, information och utbildning samt uppbyggande av strukturer för samverkan. Denna utveckling beräknas kosta 2 mnkr.

8.7 Anslagssparande per myndighet/delpost

Myndighet/ anslagspost tkr	Utgående anslags- sparande 2002	Planerade utbetalningar 2003	Ingående anslags- sparande 2004	Planerade utbetalningar 2004	Planerade utbetalningar 2005-
KBM: 6.21.5.1-4	47378	0	47378	0	0
Totalt	47378	0	47378	0	0

Anslagssparandet beror främst på att disponerat anslag för hösten 2002 var betydligt högre än faktiskt behov, främst inom det tekniska området, såsom ledningsstödsystem, ledningsplatser och telesäkerhetsåtgärder. Beloppet är inte uppbundet och Krisberedskapsmyndigheten har inte planerat användningen av dessa medel.

8.8 Bemyndigande per åtgärd

KBM - regionala ledningsplatser	2002 Utfall	2003 Prognos	2004 Beräknat	2005 Beräknat	2006- Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	10000	0	3000	3000	3000
Under året nya förpliktelser	0	3000	3000	3000	3000
Under året infriade förpliktelser	10000	0	3000	3000	3000
Utestående förpliktelser vid årets slut	0	3000	3000	3000	3000

Behovet av bemyndigande baseras på avtal för reparations- och underhållsarbeten på befintliga ledningsplatser som i vissa fall sträcker sig över budgetårsskiften.

KBM - telesäkerhet inklusive Försvarets telenät	2002 Utfall	2003 Prognos	2004 Beräknat	2005 Beräknat	2006- Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	0	8500	6500	6500	6000
Under året nya förpliktelser	8500	8000	7000	6000	6000
Under året infriade förpliktelser	0	10000	7000	6500	6000
Utestående förpliktelser vid årets slut	8500	6500	6500	6000	6000

Behovet av bemyndigande baseras på att Krisberedskapsmyndigheten skall öka telesäkerheten hos länsstyrelser och vissa civila myndigheter samt under 2004 avsluta länsstyrelsernas FTN-anslutningar. Under 2005 och 2006 skall anslutningar till FTN ske på lokal och central nivå efter genomförd behovsanalys. På grund av lång tid från det att beslut fattas tills dess installationen är klar behöver Krisberedskapsmyndigheten bemyndigande för dessa åtgärder.

KBM - lokala ledningsplatser	2002 Utfall	2003 Prognos	2004 Beräknat	2005 Beräknat	2006- Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	0	0	20000	23000	23000
Under året nya förpliktelser	0	20000	21000	20000	20000
Under året infriade förpliktelser	0	0	18000	20000	20000
Utestående förpliktelser vid årets slut	0	20000	23000	23000	23000

Behovet av bemyndigande baseras på ansökningar från kommuner avseende bidrag till kommunala ledningsplatser. Beslut tas i regel av kommunstyrelserna på hösten före aktuellt genomförande år och därför behöver även Krisberedskapsmyndigheten ha möjlighet att fatta beslut vid samma tidpunkt.

Totalt för samverkansområdet (tkr)	2002 Utfall	2003 Prognos	2004 Beräknat	2005 Beräknat	2006- Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	10000	8500	29500	32500	32000
Under året nya förpliktelser	8500	31000	31000	29000	29000
Under året infriade förpliktelser	10000	10000	28000	29500	29000
Utestående förpliktelser vid årets slut	8500	29500	32500	32000	32000
Föreslagen bemyndiganderam			34000		

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att Krisberedskapsmyndigheten tilldelas en bemyndiganderam om 34 mnkr för samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information.

8.9 Investeringsplan per åtgärd

Investeringar i tkr	Total kostnad	Anskaffat t.o.m. 2002	Prognos 2003	Budget 2004	Beräknat 2005	Beräknat 2006-
<i>KBM:</i>						
Telesäkerhetsåtg inkl FTN	171619	87619	21000	21000	21000	21000
IT och signalskyddsutr	22371	3471	4200	5800	4400	4500
Summa investeringar	193990	91090	25200	26800	25400	25500
Finansieringsform						
- lån i Riksgäldskontoret						

- försäljnings- inkomster						
- anslag	193990	91090	25200	26800	25400	25500
- egna medel						
- övrigt						
Summa finansiering	193990	91090	25200	26800	25400	25500

I beloppet anskaffat till och med 2002 ingår 84,2 mnkr för de investeringar som gjorts innan Krisberedskapsmyndigheten bildades.

8.10 Övriga samverkansansvariga myndigheter utan anspråk

I samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information ingår även Statistiska centralbyrån och Riksskatteverket. Dessa myndigheter har inte lämnat in några anspråk för 2004, men bedriver ändå verksamhet inom området.

Statistiska centralbyrån

Statistiska centralbyrån bör vid svåra påfrestningar kunna tillhandahålla officiell statistik som är av grundläggande betydelse samt föra register över totalbefolkningen och företag. Statistiska centralbyrån kommer att planera, utbilda och informera i krishantering för att skapa ett säkert och robust Statistiska centralbyrån i samverkan med det samverkansområde som Statistiska centralbyrån ingår i. Under 2003 kommer Statistiska centralbyrån att genomföra en risk- och sårbarhetsanalys när det gäller IT-infrastrukturen. Analysen kommer sannolikt att leda till att åtgärder behöver vidtas under 2003 och 2004. Kontinuitetsplaneringen kommer att uppdateras genom en genomgripande utredning. Kontinuitetsplaner för Statistiska centralbyråns samhällsviktiga och verksamhetskritiska datasystem skall ligga till grund för att säkerställa datadriften vid svåra påfrestningar i samhället och internt. Utbildning och information för att upprätthålla och vid behov öka medvetenheten om nödvändigheten av dataskydd och sekretess är viktiga uppgifter. Under året kommer också resurser krävas för att uppfylla de åtaganden som Statistiska centralbyrån har som samverkansmyndighet.

Riksskatteverket

Riksskatteverket kommer att fortsätta planera, utbilda, informera och öva i krishantering för att skapa ett säkert och robust Riksskatteverket i samverkan med de två samverkansområden som Riksskatteverket ingår i. Vad avser beredskapsåtgärder kommer Riksskatteverket att bibehålla kompetensen med avseende på ledning och trånga sektorer. Kontinuitetsplaner för Riksskatteverkets samhällsviktiga och verksamhetskritiska datasystem ska ligga till grund för att säkerställa datadriften vid svåra störningar i samhället eller internt inom vår verksamhet. Detta ger behov till investeringar på sikt.

9. Samverkansområde Skydd, undsättning och vård

9.1 Inriktning för samverkansområdet

Verksamheten skall bedrivas så att skydds-, räddnings-, och sjukvårdsinsatser snabbt kan genomföras lokalt, regionalt och nationellt för att minska konsekvenserna för liv, egendom och i miljö vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid ett väpnat angrepp. Förberedelser skall vidtas för att ta emot ett större antal skydds- och vårdbehövande från katastrof- eller krigsområden i andra länder.

9.2 Krisberedskapsmyndighetens förslag till medelsfördelning

Anslag	Samverkansområde / ändamål, mnkr	Anspråk	Förslag
6:5.6	Samverkansområde Skydd, undsättning och vård	508,1	471,9
	Summa anspråk / förslag	508,1	471,9

9.3 Beredskapsåtgärder per åtgärdskategori

Beredskapsåtgärder m.m. per åtgärdskategori, tkr	Anspråk
Investeringar	20865
Investeringar i andras anläggningar	30000
Drift och underhåll	50900
Kapital och räntekostnader	81097
Avveckling och utförsäljning	21825
Forskning	2500
Utveckling och utredning	26270
Planering och uppföljning	37025
Utbildning och övning	78080
Samverkan och information	6900
Bidrag och ersättningar	145000
Internationell verksamhet	7600
Summa anspråk	508062

9.4 Anspråk per myndighet

Beredskapsåtgärder m.m. per myndighet, tkr	Anspråk
<i>Luftfartsverket</i>	1040
Utveckling och utredning	240
Utbildning och övning	800
<i>Rikspolisstyrelsen</i>	27820
Investeringar	6500
Drift och underhåll	3000
Utbildning och övning	18320
<i>Sjöfartsverket</i>	350
Utveckling och utredning	50
Utbildning och övning	160
Samverkan och information	40
Internationell verksamhet	100
<i>Socialstyrelsen</i>	134400
Investeringar i andras anläggningar	30000
Drift och underhåll	25000
Kapital- och räntekostnader	13300
Avveckling och utförsäljning	1000
Utveckling och utredning	5000
Planering och uppföljning	9250
Utbildning och övning	6300
Samverkan och information	1850
Bidrag och ersättningar	40000
Internationell verksamhet	500
Förvaltningsmedel	2200
<i>Statens räddningsverk</i>	329153
Investeringar	3965
Drift och underhåll	22400
Kapital- och räntekostnader	67797
Avveckling och utförsäljning	20825

Forskning	1000
Utveckling och utredning	18580
Planering och uppföljning	25575
Utbildning och övning	52000
Samverkan och information	5010
Bidrag och ersättningar	105000
Internationell verksamhet	7000
<hr/>	
<i>Statens strålskyddsinstitut</i>	<i>12900</i>
Investeringar	8000
Drift och underhåll	500
Forskning	1500
Utveckling och utredning	2400
Utbildning och övning	500
<hr/>	
<i>Tullverket</i>	<i>2400</i>
Investeringar	2400
Summa anspråk	508063

9.5 Krisberedskapsmyndighetens förslag

Krisberedskapsmyndigheten anser att den viktigaste dimensionen av verksamheten inom samverkansområde Skydd, undsättning och vård är förmågan till insatsberedskap. Med insatsberedskap avses i första hand personal och resurser inom polis-, hälso- och sjukvård och räddningstjänst. Krisberedskapsmyndigheten menar att vid planering och utformning av dessa resurser skall det säkerställas att de även kan användas vid svåra påfrestningar på samhället i fred, samt vid internationella insatser för att bidra till fred och säkerhet. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 471,9 mnkr avsätts till samverkansområde Skydd, undsättning och vård, vilket är 36,1 mnkr lägre än anspråk.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att Kustbevakningen och Migrationsverket tilldelas 1 mnkr vardera i samverkansersättning.

Luftfartsverket och Sjöfartsverket har inom ramen för samverkansområde Skydd, undsättning och vård inkommit med anspråk för att genomföra samordningsövning vad gäller flygräddning respektive sjöräddning. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 1,04 mnkr avsätts till verksamhet inom Luftfartsverkets ansvarsområde för övning samt utveckling och utredning, och 0,35 mnkr avsätts inom Sjöfartsverkets ansvarsområde för övning, utveckling och utredning samt viss internationell verksamhet.

Enligt statsmakternas inriktning skall 1500 särskilda beredskapspoliser finnas utbildade inom ramen för samhällets grundförmåga. Tillgång till personal är också ett prioriterat område enligt planeringsinriktning 2004. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 27,8 mnkr avsätts för grund- och vidareutbildning av den särskilda beredskapspolisen inom ramen för Rikspolisstyrelsens verksamhetsområde. Förslagen medelstilldelning innefattar också investeringar, drift och underhåll i anslutning till beredskapspolisutbildningen samt samverkansersättning.

Rikspolisstyrelsen har i samband med remissförfarandet uppmärksammat behovet av sambandsutrustning till beredskapspolisen till en kostnad av 5,5 mnkr. Krisberedskapsmyndigheten anser att denna investering skall samordnas med de förslag som kommittén Radiokommunikation för effektiv ledning (RAKEL) lagt fram, varför detta bör hanteras i särskild ordning. Medel avsätts således inte för detta 2004 enligt föreliggande förslag.

Sjukvårdens beredskap för svåra påfrestningar och höjd beredskap omfattar bland annat investeringar i reservanordningar för el-, värme- och vattenförsörjning vid akutsjukhus, radiokommunikationsutrustning i sjuktransportfordon, lagerhållning av viss sjukvårdsmateriel, utbildning och övning, samt internationell verksamhet m.m. Satsningar planeras också vad gäller landstingens katastrofmedicinska beredskap. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 116 mnkr avsätts till verksamhet inom Socialstyrelsens verksamhetsområde. Detta är 18,4 mnkr lägre än inkomna anspråk. Krisberedskapsmyndigheten anser att vissa planerade åtgärder kan skjutas på framtiden. Under 2005 och 2006 kommer kostnaderna för exempelvis IS SWEDE att minska, varför det då finns utrymme för planerade nya satsningar. Den förslagna neddragningen är inte riktad mot någon specifik åtgärd, utan innebär en generell sänkning av ambitionsnivån i förhållande till anspråket. Socialstyrelsen har i yttrande anmält att uttalade brister inom landstingens förmåga till ledning vid särskild händelse som en effekt av detta kommer att kvarstå. Vissa förvaltningskostnader som Socialstyrelsen äskat medel för måste också överföras och istället belasta Socialstyrelsens anslag inom utgiftsområde 9.

Räddningstjänstens förmåga vid en svår påfrestning och höjd beredskap är central för samverkansområdets förmåga. Statens räddningsverk arbetar inom samverkansområdet bland annat med materiel och förstärkningspersonal för kommunal räddningstjänst i form av civilpliktsutbildade räddningsmän och ammunitionsröjare, samt med att höja ledningsförmågan inom den kommunala räddningstjänsten m.m. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 308,4 mnkr avsätts för verksamhet inom Statens räddningsverks verksamhetsområde.

Statens räddningsverk har inkommit med anspråk om ytterligare 20 mnkr för att täcka avvecklingskostnader för räddningsskolorna under år 2004. Avvecklingen innebär en minskning av personalstyrkan till en kostnad av 10 mnkr för 2004, samt en avveckling av lokaler m.m. till en kostnad av 10 mnkr. Under 2005 beräknar Räddningsverket att kostnaden för detta uppgår till 5 mnkr. Krisberedskapsmyndigheten anser att dessa kostnader skall belasta Statens räddningsverks fredsanslag under 7:4 Samhällets skydd mot olyckor. För år 2002 föreslog Överstyrelsen för civil beredskap en särskild engångs-satsning om 20 mnkr för att täcka omställningskostnaderna vid räddningsskolorna.

Storleken på den föreslagna engångssatsningen 2002 baserades på underlag från Statens räddningsverk. Krisberedskapsmyndigheten anser att eventuella avvecklingssatsningar skall vara avgränsade i tiden och täckas genom en engångssatsning. Om medel avsätts för att täcka Räddningsverkets avvecklingskostnader kommer ominriktningen av samhällets säkerhet och beredskap att försenas.

Räddningsverket har i yttrande anmält avvikande mening. Räddningsverket menar att de investeringar som gjorts i utbildningsanläggningar m.m. har gjorts på regeringens uppdrag för att uppfylla de behov som statsmakerna angett. Vid en avveckling av verksamheten finns enligt Räddningsverket viss tröghet i förändringsprocessen på grund av lagstiftning och andra regelverk som Räddningsverket har att rätta sig efter. Vidare menar Räddningsverket att det belopp som avsattes för år 2002 avsåg avvecklingen av beredskapsmän, men att verket nu avvecklar delar av räddningsmannautbildningen, varför kostnaderna inte kan anses omfattas av de 20 mnkr som Överstyrelsen för civil beredskap föreslog för år 2002.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 12,9 mnkr avsätts under år 2004 för verksamhet inom Statens strålskyddsinstitutets verksamhetsområde, förutsatt att en medfinansiering från Miljödepartementet kommer till stånd. Se vidare avsnitt 3.2.3.

För att förbättra robustheten och uthålligheten inom Tullverkets verksamhetsområde, har myndigheten under 2003 påbörjat en installation av Försvarets telenät (FTN) i sina lokaler. Krisberedskapsmyndigheten anser att verksamheten bör fortsätta under 2004 och föreslår därför att 2,4 mnkr avsätts enligt anspråk. Dessutom föreslår Krisberedskapsmyndigheten att 1 mnkr avsätts i samverkanssättning till Tullverket.

Sammanfattning anspråk/förslag per myndighet, tkr	Anspråk	Förslag
Kustbevakningen	0	1000
Luftfartsverket	1040	1040
Migrationsverket	0	1000
Rikspolisstyrelsen	27820	27820
Sjöfartsverket	350	350
Socialstyrelsen	134400	116000
Statens räddningsverk	329153	308410
Statens strålskyddsinstitut	12900	12900
Tullverket	2400	3400
Summa anspråk/förslag inom samverkansområdet	508063	471920

9.6 Planerade beredskapsåtgärder enligt anspråk

Observera att presentationen nedan är en genomgång av de samverkansansvariga myndigheternas anspråk, inte Krisberedskapsmyndighetens förslag.

Luftfartsverket

Under åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* planeras en utredning om samordnad helikopterberedskap för samhället vid svåra påfrestningar. Flygande räddningsenheter finns idag vid Försvarmakten, Kustbevakningen, Rikspolisstyrelsen med flera. I nuläget finns ingen samordnad helikopterberedskap för samhället utan det är upp till respektive myndighet att fastställa krav och beredskap.

Dessutom planeras en utredning av alternativ lokalisering för ARCC vid höjd beredskap. I nuläget finns endast planering för en redundant lokalisering (flygledartornet på Säve flygplats) vid en brand eller liknande situation som gör att den ordinarie lokaliseringen måste lämnas. Luftfartsverket vill även genomföra riskanalys för ARCC enligt den metodik som utvecklats för säkerhets- och beredskapsarbetet i luftfarten. Analysen skall identifiera de gränssättande faktorerna för verksamheten, dess påverkan på luftfarten och samhället i övrigt vid svåra påfrestningar på samhället i fred och vid höjd beredskap. Total beräknad kostnad för åtgärds-kategorin är 0,24 mnkr.

Samverkansutbildning och övning för flygande räddningsenheter planeras inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning*. Flygande enheter kommer att behövas vid olika former av katastrofsituationer som exempelvis evakuering vid kemikalieutsläpp, industriolyckor, svåra bränder, översvämningar och övriga naturkatastrofer. Andra stora omfattande flygolyckor, sjöolyckor, trafikolyckor samt katastrofer i fjällvärlden kommer även att behöva en omfattande samordning av flygande räddningsenheter. De samverkande myndigheterna anser att det föreligger ett mycket stort samordningsbehov av att inhämta ny kunskap och höja kompetensen inom området för att klara en avancerad samordningsuppgift vid en svår påfrestning på samhället i fred eller höjd beredskap. Detta beräknas kosta 0,8 mnkr.

Rikspolisstyrelsen

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* avser Rikspolisstyrelsen att genomföra ledarskapsutbildning, grundutbildning samt repetitionsutbildning. Den totala utbildningsinsatsen beräknas uppgå till 14,4 mnkr. Dessutom planeras internationell övningsverksamhet till en kostnad av 3,9 mnkr.

Ledarskapsutbildningen för yrkespoliser som uttagits som avdelnings- eller gruppchef beräknas omfatta 15 poliser till en total kostnad om 0,425 mnkr. Grundutbildning för 15 yrkespoliser och 120 civilpliktiga beredskapspolismän pågår i 19 dagar och kostnaderna uppgår till 4,1 mnkr varav dagpenning för civilpliktiga utgör 2 mnkr. Repetitionsutbildningen för 160 yrkespoliser och 820 civilpliktiga beredskapspolismän pågår i 5 dagar och beräknas kosta 9,8 mnkr, varav dagpenning till civilpliktiga utgör 4,8 mnkr. Kostnaden för det planerade Nordic Peace deltagandet har beräknats utifrån kostnaden för deltagandet år 2002.

Under åtgärds-kategorin *drift och underhåll* ligger bland annat fordonskostnader (0,412 mnkr), data- och telefonikostnader (0,16 mnkr) kostnader för förråd och transporter (0,5 mnkr), övertagande av polisiärt ledningsfordon (1,5 mnkr) samt kostnader för serviceavtal av det polisiära systemet (1,1 mnkr).

Rikspolisstyrelsen avser att byta ut tidigare uniform mot jacka och byxa med visst brandskydd till en kostnad av 3,8 mnkr och kortärmade tröjor för 0,4 mnkr. Dessutom fortsätter anskaffandet av sambandsutrustning till den särskilda beredskapspolisen för 1 mnkr samt intern gruppssambandsutrustning för 1,3 mnkr (avser ej de förslag kommittén Radiokommunikation för effektiv ledning – RAKEL – lagt fram). Aktiviteterna återfinns under åtgärds-kategorin *investeringar*.

Sjöfartsverket

Inom åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* planeras två studier. För det första planerar Sjöfartsverket att genomföra en studie för att undersöka redundansbehov vid sjöräddningscentralen i Göteborg eftersom nuvarande undercentral i Stockholm skall avvecklas. För det andra planerar Sjöfartsverket att genomföra en studie för att undersöka redundansbehov för kustradionätet. Den totala kostnaden för 2004 är beräknad till 0,05 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* avser Sjöfartsverket ett utökat deltagande i seminarier, nationella övningar och riktad utbildning för till exempel räddningsledare, OSC-lotsar (On Scene Co-ordinator) och SSRS-personal (Sjöräddningssällskapet). Den totala kostnaden är beräknad till 0,16 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *samverkan och information* avser Sjöfartsverket att intensifiera samverkan och informationsutbyte med frivilligorganisationer, till exempel SSRS, i syfte att garantera en robust grundförmåga vid svåra påfrestningar och höjd beredskap. Kostnaden är beräknad till 0,04 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* planerar Sjöfartsverket för ett utökat deltagande i PFF-övningar med inriktning mot sjöräddning. Särskilt eftersträvas deltagande i de typer av PFF-övningar som innehåller samverkan inom flera samverkansområden och där flera länder deltar. Det äskade beloppet avser att täcka kostnaderna för 2 personers deltagande i övningar under 2004 och är beräknat till 0,1 mnkr.

Socialstyrelsen

Posten *investeringar i andras anläggningar* avser bland annat: Investeringar i reservanordningar för el-värme- och vattenförsörjning vid akutsjukhus till en kostnad av 15 mnkr. Medlen avser bidrag till landstingen för att säkerställa reservkraft-, reservvärme- och reservvattenförsörjning vid landets akutsjukhus. Medlen utbetalas efter ansökan från landstingen och förhandling om bidragens storlek av Socialstyrelsen till landstingen. Målsättningen är att samtliga akutsjukhus skall ha en reservkraftkapacitet på om möjligt 100%, dock lägst 70%, av maximalt effektuttag samt säkerställd reservvatten- och reservvärmeförsörjning.

Investeringar görs även i radiokommunikationsutrustning i sjuktransportfordon som medger kommunikation mellan fordon och IS SWEDE. För att säkerställa kommunikation mellan IS SWEDE och sjukvårdshuvudmännens sjuktransportfordon ställs vissa krav på ambulansernas mobila system. Bidrag lämnas till sjukvårdshuvudmännen med ca 50%

av merkostnaden för påbyggnad av redan befintlig radiokommunikationsutrustning i fordonen. För år 2004 bedöms att ytterligare ca 125 ambulanser ansluter sig till IS SWEDE, vilket innebär en kostnad om ca 5 mnkr.

Investeringar i säkra och funktionsdugliga ledningsplatser hos landstingen som skall ingå i ett nationellt ledningssystem planeras för 10 mnkr. För ledning av sjukvård vid särskild händelse i fred samt under höjd beredskap erfordras resurser av olika slag som möjliggör kontinuerlig ledning och samverkan på olika nivåer i ledningskedjan (lokalt, regionalt etc.). Socialstyrelsen har under 2002 genomfört en utredning som omfattar inventering av och sammanställning av nuläge samt behovsanalys avseende ledningsplatser inom hälso- och sjukvården. Utredningen omfattar även en översiktlig kartläggning av civila program som genomförs respektive genomförts för länsstyrelser, kommuner och polismyndigheter som sjukvårdshuvudmännen har att samverka med såväl vid ledning i fred som under höjd beredskap. Utredningen visar att utifrån den hotbild som gäller för närvarande samt från behovet av sjukvårdsledning under väpnat angrepp finns behov av att åtgärder vidtas för att till skapa en grundsäkerhetsnivå för ledning av sjukvården. Ett program för åtgärder omfattande främst driftsäkerhet och redundans bör enligt Socialstyrelsens förslag inledas från och med 2004.

Åtgärds kategorin *drift och underhåll* innehåller drift av kvarvarande beredskapslager samt underhåll av kvarvarande beredskapslagrad sjukvårdsutrustning för 15 mnkr, anskaffning, driftsättning och drift av nytt lagerredovisningssystem för 1 mnkr samt drift och underhåll av IS SWEDE. För att säkerställa ett tillgängligt och säkert IS SWEDE för sjukvårdshuvudmännen erfordras såväl organisation, rutiner och teknik som medger detta. Kostnaden för drift och underhåll av IS SWEDE beräknas till 9 mnkr och innebär bland annat kostnader för drift-, test- och utvecklingssystem inklusive service och licenser, förvaltningsorganisation, viss programutveckling, helpdesk, administration av användare, certifikat och referensgrupper, kommunikation, viss utbildning, gränssnitt samt underhåll av dokumentation.

Amortering och ränta för befintligt beredskapslager samt för planerade nyinvesteringar enligt investeringsplan återfinns under posten *kapital- och räntekostnader*. Total kostnad 13,3 mnkr.

Socialstyrelsen planerar inom åtgärds kategorin *utveckling och utredning* genomförande av risk- och sårbarhetsanalyser, bevakning inom området katastrofmedicin och KAMEDO till en kostnad av 1 mnkr. Dessutom avses vidareutveckling av IS SWEDE vilket bland annat innebär vidareutveckling av programvaror i de nationella incident- och resursdatabaserna för 3 mnkr samt utredning och planering avseende ledningsplatser för sjukvårdsledning för 1 mnkr.

Posten *planering och uppföljning* avser följande åtgärder: Aktuellthållande och utveckling av register över hälso- och sjukvårdspersonal (INTEGER). Kostnaderna omfattar avgifter till Pliktverket för registerhållning, avgifter för ändrad krigsplacering begärd av landstingen, kostnader för specifika uttag under året, installation av INTEGER hos Socialstyrelsen, utbildningskostnader samt kostnader för utveckling av systemet. Beräknad

kostnad 4 mnkr. Genomförande av anpassningsplanering samt analys och kompletterande planering efter totalförsvarsbeslut 2004 för 0,5 mnkr. Kompletterande planering för medicinsk katastrofberedskap samt uppföljning av föreskrifter till en kostnad av 0,5 mnkr. Planering och rådgivning för utbyggnad av reservanordningar (el, vatten, värme) hos landstingen. Drift och uppdatering av databas över reservanordningar hos landstingen för 2,8 mnkr. Uppföljning av beredskapen inom landstingen, 0,15 mnkr. Utveckling av riktlinjer samt uppföljning avseende socialtjänstens beredskap, 0,5 mnkr. Genomförande av regionalt planerings- och uppföljningsarbete, 0,3 mnkr. Kompletterande planering för ledning av sjukvård vid särskild händelse, 0,5 mnkr. Socialstyrelsen gör anspråk på förvaltningsmedel, vilket avser medel för personalomkostnader relaterade huvudsakligen till kompetensutveckling, administrativa kostnader samt personalomkostnader inom de specifika områdena till en kostnad av 2,2 mnkr.

Utbildning och övning planeras inom socialtjänstens beredskapsverksamhet för 0,1 mnkr. Dessutom planeras genomförande av centrala utbildningar för hälso- och sjukvårdspersonal till en kostnad av 5 mnkr, utveckling av nya utbildningar och framtagning av kursunderlag för 1 mnkr samt medverkan i och samordning av regional utbildnings- och övningsverksamhet för 0,2 mnkr.

Posten *samverkan och information* avser samverkan med Landstingsförbundet, Svenska Kommunförbundet, Försvarsmakten samt centrala myndigheter till en kostnad av 0,3 mnkr samt regional samverkan och samordning inklusive löner för regionala handläggarna för 1,55 mnkr.

Åtgärds-kategorin *bidrag och ersättningar* omfattar ersättningar till kunskapscentra i katastrofmedicin och katastrofpsykiatri för 10 mnkr, särskilt bidrag till landstingen för utveckling och bibehållande av den katastrofmedicinska beredskapen för 15 mnkr samt ersättning till landstingen för regional utbildningsverksamhet för 15 mnkr. Ersättningar till kunskapscentrum omfattar ersättning till kunskapscentra i katastrofmedicin (Nätverket för katastrofmedicin), 8 mnkr och katastrofpsykiatri, 2 mnkr. Nätverket för katastrofmedicin omfattar fem olika delar – var och en med sin profil. Nätverket lokaliserat till Linköping (4 mnkr) ansvarar för frågeställningar relaterade till katastrofmedicinsk ledning, kvalitet, metodutveckling samt internationell utveckling. Göteborg (1 mnkr) ansvarar för riskanalys och beredskapsplanläggning. Umeå (1 mnkr) ansvarar för avancerade transporter över långa avstånd, prehospitalt omhändertagande under extrema förhållanden samt skadebegränsning vid händelser av karaktären stora olyckor och katastrofer. DEMC vid Södersjukhuset och Karolinska institutet, (1 mnkr) arbetar med metoder för att använda katastrofmedicinsk utbildning som bistånd samt utvärdering av resultatet av sådana satsningar. ICHAR (1 mnkr) vid Karolinska institutet ansvarar för "needs assessment" vid inträffade katastrofer av olika slag samt utvärdering av genomförda insatser för att skapa instrument för svenskt bistånd inom det aktuella området. Kunskapscentrat Katastrofpsykiatri arbetar förutom forskning och kunskapsinhämtning inom området med att utarbeta katastrofpsykiatrisk beredskap, medverkar i projekt, utredningar och riskanalyser inom ämnesområdet och samverkar med Försvarsmakten i dessa frågor.

Det särskilda bidraget till landstingen om 15 mnkr för den katastrofmedicinska beredskapen avser ersättning för de administrativa och organisatoriska merkostnader som ny den nya lagen (2002:833) om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting samt ändringar i hälso- och sjukvårdslagen (2002:452) kan komma att medföra för landstingen.

Ersättning till landstingen för regional utbildningsverksamhet om 15 mnkr avser stöd till landstingen för den utbildning inom det katastrofmedicinska området som genomförs av landstingen själva och som kontinuerligt pågår för att bibehålla kunskap på området. Denna typ av utbildning förekommer i mycket ringa omfattning inom sjukvårdspersonalens ordinarie utbildning.

Vad gäller *internationell verksamhet* planeras medverkan i och utveckling av internationell verksamhet (WHO, nordiskt samarbete, PFF, EU samt katastrofberedskap i Östersjöområdet) till en kostnad av 0,5 mnkr.

Statens räddningsverk

Under åtgärds-kategorin *investeringar* redovisas kostnader om totalt 3,965 mnkr. Dels avses åtgärder kopplade till införandet av det nya manöversystemet för utomhusvarning (se vidare under kapital- och räntekostnader). Det är kostnader för att kunna genomföra investeringarna (till exempel montering), varför de direktavskrivs. Kostnaden är beräknad till 2,965 mnkr. I det materiel som redovisas under investeringar ingår även sats- och reservdelar för räddningstjänstmateriel (direktavskrivs). Bland annat planeras under 2004 fortsatt anskaffning av påfyllningsutrustning till lyftkuddar (se vidare under kapital- och räntekostnader). Kostnaden är beräknad till 1 mnkr för 2004.

Under åtgärds-kategorin *drift och underhåll* återfinns åtgärder till en total kostnad av 22,4 mnkr samlade. För drift och underhåll av olika sambandssystem, uppdrag till Försvarsmakten för deras roll inom förvarningssystemet m.m. avdelas 5,06 mnkr per år. Inkluderad i samma åtgärds-kategori är också Räddningsverkets materielhantering gentemot kommunerna uppgående till totalt 17,34 mnkr/år, en uppgift som från den 1 januari 2003 sköts via det nya Centrumet för risk- och säkerhetsutbildning. Avdelade medel omfattar bland annat den verksamhet som bedrivs inom landets fyra förrådsregioner och leds från verkets skolor, medel om 11 mnkr avdelas bland annat för uppföljning av materielhanteringen i kommunerna (ca 25 % av landets kommuner besöks varje år), mottagning och kontroll av vissa materielleveranser, råd/stöd och utbildning av kommunerna i materielhantering, materielredovisning (Personal vid Centrumets skolor svarar för huvuddelen av kommunernas materielredovisning i datasystemet SMASH) samt drift och underhåll av kvarvarande förråd. Denna anslagspost innehåller även den verksamhet som bedrivs vid verkets centralförråd i Malmby. Här avdelas medel om 4,34 mnkr för bland annat mottagning samt leveranskontroll av huvuddelen av leveranserna, satspackning, redovisning, hantering av reservdelar till manöversystem 95, hantering av omsättningslager för åter- och tilläggsanskaffning för sådan materiel som kommunerna förbrukar och behöver ersätta samt drift och underhåll av anläggningen. Den centrala administrationen i Karlstad redovisar under denna åtgärds-kategori de rena hyreskostna-

der om 2,0 mnkr som verket har för vissa privata förråd. Det bör här observeras att anslagsposten omfattar såväl C-materiel som övrig materiel. Det innebär att alla kostnader för drift och underhåll av räddningstjänstmateriel redovisas samlat under samverkansområdet Skydd, undsättning och vård. Detta då det, enligt Räddningsverket, inte går att göra någon rättvis uppdelning mellan drift och underhåll på samverkansområdet Skydd, undsättning och vård respektive samverkansområdet Spridning av farliga ämnen.

Inom åtgärds-kategorin *kapital- och räntekostnader* planeras investeringar uppgående till totalt 67,798 mnkr. Inom ramen för grundförmågan vidtas ett antal åtgärder avseende utomhusalarmering. Ett nytt manöversystem för styrning av utomhusvarningen håller på att införas. Det nya systemet medför dels väsentligt lägre driftskostnader än tidigare system, dels möjlighet att snävare avgränsa varningen till enbart de områden som behöver varnas. Gjorda investeringar i manöversystem m.m. påverkar anslaget genom räntor och amorteringar.

Vidare är målet för den kommunala räddningstjänsten att den, inom ramen för grundförmågan, totalt skall kunna hantera 400 typskador i samband med ett begränsat angrepp. I denna förmåga ingår även hantering av typen fredsrelaterade händelser. Förmåga ska också finnas till fortsatta åtgärder som vidtas under en anpassningsperiod och som syftar till att skapa operativ uthållighet genom samverkan och då ha förmåga att hantera 800 typskador. Den materielanskaffning som sker fortlöpande i fred omfattar dimensionerande materiel som bedöms inte kunna upphandlas under ett anpassnings-skede. För denna materiel tas även hänsyn till hur den kan användas av kommunerna i samband med omfattande olyckor i fred. Detta innebär även att den kompletterande materielen skall vara anpassad till den kommunala räddningstjänstens ordinarie taktik och metodik. Vidare anskaffas sådan materiel som behövs för att komplettera redan inköpt materiel för att få användbara satsar (för 400 typskador). Huvuddelen av investeringarna för detta belastar anslaget genom räntor och amorteringar.

De totala kostnaderna med avseende på åtgärds-kategorin *avveckling och utförsäljning* uppgår till 20,825 mnkr. I samband med att det ovan beskrivna manöversystemet införs, har verket vissa utgifter för avveckling av det gamla systemet. 0,825 mnkr avdelas år 2004 för detta ändamål.

Huvuddelen av kostnaderna tillhörande denna åtgärds-kategori avser dock omställnings-kostnader i samband med neddragen produktion. De angivna 20 mnkr består av kostnader för avveckling av personal, 10 mnkr samt kostnader för avvecklade lokaler, 10 mnkr.

Bakgrunden till Räddningsverkets anspråk är att verkets skolor har byggts upp för de behov inom det civila försvaret som statsmakterna angett. De utbildningsvolymen, som Räddningsverket planerat efter och sett till att ha förmåga att genomföra, har angetts i inriktningsdokument och regleringsbrev. Räddningsverket anser att dessa stora extra satsningar på volymökning av utbildningar av beredskapsmän och räddningsmän har åtföljts av, med i dessa sammanhang korta varsel, beslut om minskning av utbildnings-volymer.

De förutsättningar som statsmakterna gett för att bedriva verksamheten inklusive olika styrande lagstiftning och regelverk m.m. medför att förändringsprocessen är trög, vilket exemplifieras här.

De lokaler som Räddningsverket utnyttjar för utbildningsverksamheten ägs inte av verket utan dessa hyrs av olika statliga fastighetsbolag genom långa hyresavtal. Den kortsiktiga handlingsfriheten är därför till del beskuren. Till del gäller samma förhållande för vissa delar av utbildningsanordningarna medan verket lånat för att bygga upp andra delar. För att klara nämnda större utbildningsvolym har Räddningsverket dels gjort investeringar i utbildnings- och serviceanläggningar, dels anställt lärare och servicepersonal. Investeringarna för att klara de större volymerna har dels finansierats med lån som Räddningsverket tagit, dels genom hyresvärden som i gengäld tecknat fleråriga och högre hyresavtal. Utbildningen av beredskapsmän avslutades år 2001 och avveckling av personal samt service- och utbildningsanordningar påbörjades. Utbildningsvolymen av räddningsmän (inklusive ammunitionsröjare och sanerare) har successivt minskats. År 2001 utbildades 1500 stycken, år 2002 700 stycken, och åren 2003 och 2004 planeras för en utbildningsvolym av 300 räddningsmän.

Under perioden 2003 – 2005 beräknas Räddningsverkets personalstyrka minska med 100 till 150 personer. Processen har inletts och sker enligt de lagar och regler som finns på arbetsmarknaden. Arbetet sker i samverkan med arbetstagarorganisationerna och Trygghetsstiftelsen. Avvecklingskostnader för personal beräknas till 10 mnkr för 2004. Lokaler som skall avvecklas har identifierats. Lokalerna kommer att låsas. Kostnaden för avvecklade lokaler beräknas till 10 mnkr för 2004.

Inom åtgärds-kategorin *forskning* är Räddningsverkets uppdrag att arbeta för ett säkrare samhälle inom politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar. För att bedriva forskning inom området räddningstjänst vid nya hot och vid händelser av typen svåra påfrestningar avsätts 1 mnkr årligen under denna åtgärds-kategori.

Åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* avser totalt aktiviteter till en kostnad av 18,58 mnkr. Dels planerar Statens räddningsverk åtgärder i syfte att utveckla regelverk, kunskaper om kommunal skyddsplanering, åtgärder om iordningställande av skyddade utrymmen under en anpassningsperiod m.m. Denna kostnad är beräknad till 2,44 mnkr per år. Dels bedrivs ett arbete i syfte att upprätthålla kompetensen med anknytning till produktionen av räddningscentraler. Det kan exempelvis avse utredningar av konventionella vapenlaster, EMP-effekter, stomanalyser, skaktålighet, IT-anpassning, etc. 7,5 mnkr/år har avdelats för detta.

De erfarenheter som verket erhållit, dels från inträffade större olyckor, dels från utvecklingsprojektet RAHO (Räddningstjänst vid avsiktliga hot och olyckor, ett samverkansprojekt mellan polis, räddningstjänst och sjukvård med en terroristhändelse som bakgrund) visar på stora behov av åtgärder i syfte att förbättra förmågan till samverkan mellan räddningstjänst, polis, sjukvård, Försvarsmakt, länsstyrelse med flera. Räddningsverket har därför påbörjat två projekt i syfte att öka den operativa ledningsförmågan. Projektet "grundförmåga för ledning av räddningstjänst" syftar till att skapa förutsättningar för att

bygga upp lednings- och samverkansförmåga som kan bli operativ med kort varsel samtidigt som en grund läggs för en långsiktig ny inriktning för regional samverkan. Projektet beräknas kosta 3,2 mnkr per år. Ett annat projektet avser "Förstärkningsresurser för ledning" och syftar till att under 2003 utreda förutsättningarna för uppbyggnad av förstärkningsresurser för ledning av omfattande räddningsinsatser i kommunal räddningstjänst vid svåra påfrestningar på samhället. För generell utredningsverksamhet under perioden har avsatts 1,7 mnkr per år.

Även inom sambands- och varningsområdet bedrivs ett antal projekt och utredningar i syfte att förbättra kunskapen om till exempel nya metoder för radiostörning, kortvåg, standardisering, VMA m.m. Allt i syfte att förbättra kompetensen och stödja teknikutvecklingen inom området. 3,74 mnkr per år avdelas för detta under åtgärds-kategorin utveckling och utredning.

Under åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* återfinns aktiviteter till en total kostnad av 25,575 mnkr. Verkets administrativa stöd i arbetet med att behålla arvet av skyddsrum inklusive hantering av skyddsrumsbemyndiganden m.m. uppgår till 4,65 mnkr per år. Verkets produktionsstöd avseende räddningscentraler och länsnät samt övrigt internt administrativt stöd i arbetet med åtgärder i syfte att utveckla den operativa ledningsförmågan på olika sätt uppgår till 10,25 mnkr per år. För internt administrativt stöd i verkets arbete inom varningsområdet har 2,71 mnkr per år avdelats under perioden. För ledning och övriga overheadkostnader för verkets hantering av frågor avseende fysiskt skydd, operativ ledningsförmåga samt varning avdelas 2,065 mnkr per år. Under denna åtgärds-kategori redovisas också kostnaderna för den centrala administrationen i Karlstad och det administrativa stöd som här ges. Här återfinns åtgärder för inriktning av verksamheten vid skolorna och Malmbys samt systemansvar för SMASH (Räddningsverkets materielredovisningssystem) inklusive underhåll, utveckling och utbildning av systemet. Den årliga kostnaden för detta uppgår till 5,2 mnkr.

Räddningsverket har inte något separat förvaltningsanslag för hantering av det administrativa stöd som behövs för att genomföra de beredskapsåtgärder som beskrivits ovan. Det framgår bland annat av att Räddningsverket på flera områden har särredovisat verkets administrativa kostnader i samband med att beredskapsåtgärden redovisats. För övrigt administrativt stöd inklusive det interna stöd som verket avdelar för samordningen av Statens Räddningsverks verksamhet inom samverkansområdet Skydd undsättning och vård har 0,7 mnkr avdelats årligen under perioden under åtgärds-kategorin planering och uppföljning.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* avses aktiviteter om totalt 52 mnkr. Målet för utbildning av civilpliktiga räddningsmän och ammunitionsröjare är att i fred ha en fortlöpande utbildning av civilpliktig personal i syfte dels att möta det kommunala behovet av förstärkningsresurser för att klara ett begränsat angrepp, dels genom upprätthållande av utbildningskompetens och utbildningsanordningar säkerställa att en grund finns för den omfattande utbildningsverksamhet som kommer att behövas vidtas under en anpassningsperiod.

För år 2004 är utgångspunkten att ca 200 räddningsmän och ammunitionsröjare skall utbildas. Under denna åtgärdskategori omfattar medelsbehovet för utbildning av civilpliktig personal (inklusive förmånsmedel på 8 mnkr) totalt 44,5 mnkr.

Vidare planeras för utbildning av fast anställda brandmän att ingå i ammunitionsröjningsgrupper. För att säkerställa att de kommunala ammunitionsröjningsgrupperna arbetar i samklang med övriga delar av räddningsstyrkan samt att det även finns viss förmåga att med kort varsel (omedelbar förmåga) kunna påbörja ammunitionsröjningsinsatser inom särskilt utsatta områden (enligt de regionala mål- och riskanalyserna) behöver även fast anställd personal ingå i ammunitionsröjningsgrupperna. Under åtgärds kategorin Utbildning och övning har 2,5 mnkr per år avdelats för detta under perioden.

Regeringen har i maj presenterat sin samlade syn på minhantering för riksdagen. Bland annat skall Räddningsverket säkerställa att det inom den kommunala räddningstjänsten finns en handlingsberedskap inom ramen för grundförmågan att i enlighet med vad som sägs i 65 § Räddningstjänstlagen "ansvara för upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden". För att upprätthålla en instruktörskader samt för att medverka i det internationella säkerhetsskapande arbetet avdelas under åtgärds kategorin utbildning och övning 4 mnkr per år under perioden.

Till sist, med avseende på denna åtgärds kategori, äskar Statens Räddningsverk 1 mnkr i medel för utveckling av kurser för risk- och sårbarhetsanalyser. Medel behöver avsättas för att utveckla kurser för kommuner, länsstyrelser, organisationer m.m. i risk- och sårbarhetsanalyser.

Kostnaderna avseende åtgärds kategorin *samverkan och information* avser förvarningsinformation (4,2 mnkr till främst Försvarsmakten) och konferensverksamhet med bland annat läns- och kommunföreträdare samt övrig samverkan inom området till en total kostnad av 5,01 mnkr per år.

Under åtgärds kategorin *bidrag och ersättning* återfinns aktiviteter till en total kostnad av 105 mnkr. I denna kostnad ingår vidmakthållande av skyddsrumbestånd. Fysiskt skydd består dels av skyddsrum, dels av skyddade utrymmen. Skyddsrumbeståndet omfattar idag ca 7 miljoner skyddsrumplatser fördelat på 67000 skyddsrum. Kommunerna genomför underhållsbesiktningar av skyddsrummen med målsättningen att skyddsrummen skall kontrolleras vart tionde år. En åtgärd som bekostas av staten med 5 000 kr per besiktigt skyddsrum. 30 mnkr per år har avdelats för åtgärder i syfte att vidmakthålla skyddsrumbeståndet.

Räddningsverket har i sin rapport Produktion av räddningscentraler och sambandsnät mot bakgrund av den förändrade hotbilden (2002-08-23) till regeringen föreslagit att under den närmaste 10-årsperioden det i ca 80 kommuner utförs åtgärder för reservkraft och minskad sårbarhet i sambandsystemen för att uppnå en kapacitet att klara svåra påfrestningar på samhället. I 25 - 30 större kommuner planeras därtill, under tioårsperioden, produktion av räddningscentraler med grundskydd. Räddningsverkets stöd till kommunerna syftar till att stärka ledningsförmågan för kommunal räddningstjänst, och

består i huvudsak av specialistkunskap och ekonomiska medel i form av kontanta bidrag samt utfästelser för framtiden (bemyndiganden). Statsbidraget avser att täcka de merkostnader som uppstår för de olika behoven av förstärkningsåtgärder i systemen för svåra påfrestningar i fred och höjd beredskap. Kommunernas statsbidrag för merkostnaderna varierar från fall till fall men ligger ofta kring ca 50 procent. Under perioden har 65 mnkr/år avdelats under åtgärds-kategorin bidrag och ersättningar för stöd till kommunernas produktion av nya räddningscentraler. Av dessa 65 mnkr avser 3 mnkr levererad materiel (relästationer och reservverk), 12 mnkr konsultinsatser i de inledande utredningsfaserna samt besiktningar, samt 50 mnkr kontanta bidrag.

För att säkerställa förmågan till regional och lokal ledning och samverkan vid svåra påfrestningar på samhället och i syfte att skapa handlingsfrihet och flexibilitet inom ramen för grundförmågan finns också behov av infrastruktur och särskilda nät för radio- och datakommunikation mellan olika samverkande organ. I syfte att förstärka och förbättra sambandsmöjligheterna mellan länsstyrelse och kommuner produceras länsradionät. Under perioden har 10 mnkr/år avdelats för detta under åtgärds-kategorin bidrag och ersättningar. Av de 10 mnkr avser 3 mnkr levererad materiel (reservverk och relästationer), 1 mnkr konsultinsatser (sambandsutredningar) samt 6 mnkr kontanta bidrag för länen.

Med åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* avses verksamhet i huvudsak inom ramen för Partnerskap för fred (PFF) till en total kostnad av 7 mnkr för 2004. Räddningsverkets verksamhet inom ramen för PFF består dels av deltagande i Nato-kommittéer och arbetsgrupper, dels i aktiviteter som andra länder arrangerar och som finns med i *Partnership Work Programme* (PWP). Räddningsverkets viktigaste bidrag till det svenska IPP-avtalet med Nato är de PFF -kurser som verket arrangerar. De kurser som Räddningsverket har anmält till IPP för 2004 är *Follow up Course on International Rescue Operations*, *Course on International Humanitarian Relief Operations*, *Course on International Environmental Disasters* samt *Command, Control and Coordination Course for International Operations*. Totalkostnaden beräknas till 4,5 mnkr per år. I samarbete mellan EADRCC (Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre) och något av länderna inom EAPR (Euroatlantiska partnerskapsrådet, vilket består av Nato- och PFF-länderna) genomförs också årligen räddningstjänstövningar som ingår i PWP. Övningarna syftar bland annat till att förbättra kapaciteten för de olika länderna att samarbeta vid en eventuell katastrof. Räddningsverket anser att detta praktiska samarbete är mycket viktigt och planerar därför för deltagande i en övning per år, till en kostnad av 1,5 mnkr. Vid sidan av verksamhet inom ramen för PFF pågår även arbete för att utveckla det övriga internationella samarbetet. 1 mnkr beräknas årligen åtgå för detta ändamål.

Statens strålskyddsinstitut

Inom åtgärds-kategorin *investeringar* har Statens strålskyddsinstitut planerat för aktiviteter till en total kostnad av 8 mnkr. Där ingår investeringar i flygspektrometrar för HKP-9 för 2 mnkr, flygspektrometer för Statens geologiska undersökning (SGU) flygplan till en kostnad av 1 mnkr, mobila spektrometrar för insatsstyrka, 2 mnkr samt terränggående fältlaboratorier, 3 mnkr.

Avseende flygspektrometrar för helikoptrar har Statens strålskyddsinstitut sedan september 1999 en överenskommelse med Försvarmakten att få bistånd med helikoptrar för flygburna mätningar (flygburen gammasppektrometri). Nuvarande mätsystem baseras på delvis föråldrade komponenter som behöver bytas. I samband med ett byte bör mätsystemens känslighet anpassas till hela spektret av hotbilder från olyckor med radioaktiva ämnen och effekter av terrorhandlingar med "smutsiga bomber" till kraftigt radiaknefall från kärnvapenexplosioner. Det flygburna systemet kan efter drifttagning disponeras av Försvarmaktens NBC-insatsstyrka. Kostnaden för en spektrometer är 2 mnkr.

Vad gäller flygspektrometrar för SGU-flygplan har Statens strålskyddsinstitut bekostat delar till detta för kartering av bakgrundsstrålning i Sverige. För närvarande är SGU-systemet det enda flygburna system som finns installerat i drift i Sverige. Det finns vissa reservdelar till en extra spektrometer men för att säkerställa tillgång till en hel extra flygspektrometer hos SGU behöver kompletterande elektronik anskaffas. Det förutsätts att Försvarmakten bekostar flyggodkännande i Super Puma samt övningar med systemet. Investeringskostnaden är 1 mnkr för 2004.

För mobila spektrometrar för insatsstyrka är förmågan inte tillräcklig för att klara ett scenario med "smutsiga bomber". Detta kräver ökat antal instrument som anpassats för automatisk positionsbestämd mätning och rapportering och som kan handhas av ickeexperter i en insatsstyrka, till exempel Försvarmaktens NBC-insatsstyrka. Kostnaden för fem kompletta mobila spektrometrar är 2 mnkr.

Det finns behov av två terränggående fältlaboratoriefordon för att öka förmågan till insats i närområdet vid en situation med "smutsig bomb" eller hot om sådan. Fordonen skall innehålla mätutrustning för att ta prover och identifiera och kvantifiera olika typer av radioaktiva ämnen på plats, det vill säga ha förmåga att mäta alfa-, beta-, gamma- och neutronstrålning. Fordonen bemannas av expertis från Försvarets forskningsanstalt och Statens strålskyddsinstitut och kan utgöra en nukleär/radiologisk-specialiserad del av en NBC-insatsstyrka. Kostnaderna för fordon med utrustning är 3 mnkr.

Under åtgärds kategorin *drift och underhåll* återfinns kostnader för totalt 0,5 mnkr. Kostnaden kan delas upp i drift och underhåll av flygspektrometer för HKP-9 för 0,1 mnkr, flygspektrometrar för SGU-flygplan till en kostnad av 0,1 mnkr, mobila spektrometrar för insatsstyrka för 0,1 mnkr samt för terränggående fältlaboratorier till en kostnad av 0,2 mnkr.

Under åtgärds kategorin *forskning* ryms forskning och utveckling av metoder inom strålskyddsberedskapen. Detta sker framför allt vid Försvarets forskningsanstalt, men också vid universitetens radiofysikavdelningar och i viss mån också vid Statens strålskyddsinstitut. Statens strålskyddsinstitut har nyligen beslutat att med egna medel bekosta forskning motsvarande tre doktorandtjänster vid universitet. Utöver den grundläggande strålskyddsforskningen behöver tillämpad forskning och utveckling ske för att lösa mer akuta problem inom beredskapen. Statens strålskyddsinstitut bedömer att kostnaden för att täcka forsknings och utredningsbehovet inom detta samordningsområde är 1,5 mnkr per år.

Under åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* återfinns kostnader för totalt 2,4 mnkr. Kostnaden kan delas upp i utveckling och utredning av flygspektrometer för HKP-9 för 0,3 mnkr, flygspektrometrar för SGU-flygplan för 0,3 mnkr, mobila spektrometrar för insatsstyrka för 0,3 mnkr samt för terränggående fältlaboratorier till en kostnad av 0,5 mnkr. Tillkommer gör också kostnader om 1 mnkr för att täcka ett behov av konsultinsatser som bedöms föreligga för den process som föregår en anskaffning, såväl som vid en slutlig upphandling av den utrustning som äskats medel för. Behovet består exempelvis av ytterligare kartläggning och utredning av på marknaden befintliga system.

Åtgärds-kategorin *utbildning och övning* avser utbildning och övning av kommuners personal. Insatserna rör i huvudsak uppföljande utbildning i strålningsmätning och strålskydd för räddningstjänst och miljö- och hälsoskydd i ett antal kommuner varje år. Utbildningen organiseras lämpligen av Räddningsverket och Statens strålskyddsinstitut. En lämplig ambitionsnivå är att erbjuda utbildning av personal från ca 50 kommuner per år till en kostnad av 0,5 mnkr.

Tullverket

I syfte att stärka Tullverkets förmåga att upprätthålla samband såväl inom myndigheten, som med andra samverkansansvariga myndigheter och med Försvarsmakten, planerar Tullverket att fortsätta den planerade anslutningen till Försvarets Telenät (FTN). Målsättningen är att huvudkontoret, de sex regionkontoren samt Tulldata och rikssambandscentralen år 2007 ska vara anslutna till FTN. Anslutningen planeras ske med två platser per år. Enligt uppgifter erhållna från Överstyrelsen för civil beredskap år 2001 kan kostnaden per anslutning schablonberäknas till 1,2 mnkr, vilket medför en total kostnad av 2,4 mnkr under 2004 inom åtgärds-kategorin *investeringar*.

9.7 Anslagssparande per myndighet/delpost

Myndighet/ anslagspost tkr	Utgående anslags- sparande 2002	Planerade utbetalningar 2003	Ingående anslags- sparande 2004	Planerade utbetalningar 2004	Planerade utbetalningar 2005-
RPS	4457	4457	0	0	0
SRV	5404	5404	0	0	0
SoS	2100	2100	0	0	0
Totalt	11961	11961	0	0	0

Rikspolisstyrelsens medel har varit reserverade för hjälminköp men detta har inte kunnat genomföras under 2002 då upphandlingen dragit ut över tiden. Upphandlingen är nu avslutad och första beställningsdatum angivet till februari 2003. Med hänsyn till detta hemställer Rikspolisstyrelsen att de överföringsbelopp som anges får föras över och användas under 2003. Statens Räddningsverks anslagssparande avser planerad verksamhet 2002, där utfallet inte kommit in i tid. Anslagssparandet behöver därför disponeras under 2003. Socialstyrelsen avser att med anslagssparandet täcka kostnader för bidrag till kunskapscentrum katastrofmedicin och kunskapscentrum för strålningsmedicin vid

katastrofer för andra halvåret 2002. Bidragen rekviderades sent under december och kunde därmed inte utbetalas 2002 utan belastar därför 2003 års anslag.

9.8 Bemyndigande per åtgärd

SoS – reservanordningar / ledningsplatser	2002 Utfall	2003 Prognos	2004 Beräknat	2005 Beräknat	2006- Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	2478	1130	4000	8000	8000
Under året nya förpliktelser	530	4000	8000	8000	8000
Under året infriade förpliktelser	1878	1130	4000	8000	8000
Utestående förpliktelser vid årets slut	1130	4000	8000	8000	8000

De av Socialstyrelsen angivna behoven av bemyndiganden baseras på ansökningar om bidrag från landstingen för åtgärder för främst reservkraft, reservvatten och reservvärme där Socialstyrelsen efter ansökan från landstingen beviljar bidrag under ett budgetår för olika åtgärder men där färdigställande och slutbetalning av bidragen ligger ett eller flera år framåt i tiden. Behovet av bemyndiganden baseras på erfarenhet från tidigare års verksamhet.

SRV – räddningscentraler	2002 Utfall	2003 Prognos	2004 Beräknat	2005 Beräknat	2006- Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	161351	93916	100000	100000	100000
Under året nya förpliktelser	58352	60000	60000	60000	60000
Under året infriade förpliktelser	125787	53916	60000	60000	60000
Utestående förpliktelser vid årets slut	93916	100000	100000	100000	100000

Statens räddningsverks bemyndigandebehov avser stöd till kommunernas produktion av nya räddningscentraler.

Totalt för samverkansområdet (tkr)	2002 Utfall	2003 Prognos	2004 Beräknat	2005 Beräknat	2006- Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	163829	95046	104000	108000	108000
Under året nya förpliktelser	58882	64000	68000	68000	68000
Under året infriade förpliktelser	127665	55046	64000	68000	68000
Utestående förpliktelser vid årets slut	95046	104000	108000	108000	108000
Föreslagen bemyndiganderam			109 000		

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att Krisberedskapsmyndigheten tilldelas ett bemyndigande om 109 mnkr för samverkansområde Skydd, undsättning och vård.

9.9 Investeringsplan per åtgärd

Investeringar i tkr	Total kostnad	Anskaffat t.o.m. 2002	Prognos 2003	Budget 2004	Beräknat 2005	Beräknat 2006-
<i>SRV:</i>						
Manöversystem m.m.	188000	135000	35000	15000	3000	0
Installationer m.m.	10930	0	2965	2965	2500	2500
Hjälmars m.m.	15992	0	4600	6380	5006	6
Tänd- och sprängmaterial	4210	0	700	1150	1180	1180
FFK-material	575	0	7	568	0	0
Övrigt räddningsmaterial	8845	0	5435	1370	1020	1020
<i>SoS:</i>						
Hypotermiutrustning	4500	0	4500	0	0	0
Nytt tält- och bårsystem	14000	0	0	0	7000	7000
<i>Tullen:</i>						
Anslutning FTN	8400	0	1200	2400	2400	2400
<i>SSI:</i>						
Flygspektrometrar m.m.	18500	0	0	8 000	10500	0
<i>RPS:</i>						
Uniformer, samband	18500	0	0	6500	7000	5000
Summa investeringar	292452	135000	54407	44333	39606	19106
Finansieringsform						
-lån	229422	135000	46592	23418	16206	8206
-försäljningsinkomster						
-anslag	63030	0	7815	20915	23400	10900
-egna medel						
-övrigt						
Summa finansiering	292452	135000	54407	44333	39606	19106

9.10 Övriga samverkansansvariga myndigheter utan anspråk

I samverkansområde Skydd, undsättning och vård ingår även Kustbevakningen och Migrationsverket. Dessa myndigheter har inte lämnat några anspråk för 2004, men bedriver ändå verksamhet inom området.

Migrationsverket

Under 2004 planerar Migrationsverket att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser, utbildning och annan kompetensutveckling samt övning i den mån resurser finns tillgängliga. Dessutom planeras deltagande vid möten och annat arbete inom samverkansområdet samt arbete och uppföljning med Planeringsunderlag.

Kustbevakningen

Kustbevakningen har under 2004 inte haft möjlighet och resurser till att konkretisera sin eventuella verksamhet inom samverkansområdet i form av äskande av medel från anslag 6:5 Civilt försvar, men planerar att med ordinarie medel delta i PFF-övningar och internationella oljeskyddsövningar.

10. Internationell operativ verksamhet

Anslag	Samverkansområde / ändamål, mnkr	Anspråk	Förslag
6:5.7	Internationell verksamhet	20,5	20,5
	Summa anspråk / förslag	20,5	20,5

10.1 Krisberedskapsmyndighetens förslag

I Krisberedskapsmyndighetens Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004 anges det att det civila försvaret, inom ramen för sin grundförmågan, skall ha en omedelbar förmåga att tillhandahålla personella och materiella resurser för internationella insatser och internationell civil krishantering. Vid arbetsmöte med Försvarsdepartementet den 9 januari 2003 uttryckte departementet önskemål om att Krisberedskapsmyndigheten skall verka för att den internationella operativa förmågan ökar. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att medel om 20,5 mnkr avsätts för internationell operativa verksamhet.

11. Geografiskt områdesansvariga aktörer

11.1 Länsstyrelser

11.1.1 Krisberedskapsmyndighetens förslag

Av Krisberedskapsmyndighetens Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004 framgår det att personal inom länsstyrelserna alltid skall ha en förmåga att kunna agera inom vissa givna ramar – exempelvis att kunna genomföra utbildning och övning, eller att i relevanta fall tillgängliggöra civila försvarets resurser. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att Krisberedskapsmyndigheten tilldelas medel om totalt 44,7 mnkr för verksamhet inom länsstyrelsernas verksamhetsområde. Detta är i enlighet med inkomna anspråk från länsstyrelserna.

Vid planering och utformning av åtgärder skall länsstyrelserna alltid se till att det finns en omedelbar samverkans- och informationsförmåga. Avgörande komponenter för en omedelbar samverkans- och informationsförmåga är att det finns en operativ kärna med personal som alltid är utbildad och övad, att det finns ändamålsenliga lokaler samt ett fullgott tekniskt ledningsstöd. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att medel avsätts för en funktion med vakthavande beslutsfattare.

Med anledning av vad som anförts ovan menar Krisberedskapsmyndigheten att det är nödvändigt att länsstyrelserna tillförs personalresurser och ny kompetens. Uppgifternas omfattning ökar i och med att områdesansvaret tillkommer även i fred. Enligt Krisberedskapsmyndighetens bedömning räcker det inte enbart med kompetensutveckling av befintlig personal utan länsstyrelserna behöver också tillföras ny personal. Krisberedskapsmyndigheten gör också bedömningen att det idag saknas personalresurser för att upprätthålla en godtagbar grundförmåga. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att ekonomiska medel avsätts så att det blir möjligt att anställa ytterligare en årsarbetskraft per länsstyrelse. Utan en förstärkning av personalresurserna på länsstyrelserna befarar Krisberedskapsmyndigheten att den av statsmakterna beslutade reformen av krishanteringsssystemet inte kommer att få genomslag på regional och lokal nivå.

I Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004 anges det att i nuvarande omvärldsläge och på medellång sikt skall resurscentra i form av storstadsregionerna prioriteras i planeringen av beredskapsåtgärder. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skåne län tilldelas verksamhetsmedel på en högre nivå än övriga län.

Krisberedskapsmyndigheten anser att det i framtiden kan bli aktuellt med ytterligare differentiering mellan länsstyrelserna vad gäller ekonomisk tilldelning. Underlag för en sådan differentiering kommer att erhållas genom de framtida regionala risk- och sårbarhetsanalyserna.

11.1.2 Planerade beredskapsåtgärder enligt länsstyrelsernas anspråk

Länsstyrelserna har inkommit med anspråk om totalt 44,7 mnkr. Dessa medel avser:

Vakthavande beslutsfattare

Avser anspråk omfattande 5,1 mnkr vilket innebär att 17 länsstyrelser har anspråk på 0,3 mnkr per länsstyrelse för att inrätta en funktion med vakthavande beslutsfattare.

Fyra länsstyrelser upprätthåller idag en funktion med vakthavande beslutsfattare med hjälp av kärnkraftsberedskapsmedel. I praktiken kan denna funktion även användas för att larma och informera länsstyrelseorganisationen vid andra typer av olyckor, kriser och påfrestningar än kärnkraftsolyckor. För att upprätthålla en vakthavande beslutsfattarfunktion vid länsstyrelserna krävs ett särskilt avtal med SOS Alarm AB.

Om samtliga länsstyrelser skall ha en omedelbar samverkans- och informationsförmåga måste de länsstyrelser som inte har tillgång till kärnkraftsberedskapsmedel erhålla andra ekonomiska medel. Dessa medel planeras användas för beredskaps- och jourtillägg samt kostnader för avtal med SOS Alarm AB. Medlen avser inte anställning av ytterligare personal.

Personalresurser

Avser anspråk omfattande 12,6 mnkr vilket innebär att 21 länsstyrelser har anspråk på 0,6 mnkr vardera för att bland annat anställa en årsarbetskraft per länsstyrelse.

Den av statsmakterna beslutade reformen av krishanteringssystemet innebär att ökad prioritet ges åt det geografiska områdesansvaret. Detta innebär i sin tur ökade arbetsuppgifter för länsstyrelserna. Länsstyrelsernas personalresurser behöver därför ökas, både kvalitativt och kvantitativt. Länsstyrelserna planerar därför nyanställning av en årsarbetskraft per länsstyrelse under år 2004. Om nyanställningarna skall bli verklighet måste emellertid särskilda ekonomiska resurser tillföras länsstyrelserna.

Verksamhetsmedel

Verksamhetsmedel avseende storstadslän med anspråk omfattande 6,3 mnkr vilket innebär att tre länsstyrelser har anspråk på 2,1 mnkr vardera. Verksamhetsmedel avseende de övriga län med anspråk omfattande 20,7 mnkr vilket innebär att 18 länsstyrelser har anspråk på 1,15 mnkr vardera.

Länsstyrelserna planerar att genomföra utbildning och övning av egen samt kommuners personal. Vidare kommer länsstyrelserna att genomföra samverkan med kommuner, länsstyrelser, samverkansansvariga myndigheter, Försvarsmakten och relevanta delar av näringslivet. Samverkan kommer att genomföras som besök, arbetsmöten och konferensverksamhet. Dessutom planerar länsstyrelserna ett mer aktivt deltagande i den av Krisberedskapsmyndigheten sammanhållna planeringsprocessen. Länsstyrelserna i Stockholms-, Västra Götalands- och Skåne län bör tilldelas mer verksamhetsmedel än övriga län. Detta motiveras bland annat genom att dessa områden utgör så kallade resurscentra, och innehåller fler kommuner och fler invånare än övriga län.

11.2 Kommuner

I lagen (1994:1720) om civilt försvar återfinns bestämmelser rörande kommunernas ansvar inom det civila försvaret. Enligt lagen skall staten betala ersättning till kommunerna för deras kostnader för beredskapsförberedelser som behövs för deras verksamhet under höjd beredskap. Ersättningen skall bestämmas med utgångspunkt från en kommuns riskutsatthet i krig.

I förordningen (1995:128) om civilt försvar finns närmare bestämmelser om statens ersättningskyldighet till kommunerna. Enligt förordningen består ersättningen av ett årligt grundbelopp om 0,1 mnkr samt ett rörligt tilläggsbelopp. Ersättningen bestäms och betalas ut av Krisberedskapsmyndigheten med utgångspunkt i gällande mål- och riskanalyser avseende höjd beredskap. Beräkningen av statsbidraget grundas på en överenskommelse (Fö dnr 1994/585/CIV) mellan regeringen och Svenska Kommunförbundet om ersättning för de åtgärder som kommunerna skall vidta för att fullfölja sina skyldigheter enligt lagen om civilt försvar. Överenskommelsen konkretiserar vilka åtgärder kommunerna skall vidta enligt ovan nämnda lag och förordning.

I maj 2001 rapporterade Överstyrelsen för civil beredskap till regeringen att rådande ersättningssystem inte var ändamålsenligt. Skälet till detta var att de kriterier som styr fördelningen av medel till kommunerna inte längre bedömdes som relevanta. Även Krisberedskapsmyndigheten har i kontakter med länsstyrelser, Svenska Kommunförbundet och kommuner konstaterat att ersättningssystemet behöver förändras och anpassas till de förändringar som skett i omvärlden.

Under de närmaste åren skall kommunernas roll och uppgifter i det reformerade krishanteringssystemet läggas fast. De nya förutsättningarna som tyngdpunkt i svåra kriser i fred och större krav på sektorsövergripande samordning gäller i högsta grad också den lokala nivån.

I propositionen Samhällets säkerhet och beredskap (prop. 2001/02:158) aviserade regeringen att den under 2002 hade för avsikt att besluta om förhandling med Svenska Kommunförbundet.

Våren 2002 lämnade regeringen propositionen Extraordinära händelser i kommuner och landsting (prop. 2001/02:184) till riksdagen. I propositionen föreslogs en ny lag i vilken bland annat föreskrivs att kommunerna för varje ny mandatperiod skall fastställa en plan för hur de skall hantera extraordinära händelser samt att det i kommuner skall finnas en nämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2003.

Viktiga delar i utvecklingen av krishanteringssystemet på den lokala nivån är lagen om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting, förhandlingar med Svenska Kommunförbundet om nytt ersättningssystem och nya uppgifter för kommunerna samt arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser. Den nya lagen stadgar bland annat att kommunerna skall tillsätta krisledningsnämnder för hantering av extraordinära händelser och fastställa planer för hur de skall hantera händelserna.

Krisberedskapsmyndigheten har i regleringsbrevet för år 2003 fått i uppdrag att informera och utbilda kommunerna om samhällets krishanteringssystem och erbjuda dem övnings- och metodstöd. Uppdraget som skall genomföras i samarbete med länsstyrelserna och Statens räddningsverk kommer att kräva insatser även under år 2004. En första information till kommunerna ges vid tio konferenser som Svenska Kommunförbundet anordnar i samarbete med bl.a. Krisberedskapsmyndigheten. Tillsammans med främst länsstyrelserna tar Krisberedskapsmyndigheten fram olika utbildningspaket för nyckelpersoner i kommunerna. Arbetet med metodutveckling avseende t.ex. övningsverksamhet, risk- och sårbarhetsanalyser och planläggning har påbörjats.

11.2.1 Krisberedskapsmyndighetens förslag

Den 28 november 2002 beslutade regeringen att Krisberedskapsmyndigheten skall genomföra förhandlingar med Svenska Kommunförbundet. Förhandlingarna avser förutsättningar och nivåer på den ersättning som skall utbetalas till kommunerna för planering av verksamhet vid höjd beredskap och svåra påfrestningar på samhället i fred. Krisberedskapsmyndigheten skall lämna förslag till överenskommelse till regeringen senast den 1 september 2003.

Krisberedskapsmyndigheten skall vid förhandlingen utgå från vad som uttalas i proposition Samhällets säkerhet och beredskap (prop. 2001/02:158). Vidare skall Krisberedskapsmyndigheten i förhandlingarna utgå från vad riksdagen beslutat (bet.2002/03:Ku 11, rskr. 2002/03:10) med anledning av proposition Extraordinära händelser i kommuner och landsting (prop. 2001/02:184).

Ersättningen till kommunerna skall anpassas till kommunernas uppgifter i det reviderade krishanteringssystemet. Det skall även vara möjligt för staten att följa upp kommunernas användning av utbetalade medel.

I avvaktan på resultatet från förhandlingen med Svenska Kommunförbundet föreslår Krisberedskapsmyndigheten att nuvarande ersättningsnivå prolongeras, det vill säga att kommunerna tilldelas 186 mnkr för år 2004. Till följd av förhandlingsresultatet kan det eventuellt under år 2004 bli nödvändigt att omfördela medel från kommunerna till verksamhet inom samverkansområdena eller vice versa.

12. Avvägning 2004 och inriktning 2005

Under arbetet med Planeringsunderlaget 2004 har ett antal frågeställningar uppmärksamats av Krisberedskapsmyndigheten i dialog med de samverkansansvariga myndigheterna. Några av dessa har krävt principiella ställningstaganden eller resonemang. Krisberedskapsmyndigheten redovisar i detta avsnitt ett antal frågor som har varit av betydelse vid framtagandet av ett förslag till medelsfördelning.

12.1 Nya finansieringsprinciper

Det svenska krishanteringsystemet vilar på en helhetssyn på samhällets resurser där beredskapen skall byggas underifrån. Målet för samhällets förmåga att hantera påfrestningar sträcker sig över hela hotskalan – en förmåga från allvarliga fredstida kriser till höjd beredskap. Åtgärder för att höja samhällets förmåga utmed hela denna skala är därmed integrerade då förmågan att hantera en fredstida kris utgör grunden för förmågan att hantera en situation under höjd beredskap. Det förebyggande perspektivet är centralt och en robusthet måste kontinuerligt byggas in i samhället.

Det ovan beskrivna perspektivet på samhällets krishantering är ett resultat av den förändrade omvärlden där säkerhetsperspektivet breddats. Denna utveckling och omvärld kräver en tydligare flexibilitet i planering och resursernas utformning. För att möjliggöra en flexibla planering har finansieringsprinciperna justerats av statsmakterna i förhållande till tidigare år. Finansieringsprinciperna strävar efter att skapa en balans mellan ett bredare perspektiv på krishantering och den enskilda verksamhetens ansvar att uppnå samhällets basförmåga, som en grund för samhällets övergripande krishanteringsförmåga.

Utifrån samhällsutvecklingen och det säkerhetspolitiska läget, utgör övnings- och utbildningsverksamhet en allt viktigare del för att stärka samhällets krishanteringsförmåga. Denna typ av verksamhet är ofta mer personalkrävande än exempelvis traditionell beredskapsverksamhet i form av materiellinvesteringar etc. Finansieringsprinciperna har till viss del anpassat sig till dessa förutsättningar. Det kan dock anses finnas en viss obalans mellan finansieringsprinciperna och den verksamhet som bör bedrivas för att stärka samhällets krishanteringsförmåga, och den vilken de facto bedrivs och finansieras.

Krisberedskapsmyndigheten har i Regleringsbrev för 2003 (Fö 2001/2480/CIV m.fl.) fått i uppdrag att göra en översyn av de beredskapsåtgärder som för närvarande finansieras via anslag 6:5 Civilt försvar. Denna översyn kommer att genomföras med utgångspunkt i gällande planeringsinriktning och de redovisade finansieringsprinciperna. Redovisningen skall göras senast den 31 augusti 2003 och kan utgöra ett första underlag för att identifiera behovet av en eventuell fortsatt justering och anpassning av de finansieringsprinciper som i framtiden skall gälla för finansiering av verksamhet inom anslag 6:5 Civilt försvar. Krisberedskapsmyndigheten bedömer det som väsentligt att det finns en tydlig harmoni och funktionell balans mellan den övergripande säkerhets- och försvarspolitiska inriktningen, planeringsinriktning för samhällets krisberedskap, finansieringsprinciper och den verksamhet som genomförs och finansieras via utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet.

12.2 Personal- och konsultkostnader

Krisberedskapsmyndigheten har under dialogerna i samband med Planeringsunderlag 2004 börjat ta fram underlag kring vilka personalkostnader som belastar anslaget 6:5 Civilt försvar samt i vilken grad konsulter används i verksamheten. Krisberedskapsmyndigheten kan konstatera att de olika personal- och konsultkostnaderna är större än vad som tidigare uppskattats. Förutom direkta personalkostnader förekommer intern debitering av personalkostnader och en stor kostnad utgörs av ersättning till extern personal som på ett eller annat sätt ingår i verksamheten. Utnyttjandet av konsulter är i vissa fall mycket omfattande.

Det finns som Krisberedskapsmyndigheten ser det både för- och nackdelar med ett stort utnyttjande av konsulter. När särskild kompetens krävs eller då avgränsade projekt skall förverkligas kan stöd från konsulter vara högst berättigat. Det är svårt att täcka in tillfälliga arbetstoppar med ordinarie personal och det är inte heller alltid resurseffektivt att ha personal för att hantera tillfälliga projekt eller toppar. Krisberedskapsmyndigheten befarar dock en utveckling där antalet tjänster per myndighet som arbetar med beredskapsfrågorna minskar och där samtidigt användningen av konsulter ökar. Detta sker parallellt med en utveckling där det svenska krishanteringssystemet ger ett allt bredare ansvar till flera centrala myndigheter. I de fall där konsulter används för det grundläggande planeringsarbetet och för att upprätthålla handlingsfriheten finns en stor risk att viktig kompetens försvinner från myndigheterna. Det gäller även i utbildnings- och övningsfrågor där en stor del av kompetensen numera finns hos ett antal konsulter.

Det nya krishanteringssystemet bygger på att myndigheterna inte bara kan ställa upp med särskilt utpekade "beredskapsplanerare" utan att även fler medarbetare med särskilda kompetenser inom specifika områden involveras i arbetet med samhällets säkerhet och beredskap. Av största vikt är därför att fler personer på respektive samverkansansvarig myndighet involveras i arbetet och att den grundläggande kompetensen för att hantera uppkomna kriser finns på myndigheterna och inte hos tillfälligt inhyrda konsulter. I vissa fall är dock en förutsättning för att myndigheterna skall kunna verka att viss extern kompetens, från branschen, köps in. Detta gäller kanske främst i branscher som avreglerats och som är utsatta för en omfattande konkurrens. Det handlar ofta om ganska stora belopp när kompetens köps in från näringslivet för att delta i övningar eller utbildningar. Myndigheterna betalar ofta antingen lön plus traktamente eller konsultarvode för dessa tjänster.

Personalkostnader, direkta eller indirekta, återfinns under alla åtgärds-kategorier. I vissa fall handlar det om interndebitering eller projektanställningar. Ett alternativ till användning av konsulter där ökning av egen personal inte är möjlig vore att öppna upp för att projektanställningar kan få belasta anslag 6:5 Civilt försvar. Detta är dock inte förenligt med finansieringsprinciperna. För 2004 har Krisberedskapsmyndigheten därför gjort bedömningen att inte godkänna åtgärder som innebär direkta nya personalkostnader inom anslaget 6:5 Civilt försvar utom i de fall regeringen särskilt godkänt detta.

12.3 Avvecklings- och omställningskostnader

Inom det civila försvaret pågår på flera områden avveckling och omställning av verksamhet. I enlighet med statsmakernas inriktningar och beslut skall viss verksamhet avvecklas. I samband med avveckling uppkommer ofta kostnader under en viss tid. I vissa fall täcks kostnaderna av intäkter vid exempelvis försäljning av lager och materiel. I andra fall är kostnaderna mer omfattande.

När beslut fattas om avveckling av en verksamhet, bör en samlad och genomtänkt kostnadsbedömning för hela avvecklingen tas fram av den som är verksamhetsansvarig. Detta underlag behövs för att Krisberedskapsmyndigheten skall kunna göra en konsekvent och rättvis bedömning av inkomna anspråk. Krisberedskapsmyndighetens möjligheter att göra en kvalificerad bedömning försvåras av brister i detta hänseende.

Krisberedskapsmyndigheten anser att eventuella avvecklingsåtgärder skall vara avgränsade i tiden och täckas genom ett engångsbelopp. Vidare avser Krisberedskapsmyndigheten inte föreslå finansiering för annat än rena avvecklingskostnader. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att kostnader för att hålla lokaler i drift inför en framtida eventuell verksamhet/framtida behov, behålla personal för eventuella framtida behov inom andra områden, ombyggnationer etc. för nya behov utanför det civila försvarets ram inte skall belasta anslaget 6:5.

12.4 Medel till myndighet för olika samverkansområden

Flera myndigheter är utpekade som samverkansansvariga i mer än ett samverkansområde. Redovisning av verksamhet och medelsåtgång skall redovisas per samverkansområde. Den övergripande politiska prioriteringen för medelsfördelning görs samverkansområdesvis. Det är därför viktigt att redovisning och uppföljning av verksamhet och medel görs med en tydlig koppling till respektive samverkansområde.

I de dialoger som Krisberedskapsmyndigheten har haft med anledning av medelsfördelning har vissa myndigheter uttryckt en oro eller undran rörande redovisningskraven i relation till samverkansområde. Krisberedskapsmyndigheten ser det därför som viktigt att i detta sammanhang betona betydelsen av att de medel som tilldelats en myndighet för verksamhet inom ett samverkansområde, strikt bör användas för detta. Krisberedskapsmyndigheten är medveten om att det i många fall kan vara svårt att göra en bedömning av hur verksamhet och materiel förhåller sig till olika samverkansområden. Samma materiel kan användas inom flera samverkansområden. Det samma gäller kompetensuppbyggnad exempelvis i form av utbildning och övning som ofta tjänar flera syften. En bedömning bör därför göras av proportionerna för hur en verksamhet hos en myndighet som berör flera samverkansområden ser ut. Denna bedömning bör ligga till grund för äskanden och återredovisning. Om återredovisningen inte är konsekvent i förhållande till tilldelningen av medel per samverkansområde, blir underlaget inkonsekvent och regeringens möjlighet till prioritering av samverkansområden försvåras.

I de fall en förskjutning av proportionerna i fördelningen av en verksamhet från ett samverkansområde till ett annat har skett under löpande budgetår, bör detta dock

tydligt kommenteras i återredovisningen. Detta bör sedan beaktas både vid den fortsatta bedömningen och prioriteringen av medel till respektive samverkansområde, samt vid myndighetens nästkommande äskande.

12.5 Ersättningar till frivilliga försvarsorganisationer

Krisberedskapsmyndigheten skall enligt sin instruktion verka för att frivilliga försvarsorganisationers kunskaper och förmåga uppmärksammas och tas till vara. Krisberedskapsmyndigheten fördelar organisationsstöd och uppdragsersättning till de frivilliga försvarsorganisationerna. I enlighet med propositionen Frivillig försvarsverksamhet inom totalförsvaret (prop. 2001/02:159) skall organisationsstödet fördelas till organisationerna med utgångspunkt från dels det mervärde som tillförs totalförsvaret när det gäller grundförmågan respektive förmågan till anpassning, dels utifrån det bidrag som lämnas till totalförsvarets förankring.

Krisberedskapsmyndigheten har även till uppgift att fördela uppdragsersättning till de frivilliga försvarsorganisationerna. Krisberedskapsmyndigheten har övertagit uppgifter inom dessa områden från Statens räddningsverk, Arbetsmarknadsstyrelsen och Överstyrelsen för civil beredskap.

Eftersom Krisberedskapsmyndigheten har det övergripande ansvaret för att utbetala uppdragsersättning, har Krisberedskapsmyndigheten valt att inte tillmötesgå anspråk som innebär olika former av ersättning till de frivilliga försvarsorganisationerna. De myndigheter som bedriver denna typ av verksamhet, bör kontakta Krisberedskapsmyndigheten för att tillse att planeringssystemet genomsyras av en helhetssyn vad avser förhållandet till de frivilliga.

12.6 Samverkansansvariga myndigheter och länsstyrelserna

För att förbättra förmågan på regional nivå görs i Planeringsunderlaget för år 2004 en kraftig satsning på länsstyrelserna. Krishanteringssystemet bygger i större grad än tidigare på både ett underifrånperspektiv och en nära samverkan mellan nivåerna lokalt, regionalt och nationellt. En central roll i systemet har länsstyrelserna och det är därför lätt hänt att belastningen på denna nivå blir extra stor. Krisberedskapsmyndigheten har fått en skrivelse från ordföranden i Försvarsdirektörernas förening där problematiken kring små resurser som skall hantera önskemål från flera aktörer beskrivs. Önskan från regional nivå är att det skall finnas en bättre samordning av krav på länsstyrelserna från främst samverkansområden och samverkansansvariga myndigheter.

Innebörden i det geografiska områdesansvaret är i dagsläget inte helt klarlagt. Ett arbete med att klargöra hur länsstyrelserna skall arbeta mer exakt med dessa frågor pågår för närvarande. Förhandlingarna mellan staten och Svenska kommunförbundet kommer troligen också att klargöra ansvar m.m. på lokal nivå. Innan dessa förhållanden är bättre utredda finns det ett stort behov av att arbeta på ett mer strukturerat sätt vid kontakter mellan berörda aktörer på de olika nivåerna i krishanteringssystemet. På Krisberedskapsmyndighetens krishanteringssenhet finns idag en bra överblick över läget på regional nivå

som kan utnyttjas av centrala myndigheter. Både i genomförandet av verksamhet under året och i planeringen för kommande år kommer Krisberedskapsmyndigheten att försöka samordna kraven på den regionala nivån.

I avvaktan på att länsstyrelserna bygger upp en förmåga och kapacitet att kunna hantera alla kontakter från samverkansområdena har Krisberedskapsmyndigheten i planeringen för år 2004 mot denna bakgrund valt att inte tillmötesgå anspråk på medel för större satsningar som riktar sig mot den regionala nivån (se vidare kapitel 11).

12.7 Inriktning 2005

De samverkansansvariga myndigheterna har även inkommit med anspråk för åren 2005 och 2006. I vissa fall ligger dessa anspråk på en nivå som är högre än föreslagen medelstilldelning för år 2004. I föreliggande Planeringsunderlag prolangerar Krisberedskapsmyndigheten enbart 2004 års medelnivå för perioden 2005–2006. Arbetet med Planeringsunderlaget avseende år 2005 kommer att sammanfalla med förberedelserna inför nästa totalförsvarsbeslut. Totalförsvarsbeslutet kan innebära förändrade prioriteringar för samhällets arbete med beredskapsfrågor. Krisberedskapsmyndigheten gör dock den preliminära bedömningen att hög prioritet även fortsättningsvis kommer att ges åt beredskapsåtgärder som syftar till att öka robustheten och minska sårbarheten i elförsörjningen, telekommunikationer och IT-system. Även förmågan till ledning under störda förhållanden samt skyddet mot olika typer av NBC-hot kommer sannolikt att ha hög prioritet.

En osäkerhet i planeringen inför år 2005 är utfallet från förhandlingarna mellan Svenska Kommunförbundet och Krisberedskapsmyndigheten avseende statens ersättning till kommunerna för deras beredskapsförberedelser. Förhandlingsresultatet kan innebära att ytterligare medel skall tillföras kommunsektorn alternativt att medel kan omfördelas från kommunerna till de samverkansansvariga myndigheterna. Andra regeringsuppdrag som kan resultera i förändrad inriktning och medelsfördelning är bland annat uppdraget avseende analys och förslag rörande verksamhet inom samverkansområdet Transporter N2002/6179/BS, samt uppdraget rörande framtida inriktning för befolkningsskyddet Fö2001/2480/CIV m.fl.

Kommittén Radiokommunikation för effektiv ledning (RAKEL) föreslår i sitt betänkande Trygga medborgare – säker kommunikation. Förslag till gemensamt radiokommunikationssystem för skydd och säkerhet (SOU 2003:10) att regeringen uppdrar åt kommittén att upphandla ett gemensamt radiokommunikationssystem för skydd och säkerhet. RAKEL föreslår att systemet skall vara rikstäckande och att utbyggnaden av systemet bör ske under åren 2004–2009. Kostnaderna beräknas till 2,3 mdkr för infrastrukturen och en årskostnad för att driva systemet på drygt 500 mnkr. Investering och driftskostnad kommer att delas mellan de viktigare användarna. RAKEL föreslår därför att investeringen skall belasta anslaget 6:5 Civilt försvar med totalt 221 miljoner kronor. Enligt betänkandet skall investeringen fördelas över åren 2004–2006. RAKEL har inte haft någon dialog med Krisberedskapsmyndigheten avseende finansieringen av radiokommunikationssystemet. Krisberedskapsmyndigheten kommer senast den 24 mars att yttra sig över kommitténs betänkande.

13. Arbetslägesredovisning anpassningsplanering

13.1 Bakgrund

Ansvaret för att samordna arbetet med anpassningsplaneringen inom det civila försvaret är en viktig uppgift för Krisberedskapsmyndigheten. Enligt förordningen (2002:518) med instruktion för Krisberedskapsmyndigheten skall myndigheten bland annat samordna planeringen för det civila försvaret med motsvarande planering för det militära försvaret. Vidare skall Krisberedskapsmyndigheten utarbeta en Planeringsinriktning och lämna förslag till fördelning av medel, båda uppgifter som innehåller frågor kopplade till anpassningsplanering. Krisberedskapsmyndigheten har även föreskriftsrätt för frågor kring myndigheternas beredskapsplanering och det särskilda ansvaret inför och vid höjd beredskap (6–12 §§) i krisberedskapsförordningen.

Krisberedskapsmyndigheten har tagit över uppgiften från Överstyrelsen för civil beredskap att delta i Försvarsdepartementets arbetsgrupp rörande granskningsområden (uppdrag enligt regleringsbrev).

13.2 Genomfört arbete

Under hösten 2002 har Krisberedskapsmyndigheten startat implementering av anpassningsplanering inom det civila försvaret. Krisberedskapsmyndigheten har besökt och intervjuat fyra centrala myndigheter (Statens Räddningsverk, Socialstyrelsen, Luftfartsverket och Affärsverket Svenska kraftnät). Resultatet av dessa diskussioner ligger till grund för Krisberedskapsmyndighetens bedömning på området och den konkreta planering för våren 2003 som beskrivs längre fram i detta avsnitt. Den bild som Krisberedskapsmyndigheten har av arbetet med anpassningsplanering inom det civila försvaret kan sammanfattas i några centrala resonemang.

För att kunna möta hot på längre sikt, fem till tio år, måste en flexibel förmåga till anpassning finnas. Denna anpassningsförmåga måste bestå i en förmåga att klara att avhjälpa brister i förmåga gentemot idag identifierade hot. Om dessa brister inte kan avhjälpas under anpassningsperioden bör bristen avhjälpas genom att vidta åtgärder som stärker för grundförmågan. Alternativt måste den risktagning som det innebär att vara utan förmågan kunna värderas och bedömas.

För att möta de krav på anpassning som inte är relaterade till kända brister utan uppstår på grund av förändringar i omvärlden, såväl tekniska, ekonomiska och politiska förändringar, krävs en planering för handlingsberedskap under genuin osäkerhet. Handlingsberedskap för att kunna möta förändrade hot i framtiden kräver en förmåga till hotbildsanalys, och omvärldsanalys avseende flera olika faktorer.

Anpassningsplanering på längre sikt kan alltså inte ske mot en definierad hotuppfattning utan måste istället inriktas på att flexibelt kunna möta de tänkbara krav som omvärlden ställer. Inget hindrar emellertid att i spel och övningar konkretisera hot och mål för anpassning. Det viktiga är att inte lägga dessa konkretiseringar till grund för planeringen.

För att ha handlingsfrihet gentemot ett brett spektrum av möjligheter krävs att anpassningsplaneringen fokuserar på de tidiga faserna i en process. Genom att skapa ett antal realiserbarhetsvärderade idéskisser för olika handlingsvägar, men utan att genomföra resurskrävande detaljutformning och produktion av varan eller tjänsten, kan många olika handlingsalternativ skapas inför en okänd framtid.

Myndigheterna som skall genomföra anpassningsplanering är sinsemellan olika och har olika uppgifter och förutsättningar. Inom vissa sektorer handlar det om att få en uppfattning om behov av kvantiteter av materiel, personal och investeringar. I andra fall handlar det istället om att identifiera behov och möjligheter av en viss förmåga utifrån spelregler på en avreglerad marknad.

Tänkbara förslag på delar i anpassningsarbetet är att:

- ha en strukturerad omvärldsanalys,
- identifiera kritiska faktorer för genomförandet (exempelvis genom risk och sårbarhetsanalyser),
- identifiera ledtider (exempelvis för tillstånd eller genomförande av projekt) och hur dessa kan kortas ned,
- vidta viss förberedande planering
- genomföra projekt av typ demonstratorer
- endast vidta åtgärder som är flexibla till sin funktion

För att angripa problematiken kan en utvecklad teknik användas där olika scenarios spelas upp för att skapa diskussion och underlag. Krisberedskapsmyndigheten föreslår samordna anpassningsplaneringen främst i syfte att skapa gemensamma utgångspunkter i form av scenarios, spelverksamhet och studier av tänkbara omvärldsutvecklingar. Krisberedskapsmyndigheten kommer också att stödja forskning på området, särskilt forskning kring nya hot och konsekvenser av modern krigföring.

13.3 Krisberedskapsmyndighetens bedömning och den fortsatta processen

Överstyrelsen för civil beredskap samlade sina erfarenheter rörande anpassningsplanering i tre rapporter (dnr 5-100/2001, 5-543/2001, och 5-999/2001), som lämnades till regeringen under 2001 och 2002. Resultatet av de intervjuer som genomförts under hösten 2002 ligger i linje med Överstyrelsens erfarenheter. Utifrån dessa erfarenheter har en bild vuxit fram som innebär att processen och dialogen mellan berörda myndigheter spelar en mer central roll än framtagandet av konkreta planer och beräkningar av kostnader för anpassningsåtgärder. Skillnaderna mellan det civila och militära försvaret är stora men framförallt är skillnaderna mellan olika sektorer inom samhället så stora att det är svårt att ta fram konkreta planer som ger en rättvis bild över de åtgärder som kan komma att behöva vidtas.

De metoder och riktlinjer som Överstyrelsen för civil beredskap föreslog bedömer Krisberedskapsmyndigheten vara relevanta i det fortsatta arbetet. Dock har det framkommit frågetecken kring delar av förslagen som måste studeras och dessutom krävs mer tid för den inledande diskussionen och underlag för tänkbara omvärldsutvecklingar.

Krisberedskapsmyndighetens bedömning är att de samverkansansvariga myndigheterna på ett riktigt sätt har prioriterat arbetet med att analysera och beskriva grundförmågan och ta fram planer för att säkerställa grundförmågan. I grundförmågan ingår även förmågan på kort sikt det vill säga att inom ett år ha en något högre förmåga än omedelbart. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det för planeringsfallet kort sikt, krävs vidare arbete och samordning för att klara ut de olika förmågor som krävs. I många fall är det samma förmåga som krävs omedelbart som inom ett år medan det i vissa fall kan handla om att vissa konkreta åtgärder är möjliga att vidta.

Krisberedskapsmyndigheten kommer att strukturera upp arbetet med anpassningsfrågor inom det civila försvaret och inleda konkreta diskussioner med berörda civila myndigheter och Försvarsmakten. Under 2003 kommer arbetet med att implementera anpassningsplaneringen fortsätta inom det civila försvaret.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det tidigast under hösten 2004 kommer att vara möjligt att beskriva arbetsläget. Dessförinnan kommer det vara svårt att lämna ett mer kvalitativt och kvantitativt underlag än det som tidigare lämnats av Överstyrelsen för civil beredskap under 2001 och 2002.

På Krisberedskapsmyndigheten kommer en intern arbetsgrupp att bildas för att stödja planerings- och samordningsenheten i arbetet med anpassningsfrågorna. Vidare kommer företrädare för några av de samverkansansvariga myndigheterna bjudas in för att ingå en extern grupp för att långsiktigt och strukturerat diskutera frågor kring anpassning.

Under maj och juni genomförs sex seminarietillfällen för de samverkansansvariga myndigheterna. Syftet med seminarierna är dels att informera om Krisberedskapsmyndighetens planer inom området dels att testa några scenarios för det fortsatta arbetet.

Bilaga 1: Finansieringsprinciper

I syfte att förbättra samhällets resursanvändning skall åtgärder inom beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred och höjd beredskap samordnas både vad avser verksamhet och finansiering. Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet skall, när det gäller höjd beredskap inom det civila försvaret och svåra påfrestningar på samhället i fred, finansiera:

- investeringar avseende svåra påfrestningar på samhället i fred som samtidigt i hög grad stärker förmågan vid höjd beredskap,
- övnings- och utbildningsverksamhet som syftar till att ge samhället tillräcklig krishanteringsförmåga på lokal, regional och nationell nivå för såväl svåra påfrestningar på samhället i fred som höjd beredskap,
- investeringar för höjd beredskap, samt
- viss internationell fredsfrämjande och humanitär verksamhet.

Åtgärder inom verksamhetsområdet svåra påfrestningar skall liksom idag i huvudsak finansieras över andra utgiftsområden om inte investeringen avser de områden som anges ovan.

Statens ansvar inom krishanteringsområdet avser åtgärder som är specifikt inriktade på extrema händelser med låg sannolikhet och med mycket allvarliga och långtgående konsekvenser. Administrativa beredskapskostnader, kostnader för planläggning, utbildning av egen personal för kris- och krigsorganisation, övningsverksamhet m.m. skall finansieras av den verksamhetsansvarige. Detta innebär för statliga myndigheter att de finansierar åtgärderna över sina förvaltningsanslag eller motsvarande.

Planering, utbildning och övning som är av större omfattning och som inte enbart berör den egna verksamheten utan syftar till samverkan mellan olika verksamheter och till att få krishanteringsystemet att fungera bör dock inte alltid finansieras av den verksamhetsansvarige. Detta gäller planering samt utbildnings- och övningsverksamhet som berör flera samverkansområden eller flera myndigheter/aktörer inom ett samverkansområde och som syftar till hantering av svåra påfrestningar på samhället i fred eller väpnat angrepp.

Staten skall även bidra till åtgärder som syftar till att ge samhället erforderlig krishanteringsförmåga på lokal, regional och nationell nivå för såväl svåra påfrestningar på samhället i fred som höjd beredskap.

Åtgärder som syftar till att förbättra basförmågan, det vill säga grundläggande åtgärder för att skydda sig mot konsekvenser av olyckor och kriser, skall finansieras av den verksamhetsansvarige. Exempel på sådan verksamhet är informations säkerhetsåtgärder som syftar till att skydda användaren mot IT-relaterade hot som sker isolerat. Exempel på andra åtgärder som inkluderas i basförmågan är åtgärder för att hantera störningar i infrastrukturen vid snöoväder eller stormar samt begränsade och kortvariga avbrott eller andra driftstörningar vid tekniska eller andra problem.

Investeringar avseende svåra påfrestningar på samhället i fred som samtidigt väsentligt stärker förmågan vid höjd beredskap

Investeringar avseende svåra påfrestningar på samhället i fred som samtidigt väsentligt stärker förmågan vid höjd beredskap, skall kunna finansieras inom utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet.

Statliga myndigheters investeringar avseende svåra påfrestningar på samhället i fred som inte direkt stärker förmågan vid höjd beredskap, skall däremot även fortsättningsvis finansieras över dessa myndigheters respektive förvaltningsanslag eller motsvarande och därmed belasta andra utgiftsområden.

Vissa åtgärder för fredstida kriser får finansieras inom utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet. Det gäller exempelvis de olika kunskapscentra inom ämnesområdet katastrofmedicin inom hälso- och sjukvården. Dessutom skall bidrag för grundförmåga avseende kommunalteknisk försörjning för både svåra påfrestningar på samhället i fred och för höjd beredskap finansieras över utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet. Även i fortsättningen skall finansieringen delas mellan stat, landsting och kommun.

Organisationsstöd och uppdragsersättning till frivilliga försvarsorganisationer för uppgifter under höjd beredskap och för viss verksamhet under svåra påfrestningar på samhället i fred skall finansieras över utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet.

Åtgärder för samhällets krishanteringsförmåga på lokal, regional eller nationell nivå

Planerings-, utbildnings- samt övningsverksamhet av mer omfattande karaktär som syftar till hantering av svåra påfrestningar på samhället i fred eller höjd beredskap, skall kunna finansieras inom utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet. Exempel på övningar kan vara sådana som berör flera samverkansområden eller flera myndigheter och aktörer inom ett samverkansområde. Utbildnings- och övningsverksamhet som syftar till hantering av olyckor av lägre dignitet än vad som nu nämnts skall dock finansieras av den verksamhetsansvariges förvaltningsanslag eller motsvarande.

Områdesansvaret gäller såväl vid svåra påfrestningar på samhället i fred som vid höjd beredskap och är en förutsättning för att helhetssynen skall kunna få genomslag i det nya krishanteringssystemet. Att stötta områdesansvaret på lokal och regional nivå hör till de åtgärder som syftar till att ge samhället erforderlig krishanteringsförmåga för att klara såväl svåra påfrestningar på samhället i fred som höjd beredskap.

Forskning och utveckling, omvärldsanalyser för höjd beredskap och svåra påfrestningar på samhället i fred samt risk- och sårbarhetsanalyser som berör flera samverkansområden skall också kunna finansieras över utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet.

Investeringar för höjd beredskap

Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet skall finansiera åtgärder för höjd beredskap i dess helhet när det gäller investeringar i anläggningar, materiel och utrustning för höjd beredskap avseende grundförmåga och för anpassning på medellång sikt (fem år). Även utbildningskostnader och förmånsmedel för totalförsvarspliktiga samt omfattande övningar och utbildningar för höjd beredskap hör till denna grupp av åtgärder.

Viss internationell fredsfrämjande och humanitär verksamhet

Utgiftsområdet skall kunna finansiera åtgärder som avser Sveriges möjligheter att med civila resurser stötta andra länder vilka befinner sig i tillstånd av svår påfrestning på samhället i fred. Det skall då endast avse insatser i länder som inte kategoriseras som biståndsmottagande länder av Sida. Här avses akuta operativa insatser, där beslut tas av regeringen. Särskilda medel avsätts genom regeringens försorg och utbetalas till berörd myndighet i samband med insats.

Bilaga 2: Åtgärds-kategorier

Krisberedskapsmyndigheten har inför planeringen av år 2004 arbetat med att ta fram nya kategorier för beredskapsåtgärder avseende svåra påfrestningar på samhället i fred och höjd beredskap. Användandet av gemensamma kategorier underlättar uppföljningsarbetet och ger en ökad transparens åt verksamheten. Gemensamma kategorier underlättar jämförelsen dels mellan olika myndigheter, och dels mellan olika verksamhetsår.

I arbetet med att ta fram generella åtgärds-kategorier för verksamheten inom området svåra påfrestningar på samhället i fred och höjd beredskap, har utgångspunkten varit att inga beredskapsåtgärder skall falla mellan kategorierna och klumpas ihop i en "övrigt-post". Ambitionen har varit att få ett heltäckande system. Det har dock också varit väsentligt att inte få fram för många kategorier, eftersom meningen med att ha gemensamma kategorier undergrävs om de blir för specifika. Systemet måste vara så utformat att det dels inrymmer de åtgärder som vidtas idag, och dels är så generellt utformat att nya åtgärder kan sorteras in.

Krisberedskapsmyndigheten använder sig av följande åtgärds-kategorier:

- Investeringar
- Investeringar i andras anläggningar
- Drift och underhåll
- Kapital- och räntekostnader
- Avveckling och utförsäljning
- Forskning
- Utveckling och utredning
- Planering och uppföljning
- Utbildning och övning
- Samverkan och information
- Bidrag och ersättningar
- Internationell verksamhet

Kategorierna avser myndigheternas användning och inte slutanvändarnas användning (gäller särskilt då myndigheten lämnar bidrag till annan aktör). Nedan definieras åtgärds-kategorierna.

Investeringar

En investering är en anskaffning av en varaktig tillgång. Med investeringar avses kostnader för anläggningar, utrustning m.m. för civilt försvar som uppgår till minst 10 tkr och med en ekonomisk livslängd som överstiger tre år. Enligt Riksrevisionsverkets föreskrifter till Bokföringsförordningens paragraf 15 – som stipulerar att en anläggningstillgång är en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk – är det inte tillgångens natur som sådan utan avsikten med innehavet som är avgörande för tillgångens klassificering. I enlighet

härmed sägs att "lager som innehas i civilt beredskapssyfte skall sålunda klassas som anläggningstillgång."

Beträffande maskiner, inventarier m.m. av ringa värde ger Riksrevisionsverket bland annat det allmänna rådet att om tillgången består av flera separata enheter måste varje objekt avgränsas på något sätt". Därvid skall objektet utgöra en "fungerande enhet". Principen går ut på att inventarier som har ett funktionellt samband med varandra ses som en fungerande enhet vars sammanlagda anskaffningsvärde jämförs med i det här fallet beloppsgränsen 10 tkr. Det är myndigheterna själva som – när så är påkallat – fastställer vad som menas med en fungerande enhet.

Observera att det endast är i de fall staten kvarstår som ägare till den gjorda investeringen som den är att betrakta som en investeringskostnad. Detta innebär att i de fall då staten fungerar som medfinansiär, till exempel i samband med skyddsrumbyggnation, skall dessa kostnader inte räknas in här, utan istället under posten investeringar i andras anläggningar.

När det gäller kostnader för investeringar inräknas kostnader och utgifter för avskrivningar och i förekommande fall räntor och amorteringar. I avskrivningar ingår de eventuella direktavskrivningar som gjorts under året.

Inom utgiftsområde 6 finansieras investeringar i beredskapsåtgärder avseende svåra påfrestningar på samhället i fred som samtidigt väsentligt stärker förmågan vid höjd beredskap, samt investeringar för höjd beredskap. Investeringar i anläggningar anslagsfinansieras. Investeringar i beredskapstillgångar i lager skall även fortsättningsvis lånefinansieras.

Investeringar i andras anläggningar

Här avses åtgärder som kan klassas som investeringar enligt definitionen ovan med undantaget att staten inte kvarstår som ägare. Denna situation uppstår vid investeringar för beredskapsändamål i andra aktörers anläggningar, till exempel investeringar för att förstärka elnätet etc.

Inom utgiftsområde 6 finansieras investeringar i beredskapsåtgärder avseende svåra påfrestningar på samhället i fred som samtidigt väsentligt stärker förmågan vid höjd beredskap, samt investeringar för höjd beredskap. Investeringar i anläggningar anslagsfinansieras. Investeringar i beredskapstillgångar i lager skall även fortsättningsvis lånefinansieras.

Drift och underhåll

Avser löpande åtgärder för att driva och underhålla gjorda investeringar. Här ingår även systemtester, funktionskontroller, besiktningar etc., samt inventeringar av materiel.

Utgiftsområde 6 skall enbart belastas med den delen av kostnaden som är direkt knuten till drift och underhåll av beredskapsinvesteringar som finansierats via utgiftsområde 6.

Kapital- och räntekostnader

Med kapital avses produktionsmedel och tillgångar i allmänhet, det vill säga allt som har egenskapen att kunna ge avkastning. En kapitalkostnad uppstår då kapitalet till följd av att det används i beredskapssyfte förlorar i värde.

Med räntekostnader avses kostnader i form av avgifter för att låna kapital.

Kapital- och räntekostnader uppstår vid lånefinansiering av beredskapsåtgärder och finansieras normalt sett via utgiftsområde 6. Investeringar i beredskapstillgångar i lager lånefinansieras.

Avveckling och utförsäljning

Avser utförsäljning och/eller avveckling av lager, utrustning, fastighet eller anläggning för detta ändamål etc. Avser även avveckling av annan verksamhet som tidigare finansierats via utgiftsområde 6, till exempel beredskapsmannautbildning.

Forskning

Med forskning avses insatser för metodiskt och systematiskt sökande efter ny kunskap och idéer med en vetenskaplig ansats och ett kritiskt förhållningssätt. Grundforskning har inte någon bestämd tillämpning i sikte, vilket däremot den tillämpade forskningen har. Utvecklings- och utredningsarbete är inte forskning.

Här redovisas även den forskning som finansieras i olika projekt/uppdrag utanför myndigheten.

Forskning avseende svåra påfrestningar på samhället i fred och höjd beredskap kan finansieras över utgiftsområde 6.

Utveckling och utredning

Utveckling innebär ett systematiskt utnyttjande av forskningsresultat och vetenskaplig kunskap för att åstadkomma nya produkter/processer/system, eller väsentliga förbättringar av redan existerande sådana. Studier som syftar till att införa kända, men tidigare inte använda, kunskaper i en organisation är också utvecklingsarbete.

En utredning är en sammanställning och dokumentation av tidigare kända kunskaper och slutsatser. En utredning kan ha sin grund i ett särskilt regeringsuppdrag. Här avses även omvärldsanalyser, omvärldsbevakning samt risk- och sårbarhetsanalyser m.m.

Utvecklings- och utredningsarbete som genomförs av andra aktörer på uppdrag av den egna myndigheten, redovisas också under denna post. Det samma gäller andra former av enklare studier, kvalitetssäkring etc. som genomförs i syfte att stärka samhällets förmåga vid svåra påfrestningar på samhället i fred samt vid höjd beredskap.

Kostnader för utvecklings- och utredningsarbete inom myndighets ordinarie verksamhet skall normalt bekostas av myndighetens förvaltningsanslag. Endast mycket omfattande utvecklings- och utredningsarbete som involverar flera aktörer och stora beredskapsrelaterade kostnader skall belasta utgiftsområde 6.

Planering och uppföljning

Med planering avses utarbetande av handlingsplaner för framtida verksamhet. Med uppföljning avses utvärdering och översyn av genomförd verksamhet. Här ingår till exempel anpassningsplanering, arbete med planeringsunderlag, mål- och resultatstyrning, årlig uppföljning, medverkan i Försvarsmaktens planeringsarbete m.m.

Kostnader för planerings- och uppföljningsarbete inom myndighets ordinarie verksamhet skall normalt bekostas av myndighetens förvaltningsanslag. Endast mycket omfattande planerings- och uppföljningsarbete som involverar flera aktörer och stora beredskapsrelaterade kostnader skall belasta utgiftsområde 6.

Utbildning och övning

Vid utbildning inhämtas ny kunskap och kompetensen höjs. Härmed avses både utbildning som leder till ny kunskap och fortbildningsinsatser där denna kunskap utvecklas och fördjupas. Som utbildning räknas också deltagande i seminarier som kan antas ha ett kompetenshöjande syfte.

I utbildningskostnader inräknas kostnader för lärare, lokaler m.m. då myndigheten anordnar utbildningen. Om anställda från myndigheten deltar i utbildning som anordnas av någon annan inräknas kurskostnader och kostnader för resor samt kost och logi m.m. som myndigheten betalar i utbildningskostnader. Även finansiering av sådan utbildning som annan aktör bedriver på myndighetens uppdrag inräknas i utbildningskostnader (gäller inte då bidrag lämnats till annan aktör, då detta skall redovisas som just bidrag).

Med övning avses systematisk upprepning av beteende eller tankeakt för att uppnå högre säkerhet, snabbhet och precision i utförandet. En form av övning är spel, där befintlig kompetens och förmåga prövas och utvecklas.

Normalt sett skall endast kostnader för sådan utbildning och övning som är av mer omfattande karaktär och som involverar flera aktörer belasta utgiftsområde 6. Syftet skall vara hanteringen av svåra påfrestningar på samhället i fred eller höjd beredskap. Utbildningskostnader och förmånsmedel för totalförsvarspflichtiga hör också till denna grupp av åtgärder.

Samverkan och information

Med samverkan avses deltagande i möten och konferenser, arbets- och referensgrupper etc., i syfte att höja förmågan vid svåra påfrestningar på samhället i fred samt höjd beredskap.

Utgiftsområde 6 skall endast belastas med kostnader för samverkansåtgärder som rör det geografiska områdesansvaret och som involverar flera aktörer. Samverkansansvariga myndigheter skall själva bekosta samverkansåtgärder. Undantag kan eventuellt komma att göras för ordföranden i samverkansområdet. Samverkan inom en myndighet eller organisation skall alltid bekostas av den verksamhetsansvarige.

Med information avses insatser som syftar till att stärka informationsförmågan, informationsberedskapen och medvetenheten om kommunikationens betydelse vid kriser och svåra påfrestningar. Det kan vara utbildning, övning, erfarenhetsutbyte, kontaktverksamhet (i nätverk och projektgrupper etc.), samt studiebesök. Till kategorin hör aktiviteter där det huvudsakliga innehållet är information. I kategorin ingår inte investeringar i teknik, IT m.m., som syftar till att förbättra kommunikationsförmågan.

Kostnader för att utveckla myndighetens egen, löpande informationsverksamhet tas av förvaltningsanslaget.

Bidrag och ersättningar

Bidrag är tillskjutet materiellt understöd, vanligen i form av ekonomiska medel. Här avses finansiellt, personellt eller materiellt bidrag till en myndighet eller organisation.

Med bidrag avses tilldelning av ekonomiska medel utan avtalad motprestation. Med ersättning avses tilldelning av ekonomiska medel för en avtalad motprestation, till exempel att mottagaren utför en särskild beredskapsåtgärd för de medel som tilldelats. Av redovisningen skall framgå avsikten med bidraget/ersättningen, till exempel utbildning inom landstinget etc.

Utgiftsområde 6 skall belastas med kostnader för bidrag och ersättningar enligt gällande och av regeringen godkända avtal om detta, till exempel bidrag till frivilliga försvarsorganisationerna, ersättning till kommunerna för beredskapsåtgärder etc.

Internationell verksamhet

Här avses internationell samverkan i olika former, till exempel deltagande i – alternativt anordnande av – övningar, möten eller andra former av utbyte på den internationella arenan i syfte att förbättra samhällets förmåga att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred samt höjd beredskap.

Utrustning anskaffad för det nationella behovet som även är användbar vid internationella insatser skall inte redovisas här.

Utgiftsområde 6 skall kunna finansiera åtgärder som avser Sveriges möjligheter att med civila resurser stötta andra länder vilka befinner sig i tillstånd av svår påfrestning på samhället i fred. Detta skall då endast avse insatser i länder som inte kategoriseras som biståndsmottagande länder av Sida. Här avses akuta operativa insatser, där beslut tas av regeringen.

Krisberedskapsmyndigheten

Box 599

101 31 Stockholm

Tel 08-593 710 00

Fax 08-593 710 01

kbm@krisberedskapsmyndigheten.se

www.krisberedskapsmyndigheten.se